സന്മാർഗ്ഗപ്രദീപം

D20
403

KERALA VARMA
VALIA KOIL THAMPURAN
C. S. I., F. M. U.

...ODUCTION BY
M... ...RMA THAMPURAN,
...B. L.

K·K
D-20
403

സന്മാർഗ്ഗപ്രദീപം

ഗ്രന്ഥകർത്താ:

കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ.

സി. എസ്. ഐ., എഫ്. എം. യു.

പ്രസാധകൻ

[illegible] നാരായണൻനായർ,

പത്മാലയാ ബുക്ക് ഡിപ്പോ,—എറണാകുളം.

കമലാലയാ ബുക്ക് ഡിപ്പോ,—തിരുവനന്തപുരം.

[പകർപ്പവകാശം]

1114.

Price As. 12. [വില ണ. ൰൨.

തിരുവനന്തപുരം
"കമലാലയ" പ്രസ്സിൽ അച്ചടിച്ചതു്.
പരിഷ്കരിച്ച ഒന്നാം പതിപ്പ് കാപ്പി ൫൦൦.
1939

വിഷയവിവരം.

I

		പുറം
൧.	നമ്മുടെ ഈശ്വരോദ്ദേശ്യകമായ കൃത്യം	൧
൨.	ഈശ്വരഭക്തി സൃഷ്ടിയിൽ കാണപ്പെടുന്നതു്	൩
൩.	ഈശ്വരന്റെ ഉപകാരഗുണം	൮
൪.	ഈശ്വരന്റെ പ്രഭാവശക്തി	൧൦
൫.	ഈശ്വരന്റെ അപരിമിതമായ ദയ	൧൨
൬.	ഗ്രാമീണസുഖങ്ങൾ	൧൪

II

൧.	അന്തഃകരണാനുസരണം	൧൭

III

൧.	ആത്മസംയമനം	൨൩
൨.	മിതഭോഗം	൨൬
൩.	ശുചിത	൨൮
൪.	ശാന്തത	൩൦
൫.	ക്ഷമ	൩൧
൬.	ക്ഷമാ അല്ലെങ്കിൽ ധൈര്യം	൩൨
൭.	ക്ഷമാ അല്ലെങ്കിൽ മഹാമനസ്കത്വം	൩൪
൮.	ദയ	൩൮
൯.	സ്വേച്ഛാവൎജ്ജനവും ആത്മശിക്ഷയും മിതവ്യയവും	൪൦
൧൦.	അടക്കവും മൎയ്യാദയും	൪൨
൧൧.	മനസ്സാന്നിദ്ധ്യം	൪൩
൧൨.	വ്യായാമവും മിതഭോഗവും	൪൫
൧൩.	അമിതഭോഗത്തിന്റെ ദോഷങ്ങൾ	൪൯
൧൪.	സ്വല്പകാൎയ്യങ്ങളിലും ദൃഢശീലം	൫൧
൧൫.	മൎയ്യാദ	൫൪

IV

		പുറം
൧.	ആത്മാഭിമാനവും ആത്മവിശ്വാസവും	൫൮
൨.	ധൈൎയ്യവും സ്ഥൈൎയ്യവും	൬൧
൩.	പരിശ്രമവും അവ്യഗ്രതയും	൬൨
൪.	ചാരിതാൎത്ഥ്യവും സന്തുഷ്ടിയും	൬൫
൫.	കാലനിയമവും ക്രമവും രീതിയും	൬൭
൬.	ആരോഗ്യരക്ഷയും ശുചിതയും	൬൮
൭.	ശരീരശ്രമത്തിന്റെ ഉപയോഗവും മഹത്വവും	൭൨
൮.	കരുത്തിന്റെ ശരിയായ വിധം	൭൭
൯.	നിശ്ചയത്താൽ കാൎയ്യസാദ്ധ്യമുണ്ടാകും	൭൯
൧൦.	പ്രയത്നവും വാസനയും	൮൧
൧൧.	വ്യവസായശക്തി	൮൭
൧൨.	വ്യവസായവും ഐദംപൎയ്യണ പ്രവൃത്തിയും	൮൮
൧൩.	വിദ്യാ	൯൧
൧൪.	വേലയും അധികവേലയും	൯൨
൧൫.	നേരം തെററിക്കൽ	൯൩
൧൬.	ആരോഗ്യരക്ഷാ	൯൭

V

൧.	പിതൃഭക്തി	൧൦൨
൨.	ദമ്പതിസ്നേഹം	൧൦൬
൩.	സഹോദരസ്നേഹവും ബന്ധുക്കളോടുള്ള കൃത്യങ്ങളും	൧൦൮
൪.	രാജഭക്തി	൧൧൦
൫.	വയോധികന്മാരെയും, ഗുരുക്കന്മാരെയും, ഉത്തമന്മാരെയും കുറിച്ചുള്ള ഭക്തിബഹുമാനങ്ങൾ	൧൧൨
൬.	ഉപചാരവും അന്യന്മാരെക്കുറിച്ചുള്ള ആദരവും	൧൧൩
൭.	ജനകാൎയ്യോത്സാഹവും, സ്വദേശസ്നേഹവും, മനുഷ്യസ്നേഹവും	൧൧൪
൮.	ഗൃഹസ്ഥകാലക്ഷേപം	൧൧൫
൯.	സത്സംസൎഗ്ഗം	൧൧൭

ശ്രീരസ്തു.

അവതാരിക.

ബാലവിദ്യാൎത്ഥികൾക്ക് വേണ്ടി കവിസാൎവ്വഭൌമനും കേരളഭാഷയ്ക്കു് നവീനഗദ്യസന്താനത്തെ നല്കിയ പിതാവുമായ പുണ്യാത്മാവു് ശതവൎഷാൽകാലത്തിനു് മുമ്പു് നിബന്ധിച്ച ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിനു് ഇപ്പോൾ ഒരു അവതാരിക എഴുതാൻ തുനിയുന്നതു് എന്താണെന്നു് ഒരു സമാധാനം പറയേണ്ടതായിരിക്കുന്നു. പ്രാചീനപുസ്തകത്തെ പുതുതായി അച്ചടിക്കാൻ ഉദ്യമിക്കുന്ന പ്രസിദ്ധീകരണകൎത്താവിനു് നവാവതാരത്തേ പൊലിപ്പിക്കാൻ ഉതകുന്ന നേപഥ്യവിധാനമാണെന്നുള്ള സംഗതി ഒന്നുണ്ടു്; അതല്ലാതെ, ഭൂതാൎത്ഥാന്തരം ഉള്ളതാണു് പ്രധാനം. ചില വിഷയങ്ങൾ ഒരിക്കലും പൂൎത്തുപോകുന്നതല്ല; എന്നും പുത്തനായിരിക്കും. സൂൎയ്യന്റെ ഉദയാസ്തമയങ്ങൾ എത്ര തവണ കണ്ടാലും പുതുകൗതുകത്തെ ഉദിപ്പിക്കുന്നില്ലയോ? പ്രകൃതിലാവണ്യം എത്ര തവണ ആവൎത്തിച്ചു് വീക്ഷിച്ചാലും ആനന്ദപ്രദമായിരിക്കുന്നില്ലേ? എന്നപോലെ, സത്യധൎമ്മങ്ങൾക്ക് എന്നും പതിനാറു വയസ്സാണു്. വാല്മീകി മുതൽ നാളതു വരെ എല്ലാ കവികളും അനേകധാ ഉപപാദിച്ചിട്ടുള്ളവ ആണെങ്കിലും, ഇനിയും എത്ര വിദ്വാന്മാൎക്കും അവ ഒടുങ്ങാത്ത വിഷയങ്ങളാകുന്നു. സനാതനത്വം അവയെ എന്നും പുതുപ്പിക്കുന്നു.

മഹാകവിവചസ്സിന് പ്രകൃതിസിദ്ധമായി ഒരു വശ്യമുണ്ട്. പുരാണങ്ങളും മഹാകാവ്യങ്ങളും എത്ര തവണ വായിക്കുന്നോ അത്രയും പുനഃപഠനത്തിനുള്ള കൗതുകത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. അപ്രകാരം തന്നെയാണ് കേരളവർമ്മദേവന്റെ വാക്കുകളും. മഹാകുലപ്രസൂതനായ ആ കവിപ്രവരന്റെ ജീവിതകാലം കേരളഭാഷാചന്ദ്രമസ്സിന്റെ ഉദയവേളയെ ലക്ഷീകരിച്ചതു് കൂടാതെ, താരുണ്യദശയിലേക്കുള്ള വളർച്ചയെ സഹായിക്കയും ചെയ്തു. എങ്കിലും, ബാല്യത്തിൽ ശീലിച്ച പ്രകൃതി അല്ല പിന്നീട് ആ ഭാഷാസന്താനത്തിന് കാണുന്നതു്. തോട്ടിയും വളവും വെച്ചു് നിറുത്തിയിരുന്ന കളഭം മത്തഗജമായി അരണ്യാനികളെ തകൎക്കുന്നു; കൂട്ടു കൂടി കോലാഹലങ്ങൾ നടത്തുന്നു; കായമാസകലം ചെളിയും മണലും പുരട്ടി പങ്കിലമാക്കുന്നു. അപ്രകാരം ഓടി നടക്കുമ്പോൾ പഴയ പാപ്പാന്റെ വിളി ഒന്ന് കേട്ടാൽ നടുങ്ങി പൂൎവ്വസ്മരണ അതിന് ഉണ്ടാകയില്ലയോ?

പ്രസ്തുത ഗ്രന്ഥത്തിലുള്ള വിഷയങ്ങൾ ഉക്തചരങ്ങളാണ്. എന്നാൽ പിഷ്ടപേഷണംകൊണ്ട് അവയുടെ സത്തു് ഏതും നശിച്ചിട്ടില്ല. നേരേ മറിച്ചു്, ഒന്നുകൂടി പുഷ്ടമാവുന്നതേ ഉള്ളു. അതും പോരാ; ഗ്രന്ഥം എഴുതിയ കാലത്തു് ഉണ്ടായിരുന്ന സാമുദായികസ്ഥിതിക്ക് ഇന്ന് വന്നിട്ടുള്ള ഭേദഗതികളെ ആലോചിക്കുമ്പോൾ,

"അന്തമമപി പുഷ്ടം കണ്ണിനേകുന്നു ബാഷ്പം
പ്രണയമസൃണമാക്കി ചിത്തതാരിന്നെനിക്ക്;

ക്ഷണമപി ഭഗവാനിൽ ഭക്തിയേറും ച്യമാനിൽ
തൃണമപി വലുതാകും സച്ചിദാനന്ദമേകം."

എന്ന് വെർഡ്സ്വർത്ത് മഹാകവി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത് സത്യമാണെന്ന് ബോധപ്പെടുന്നു.

പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട ചങ്ങനാശേരി ലക്ഷ്മീപുരം കൊട്ടാരത്തിൽ ജനിച്ച് വളൎന്ന കേരളകാളിദാസൻ, മുലപ്പാലോട് കൂടി മാതാവിൽ നിന്ന് സമ്പാദിച്ച ഈശ്വരഭക്തിയെ, മാതുലാന്തേവാസിത്വത്തിൽ സൽകൎമ്മങ്ങളാലും സദുപദേശങ്ങളാലും പൊലിപ്പിച്ച്, പണ്ഡിതവരേണ്യനായി തീൎന്നശേഷം, സൽകാവ്യരചനകൊണ്ടും സദ്വൃത്തികൊണ്ടും സ്വാധീനമാക്കിയ സമുദായാചാരതത്ത്വങ്ങളെ ലോകാനുഗ്രഹബുദ്ധ്യാ ഉപദേശരൂപമാക്കി നല്കീട്ടുള്ള രത്നങ്ങളുടെ വില മതിക്കാൻ അല്പജ്ഞന്മാർ തുനിയുന്നത്, "പ്രാംശുലഭ്യേ ഫലേ ലോഭാദുൽബാഹുരിവ വാമനഃ", എന്ന് സാക്ഷാൽ കാളിദാസൻ അരുളിച്ചെയ്തപോലെ പരിഹാസ്യമായി തീരാനേ തരമുള്ളു. നവീനപ്രായോഗികചക്ഷുസ്സുകൊണ്ട് നിരീക്ഷിക്കുമ്പോൾ ഭൌതികശക്തിന്യായങ്ങൾക്ക് അധീനങ്ങളായി സമുല്ലസിക്കുന്ന ഭാനങ്ങളിൽ ഈശ്വരപ്രഭാവശക്തിയെ അധ്യാരോപിക്കുന്നത് ബാലിശമായി തോന്നിയേക്കാമെങ്കിലും, സത്യം ആലോചിച്ചാൽ, പ്രകൃതിയുടെ നിയാമകത്വം എവിടെ കുടികൊള്ളുന്നു എന്നുള്ള ആകാംക്ഷയ്ക്ക്, അനാദ്യന്തമായും ആബ്രഹ്മകീടവ്യാപ്തമായും അധൃഷ്യമായുമുള്ള ഒരു മഹച്ചൈതന്യത്തെ സങ്കല്പിക്കാനല്ലാതെ

നിർവ്വാഹമില്ലെന്ന് കാണാം. അതിനെത്തന്നെയാണ് ഈശ്വരൻ എന്നോ കർത്താവെന്നോ എല്ലാ മതക്കാരും ഉപാസിക്കുന്നത്. ഗ്രന്ഥകാരൻ ഈ തത്ത്വത്തെ ബാല ഹൃദയക്ഷേത്രങ്ങളിൽ അങ്കുരിപ്പിക്കാൻ വേണ്ടി ചെറിയ ഉപന്യാസങ്ങളായി ഈ പുസ്തകത്തിൽ വിത്ത് വിതച്ചിരിക്കുന്നു. വിദ്വദൈകവേദ്യങ്ങളായ വേദാന്തസൂത്രങ്ങളിലുള്ള അഗാധതത്ത്വങ്ങളെത്തന്നേ തിരുവള്ളുവർ സാധാരണ ഗ്രാമീണജനങ്ങൾക്ക് മനസ്സിലാകത്തക്കവണ്ണം തിരുക്കുറളിൽ വാർത്തെടുത്തു. അതുപോലെ, നമ്മുടെ കവിവര്യൻ ബാലഹൃദയത്തിന് സുഗ്രഹമാകുന്ന മട്ടിൽ നിത്യസംഭവങ്ങളെ പ്രാക്ഭാഗമാക്കി തത്ത്വങ്ങളെ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. ആ ചൂട്ടിന്റെ വെളിച്ചം കണ്ട് മുന്നോട്ട് നടന്നാൽ ഇരുളടഞ്ഞ വൻകാട്ടിൽ നിന്ന് സദാ സൂര്യപ്രകാശം കൊണ്ട് തെളിഞ്ഞ ഘണ്ടാപഥത്തെ പ്രാപിക്കാം.

രാജധാനിയിൽ വന്ന് മഹാരാജസേവനം ചെയ്ത കാലത്തും, മഹാരാജ്ഞിയുടെ ഭർത്തൃപദത്തേ പ്രാപിച്ച് സുഖിക്കയും ദുഃഖിക്കയും ചെയ്ത അവസരത്തിലും, കവി സ്വാനുഭവത്തിൽ പെട്ട സന്ദർഭങ്ങളെപ്പററി വിവരിക്കുമ്പോൾ അതിന് ഒരു ജീവൻ വേറെതന്നെയാണ്. ആത്മസംയമനം, ദയ, ദാക്ഷിണ്യം, മുതലായ ഗുണങ്ങളെ കേവലം കാവ്യരീത്യാ ഉപന്യസിക്കുന്നവർക്ക് ശ്രോതൃഹൃദയത്തിൽ അനുരണനം ഉണ്ടാക്കാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല. ഈ പുസ്തകത്തിലാകട്ടെ, ഓരോ പാഠവും വായിക്കുമ്പോൾ നാം അറിയാതെ അതിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള കാര്യ-

ങ്ങളെ നമ്മുടേതായി സ്വീകരിച്ചുപോകുന്നു. അതിലാണ് ഗ്രന്ഥകാരന്റെ സാമർത്ഥ്യം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. അല്പവാക്കും ബഹ്വർത്ഥവും മഹാകവിവചസ്സിനുള്ള ലക്ഷണമാകുന്നു. അതാണ് ഈ പുസ്തകത്തിനുള്ള മേന്മ. സാധാരണക്ക് പോലും മനസ്സിലാകത്തക്ക ഭാഷ; സാരം അതിഗഹനം.

ആധുനികലോകവ്യാപാരങ്ങളിൽ നിമഗ്നരായിരിക്കുന്നവക്ക് ധനാർജ്ജനോപായത്തിനുള്ള ചടങ്ങുകളിൽ കവിഞ്ഞു് ധർമ്മാധർമ്മചിന്ത ഉണ്ടാവാൻ പ്രയാസം. എങ്കിലും, കപ്പലിൽ ചരക്ക് കയററി കൊണ്ടുപോവുന്ന വ്യാപാരിക്ക് കൊടുങ്കാററടിക്കുമ്പോൾ വയറ് കത്തുന്നതും, ധനം നിക്ഷേപിച്ചിട്ടുള്ള മുതലാളിക്ക് ബാങ്ക് പൊളിയുമ്പോൾ പ്രാണൻ തുടിക്കുന്നതും, അവഗ്രഹം നിമിത്തം നിലം കരിയുമ്പോൾ കൃഷീവലന് കണ്ണീരൊലിക്കുന്നതും, വായുസഞ്ചരണന്യായങ്ങളൊ ധനശാസ്ത്രതത്വങ്ങളൊ കാലാവസ്ഥാനിയമങ്ങളൊ ഉപന്യസിച്ച് സമാധാനപ്പെടാൻ സാധിക്കുന്നതാണോ? നവീനപ്രായോഗികശാസ്ത്രങ്ങൾ അത്ഭുതങ്ങൾ അനേകം കാണിക്കുന്നുണ്ട്; കൃത്രിമമായി മഴ പെയ്യിക്കുന്നു; ജാലമായി നാണ്യവില കൂട്ടുകയും കുറയ്ക്കുകയും ചെയ്തു് ബാങ്കുകളെ നിലനിത്തുന്നു; വിദ്യുൽകാന്തശക്തികളെകൊണ്ട് കാററിന് എതിരായി കപ്പലോടിക്കുന്നു. എന്നെല്ലാം ഇരുന്നാലും, ഇല്ലം വേവുമ്പോൾ രാമനാമം ജപിക്കാനല്ലാതെ തരമില്ല. ആപത്തിൽ ആശ്വാസം നൽകുന്നതു് ഈശ്വരഭക്തി മാത്രമേ ഉള്ളൂ.

ദൈവവിശ്വാസത്തിന്റെ മൂലം നിയന്ത്രണബോധമാകുന്നു. അമരം കൂടാത്ത വഞ്ചിയോ, ബ്രേക്കില്ലാത്ത മോട്ടാറോ, ചുക്കാനില്ലാത്ത വിമാനമോ സഞ്ചരിക്കുംപോലെ അല്ല ലോകത്തിൽ സംഭവങ്ങൾ നടക്കുന്നതു്. എല്ലാം കാൎയ്യകാരണബന്ധംകൊണ്ടു് നിയന്ത്രിതമാകുന്നു. കാരണങ്ങൾ പ്രത്യക്ഷങ്ങളും പരോക്ഷങ്ങളുമായുണ്ടു്. പരോക്ഷകാരണങ്ങളുടെ അജ്ഞതനിമിത്തമാണു് ചില സംഗതികൾ യദൃച്ഛാഗതങ്ങളാണെന്നു് നാം ഭ്രമിക്കുന്നതു്. എന്നാൽ കാരണത്തിനു് കാരണം ചോദിച്ചു് എത്ര മിടുക്കനേയും മുട്ടിക്കാം. ഒടുവിൽ ഒരു ആദികാരണത്തെ സമ്മതിക്കേണ്ടി വരുന്നു. അതിനെ സംഖ്യാവാന്മാർ പുരുഷൻ എന്നും പ്രകൃതി എന്നും ബ്രഹ്മം എന്നും ഈശ്വരൻ എന്നും പല സംജ്ഞകളെക്കൊണ്ടു് നിൎദ്ദേശിക്കുന്നു. കീരിയും പാമ്പും, എലിയും പൂച്ചയും, കറുപ്പും വെളുപ്പും, അജ്ഞതയും വൈദഗ്ദ്ധ്യവും, ഭിന്ന പ്രകൃതികളാകയാൽ സാമാനാധികരണ്യം ഉണ്ടാകയില്ലെന്നപോലെ, ആസ്തികത്വവും നാസ്തികത്വവും ഒന്നുചേരാൻ സാധിക്കയില്ലെന്നു് വാദിക്കുന്നവരോടു് ഒന്നു് ചോദിക്കട്ടെ; ഒരേ കുഴലിന്റെ ആരംഭത്തിൽ അന്നമായി സ്വീകരിക്കുന്നതു് മറേറ അററത്തു് മലമായി ധിക്കൃതമാകുന്നില്ലേ? ഒരു വൃത്തം വരയ്ക്കാൻ തുടങ്ങുന്ന സ്ഥാനത്തുനിന്നു് തിരിച്ചു് വന്നുചേരുമ്പോൾ അതു് ശൂന്യചിഹ്നമാകുന്നില്ലേ? ശൂന്യത്തിനു് വൃത്താവച്ഛേദം വന്നപോലെ, നാസ്തികരുടെ ശൂന്യവാദം ബ്രഹ്മതത്ത്വവാദമായിത്തീരുന്നു. ഏതു് ദൃഷ്ടികോണിൽക്കൂടി നോക്കുന്നോ തദനുസരണം ആദികാരണം

അവഭാസിക്കുന്നു. അതിനാൽ താൎക്കികനും സാംഖ്യനും ബൌദ്ധനും എത്ര യുക്തിവാദങ്ങളും ശാസ്ത്രന്യായങ്ങളും ഉപപാദിച്ചാലും ഈശ്വരവിശ്വാസം നിലനില്ക്കതന്നേ ചെയ്യും. നിൎവ്വാണത്തിനും മോക്ഷത്തിനും പൊരുത്തം അതുകൊണ്ടു് സിദ്ധിക്കുന്നു.

സൎവ്വനിയന്താവായ ഒരു അപ്രമേയശക്തിയിൽ വിശ്വാസം ജനിക്കുമ്പോൾ അതിനു് പുരുഷത്വം കല്പിച്ചു് ആരാധിക്കുന്നതിനാണു് മതം എന്നുള്ള നാമധേയം സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഈ ആരാധനയുടെ ബീജാവാപം മഹാകവി കേരളവൎമ്മദേവൻ ഈ ചെറുപുസ്തകത്തിൽ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. സൎവ്വവും ഈശ്വരചൈതന്യത്തിന്റെ വിലാസമാണെന്നു് ബാലഹൃദയങ്ങളെ ബോധിപ്പിച്ചു് ദൈവാരാധനസാധകങ്ങളായ സദാചാരങ്ങളെ അതിൽ ഉപദേശിക്കുന്നു. ഈ സദാചാരപരിശീലനം കൊണ്ടു് ഐഹികമായ ഐശ്വൎയ്യവും പാരത്രികമായ സായുജ്യവും സാധിക്കാം. പൂൎവ്വവാസനാവിശിഷ്ടരായുള്ളവൎക്കു് എല്ലാ-വൎക്കും ഒന്നുപോലെ ഈ സദാചാരപരിശീലനം ദുഷ്കര-മായേക്കാമെന്നോ, അഥവാ സാധിച്ചാൽപോലും, ഏക-ഫലപ്രദമായി വരുമെന്നോ ആശങ്ക ജനിക്കുന്നവരുണ്ടെ-ങ്കിൽ, അവരോടു് ഒന്നു് പറയാം. മനുഷ്യനു് ഇച്ഛാശക്തി, ജ്ഞാനശക്തി, ക്രിയാശക്തി, എന്നിങ്ങനെ പല ശക്തി-കൾ ഉള്ളതിനാൽ, പ്രാഗ്രൂപങ്ങളെ ദൃഢനിശ്ചയംകൊണ്ടു് സ്വേച്ഛപോലെ മാററാമെന്നു് അനുഭവമുണ്ടല്ലോ. അ-തിൻവണ്ണം സദ്ധൎമ്മങ്ങളുടെ സ്ഥിരാനുഷ്ഠാനംകൊണ്ടു് സായുജ്യസിദ്ധിക്കു് കവാടഭേദനം ചെയ്യാമെന്നു് ഉറപ്പു്

വരുന്നു. അപ്പോൾ തനിഗ്ഗുണം പ്രതിഫലിച്ച് ദൈവ-ത്താൽ അനുഗ്രഹീതനാകുന്നു.

ജ്ഞാനലബ്ധിക്കുള്ള മാർഗ്ഗം സുഗമമല്ല. രാജപാത-യെപോലെ മൂക്കിനു് നേരെ അല്ല അതിൻെറ പോക്കു്. ഊടുവഴികൾ അനവധി ഉണ്ടു്. അവയെ ഗൌനിക്കാതെ പോകുന്നവൻ വഴി മുട്ടി തിരിച്ചു് പോകേണ്ടി വരും. തിരിച്ചു് വരുമ്പോൾ നേർവഴി ഏതാണെന്നു് കണ്ടുപി-ടിക്കാൻ ശരിയായ അടയാളങ്ങൾ കണ്ടുവെച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ പിന്നെയും വഴി പിഴയ്ക്കും. ഇങ്ങനെ മുമ്പോട്ടും പിറ-കോട്ടും നടന്നു് വലയുന്നതിനു് ഇടവരാതിരിക്കണമെങ്കിൽ നേർവഴി പറഞ്ഞുതരാൻ സൽപഥസഞ്ചരണം ശീലിച്ചി-ട്ടുള്ള ഗുരുജനങ്ങൾ വേണം. ആ ഗുരുസ്ഥാനത്തെ ആണു് ഗ്രന്ഥകർത്താവു് സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നതു്. നേർവഴി കാട്ടാ-നുള്ള ഉപദേശങ്ങളാണു് ആ മഹാൻ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

കൊടുത്താലല്ലാതെ കിട്ടുകയില്ല എന്നുള്ളതു് നമുക്കു് അനുഭവസിദ്ധമാണു്. കേരളവമ്മദേവൻെറ ജീവിതം അതിനു് ഉത്തമദൃഷ്ടാന്തമാകുന്നു. വിദ്യാധനവും ദ്രവ്യധനവും ആ മഹാനുഭാവൻ ധാരാളം വിതരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടാണു് പാണ്ഡിത്യത്തിലും രാജ-പദവിയിലും അവിടുന്നു് ശോഭിച്ചതു്. എല്ലാ മതങ്ങളു-ടെയും പൊരുൾ ത്യാഗമാകുന്നു. ആസ്തികനും ബൌദ്ധനും ത്യാഗത്തെ പുകഴ്ത്തുന്നുണ്ടു്. നാസ്തികൻ അതിന്റെ ഐഹി-കഫലത്തെ കാംക്ഷിക്കുന്നു. ജ്ഞാനി അതിന്റെ ഫലോ-

ദക്കതയെ മറന്നു് പ്രേമശ്രദ്ധയനാകുന്നു. സാധനത്തെ തന്നെ സാധ്യമാക്കുന്ന ഫലനിരപേക്ഷത്വം ജ്ഞാനികൾക്കു് മാത്രമേ വരികയുള്ളൂ. "കർമ്മണൈവ ഹി സംസിദ്ധിമാശ്രിതാ ജനകാദയഃ" എന്നുള്ള ഗീതാശാസ്ത്രമർമ്മത്തെ അറിഞ്ഞു് പ്രവർത്തിച്ചിരിക്കുന്ന കേരളവർമ്മദേവന്റെ കൃതിയെ ഭഗവൽഗീതയ്ക്കൊപ്പം ആദരിക്കേണ്ടതത്രേ. "പരോപകാരഃ പുണ്യായ" എന്നാണല്ലോ അഭിയുക്തവചനം.

അല്പജ്ഞത്വംകൊണ്ടാണു് ധർമ്മപഥസഞ്ചരണം ദുഃഖകമായി തോന്നുന്നതു്. ധർമ്മം കൃച്ഛ്രേണ അനുഷ്ഠിക്കുന്നവന്നു് അചിരേണ മുന്നോട്ടുള്ള വഴി തുറന്നു് കാണാം. ശീലിച്ചുകഴിയുമ്പോൾ എളുതും കാണാപ്പാഠം ആവുന്നില്ലേ? അനൈച്ഛികമായി അതു് മുഖസ്ഥമാവുന്നില്ലേ? പിന്നെ അതിനു് ഒരു ഉത്തേജനം മാത്രം മതി. തൂണ്ടിക്കൊടുക്കാൻ ഒന്നു് വേണം. ഈശ്വരചൈതന്യത്തിന്റെ ശക്തി അതാകുന്നു. ധർമ്മവൃത്തികൊണ്ടു് പാരത്രികമായ ശാശ്വതസുഖം സിദ്ധിക്കുമെന്നും ഈശ്വരസായുജ്യം ലഭിക്കുമെന്നും ബോധിപ്പിച്ചു്, അല്പജ്ഞരെ സൽപഥത്തിലേക്കു് ആകർഷിക്കുന്നതാണു് മീമാംസകർ ചെയ്യുന്നതു്. ആത്യന്തികസുഖലാഭേച്ഛ കൂടാതെ ആനുഷംഗികമായി ഐഹികക്ഷേമം കൂടി ധർമ്മവൃത്തിയിൽ ലഭ്യമാണെന്നു് വരുമ്പോൾ, ഒരു സൽപ്രവൃത്തി മറെറാരു ധർമ്മകാര്യത്തെ ചെയ്യാൻ പ്രേരകമാകുന്നു. അങ്ങനെ അനായാസേന സന്മാർഗ്ഗത്തിൽ അനുസ്യൂതമായി സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ ആനന്ദം ഉളവാകുന്നു. ആ ആനന്ദമഹോദധിയിൽ നിമഗ്നനായി

തന്നെത്തന്നെ മറക്കുന്നു. അതുതന്നെ അല്ലേ ബ്രഹ്മാനന്ദം? ഒരു കളരിയിൽ ചെന്നു് നോക്കുക. എത്ര കായക്ലേശം അനുഭവിച്ചിട്ടാണു് ഒരുവൻ അഭ്യാസങ്ങൾ പഠിക്കുന്നതു്! പഠിച്ചുകഴിയുമ്പോൾ അവനു് ഏതും ക്ലേശമുണ്ടോ? അഭ്യാസം കാണിക്കുന്നതു് അവനു് ആഹ്ലാദകരമാകുന്നു. ദേഹത്തിനു് സിദ്ധിക്കുന്ന അഭ്യാസം ആത്മാവിനും വരുന്നതല്ലേ? കായികാഭ്യാസം ആരോഗ്യത്തെ നൽകും പോലെ, ധർമ്മാഭ്യാസം ആത്മാവിനെ ആനന്ദഘനമാക്കുന്നു. ആ അഭ്യാസത്തെ ശീലിക്കാനാണു് പ്രസ്തുത പുസ്തകത്തിൽ കവി ഉപദേശിക്കുന്നതു്.

ശുഭം ഭൂയാൽ.

തിരുവനന്തപുരം,
13—11—1114.

എം. രാജരാജവർമ്മ തമ്പുരാൻ.

സന്മാർഗ്ഗപ്രദീപം

I

ഈ ചെറിയ പുസ്തകം ഹിന്തുക്കൾ, ക്രിസ്തുമതക്കാർ, മഹമ്മദന്മാർ, പാർസികൾ, ബ്രഹ്മസമാജികൾ മുതലായി അനേകം ഭിന്നമതക്കാരായ അദ്ധ്യേതാക്കൾക്കും ഒരുപോലെ ഗുണത്തിലേക്കായി ഉപയോഗപ്പെടണം എന്നു വിചാരിച്ചു ഉണ്ടാക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ഇതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം സർവസജ്ജനസമ്മതമായ സദാചാരത്തിന്റെ നിയമങ്ങളെ പഠിപ്പിക്കണം എന്നല്ലാതെ ഏതെങ്കിലും ഒരു മതത്തിന്റെ ഉൽകൃഷ്ടതയെയൊ നികൃഷ്ടതയെയൊ പ്രദർശിപ്പിക്കണം എന്നല്ല. അതുകൊണ്ടു "ഈശ്വരോദ്ദേശ്യകകൃത്യത്തിൽ" ഉൾപ്പെട്ടവയും അഭിപ്രായഭേദങ്ങൾക്കു വിഷയമാകാവുന്നവയും ആയ മതാനുഷ്ഠാനങ്ങളെക്കുറിച്ചു ഇവിടെ യാതൊന്നും പ്രസ്താവിക്കുന്നില്ല. ഈശ്വരോദ്ദേശ്യകകൃത്യത്തിൽ മതാനുഷ്ഠാനങ്ങൾ കൂടാതെ അനേകം കാര്യങ്ങൾ ഉണ്ടു. നമ്മുടെ അന്തഃകരണങ്ങൾ ന്യായാന്യായവിവേചനം ചെയ്യുന്ന നമ്മുടെ എല്ലാ വിചാരങ്ങളേയും പ്രവൃത്തികളേയും കുറിച്ചുള്ള നിയമങ്ങൾ ഒക്കെയും അതിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. കഴിഞ്ഞുപോയ പ്രസിദ്ധനായ പാർസി ബാറോണെറ്റ്, സർ ജംസെത്ത്ജീജീജീഭായി ഏർപ്പെടുത്തിയ ബംബാ വൈദ്യപാഠചികിത്സാ

1. നമ്മുടെ ഈശ്വരോദ്ദേശ്യകമായ കൃത്യം.

ശാലയിൽ കൊത്തിയിരിക്കുന്ന ലേഖനത്തിൽ ആ ധൎമ്മകാൎയ്യത്തെ, "ഹിന്ദുക്കളെ, ക്രിസ്തുമതക്കാർ, മഹമ്മദന്മാർ, പാൎസികൾ ഇവരുടെ എല്ലാവരുടേയും ഈശ്വരനായിരിക്കുന്ന സൎവ്വശക്തന്നായിക്കൊണ്ടു ഭക്തിപൂൎവ്വമായുള്ള കൃതജ്ഞതയുടെ ഒരു സമൎപ്പണം" എന്നായിട്ടാണു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു്. ഓരോ മതത്തിന്റെ പ്രത്യേക സിദ്ധാന്തം ഏതു വിധമായിരുന്നാലും നമ്മുടെ സ്രഷ്ടാവായി നാം ബഹുമാനിക്കയും വന്ദിക്കയും ചെയ്യേണ്ടുവനും, നമ്മുടെ സംരക്ഷകനും, അതു ഹേതുവായിട്ടു് നമ്മുടെ കൃതജ്ഞതയ്ക്കും സ്നേഹത്തിനും വിഷയീഭവിക്കേണ്ടുവനും, നമ്മുടെ അതിരഹസ്യങ്ങളായ വിചാരങ്ങളേയും പ്രവൃത്തികളേയും അറിയുന്നവനും, നമ്മുടെ ന്യായനിപുണനായ ന്യായാധീശനും അതിനാൽ നാം ആജ്ഞാനുസരണത്തിനു സൎവ്വദാ ശ്രമിക്കേണ്ടുവനും ആയിട്ടു് ഒരു ഈശ്വരൻ ഉണ്ടെന്നു് നാം എല്ലാവരും സിദ്ധമായി സംവദിക്കുന്നുണ്ടു്.

നമുക്കു നാനാപ്രകാരേണ ചെയ്യാവുന്ന ഈശ്വരസേവയും ഈശ്വരാരാധനയും കൂടാതെ സൎവ്വസജ്ജനസമ്മതമായിട്ടു് ഈശ്വരോദ്ദേശ്യകങ്ങളായ മററു കൃത്യങ്ങളുമുണ്ടു്:—(൧) ഈശ്വരനാമത്തെയും ഈശ്വരഗുണങ്ങളെയും കുറിച്ചു കഴിയുന്നിടത്തോളം ബഹുമാനത്തെയും, (൨) ഇതുവരെ നമ്മേ കാത്തു രക്ഷിച്ചതിനെക്കുറിച്ചു് അളവില്ലാത്ത കൃതജ്ഞതയേയും, (൩) ഭവിഷ്യൽകാലത്തേക്കു് ഈശ്വരങ്കലുള്ള വിശ്വാസത്തേയും, (൪) ഈശ്വരൻ നമ്മുടെ സൎവ്വോൽകൃഷ്ടനായ നാഥനും നേതാവും ആണെന്നുള്ള ഭക്തിയേയും ഉള്ളിൽ അവ്യാജമായി കരുതുകയും വെളിയിൽ പ്രകാശിപ്പിക്കയും ചെയ്യുന്നതു് നമ്മുടെ കൃത്യം ആകുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള വിചാരങ്ങളെയും തദനു

ഗുണങ്ങളായ കൃത്യങ്ങളെയും നിയമേന പരിശീലിച്ചു കൊണ്ടുവന്നാൽ അതു നമ്മുടെ മനോവാക്കായ കർമ്മങ്ങൾ ഒക്കെയും ഗുണാപൎയ്യവസായികളായിത്തീരുന്നതിലേക്കും, വരുന്ന പ്രകരണങ്ങളിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്ന സൽഗുണങ്ങളുടെ പരിചയത്തിന് നമ്മെ പ്രവൎത്തിപ്പിക്കുന്നതിലേക്കും ഉപയുക്തമായിത്തീരും. ഇപ്രകാരം മതം സൎവ്വസന്മാൎഗ്ഗ പ്രവൃത്തികൾക്കും ആധാരഭൂതവും വാസ്തവമായ സുഖത്തിന് ഏകാധിഷ്ഠാനവും ആകുന്നു. ആ കാലത്തിൽ അതിബുദ്ധിമാൻ എന്നു പ്രസിദ്ധനും ജൂതന്മാരുടെ രാജാവും ആയിരുന്ന സൊളൊമൊൻ ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു:— "സൎവ്വസമഷ്ടിയായ സിദ്ധാന്തത്തെ കേൾക്ക! ഈശ്വരങ്കൽ ഭയഭക്തിയുണ്ടായിരിക്കയും, ഈശ്വരാജ്ഞകളെ അനുസരിക്കയും ചെയ്ക! എന്തെന്നാൽ മനുഷ്യൻ ചെയ്യേണ്ടതായ സകല കൃത്യവും അതത്രേ ആകുന്നു."

2. ഈശ്വരഭക്തി സൃഷ്ടിയിൽ കാണപ്പെടുന്നത്.

ലോകത്തിൽ എല്ലാ വസ്തുക്കളും അവയുടെ സ്രഷ്ടാവായ ഈശ്വരന്റെ അപരിമിതമായ സാമൎത്ഥ്യത്തെ പ്രദൎശിപ്പിക്കുന്നു. നമുക്ക് ആധാരഭൂതയായിരിക്കുന്ന ഭൂമിയേയും, നമ്മെ ചുററിയിരിക്കുന്ന അസീമമായ ആകാശത്തേയും, വായുവിന്റെയും, ജലത്തിന്റെയും ഈ അപരിമേയങ്ങളായ രാശികളേയും, നമുക്കു വെളിച്ചം തരുന്ന ഈ അസംഖ്യങ്ങളായ ഗ്രഹനക്ഷത്രങ്ങളേയും നോക്കുക! ഈ ഭൂഗോളത്തെ ഇങ്ങനെ നിവൃത്തിയിരിക്കുന്നത് ആരാണ്? അതിന്റെ അടിസ്ഥാനങ്ങൾ ഇട്ടിട്ടുള്ളത് ആരാണ്? അത് ഇപ്പോഴത്തെക്കാൾ കഠിനമായിരുന്നെങ്കിൽ മനുഷ്യൎക്ക് അതിനെ പിളൎന്നു കൃഷിചെയ്യാൻ പാടി

ല്ലായിരുന്നേനെ. അതിന് ഇത്ര ഉറപ്പില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ മനുഷ്യന്റെ പാദഭാരത്തെ വഹിക്കുന്നതിനു ശക്തിയില്ലായിരുന്നേനെ. അതിൽ നിന്നും എത്രയും വിലയേറിയ വസ്തുക്കൾ ഉണ്ടാകുന്നു; നിസ്സാരമായും ഏകരൂപമായും ഉള്ള ഈ മണ്ണ് ചക്ഷുഃപ്രീതികരങ്ങളായ അസംഖ്യം മനോഹരവസ്തുക്കളായിട്ടുത്ഭവിക്കുന്നു; ഒരു സംവത്സരക്കാലംകൊണ്ട് ഇതു്, വൃക്ഷങ്ങളും ശാഖകളും ഇലകളും പുഷ്പങ്ങളും ഫലങ്ങളും വിത്തുകളും ആയി പരിണമിക്കുന്നു; ഇപ്രകാരം ഭൂമി മനുഷ്യന്നായിക്കൊണ്ട് തന്റെ ഔദാര്യഫലങ്ങളെ ആവൎത്തിച്ചു കൊടുത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. യാതൊന്നിനാലും അതു ക്ഷയിക്കപ്പെടുന്നില്ല. ഇത്ര വളരെ കാലമായിട്ട് അക്ഷയങ്ങളായ ഫലങ്ങളേ കൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നിട്ടും അതിനു ക്ഷീണത ഭവിക്കയോ ജീൎണ്ണത വരികയോ ചെയ്യുന്നില്ല; അതു പിന്നെയും തന്റെ ഉള്ളിൽനിന്നും സമ്പത്തുകളെ ധാരാളമായി കൊടുത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അസംഖ്യജനങ്ങൾ ജനിച്ചു വൃദ്ധന്മാരായി മരിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ പ്രതിവസന്തം ഭൂമിയുടെ യൌവനം നവീഭവിച്ചുവരുന്നു. അതിൽ കൃഷി ചെയ്താൽ ഇപ്പോഴത്തെക്കാൾ ശതഗുണമായി ഫലപുഷ്ടി ജനിക്കുന്നതാണ്.

ഭൂമിയുടെ നിമ്നോന്നതത്വം അതിന്റെ മനോഹരത്വത്തേയും ഉപയോഗത്തേയും വൎദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. ഈശ്വരനാൽ സങ്കല്പിതങ്ങളായുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ പൎവ്വതങ്ങൾ ഉന്നതങ്ങളായിട്ടും താഴ്‌വരകൾ നിമ്നങ്ങളായിട്ടും ഉത്ഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. അഗാധങ്ങളായ താഴ്‌വരകളിൽ കുന്നുകാലികളുടെ തീററിക്കുള്ള തൃണാദികൾ ഉണ്ടാകുന്നു. പരപ്പുള്ള സമഭൂമികളിൽ സമൃദ്ധിയായി ധാന്യങ്ങൾ വിള

യുന്നു. ഒരെടത്തു ചെറിയ പൎവതപങ്ക്തികൾ മുന്തിരിത്തോട്ടങ്ങളേയും ഫലവൃക്ഷങ്ങളേയും കൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. മറെറാരെടത്തു് അത്യുന്നതങ്ങളായ പൎവതങ്ങൾ ഹിമാവൃതങ്ങളായ ശിഖരങ്ങളെ ഉയൎത്തി മേഘമണ്ഡലത്തെ സ്പൎശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അവയുടെ പാൎശ്വങ്ങളിൽ നിന്നും ഒലിക്കുന്ന അരുവികൾ നദിയുടെ ഉല്പത്തിസ്ഥാനങ്ങളാകുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള വൈചിത്ര്യം കാഴ്ചയ്ക്കു രമണീയമായിരിക്കുന്നതു കൂടാതെ മനുഷ്യരുടെ അനേകവിധങ്ങളായ ആവശ്യങ്ങൾക്കു സാധകമായും തീരുന്നു.

ഭൂമിയിൽ നിന്നും ഉത്ഭവിക്കുന്ന സകല വസ്തുക്കളും വിശീൎണ്ണങ്ങളായി പുനശ്ച അതിന്റെ അന്തൎഭാഗത്തിൽ ചെന്നുചേൎന്നു് നൂതനമായ ഒരു വസ്തുവിന്റെ ഉല്പത്തിക്കു ഹേതുവായി ഭവിക്കുന്നു. ഭൂമിയിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്നതു് ഒക്കെയും തിരിച്ചു് അതിൽതന്നെ ചേരുന്നതല്ലാതെ യാതൊന്നും നഷ്ടമായിപ്പോകുന്നില്ല. അതിൽ നാം വിതയ്ക്കുന്ന വിത്തുകളെല്ലാം ഗുണിതങ്ങളായി നമുക്കു തിരിച്ചു കിട്ടുന്നു. അതിൽ ഉൽകൃഷ്ടങ്ങളായുള്ള പ്രാസാദങ്ങളുടെ നിൎമ്മാണത്തിനു് ഉപയുക്തങ്ങളായ ശിലാവിശേഷങ്ങളും, മനുഷ്യൎക്കുപയോഗമുള്ളതോ വിലയേറിയതോ ആയ ലോഹാദി ധാതുദ്രവ്യവും ഉണ്ടാകുന്നു.

ഭൂമിയിൽനിന്നും മുളച്ചു വരുന്ന ചെടികളെ നോക്കുക. അവയുടെ മാതിരികളും ഗുണങ്ങളും അസംഖ്യങ്ങളാകുന്നു. പ്രപഞ്ചത്തോളം പ്രാചീനങ്ങളായ മഹാരണ്യങ്ങളേയും, അഭ്രങ്കഷങ്ങളായ ശാഖാപടലങ്ങളോടും ഭൂഗൎഭത്തിൽ അവഗാഹിച്ചു വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന വേരുകളോടും കൂടിയ വൃക്ഷങ്ങളേയും, പൎയ്യാലോചിച്ചു നോക്കുക! അവയുടെ വേരുകൾ അവയേ കാററടിച്ചു തള്ളിക്കളയാതെ

താങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കയും, താമ്മരത്തിന്റെ രക്ഷയ്ക്കു വേണ്ടുന്ന പോഷകസാധനങ്ങളെ സംഭരിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ആ താമ്മരം കട്ടിയുള്ള ഒരു പട്ടകൊണ്ടു പൊതിയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ആ പട്ട മൃദുവായുള്ള തടിയെ ശീതോഷ്ണങ്ങളിൽനിന്നും രക്ഷിക്കുന്നു. ശാഖകൾ വേരുകളാൽ താമ്മരത്തിൽ സംഭരിക്കപ്പെടുന്ന പോഷകമായ കറയെ അനേകസ്രോതസ്സുകളിലൂടെ സവ്വത്ര വ്യാപിപ്പിക്കുന്നു. ഉഷ്ണകാലത്തിൽ വൃക്ഷങ്ങൾ അവയുടെ ഛായകൊണ്ട് നമ്മെ സൂയ്യരശ്മികളിൽ നിന്നും രക്ഷിക്കുന്നു; ശീതകാലത്തിൽ നമുക്കു ചൂടിനെ തരുന്ന അഗ്നിക്ക് അവ ഇന്ധനങ്ങളായി ഭവിക്കുന്നു. അവയുടെ തടി വിറകിനു മാത്രമല്ല ഉപയോഗപ്പെടുന്നതു്; മനുഷ്യർ ഇഷ്ടാനുരൂപമായി അതിനെ ബഹുധാ ഉപയോഗിക്കുന്നു. ഭവനങ്ങളും അവയിൽ ആവശ്യത്തിനും അലങ്കാരത്തിനും വേണ്ടുന്ന സാമാനങ്ങളും, ജലസഞ്ചാരസാധനങ്ങളായ കപ്പൽ, വള്ളം മുതലായവയും മററും അതുകൊണ്ടുണ്ടാക്കപ്പെടുന്നു. ഫലവൃക്ഷങ്ങൾ ഫലഭാരം ഹേതുവായിട്ടു ശാഖകളെ ഭൂമിയിലേക്കു നമിപ്പിക്കുമ്പോൾ അവയുടെ ഫലങ്ങളെ സ്വീകരിക്കുന്നതിന് നമ്മെ ക്ഷണിക്കയൊണോ എന്നു തോന്നുന്നു. നാം മഹാവൃക്ഷത്തിൽ കണ്ടു വിസ്മയിക്കുന്നതൊക്കെയും എത്രയും അല്പമായുള്ള ചെടിയുടെ ഉള്ളിലും സൂക്ഷ്മമായിട്ടുണ്ടായിരിക്കുന്നു. ഭൂമി സ്വയം ഭേദപ്പെടാതെ അതിൽ ഉത്ഭവിക്കുന്ന വസ്തുക്കളെ അനേകധാ ഭേദപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

നാം ജലം എന്നു പറയുന്നതിനെ നോക്കാം. അതു ദ്രവമായും നിമ്മലമായും തെളിവുള്ളതായും ഇരിക്കുന്ന ഒരു ദ്രവ്യം ആകുന്നു. അതു നമുക്കു മുറുകെപ്പിടിക്കാൻ വയ്യാത്തതും, സ്വയംരൂപമൊന്നും ഇല്ലാതെ സന്നിഹിത

മായ ഏതെങ്കിലും വസ്തുവിന്റെ രൂപത്തെ ഗ്രഹിച്ചുകൊള്ളുന്നതും ആകുന്നു. ജലം സ്വതഃ കുറേക്കൂടി ലഘുകൃതമായിരുന്നെങ്കിൽ അത് ഒരുമാതിരി വായുവായിത്തീരുകയും, ഭൂമിയിൽ സകല പദാൎത്ഥങ്ങളും ശുഷ്കങ്ങളായിരിക്കയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. ഈ ദ്രവ്യത്തെ നമുക്കു തന്നിരിക്കുന്ന ആൾ അതിനെ കരുതലോടുകൂടി ഭൂമിയിൽ സൎവ്വത്ര വീതിച്ചുവിട്ടിരിക്കുന്നു. ജലം പൎവ്വതങ്ങളിൽനിന്നും ഒലിച്ചു താഴ്വരകളിൽ പ്രവാഹങ്ങളായി യോജിച്ചു നദികളായിത്തീൎന്നു വെളിയായുള്ള ദേശങ്ങളെ നനച്ചുകൊണ്ട് അവയിൽകൂടി വക്രഗത്യാ ഒഴുകിപ്പോയി സകല ജാതികളുടേയും വാണിജ്യത്തിന്റെ മുഖ്യാസ്പദമായ സമുദ്രത്തിന്റെ പുഷ്ടിക്കായി അതിൽ ചെന്നു മേളിക്കുന്നു. ദേശങ്ങളെ എന്നെന്നേക്കും വേൎപെടുത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതായി കാണപ്പെടുന്ന ഈ മഹാസമുദ്രം നേരേ മറിച്ച് എല്ലാ ദേശക്കാരേയും ഒന്നിച്ചു കൂടുന്നതിനുള്ള മഹത്തായ സങ്കേതസ്ഥാനമായിരിക്കുന്നു. ഇതിന്റെ ഉപരിഭാഗത്തിൽകൂടി സഞ്ചരിച്ചാണ് യൂറോപ്യന്മാർ അമേരിക്കാഖണ്ഡത്തെ കണ്ടുപിടിക്കാനും ആ അമേരിക്കാഖണ്ഡത്തിൽ നിന്നും അതിലേ സമ്പത്തുകളെ യൂറോപ്പിൽ കൊണ്ടുപോരുന്നതിനും ഇടയായിട്ടുള്ളത്.

മനുഷ്യശരീരത്തിൽ രക്തംപോലെ ഭൂമിയിൽ ജലം സൎവ്വത്ര പ്രസരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഈ അനവരതമായ പ്രസരം കൂടാതെ സമുദ്രജലത്തിൽ നിയതമായി ഇറക്കവും ഏററവും ഉണ്ട്. ഇതിന്റെ കാരണം നമുക്ക് അറിഞ്ഞിട്ടാവശ്യമില്ല. നിയതകാലങ്ങളിൽ സമുദ്രജലം ഇത്ര ദൂരം കയറുകയും യഥാപൂൎവ്വം ഇറങ്ങുകയും ചെയ്യുന്നു എന്നു മാത്രം നമുക്കു നിശ്ചയം ഉള്ളതാകുന്നു. ഇത്ര ക്രമമായി

ഇതിനേ കയറുന്നതിനും ഇറങ്ങുന്നതിനും ആജ്ഞാപിച്ചിരിക്കുന്നത് ആരാണ്? ഇതിൽ അല്പം കൂടിയോ കുറഞ്ഞോ ജലത്തിൻെറ ഗതി സംഭവിക്കുന്നതായാൽ ലോകസ്ഥിതി ആസകലം വ്യതിക്രമിച്ചു പോകുന്നതാണ്. ഇത്ര മഹത്തായ വസ്തുവിനെ ഇങ്ങനെ ദുർവ്വാഹ്യയായ ശക്തി കൊണ്ട് ആരാണ് അമച്ചു ചെയ്യുന്നത്? ഇതിനു ക്രമം വിട്ടുള്ള ആധിക്യത്തേയും ന്യൂനതയേയും ആരാണു സദാ പരിഹരിക്കുന്നത്? അസംഖ്യകാലമായിട്ട് സമുദ്രം ലംഘിക്കാതെ ഇരിക്കുന്ന ഈ സീമകളേ കല്പിച്ച് "നിൻെറ ഉദ്ധതങ്ങളായ തരംഗങ്ങൾ ഇവിടെ നില്ക്കണം" എന്ന് അതിനോടാരാണു ശാസിച്ചിരിക്കുന്നത്? മുകളിൽ ആകാശത്തിലേക്കു നോക്കിയാൽ മേഘങ്ങൾ കാററടിച്ചു ചലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനെ നാം കാണുന്നു. അവ വായുവിൻെറ ഔഷ്ണ്യത്തേ ശമിപ്പിക്കുന്നതിനും, ഉണങ്ങിക്കിടക്കുന്ന ഭൂമിയേ നനയ്ക്കുന്നതിനുമായി ഊൎദ്ധ്വഭാഗത്തിൽ താങ്ങി നിൽക്കുന്ന ജലപുഞ്ജങ്ങളാകുന്നു. അവ എല്ലാം ഒരുമിച്ച് ഏകകാലത്തിൽ തന്നെ ഭൂമിയിൽ വീഴുന്നതായാൽ അങ്ങനെ വീഴുന്ന ദിക്കിലുള്ള സകല വസ്തുക്കളും നശിച്ചുപോകുന്നതാണ്. ഇപ്രകാരം ജലത്തെ ആകാശത്തിൽ നിറുത്തി തുള്ളിതുള്ളിയായിട്ട് ആരാണു വർഷിപ്പിക്കുന്നത്?

3. ഈശ്വരൻെറ ഉപകാരങ്ങണം.

ഈശ്വരനാണ് ആകാശത്തുനിന്നും നമുക്കായിക്കൊണ്ടു മഴ പെയ്യിക്കുന്നത്. അതുനിമിത്തം നമുക്കു സ്നാനപാനങ്ങൾക്കുള്ള വെള്ളവും, നമ്മുടെ കന്നുകാലികളുടെ തീററിക്കുള്ള തൃണാദികളും ഉണ്ടാകുന്നു. തന്മൂലമായി തന്നെയാണ് ഈശ്വരൻ സകല ധാന്യങ്ങളേയും സകല ഫലങ്ങളേയും ജനിപ്പിക്കുന്നത്. പ്രേക്ഷാവത്തുക്കളായ

ആളുകൾക്ക് ഇതിൽ ഒരു അടയാളം ഉണ്ട്. ഈശ്വരന്റെ ആജ്ഞാപ്രകാരം രാവും പകലും ആവൎത്തിക്കയും, ആദിത്യനും ചന്ദ്രനും നക്ഷത്രങ്ങളും നിയമേന ഉദിക്കയും അസ്തമിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ഇതിലും ഗ്രഹണശക്തിയുള്ളവൎക്ക് അടയാളങ്ങൾ ഉണ്ട്. ഈശ്വരൻ നമുക്കു വേണ്ടി ഭൂമിയിൽ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ള സകല വസ്തുവിലും ആലോചനയുള്ളവൎക്ക് ഒരു അടയാളമുണ്ട്. ഈശ്വരനാണു സമുദ്രത്തെ സൃഷ്ടിച്ചു നമുക്കു സ്വാധീനപ്പെടുത്തിത്തന്നിരിക്കുന്നതു്. അതിൽനിന്നും ഭക്ഷണത്തിനും അലങ്കാരത്തിനും ഉപയുക്തങ്ങളായ അനേക സാധനങ്ങൾ നമുക്കു ലഭിക്കുന്നു. അതിൽകൂടി കപ്പലോടിച്ചു ദേശാന്തരങ്ങളിൽ ഈശ്വരനാൽ കൊടുക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സമ്പത്തുകളെ നമുക്കു സമ്പാദിക്കുന്നതിനും, തന്മൂലമായി കൃതജ്ഞതയോടുകൂടി ഈശ്വരവന്ദനം ചെയ്യുന്നതിനും ഇടയാകുന്നു. ഭൂമി നമ്മോടുകൂടി ചലിക്കാതെയിരിക്കാൻ വേണ്ടി അതിനേ പൎവ്വതങ്ങളെക്കൊണ്ടുറപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതും, നദികളെക്കൊണ്ടും മററും നമുക്കു വഴി കാണിച്ചുതന്നിരിക്കുന്നതും ഈശ്വരനാകുന്നു. ഈശ്വരൻ നമുക്കു ചെയ്യുന്ന ഉപകാരങ്ങൾ ഗണനം ചെയ്വാൻ അശക്യങ്ങളാണ്. നാം ഗോപനം ചെയ്യുന്നതിനേയും പ്രകടനം ചെയ്യുന്നതിനേയും ഈശ്വരൻ അറിയുന്നു. പരലോകം ഉണ്ടെന്നുള്ള ബോധം ഇല്ലാത്തവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾ വിശ്വാസരഹിതങ്ങൾ ആകുന്നു. അവർ അഹംഭാവികളാണ്. അവർ മറയ്ക്കുന്നതിനേയും വെളിപ്പെടുത്തുന്നതിനേയും നിസ്സംശയമായി ഈശ്വരൻ അറിയുന്നു. ഈശ്വരൻ ഗൎവ്വിഷ്ഠന്മാരെ ഒരിക്കലും സ്നേഹിക്കുന്നില്ല.

ഖേചരങ്ങളായും ഭൂചരങ്ങളായും ഉള്ള എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളും യഥായഥം ഈശ്വരസ്തോത്രം ചെയ്യുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ എല്ലാ പ്രാണികൾക്കും ഈശ്വരപ്രാൎത്ഥനയും ഈശ്വരസ്തോത്രവും അറിയാം. അവരുടെ പ്രവൃത്തികളെ എല്ലാം ഈശ്വരൻ നല്ലവണ്ണം അറിയുന്നു; സ്വൎഗ്ഗവും ഭൂമിയും ഈശ്വരന് അധീനങ്ങളാണ്. എല്ലാം ഈശ്വരങ്കൽ തിരിയേ ചെന്നുചേരുന്നതാകുന്നു. ഈശ്വരൻ മേഘങ്ങളെ ഓടിച്ചുകൊണ്ടു പോകയും, പിന്നീട് ഒന്നിച്ചു ശേഖരപ്പെടുത്തുകയും, പിന്നീട് അടുക്കടുക്കായി ചേൎത്തുവയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നതു നാം കാണുന്നു. അവയുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ നിന്നും മഴ പെയ്യുന്നു. ഈശ്വരൻ ആകാശത്തുനിന്നും വൎഷോപലങ്ങൾ ഉള്ളിൽ ഉള്ളവയും പൎവ്വതോപമങ്ങളും ആയ കാർമേഘങ്ങളെ അയച്ച് തനിക്കു മനസ്സുള്ളവരെ ആ വൎഷോപലങ്ങളെക്കൊണ്ട് അഭിഹനിക്കയും, തനിക്കു മനസ്സുള്ളവരിൽനിന്ന് അവയെ ദൂരീകരിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ഈശ്വരന് അധീനമായ മിന്നലിന്റെ പ്രകാശം കാഴ്ചയെ മിക്കവാറും അപഹരിച്ചു കളയുന്നു. ഈശ്വരൻ രാവും പകലും അനുക്രമമായി വരുത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. കണ്ണു കാണാവുന്നവൎക്ക് ഇതിൽ ഒരുപദേശം ഉണ്ട്. ഈശ്വരൻ നിസ്സംശയമായി സൎവ്വോപരി ശക്തിമാനാകുന്നു.

4· ഈശ്വരന്റെ പ്രഭാവശക്തി.

ഈശ്വരനാണ് സ്തംഭങ്ങൾ കൂടാതെ ആകാശത്തെ പൊക്കി നിറുത്തിയിരിക്കുന്നതു്. അനന്തരം അദ്ദേഹം സിംഹാസനാരൂഢനായിട്ട് ആദിത്യചന്ദ്രാദികളെ സ്വപ്രവൃത്തിക്ക് ആജ്ഞാപിച്ചു. അതിൻവണ്ണം എല്ലാവരും അവരവരുടെ നിയതങ്ങളായ മാൎഗ്ഗങ്ങളിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നു. ഈശ്വരൻ സകല പ്രപഞ്ചഭാരം വഹിക്കുന്നു.

ഈശ്വരനെ കാണാമെന്ന നമുക്ക വിശ്വാസമുണ്ടാകുമെങ്കിൽ അദ്ദേഹം തദനുഗുണമായിതന്റെ അടയാളങ്ങളേ പ്രദൎശിപ്പിക്കുന്നു. ഭൂമിയേയും അതിൽ പൎവ്വതങ്ങളേയും നദികളേയും സൃഷ്ടിച്ചത് ഈശ്വരനാകുന്നു. അദ്ദേഹം അതിൽ എല്ലാ ഫലങ്ങളിലും രണ്ടു ഭിന്നവിധങ്ങളെ ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഈശ്വരൻ പകലിനെ മറയ്ക്കുന്നതിനു രാത്രിയെ കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. പ്രേക്ഷാവത്തുകളായ ആളുകൾക്ക് ഇവയിൽ അടയാളങ്ങൾ ഉണ്ട്. ഭൂമിയിൽ പലവിധത്തിലുള്ള സ്ഥലങ്ങൾ ഒന്നിനോടൊന്നു ചേൎന്നുകിടക്കുന്നു. ഓരോന്നിൽ മുന്തിരിത്തോട്ടങ്ങളും, ധാന്യങ്ങൾ വിളയുന്ന നിലങ്ങളും, ചിലത് ഒററ വേരിൽനിന്നും ചിലത് ഒററയായും വളരുന്ന ഈന്തിവൃക്ഷങ്ങളും ഉണ്ട്. അവ ഒരു നദിയിലെ ജലംകൊണ്ടുതന്നെ നനയ്ക്കപ്പെടുന്നു. എങ്കിലും അവയിൽ ചിലതിന്റെ ഫലം ശേഷം ഉള്ളതിന്റെ ഫലത്തെക്കാൾ അധികം സ്വാദുള്ളതായിരിക്കുന്നു. ഗ്രഹണശക്തിയുള്ളവൎക്ക് ഇവയിൽ അടയാളങ്ങൾ ഉണ്ട്.

മഹാനും സവ്വോൽകൃഷ്ടനും ആയിരിക്കുന്ന ഈശ്വരൻ ഗുപ്തമായിട്ടുള്ളതിനേയും പ്രഖ്യാപിതമായിട്ടുള്ളതിനേയും അറിയുന്നു. തന്റെ പ്രവൃത്തികളെ മറയ്ക്കുന്നവനും അവയെ വെളിപ്പെടുത്തുന്നവനും, രാത്രികാലത്തിൽ ഒളിക്കുന്നവനും പകൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവനും ഈശ്വരന് ഒരുപോലെ തന്നെ.

നമുക്ക ശങ്കയേയും വിശ്വാസത്തേയും ജനിപ്പിക്കുന്നതിനു മിന്നലിനേ കാണിക്കുന്നതും, കാർമേഘങ്ങളെ ആകാശത്തിൽ ഉൽഗമിപ്പിക്കുന്നതും ഈശ്വരനാകുന്നു. പൎജ്ജന്യം ഗർജ്ജിക്കുന്നതും, ഗന്ധൎവ്വന്മാർ ഗാനം ചെയ്യുന്നതും,

ഈശ്വരനേ ശങ്കിച്ചു സ്തോത്രം ചെയ്കയാകുന്നു. ഈശ്വരൻ വിദ്യുത്തുകളെ അയച്ചു തന്നെക്കുറിച്ചു വാഗ്വാദം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിന്റെ മദ്ധ്യേതന്നെയും തനിക്കു മനസ്സുള്ളവരെ അവയെക്കൊണ്ടു് അഭിഹനിക്കുന്നു. എന്തെന്നാൽ ഈശ്വരൻ ഉൽകൃഷ്ടശക്തിമാനാകുന്നു. ഖേചരങ്ങളും ഭൂചരങ്ങളും ആയ സർവ്വഭൂതങ്ങളും സ്വമേധയായിട്ടോ നിർബന്ധംകൊണ്ടോ ഈശ്വരനെ വന്ദിക്കുന്നു. തരുച്ഛായകളും പ്രാതസ്സായംകാലങ്ങളിൽ അപ്രകാരം ചെയ്യുന്നു.

ഈശ്വരൻ സകല വസ്തുക്കളുടേയും സ്രഷ്ടാവാകുന്നു. അദ്ദേഹം ഏകനും അസൽപ്രതികർത്താവും ആകുന്നു. ഈശ്വരൻ ആകാശത്തുനിന്നും മഴ പെയ്യിക്കുന്നതിനാൽ താഴ്‌വരകളിൽകൂടി അവയുടെ പരിമാണാനുരൂപമായി ജലം പ്രവഹിക്കയും ആ പ്രവാഹങ്ങളിൽ ഫേനം ഉൽഗമിക്കയും ചെയ്യുന്നു. നാം ആഭരണങ്ങളോ പാത്രങ്ങളോ ഉണ്ടാക്കുന്നതിനായി ഉരുക്കുന്ന ലോഹത്തിൽനിന്നും ഹേയാംശമായ കിട്ടം പൃഥഗ്ഭവിക്കുന്നതുപോലെ ഈശ്വരൻ സത്യമായിട്ടുള്ളതിൽനിന്നും വ്യാജമായിട്ടുള്ളതിനെ വേർതിരിച്ചു തരുന്നു. ഈ അടയാളത്തെ ഗ്രഹിച്ചു് നാം സത്യത്തെ സ്വീകരിക്കയും വ്യാജത്തെ ത്യജിക്കയും ചെയ്യേണ്ടതാകുന്നു.

5. ഈശ്വരന്റെ അപരിമിതമായ ദയ.

ഈശ്വരൻ തന്റെ സേവകന്മാരെക്കുറിച്ചു പരമദയാലുവാകുന്നു. താൻ സന്തോഷിക്കുന്നവൎക്കു വേണ്ടതിനേ കൊടുക്കുന്നു. എന്തെന്നാൽ അദ്ദേഹം ബലവാനും ശക്തിമാനും ആകുന്നു. പരലോകത്തിൽ ക്ഷേമത്തേ പ്രാൎത്ഥിക്കുന്നവനു് ഇഹലോകത്തിലും ക്ഷേമാഭിവൃദ്ധി ഉണ്ടാകുന്നു, ഇഹലോകസുഖത്തേ പ്രാൎത്ഥിക്കുന്നവനു് ആ സുഖം

മാത്രം ലഭിക്കുന്നു. പരലോകത്തിൽ അവനു സുഖലാഭം ഉണ്ടാകയില്ല.

ഈശ്വരൻ തന്റെ സേവകന്മാൎക്ക വേണ്ടുന്ന സാധനങ്ങളെ അധികം ധാരാളമായി കൊടുത്താൽ അവർ ഭൂമിയിൽ മദാന്ധന്മാരായി നടക്കുന്നതായിരിക്കും. ഇപ്പോൾ ഈശ്വരൻ തനിക്കു സന്തോഷമുള്ളതിനെ മിതമായിട്ടേ കൊടുക്കുന്നുള്ളു. എന്തെന്നാൽ ഈശ്വരൻ തന്റെ സേവകന്മാൎക്ക വേണ്ടുന്നതിനെ എല്ലാം അറിയുകയും ശ്രദ്ധിക്കകയും ചെയ്യുന്നു. മഴയെക്കുറിച്ചു ജനങ്ങൾ നിരാശപ്പെട്ടിരിക്കുമ്പോൾ മഴ പെയ്യിച്ച് തന്റെ പരമകാരുണികതയേ പ്രകാശിപ്പിക്കയും സകല പ്രാണികളേയും സംരക്ഷിക്കയും ചെയ്യുന്നത് ഈശ്വരനാകുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടയാളങ്ങളിൽ ഒന്നു ദ്യോവിന്റേയും ഭൂവിന്റേയും തദന്തൎഗ്ഗത സകല ജീവജാലങ്ങളുടേയും സൃഷ്ടിയാകുന്നു. അവയേ പുനശ്ച ഇപ്പോലെ തങ്കൽ പ്രതിസംഹരിക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹം ശക്തനാകുന്നു.

നമുക്കു സംഭവിക്കുന്ന ആപത്തുകൾ ഒക്കെയും നമ്മുടെ പ്രവൃത്തിദോഷത്താൽ ഉണ്ടാകുന്നവയാകുന്നു. എങ്കിലും ഈശ്വരൻ അനേക സംഗതികളിൽ നമുക്കു മാപ്പു തരുന്നു.

നമുക്ക് ഈശ്വരശക്തിയെ ഒരു പ്രകാരേണയും ലംഘിക്കാൻ വഹിയാ. ഈശ്വരനു പ്രതികൂലമായി നമ്മെ രക്ഷിക്കുന്നവരും ആരുമില്ല. ഈശ്വരന്റെ അടയാളങ്ങളിൽ ഒന്നു പൎവ്വതങ്ങൾ പോലെയുള്ള കപ്പലുകൾ സമുദ്രത്തിൽകൂടി ഓടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതാകുന്നു. അദ്ദേഹം മനസ്സുണ്ടെങ്കിൽ കാററിനേ നശിപ്പിക്കുന്നു. അപ്പോൾ കപ്പലുകൾ നിശ്ചലങ്ങളായി വെള്ളത്തിനു

മീതേ കിടക്കുന്നു. ക്ഷമയും കൃതജ്ഞതയും ഉള്ള എല്ലാവൎക്കും ഇതിൽ അടയാളങ്ങളുണ്ടു് ഈശ്വരൻ കൃഷിക്കാരുടെ ദുഷ്കൃത്യംനിമിത്തം കൃഷിനാശത്തേയും ഉണ്ടാക്കുന്നു, എങ്കിലും അദ്ദേഹം വളരെ ക്ഷമിക്കുന്നു.

6. ഗ്രാമീണസുഖങ്ങൾ.

നിലങ്ങളും പറമ്പുകളും കൃഷിചെയ്യുന്നതു് അധികസുഖകരങ്ങളായ വ്യാപാരങ്ങളിൽ ഒന്നാകുന്നു. ശ്രമത്തിനു തക്ക പ്രതിഫലമായി അനേക സന്തോഷങ്ങളെ കൊടുക്കുന്ന പ്രവൃത്തി ഇതൊന്നേ ഉള്ളു.

പ്രായേണ എല്ലാ പ്രവൃത്തികളും ചെയ്യുന്നതിൽ മനുഷ്യൎക്കു് ഒരു പുരയിലോ കടയിലോ അകത്തു തന്നെ ഇരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു; എന്നാൽ കൃഷി മുതലായ പ്രവൃത്തികൾകൊണ്ടു കാലയാപനം ചെയ്യുന്നവൻ വായുസഞ്ചാരം ധാരാളം ഉള്ള തുറന്ന വെളിയായ സ്ഥലത്തിലിരിക്കയും ധാരാളമായി ശുദ്ധവായുവിനെ ശ്വാസോച്ഛ്വാസം ചെയ്കയും ചെയ്യുന്നു.

അപ്രകാരമുള്ളവനു് നീലവൎണ്ണമായ ആകാശം മേൽകെട്ടിയും പുഷ്പങ്ങൾ കൊണ്ടു നിറഞ്ഞ ഭൂമി രത്നകംബളവും ആകുന്നു. അവൻ ശ്വസിക്കുന്ന വായു നഗരങ്ങളിലുള്ള വിഷവായുക്കളാൽ ദുഷിക്കപ്പെടുന്നില്ല. ഈശ്വരസൃഷ്ടിയിലുള്ള സുന്ദരവസ്തുക്കളെ വിവേചിച്ചു് അനുഭവിക്കുന്നതിലുള്ള അഭിരുചി അവനുണ്ടെങ്കിൽ ശുദ്ധമായും വാസ്തവമായും ഉള്ള സന്തോഷസാധനം ഒരിക്കലും അവനില്ലാതിരിക്കയില്ല.

പ്രഭാതകാലത്തിൽ സൃഷ്ടിജാലങ്ങളെല്ലാം ദൃശ്യങ്ങളാകുമ്പോൾ അവൻ നിലങ്ങളിലും പറമ്പുകളിലും നിന്നും

അവയെക്കൊണ്ട് ആനന്ദിക്കുന്നു. സൂൎയ്യൻ സമീപസ്ഥനായി എന്നു പ്രഭാതം കാണിക്കുന്നു.

പുല്ലു നവീനമായി ഉജ്ജീവിതം എന്നപോലെ അങ്കുരിക്കുന്നു. അതിന്റെ അഗ്രങ്ങൾ ഹിമകണങ്ങൾ കൊണ്ടു വജ്രങ്ങൾ പോലെ ശോഭിക്കുന്നു. ചെടികളിലും പുഷ്പങ്ങളിലും നിന്നും ഉള്ള സുഗന്ധങ്ങൾ അഭിതഃ ഇവനെ ഉന്മേഷിപ്പിക്കുന്നു.

പക്ഷികൾ അവയുടെ സന്തോഷങ്ങളേയും സ്നേഹങ്ങളേയും നിൎവൃതിയേയും സൂചിപ്പിക്കുന്നവയായ ഗാനങ്ങളെക്കൊണ്ട് ആകാശത്തെ ശബ്ദായമാനമാക്കുന്നു. അവയുടെ ഗാനങ്ങൾ ജഗൽസ്രഷ്ടാവിനെ സ്തുതിക്കുന്ന കീൎത്തനങ്ങൾ ആകുന്നു.

ഇപ്രകാരം സന്തോഷകരങ്ങളായ അനേക സാധനങ്ങളെ കാണുകയും അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ വച്ച് മനസ്സിനു സന്തോഷവും രസവും ഈശ്വരന്റെ നേൎക്കു കൃതജ്ഞതയും ഉണ്ടാകാതെ ഇരിക്കും എന്നുള്ളതു ശക്യമാണോ? അവയേ നമുക്ക് അധികം സുഖകരമാക്കുന്നതു് അവ നിമിത്തം നമുക്ക് അനേകവിധ പ്രവൃത്തികൾക്കും വ്യാപാരങ്ങൾക്കും ഇടവരുന്നു എന്നുള്ളതാകുന്നു.

നാം അനേകവിധ ചെടികളേയും ഫലങ്ങളേയും വൃക്ഷങ്ങളേയും നടുന്നു. അവ അനേകം പ്രകാരത്തിൽ നമുക്കു ദൃശ്യങ്ങളായി ഭവിക്കുന്നു. അവയിൽ ചിലതു മുളച്ചുവരുകയും ചിലതു പൊക്കത്തിൽ ഉയൎന്നു പലവിധങ്ങളായി ഭവിക്കയും മററു ചിലതു പുഷ്പങ്ങളായിരിക്കയും ചെയ്യുന്നതിനെ അവൻ കാണുന്നു.

അവൻ തിരിഞ്ഞു നോക്കുന്നേടത്തെല്ലാം പുത്തനായ പദാൎത്ഥങ്ങളേ കാണുന്നു. ഉപരിഭാഗത്തു് ആകാശവും അധോഭാഗത്തു ഭൂമിയും അവനു് എത്രയും സന്തോഷജനകങ്ങളായിരിക്കുന്നു.

ഈശ്വരൻ ജയിക്കട്ടെ! അദ്ദേഹത്തിൻെറ കൃത്യങ്ങളെ സ്തുതിക്കയും ഓരോ നിലത്തിലും സൃഷ്ടിയുടെ വിവിധവൈചിത്ര്യങ്ങളിലും അദ്ദേഹത്തിൻെറ മാഹാത്മ്യത്തെ അറികയും ചെയ്യിൻ! ഋതുക്കൾ ആവൎത്തിച്ചു് തത്തൽഫലങ്ങളേ ജനിപ്പിക്കുന്നതിനു നിയോഗിച്ചിരിക്കുന്നതു് ഈശ്വരൻ ആകുന്നു.

വസന്തകാലത്തിൽ മന്ദമാരുതൻ അടിച്ചു് ആകാശം മന്ദോഷ്ണമാകുമ്പോൾ നമുക്കു് അദ്ദേഹത്തെ വിചാരിക്കാം. ശരൽക്കാലത്തു് വൃക്ഷത്തിൻെറ ശാഖകൾ ഫലോൽഗമങ്ങളാൽ നമ്രകളായി ഭവിക്കുമ്പോൾ നമുക്കു് അദ്ദേഹത്തെ ഓൎമ്മിക്കാം. അദ്ദേഹം തൻെറ അനുഗ്രഹങ്ങളാൽ കാലത്തെ ഫലവത്താക്കുന്നു.

അദ്ദേഹം എല്ലാ ഗുണങ്ങൾക്കും നിദാനമാകുന്നു. വിളയാത്ത നിലങ്ങളെ നനയ്ക്കുന്നതിനു വൎഷത്തെ തരുന്നു. അദ്ദേഹം നിമിത്തമായിട്ടു തന്നെയാണു് ഭൂമി ഫലവതിയാകുന്നതു്. വനത്തേയും നദിയേയും താഴ്വരയേയും നോക്കുവിൻ! അവയെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിൻെറ നന്മയുടെ ചിഹ്നങ്ങളേ പ്രത്യക്ഷീകരിക്കുന്നു. നാം അദ്ദേഹത്തെ മൈതാനങ്ങളിലും അവയെ അലങ്കരിക്കുന്ന പുഷ്പങ്ങളിലും കാണുന്നു.

II

1. അന്തഃകരണാനുസരണം.

എല്ലാ മനുഷ്യരുടേയും ഹൃദയത്തിൽ ഇന്നതു ന്യായമെന്നും ഇന്നതു് അന്യായമെന്നും തിരിച്ചറിയത്തക്കവണ്ണം ഒരു ജ്ഞാനം ഈശ്വരനാൽ തന്നെ കല്പിതമായിട്ടുണ്ടു്. നമ്മുടെ പ്രവൃത്തിയിലാകട്ടെ വാക്കിലാകട്ടെ വിചാരത്തിലാകട്ടെ ന്യായാന്യായങ്ങളെ വിവേചിച്ചു പറഞ്ഞുതരുന്നതായ ഒരു സൂക്ഷ്മശബ്ദം നമുക്കെല്ലാവൎക്കും ഉള്ളിലുണ്ടു്. ആ ശബ്ദത്തെ നാം എത്രമാത്രം ജാഗ്രതയായി ആദരിച്ചു് അതിന്റെ ഗുണദോഷപ്രതിപാദനത്തെ കേട്ടുനടക്കുന്നുവോ അത്രയും അധികം അതു് അന്യൂഥാ ഗ്രഹണവിഷയമായും വ്യക്തമായും തീരുകയും, നമുക്കു സന്ദേഹമുണ്ടാകുന്ന സംഗതിയിലൊക്കെയും നമ്മുടെ കൎത്തവ്യം ഇന്നതെന്നറിയുന്നതിനു് നമുക്കു് അധികലാഘവം സിദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യും. മേല്പറഞ്ഞ ശബ്ദം അന്തഃകരണശബ്ദമെന്നും അതിനെ അനുസരിച്ചു നടക്കുന്നവൻ അന്തഃകരണാനുസാരിയെന്നും പറയപ്പെടുന്നു. ഈശ്വരനെക്കുറിച്ചു് ഭയഭക്തിയേയും, ഈശ്വരന്റെ നന്ദിയെക്കുറിച്ചു് കൃതജ്ഞതയേയും, ഈശ്വരന്റെ ദയാപൂൎവ്വസംരക്ഷണയിൽ വിശ്വാസത്തേയും, ഈശ്വരന്റെ ഇച്ഛയ്ക്കു് അനുസരണയേയും നാം നിയമേന പരിശീലിച്ചു് വൎദ്ധിപ്പിച്ചുംകൊണ്ടിരുന്നാൽ അന്തഃകരണാനുസരണം എന്ന ഉൽകൃഷ്ടഗുണം നമ്മളിൽ ഉത്ഭവിക്കയും സ്ഥിരീഭവിക്കയും ചെയ്യുന്നതാകുന്നു. എന്നാൽ നമ്മുടെ അന്തഃകരണം നമുക്കു് മനോവാക്കായകൎമ്മങ്ങളെ ക്രമപ്പെടുത്തുന്നതിനു്

ഒരു നിയാമകമായിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു് ഒരു പ്രകാരം വിചാരിച്ചാൽ അന്തഃകരണാനുസരണം മറെറല്ലാ സൽഗുണങ്ങളേയും ഗൎഭീകരിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു പറയാം.

ഒരു ആംഗ്ലോ-ഇൻഡ്യൻ ഗ്രന്ഥകൎത്താവു് താഴെ പറയുന്ന കഥയെക്കൊണ്ടു് അന്തഃകരണം നമുക്കു് എങ്ങനെ ഉപദേഷ്ടാവായിത്തീരുന്നു എന്നുള്ളതിനെ നന്നായി പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു:—

കാലാന്തരത്തിൽ മഹാനും, ഗുണവാനും ആയ ഒരാളായിത്തീൎന്ന ഒരു ബാലൻ നാലു വയസ്സു പ്രായമായിരുന്നപ്പോൾ ഒരു ചെറിയ ആമയെക്കണ്ടു് അതിനെ ഒരു വടികൊണ്ടു് അടിക്കാൻ ഭാവിച്ചു. അപ്പോൾ ഉണ്ടായതിനെ അവൻ തന്നെ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:— "ഉടനെ ഏതാണ്ടോ എന്റെ ചെറിയ കൈയ്യിനെ നിരോധിക്കയും, 'അതു തെററാണു്' എന്നു് എന്റെ ഉള്ളിൽ തന്നെ ഒരു ശബ്ദം സ്പഷ്ടമായും ഉച്ചമായും പറകയും ചെയ്തു. ഞാൻ ഉടനെ ഭവനത്തിൽ ചെന്നു് അമ്മയോടു് ഈ വൃത്താന്തത്തെ പറഞ്ഞു. 'അതു തെററാണു്' എന്നു് എന്നോടു പറഞ്ഞതു് എന്തോന്നാണെന്നു ചോദിച്ചു. അവൾ തന്റെ കണ്ണിൽനിന്നും ഒരു ബാഷ്പകണത്തെ തുടച്ചുകൊണ്ടു് എന്നെ ആശ്ലേഷിച്ചു് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—അതിനെ ചില മനുഷ്യർ അന്തഃകരണമെന്നു പറയുന്നു. എന്നാൽ മനുഷ്യന്റെ ആത്മാവിലിരിക്കുന്ന ഈശ്വരന്റെ ശബ്ദമെന്നു പറയുന്നതാണു് ഉചിതമെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. അതിനെ നീ ശ്രദ്ധിച്ചു കേൾക്കയും, അനുസരിക്കയും ചെയ്താൽ അതു് അധികമധികം വ്യക്തതയോടുകൂടി സംസാരിക്കയും, സന്മാൎഗ്ഗത്തിൽ സദാ നിന്നെ പ്രവൎത്തിപ്പിക്കയും ചെയ്യും. എന്നാൽ നീ

അതിനെ ശ്രദ്ധിക്കാതെയോ അനുസരിക്കാതെയോ ഇരുന്നാൽ അതു ക്രമേണ ക്ഷയിച്ചുപോകയും, നിന്നെ ഇരുട്ടിൽ നേതാവില്ലാതെ വിട്ടുകളകയും ചെയ്യും. നിന്റെ ജീവിതം ആ ചെറിയ ശബ്ദത്തെ ശ്രദ്ധിച്ചു നടക്കുന്നതിൽ അവലംബിച്ചിരിക്കുന്നു."

ഉൽകൃഷ്ടമായ സന്മാർഗ്ഗനിഷ്ഠയോടുകൂടിയ എർക്സ്കിൻപ്രഭു തന്റെ അന്തഃകരണപ്രേരിതകൃത്യങ്ങളെ ശരിയായി അനുഷ്ഠിച്ചുവന്നതു നിമിത്തം ഏററവും ബഹുമതിയേയും പ്രാബല്യത്തേയും പ്രാപിച്ചു. അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു:—"എനിക്കു ബാല്യത്തിൽ ഒന്നാമതായി മനസ്സിൽ പതിഞ്ഞ നിയോഗവും ഉപദേശവും എന്റെ അന്തഃകരണം യാതൊന്നിനെ അനുഷ്ഠേയമായി തോന്നിക്കുന്നോ അതിനെ ചെയ്കയും, തൽഫലത്തെ ദൈവാധീനമായി വിശ്വസിക്കയും ചെയ്യണമെന്നായിരുന്നു. ഞാൻ ഈ ഗുരൂപദേശത്തെ എന്റെ മരണപര്യന്തം ഓർമ്മിച്ചു നടത്തിക്കൊണ്ടുപോകും. ഇതുവരെയും അതിനെ അനുസരിച്ചു തന്നേ ഞാൻ നടന്നിട്ടുള്ളു. അതു നിമിത്തം എനിക്ക് ഐഹികമായി യാതൊരു ഹാനിക്കും ഇടവന്നിട്ടില്ല. പ്രത്യുത, ആയതു് ഐശ്വര്യത്തിലേക്കും ശ്രേയസ്സിലേക്കും ഒരു മാർഗ്ഗമായിട്ടാണ് എനിക്കനുഭവപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്. ആയതുകൊണ്ടു് ആ മാർഗ്ഗത്തെ തന്നെ എന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങളും അനുവർത്തിക്കത്തക്കവണ്ണം അവക്കു കാണിച്ചുകൊടുക്കും."

അന്തഃകരണാനുസാരിയായ ഒരുത്തന്റെ നടത്തയിൽ ജനങ്ങൾ എത്രമാത്രം വിശ്വാസത്തെ വയ്ക്കുന്നു എന്നും, അവനാൽ ഭരിക്കപ്പെടുന്ന ശക്തിക്ക് എത്രമാത്രം പ്രാബല്യം ഉണ്ടാകുന്നു എന്നും ഉള്ളതിന് കഴിഞ്ഞുപോയ ഫ്രാൻസിസ്സ് ഹാർനർ എന്ന ആളിന്റെ നടപടി ഒരു

വിശേഷദൃഷ്ടാന്തമായിരിക്കുന്നു. അയാളെക്കുറിച്ച് കൊബ്ബെറൻ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—

"അയാളുടെ ചരിത്രത്താൽ സൽബുദ്ധിയുള്ള എല്ലാ യുവാക്കൾക്കും ഉണ്ടാകുന്ന വിശിഷ്ടമായ അറിവ് ഇതാകുന്നു. അയാൾ മററുള്ള ആളുകളെക്കാൾ അധികശക്തിയും നടപ്പും ഉള്ളവനും, അശേഷം മനോഗുണം ഇല്ലാത്തവരും അധമന്മാരും ഒഴിച്ചു മററുള്ള എല്ലാവരാലും വിസ്മയിക്കയും സ്നേഹിക്കയും വിശ്വസിക്കയും അനുശോചിക്കയും ചെയ്യപ്പെട്ടവനും ആയിട്ട് നവ്യ-ംവയസ്സിൽ കാലധൎമ്മത്തെ പ്രാപിച്ചു. മരിച്ചുപോയ യാതൊരു മെംബറിനും പാർല്ലിമെൻറിൽ നിന്നും ഇതിൽ കൂടുതലായ ബഹുമതി ഒരിക്കലും ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടില്ല. എന്നാൽ എല്ലാ യുവാക്കളും വിചാരിച്ചുനോക്കട്ടെ; ഈ വിശേഷം അയാൾക്ക് എങ്ങനെ ഉണ്ടായി? സ്ഥാനവലുപ്പം കൊണ്ടോ? അയാൾ എഡിൻബർഗ്ഗ്നഗരത്തിൽ ഒരു കച്ചവടക്കാരൻെറ മകനായിരുന്നു. സമ്പത്തുകൊണ്ടോ? അയാൾക്കാകട്ടെ അയാളുടെ സംബന്ധികൾക്കാകട്ടെ ചെലവുകഴിച്ച് ആറു പെൻസുപോലും മിച്ചം വന്നിട്ടില്ല. ഉദ്യോഗം കൊണ്ടോ? അയാൾ ഉദ്യോഗം ഒന്നേ ഭരിച്ചിട്ടുള്ളു. അതും അത്ര പ്രാബല്യമില്ലാത്തതും അല്പകാലത്തേക്കും സ്വല്പശമ്പളത്തിന്മേലും ആയിരുന്നു. സാമൎത്ഥ്യംകൊണ്ടോ? അതും അത്ര പ്രശംസിക്കത്തക്കവണ്ണം ഒന്നും ഇല്ലായിരുന്നു; പ്രതിഭാശക്തിയും അയാൾക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. കരുതലോടുകൂടിയും ബദ്ധപ്പെടാതെയും അയാൾ ശരിയായി നടക്കണമെന്നു മാത്രമേ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നുള്ളു. വാഗ്മിത്വം കൊണ്ടോ? ഭയപ്പെടുത്തുന്നതൊ ദോഷപ്രവൎത്തകമൊ ആയുള്ള വാഗ്വൈഭവം യാതൊന്നും കൂടാതെ ശാന്തത

യോടും മൎയ്യാദയോടും കൂടിയാണ് അയാൾ സംസാരിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ജനവശീകരണമായ വല്ലതെങ്കിലും മാതിരികൊണ്ടോ? അയാൾ കേവലം മൎയ്യാദക്കാരനും സുശീലനുമേ ആയിരുന്നുള്ളൂ. പിന്നെ എന്തിനാലായിരുന്നു? ഒരു സാത്വികമായ മനസ്സിനു സമ്പാദിക്കാൻ അശക്യങ്ങളല്ലാത്തുള്ള ഗുണങ്ങളായ ബുദ്ധിമത്വം, പരിശ്രമശീലം, സന്മാൎഗ്ഗനിഷ്ഠ, നല്ല സ്വഭാവം ഇവയാൽ മാത്രം ആയിരുന്നു. അയാളുടെ നടത്തയുടെ ശക്തി ഒന്നുതന്നെയാണ് അയാളെ ഔന്നത്യം പ്രാപിപ്പിച്ചതു്. ആ നടത്ത അയാൾക്കു സഹജസ്വഭാവസിദ്ധമെന്നും പറയാനില്ല. കേവലം സമ്പാദിതമായിരുന്നു. പാൎല്ലിമെന്റിൽ അയാളെക്കാൾ എത്രയും അധികം വാഗ്വൈഭവവും ശേഷിയും ഉള്ളവർ അനേകം പേരുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ സന്മാൎഗ്ഗനിഷ്ഠകൊണ്ടുള്ള യോഗ്യതയോടുകൂടി ഈ ഗുണങ്ങളുടെ വേണ്ടിടത്തോളമുള്ള ഒരു ഭാഗം ഇയാളിൽ യോജിച്ചിരുന്നതിലധികം മററാരിലും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അഭ്യാസത്താലും സൽഗുണത്താലുമല്ലാതെ മററു യാതൊന്നിനാലും സഹകരിക്കപ്പെടാതെയുള്ള സാധാരണ വിവേകശക്തിമാത്രത്താൽ ലൌകികകാലക്ഷേപത്തിൽ സഹജമായി സംഭവിക്കുന്ന പ്രതിബന്ധങ്ങളുടെ മദ്ധ്യേയും ഒരുത്തന് എത്രമാത്രം ജയം പ്രാപിക്കാമെന്നുള്ളതിന് ഹാർനർ ദൃഷ്ടാന്തഭൂതനായിരിക്കുന്നു."

നമ്മുടെ കൃത്യത്തെ ചെയ്യുന്നതിനും എല്ലാ വിഷയത്തിലും അന്തഃകരണചോദനയെ അനുസരിച്ചു നടക്കുന്നതിനും നാം ശ്രമിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നുള്ള ബോധത്തോളം മനസ്സിനു വാസ്തവമായ സന്തോഷത്തേയും സമാധാനത്തേയും മറെറാന്നും ജനിപ്പിക്കുന്നില്ല. അതുപോലെ

തന്നെ അന്തഃകരണത്തിനു വിരുദ്ധമായി നടന്നിരിക്കുന്നു എന്നുള്ള വിചാരത്താൽ ഉണ്ടാകുന്ന മനസ്സിന്റെ അസ്വാസ്ഥ്യത്തോളം അസമാധാനജനകമായും നൈരാശ്യകാരണമായും മറ്റൊന്നുമില്ല.

അന്തഃകരണാനുസാരേണ നടക്കുന്നവൻ കൂടക്കൂടെ ആത്മശോധന ചെയ്കയും തൻെറ പ്രവൃത്തി ശരിയായിട്ടിരിക്കുന്നോ എന്നു നിഷ്പക്ഷപാതകമായി വിവേചിച്ചു നോക്കുകയും ചെയ്യും.

III

നമ്മുടെ കൃത്യത്തേ ചെയ്യുന്നതിനും, ഈശ്വരേച്ഛയെ അനുസരിക്കുന്നതിനും പ്രവൎത്തകമായി കഴിഞ്ഞ പ്രകരണത്തിൽ വിവരിച്ചിട്ടുള്ള അ

1. ആത്മസംയമനം.

ന്തഃകരണാനുസരണത്തെ മുഖ്യമായും അത്യാവശ്യകമായും ഉപയോഗപ്പെടുത്തേണ്ടുന്ന വിഷയങ്ങളിൽ ഒന്ന് ആത്മസംയമനത്തിൻെറ പരിശീലനം ആകുന്നു. തൻെറ കാമക്രോധലോഭാദികൾക്കു വശഗനായിരിക്കുന്ന ഒരുത്തനെക്കാൾ അധികം അന്തഃകരണത്തിൻെറ പ്രബലമായും സ്പഷ്ടമായും ഉള്ള കുററപ്പെടുത്തലിനു വിഷയീഭൂതനായി യാതൊരുത്തനുമില്ല. എല്ലാ ദേശത്തിലും എല്ലാ കാലത്തിലും കാമക്രോധാദികളെ ജയിച്ച് നാം മൃഗജാതികളിൽ നിന്നും ഉൽകൃഷ്ടന്മാരായി ഭവിക്കേണ്ടതിൻെറ ആവശ്യകതയെ സന്മാർഗ്ഗോപദേശത്തിന്റെ മുഖ്യോദ്ദേശ്യമായി സജ്ജനങ്ങൾ എല്ലാവരും ശ്രദ്ധാപൂൎവം പ്രസംഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആത്മാവിനെ ജയിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ഒരു രാജാവ് ശത്രുക്കളെ ജയിക്കുന്നതെങ്ങനെ? എന്നു മഹാഭാരതത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. "ആത്മദമനം ചെയ്യുന്നതിനു ശക്തിയില്ലാത്ത ഒരുത്തൻ ഇടിച്ചുകളയപ്പെട്ടതും കോട്ടകൾ ഇല്ലാത്തതും ആയ ഒരു നഗരംപോലെ ആകുന്നു" എന്നും "ആത്മദമനം ചെയ്യുന്നവൻ ഒരു പട്ടണത്തെ ജയിച്ച് അധീനപ്പെടുത്തുന്നവനെക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠനാണ്" എന്നും സോളൊമൻ എഴുതീട്ടുണ്ട്. ഹെർബർട്ട് സ്പെൻസർ എന്ന് ഈ കാലത്തിലുള്ള ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് ഗ്രന്ഥകാരൻ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: "ഉത്തമമനു

ഷ്യന്റെ പൂൎണ്ണതകളിൽ ഒന്ന് ആത്മദമനത്തിന്റെ പ്രാധാന്യത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. സാഹസിക്യം കൂടാതെയും, ഉപൎയ്യുപരി ഓരോന്നായി ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ആഗ്രഹങ്ങളാൽ അങ്ങും ഇങ്ങും ആകൎഷിക്കപ്പെടാതെയും, സ്വേച്ഛാനിയമനത്തോടും സമബുദ്ധിയോടും കൂടിയും, എല്ലാ പ്രവൃത്തിയെക്കുറിച്ചും പൂൎണ്ണമായി ആലോചിച്ചു സാവധാനമായി തീൎച്ച ചെയ്യുന്ന ജ്ഞാനശക്തികളുടെ സമുദായാഭിപ്രായപ്രകാരമുള്ള തീരുമാനത്താൽ ഭരിക്കപ്പെട്ടും ഇരിക്കും. ഇതിനെ ആകുന്നു സകലവിധ വിദ്യാഭ്യാസവും സാധിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നതു്."

സ്വേച്ഛാനിയമനത്തെ ശീലിക്കുന്നതിലുള്ള ലാഘവം ഏതാനും ബാല്യകാലത്തിൽ നമുക്കുണ്ടാകുന്ന അഭ്യാസത്തിലാണു് അവലംബിച്ചിരിക്കുന്നതു്. നമ്മുടെ സ്നേഹമുള്ള മാതാപിതാക്കന്മാരുടേയും ഗുരുക്കന്മാരുടേയും അടുക്കൽ നിന്നു നമുക്കു കിട്ടിയിട്ടുള്ള ഹിതോപദേശങ്ങളും കരുതലുകളും ശിക്ഷകളും, അതുപോലെ തന്നെ നല്ല സ്നേഹിതന്മാരുടേയും സഹവാസികളുടേയും ദൃഷ്ടാന്തഭൂതമായ നടത്തയും, ഈ വിഷയത്തിൽ നമുക്കു സഹായികളായിത്തീരുന്നതാകുന്നു. എന്നാൽ തന്നെത്താൻ ശിക്ഷണം ചെയ്യുന്നതും, അനുചിതയായ എല്ലാ മനഃപ്രേരണയേയും ഉടനുടൻ അടക്കുന്നതും, അശുചിയായ എല്ലാ ഇച്ഛയേയും പ്രബലമായി നിരോധിക്കുന്നതും മനുഷ്യൎക്കെല്ലാവൎക്കും ശക്യവും അവരുടെ കൎത്തവ്യകൎമ്മവും ആകുന്നു. ഇപ്രകാരം സന്മാൎഗ്ഗശിക്ഷണത്തിൽ നിരന്തരമായി പരിശീലിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ സൽഗുണത്തിനു് മുമ്പിലത്തെക്കാൾ സ്ഥൈൎയ്യവും മേലാൽ ആത്മജയം ചെയ്യുന്നതിനു് അധികലാഘവവും സിദ്ധിക്കുന്നു.

മഹാനായ ഹാംപ്ടനെക്കുറിച്ച ചരിത്രഗ്രന്ഥകത്താവായ ക്ലാറെണ്ഡൻ ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു: "അയാളെക്കാൾ അധികം ആത്മനിയമനശക്തി ഒരുത്തനും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അയാൾ ഭക്ഷണാദികളിൽ എത്രയും മിതവൃത്തിയായും, സകല മനോവികാരങ്ങളേയും സ്ഥിരമായി അടക്കിക്കൊണ്ടും ഇരുന്നു. അതു ഹേതുവായിട്ട് അയാൾക്ക് അന്യന്മാരുടെ മനോവികാരങ്ങളിലും തന്റെ അധികാരത്തേ പ്രവൎത്തിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തി ഉണ്ടായിരുന്നു." ശ്രേഷ്ഠനായ സ്ട്രാഫൊർഡിന് ഒരു അനിയന്ത്രണീയമായ സ്വഭാവം ഉണ്ടായിരുന്നു. അതിനെ ജയിക്കുന്നതിന്ന് അയാൾ ആലോചിച്ച ക്രമം അയാളുടെ എഴുത്തുകളിൽ ഒന്നിൽനിന്ന് നാം അറിയുന്നു. അയാൾ ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു: "ക്ഷമാവാനായിരിക്കുന്നതിന് ഒരു നല്ല പാഠം നിങ്ങൾ എനിക്കു തരുന്നു. എന്റെ വയസ്സും പ്രകൃത്യാ ഉള്ള സ്വഭാവഗതികളും എനിക്കു വേണ്ടതിലധികം ഊൎജ്ജിതസ്വഭാവത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്നു. എന്നാൽ കുറെക്കൂടി ലോകപരിചയം കഴിയുമ്പോൾ അതു ശാന്തമായി ഭവിക്കയും, എന്നെ ഞാൻ തന്നെ സൂക്ഷിച്ചു നടക്കുമ്പോൾ അതു തീരെ ഇല്ലാതെ ആകയും ചെയ്യും എന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു." അമേരിക്കാ രാജ്യത്തിന്റെ സ്ഥാപകനായ വാഷിംഗ്ടനെക്കുറിച്ച് അയാളുടെ ചരിത്രം എഴുതിയ ഗ്രന്ഥകൎത്താവ് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: "അയാളുടെ കോപാദി മനോവികാരങ്ങൾ പ്രബലങ്ങളായിരുന്നു. ചിലപ്പോൾ അവ വളരെ കാഠിന്യത്തോടുകൂടി പ്രകടീഭവിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ അവയെ ക്ഷണേന നിരോധിക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തി അയാൾക്കുണ്ടായിരുന്നു. അയാളുടെ സ്വഭാവത്തിന്റെ എത്രയും

അസാധാരണമായ ധമ്മം ആത്മസംയമനമായിരുന്നിരിക്കാം. അതു് മിക്കവാറും അയാളുടെ അഭ്യാസത്തിൻെറ ഫലമായിരുന്നു; എന്നാൽ മററാളുകളെക്കാൾ സവിശേഷമായി ഈ ശക്തി പ്രകൃത്യാതന്നെ അയാൾക്കുണ്ടായിരുന്നു എന്നു കാണപ്പെടുന്നു." ഒരു മഹാകവി ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു: "വായനക്കാർ ശ്രദ്ധിച്ചുകൊള്ളണം. നിങ്ങളുടെ ആത്മാവു് ജ്യോതിശ്ചക്രത്തിനപ്പുറം സങ്കല്പകല്പിതങ്ങളായ പ്രദേശങ്ങളിലേക്കു് ഉല്പതിക്കുന്നതായാലും, അധോഗതിയായി അന്ധകാരമയമായ പാതാളത്തിലേക്കു നിപതിക്കുന്നതായാലും, വിവേകത്തോടും കരുതലോടും കൂടിയ ആത്മസംയമനമാണു ജ്ഞാനത്തിനു മൂലമായിട്ടുള്ളതെന്നു് അറിഞ്ഞുകൊൾക."

അനേക പ്രകാരമായ ആത്മസംയമനത്തിൽ മിതഭോഗം എന്നതു് എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും, വിശിഷ്യ അശനപാനങ്ങളിലും, മിതവൃത്തിയായിരിക്കുന്നതിനു നമ്മെ പ്രവത്തിപ്പിക്കുന്നു.

2. മിതഭോഗം.

നമ്മുടെ അന്നപാനങ്ങളുടെ മാത്രകളും സാധനങ്ങളും ശരീരത്തിനു് ആരോഗ്യസമ്പാദകങ്ങളായിരിക്കേണ്ടതാകുന്നു. തദത്ഥം ആവശ്യകമായുള്ളതിലധികം ഭുജിക്കുന്നതു് അതിഭക്ഷണം ആകുന്നു. അതു നിന്ദ്യവും ജുഗുപ്സാവഹവും രോഗോത്പാദകവും ആകുന്നു. ഒരു പ്രാചീന ഗ്രന്ഥകാരൻ ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു: "മിതപത്ഥ്യാശനത്തെ ശീലിക്കുന്നവൻ ആയുസ്സിനെ ദീഘീകരിക്കുന്നു." അതു കൂടാതെയും ഭക്ഷണസാധനങ്ങളുടെ രുചിയെക്കുറിച്ചു കൊതിയോടുകൂടി വിചാരിക്കയോ അതിസുഖമായി ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിലേക്കു് ഏകാഗ്രചിത്തനായിരിക്കയോ ചെയ്യുന്നതു് വിഷയൈഷിയായ ഒരുത്തൻെറ

ലക്ഷണം ആകുന്നു; അതു നിമിത്തം പലപ്പോഴും അതിഭുക്തിക്കും രോഗങ്ങൾക്കും ഇടവരുന്നു. "അതിഭക്ഷണശീലൻ തന്റെ പല്ലുകൾകൊണ്ടു് തന്റെ ശവക്കുഴി കുഴിച്ചുകൊള്ളുന്നു" എന്നു തമിഴിലും, "ഒരുത്തന്റെ സ്വന്ത വയറു തന്നെ പലപ്പോഴും അവന്റെ ഒരു പരമശത്രുവാകുന്നു" എന്നു് അറബിയിലും പഴഞ്ചൊല്ലുകളുണ്ടു്.

അമിതഭോഗത്തിന്റെ എത്രയും ചീത്തയായുള്ള ഒരുമാതിരി, മദ്യപാനം ആകുന്നു. എന്തെന്നാൽ അതിൽ അതിഭക്ഷകന്നു് അപമാനകരമായിരിക്കുന്ന ജിഹ്വേന്ദ്രിയ ചാപല്യം മാത്രമല്ല, ഒരുത്തന്റെ സ്വബോധത്തെ നശിപ്പിച്ചു് അവന്റെ ബുദ്ധിക്കും ശരീരത്തിന്നും ഒരുപോലെ ഹാനി വരുത്തുന്ന ഒരു വസ്തുവിനെ ഗ്രഹിക്കുന്നതിന്നു തോന്നിക്കുന്നതായ ഒരു മഹാമൗഢ്യവും കൂടിയുണ്ടു്. "സമസ്ത ദുർഗ്ഗുണങ്ങളിലും വച്ചു് മദ്യപാനം മഹത്വത്തിന്നു് എത്രയും അനനുഗുണമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു" എന്നു് സർ വാൾട്ടർ സ്കാട്ടു് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. മദ്യപാനദോഷത്തെക്കുറിച്ചു് മിസ്റ്റർ സ്മൈൽസ് ഇപ്രകാരം വാക്ചാതുര്യത്തോടുകൂടി എഴുതിയിരിക്കുന്നു: "ജനങ്ങൾ അവരുടെ സമ്പാദ്യത്തിൽ മൂന്നിലൊരു ഭാഗമോ അതിലധികമോ തനിക്കു തരണമെന്നും, അവരെ മൃഗപ്രായന്മാരാക്കി ഗൌരവഹാനി വരുത്തുകയും അവരുടെ കുടുംബസുഖസമാധാനങ്ങളെ നശിപ്പിക്കയും രോഗത്തിന്റെയും അകാലമൃത്യുവിന്റെയും വിത്തുകളെ അവരിൽ വിതയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നതായ ഒരു സാധനത്തെ അവർ ഉപയോഗിക്കണമെന്നും നിർബ്ബന്ധിക്കുന്ന ഒരു ദുഷ്ടനായ രാജാവുണ്ടെന്നു് ഊഹിക്കാൻ ശക്യമായിരുന്നെങ്കിൽ, ക്ഷോഭത്തോടുകൂടിയ എത്ര ആലോചനക്കൂട്ടങ്ങളും ഭയങ്കരങ്ങളായ എത്ര സംഘപ്രയാണങ്ങളും ഉണ്ടായിരിക്കും! വാക്സ്വാതന്ത്ര്യത്തോടുകൂടിയ

എത്ര പ്രസംഗങ്ങളും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിൻെറ അധിഷ്ഠാന ദേവതയോടുള്ള സംബോധനങ്ങളും ഉണ്ടായിരിക്കും! അത്ര ഭയങ്കരമായും പ്രകൃതിവിരുദ്ധമായും ഉള്ള ഒരു അധികാര സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ നിരോധിക്കുന്നതിന് എത്രമേൽ അപേക്ഷകളും ഉണ്ടായിരിക്കും! എന്നാൽ മേല്പറഞ്ഞ പ്രകാരമുള്ള ഒരു ദുഷ്ടനായ രാജാവ് നമ്മുടെ ഇടയിൽ വാസ്തവമായിരിക്കുന്നുണ്ട്—അനിയന്ത്രിതമായ പാനാശനാഗ്രഹംതന്നെ—അവനെ യുദ്ധംകൊണ്ടോ വ്യവഹാരം കൊണ്ടോ സംഘാഭിപ്രായംകൊണ്ടോ തടുക്കാൻ വഹിയാ. മനുഷ്യർ അവന് അടിമപ്പെടുന്നതിനു മനസ്സുള്ളവരായിരിക്കുന്നു.” ഈ ദുഷ്ടരാജൻെറ ശക്തി ആത്മശിക്ഷണം, ആത്മാഭിമാനം, ആത്മസംയമനം എന്ന സന്മാർഗ്ഗോപായങ്ങളാൽ മാത്രമേ ജയിക്കപ്പെടാൻ കഴിയൂ. അനേകവിധമായുള്ള ലോഭത്തിൻെറ സ്വതന്ത്രാധികാരത്തെ നിരോധിക്കുന്നതിന് അന്യഥാ ഒരു മാർഗ്ഗവും ഇല്ല.

3. ശുചിത.

ആത്മസംയമനത്തിൻെറ പ്രകാരാന്തരം ശുചിതയാകുന്നു. അതു മിതഭോഗത്തെക്കാൾ ഒട്ടും ഗൌരവം കുറഞ്ഞതല്ല. അതു വിചാരത്തിലോ വാക്കിലോ പ്രവൃത്തിയിലോ പാപഹേതുക്കളായ ആഗ്രഹങ്ങളെ നിഷേധിക്കുന്നു. കാമാധീനതയാകുന്ന പാപത്തെക്കുറിച്ച് പാലീ എന്ന ഗ്രന്ഥകാരൻ ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു: “അതു മറെറല്ലാ ദോഷങ്ങളെക്കാളും മനസ്സിനെയും സന്മാർഗ്ഗസ്വഭാവത്തെയും അധികം ദുഷിപ്പിച്ചു കെടുത്തുകളയുന്നു. പാപത്തെ ഉടൻ അറിഞ്ഞു സ്ഥിരതയോടുകൂടി അതിനെ വർജ്ജിക്കുന്നതായ സജ്ജനസ്വഭാവം കാമാധീനന്മാരിൽ വളരെ അപൂർവമായിട്ടേ കാണപ്പെടുന്നുള്ളു. അവർ തങ്ങളെ

വ്യാമോഹിപ്പിക്കുന്ന ഏതു പാപത്തിനും എളുപ്പത്തിൽ അവകാശം കൊടുക്കുന്നു." തിരുവള്ളുവർ എന്ന പ്രസിദ്ധനായ തമിഴ കവിയുടെ കുറളിൽ ഈ പാപത്തെക്കുറിച്ചു ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: "ദോഷമാണെന്നറിഞ്ഞും കാമത്താൽ അതിൽ പ്രവൎത്തിക്കുന്ന പാപിക്കു എന്തു ഗുണങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നാലും ഫലമില്ല. അവൻ പാപത്തെ ലഘുപ്പെടുത്തി വിചാരിച്ചുകൊള്ളുന്നതിനാൽ അതു അവനിൽ അന്തരംഗമായിരിക്കുന്നതല്ലാതെ ഒരിക്കലും വിട്ടുപോകയില്ല."

മൃച്ഛകടി എന്ന നാടകത്തിൽ ഒരു ദിക്കിൽ ശൂചിതയ്ക്കു അത്യന്തവിരുദ്ധമായ സ്ത്രൈണത്വത്തെക്കുറിച്ചു യുവാക്കന്മാരേ കരുതൽ ചെയ്യുന്നതായി ഇപ്രകാരം ഒരു ഭാഗം ഉണ്ടു. "ഗുണവാന്മാരായുള്ള യുവാക്കന്മാർ ശ്മശാനരുരുഹപുഷ്പസദൃശമായ സൌന്ദൎയ്യത്തോടു കൂടിയ സൈരിണികളുടെ ഉപായങ്ങളിൽ അകപ്പെടാതെ സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളണം. ഒരു വ്യഭിചാരിണിയായ സ്ത്രീയുടെ സ്നേഹത്തോളം അവ്യവസ്ഥ സമുദ്രതരംഗങ്ങൾക്കും, ക്ഷണികതഃ അസ്തമിക്കുന്ന സൂൎയ്യന്റെ പ്രകാശത്തിനും ഇല്ല. അവളുടെ ഉദ്ദേശ്യം പണം കിട്ടണം എന്നു മാത്രമേ ഉള്ളു. അവൾ കാമുകന്റെ ധനം ഒക്കെയും അപഹരിച്ചു കഴിഞ്ഞാൽ ഉടനേ അവനെ ഉപേക്ഷിച്ചുകളയുന്നു."

അശുചികളായ വിചാരങ്ങളെ മനസ്സിൽ കരുതുന്നതിനുള്ള പ്രസക്തിലേശത്തെപ്പോലും പ്രയാസപ്പെട്ടു ഉടനേ തള്ളിക്കളയേണ്ടതാകുന്നു. നാം പറകയും പ്രവൎത്തിക്കയും ചെയ്യുന്നതിനെ എല്ലാം സദാ കേൾക്കയും കാണുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അപരിമിതശുചിതയോടു കൂടിയ ഒരു ഈശ്വരൻ ഉണ്ടെന്നു നാം എല്ലാവരും

എപ്പോഴും ഓൎമ്മിച്ചുംകൊണ്ടിരുന്നാൽ യാതൊരുത്തരും അശുചികളായും അസഭ്യകളായും ഉള്ള വാക്കുകളെ സംസാരിച്ചു ശീലിക്കുന്നതായിരിക്കയില്ല. അശുചികളായോ അശുചിവിചാരങ്ങളെ തോന്നിപ്പിക്കുന്നവയായോ ഉള്ള പുസ്തകങ്ങളെ സാംക്രമികരോഗങ്ങളെക്കാളും അധികം ദോഷകരങ്ങളായി വിചാരിച്ചു് ദൂരതഃ പരിഹരിക്കേണ്ടതാണു്. ദുൎജ്ജനസഹവാസവും സൎവ്വഥാ വൎജ്ജനീയമാകുന്നു. എന്തെന്നാൽ അതു നടത്തയ്ക്കു നിശ്ചയമായി ഗൌരവക്കുറച്ചിലുണ്ടാകുന്നതും, വിചാരത്തിലും, വാക്കിലും, പ്രവൃത്തിയിലും ശുചിതയ്ക്കു ഭംഗത്തിനു വിശിഷ്യ ഹേതുവായിത്തീരാവുന്നതും ആണു്. "സംസൎഗ്ഗജാ ദോഷഗുണാ ഭവന്തി" എന്നു സംസ്കൃതത്തിലും "ചെന്നായ്ക്കളോടുകൂടി വസിച്ചാൽ അവയെപ്പോലെ നിലവിളിക്കുന്നതിനു വേഗത്തിൽ പഠിക്കാം" എന്നു സ്പാനിഷ് ഭാഷയിലും പഴഞ്ചൊല്ലുകളുണ്ടു്.

4. ശാന്തത.

സ്വഭാവത്തെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ആത്മസംയമനം കോപത്തേയും ദുർഭാഷണത്തേയും അകററുകയും, ഭാവത്തിലും വാക്കിലും പ്രവൃത്തിയിലും നമ്മെ ശാന്തന്മാരാക്കിത്തീൎക്കയും ചെയ്യുന്നു. ഒരു മാന്യപുരുഷന്റെ വിശേഷഗുണം ശാന്തതയാകുന്നു. "നാം ശാന്തന്മാരായിരിക്കണം; അപ്പോൾ നാം മാന്യപുരുഷന്മാരായി" എന്നു ഷേക്സ്പീയർ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. മഹാവാഗ്മിയും, രാജ്യതന്ത്രജ്ഞനും ആയ ബെക്ക് ഈ ഗുണത്തെക്കുറിച്ചു് ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു:—

"ഈ ലോകത്തിലുള്ള ദുസ്സ്വഭാവങ്ങളോടെതിൎത്തു യുദ്ധം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ആയുധങ്ങളായും ലോകത്തെ നമ്മോടു രഞ്ജിപ്പിക്കയും നമ്മെ ലോകത്തോടു രഞ്ജിപ്പി

ക്കയും ചെയ്യുന്നവയായും ഉള്ള ഗുണങ്ങൾ അടക്കവും ശാന്തതയും അന്യന്മാരെക്കുറിച്ച് അല്പം ഉൽക്കൎഷബുദ്ധിയും താന്താങ്ങളെക്കുറിച്ച് എത്രയും ന്യൂനതാബുദ്ധിയും ആകുന്നു എന്നു വിശ്വസിച്ചുകൊള്ളുക. ഈ ഗുണങ്ങളെ അല്പബുദ്ധിത്വത്തിന്റെ ലക്ഷണമായി ചിലർ വിചാരിക്കുമായിരിക്കും; എന്നാൽ വാസ്തവത്തിൽ ഇവ ഏററവും ശ്ലാഘ്യങ്ങളും നമുക്ക സൌഖ്യത്തേയും ഐശ്വൎയ്യത്തേയും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന്നു പ്രയോജകങ്ങളായിരിക്കുന്നതുപോലെ തന്നെ നമ്മുടെ സ്വഭാവത്തിന്നു മഹിമയുണ്ടാക്കുന്നവയും ആയുള്ള ഗുണങ്ങളാകുന്നു. എന്തെന്നാൽ നാം സംസൎഗ്ഗം ചെയ്യേണ്ടുന്നവരോടൊക്കെയും മത്സരിച്ചും കലഹിച്ചും കാലം കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നതിനെക്കാൾ മഹത്വത്തിന്ന് അനനുഗുണമായിട്ടുള്ളതു യാതൊന്നും ഇല്ല. നാം നമ്മുടെ സമസൃഷ്ടന്മാരോട്, അവൎക്കു വേണ്ടീട്ടല്ലെങ്കിൽ അവശ്യം നമുക്ക വേണ്ടീട്ടെങ്കിലും, സമാധാനത്തോടുകൂടിയിരിക്കേണ്ടതാകുന്നു. "ഒരു രോമത്താൽ ഒരു ഗജത്തെയും നമുക്ക ശാന്തതകൊണ്ടു നയിക്കാം" എന്നും, "എത്രയും നിശിതമായ ഖഡ്ഗവും മൃദുവായ പട്ടിനെ ഖണ്ഡിക്കയില്ല" എന്നും ഒരു ബുദ്ധിമാൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. "ആയസയന്ത്രങ്ങളാലും അഭേദ്യമായുള്ള പാറയെ ഒരു വൃക്ഷത്തിന്റെ വേരു പിളൎക്കുന്നതായിരിയ്ക്കും" എന്ന് ഒരു തമിഴ പഴഞ്ചൊല്ലുണ്ട്.

നമുക്കേതെങ്കിലും പീഡയിലോ ഹാനിയോ അപമാനമോ ചെയ്യപ്പെട്ടതായി തോന്നുമ്പോഴൊ ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്ന ആത്മസംയമനം ക്ഷമ എന്നു പറയപ്പെടുന്നു. അതു മനശ്ശരീരങ്ങളുടെ പീഡയെ വിലാപം കൂടാതേയും, ഹാനിയേയും

5. ക്ഷമ.

അപമാനത്തേയും പ്രതികാരേച്ഛ കൂടാതേയും സഹിക്കുന്നതിനു നമ്മെ അഭ്യസിപ്പിക്കുന്നു.

6. ക്ഷമാ അല്ലെങ്കിൽ ധൈൎയ്യം.

ക്ഷമയോ, ധൈൎയ്യമോ, അഥവാ കഷ്ടതയിൽ സഹനശക്തിയോ എന്നതു് സ്വഭാവത്തിൻെറ ഒരു ശ്രേഷ്ഠലക്ഷണമായ ധൎമ്മം ആകുന്നു. നമുക്കു സംഭവിക്കാവുന്ന ഏതെങ്കിലും ദൌർഭാഗ്യത്തിൽ നിന്നും കഴിയുന്നിടത്തോളം ഗുണം എടുക്കുന്നതായ ശീലം ആണ്ടൊന്നിന് ആയിരം പവൻ ആദായത്തെക്കാൾ എത്രയും അധികം വിലയുള്ളതാണെന്നു് ഡാക്ടർ ജാൺസൺ പറയാറുണ്ടായിരുന്നു. നമ്മുടെ ആയുഷ്കാലങ്ങളിൽ പ്രായേണ എല്ലാ ദിവസങ്ങളിലും ന്യൂനാതിരിക്തങ്ങളായി ഏതെങ്കിലും അനൎത്ഥങ്ങൾ നമുക്കു നേരിടുന്നതു സഹജമാണു്. നാം അവയെ ക്ഷമയോടും ധൈൎയ്യത്തോടും സഹിച്ചു ശീലിച്ചാൽ അവയുടെ കാഠിന്യം കുറയുകയും, അവ പൂൎവ്വാപേക്ഷയാ സുസഹതരങ്ങളായി ഭവിക്കയും ചെയ്യും. ഏതദ്വിപരീതമായി അവയെക്കുറിച്ചു ഖേദിക്കയോ, കോപിക്കയോ ചെയ്തുംകൊണ്ടിരുന്നാൽ അവയ്ക്കു ഗൌരവം അധികമായി തോന്നുകയും, അവയേ സഹിക്കുന്നതിനു നമുക്കു ശക്തി കുറയുകയും, നമ്മുടെ സമീപസ്ഥന്മാൎക്കെല്ലാവൎക്കും, നാം ഒരുപദ്രവഹേതുവായി ഭവിക്കയും ചെയ്യും.

ഗൃഹത്തിൽനിന്നും ഇറക്കപ്പെട്ടു് നിർദ്ധനനായി അതികഷ്ടതയെ അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ജറിമി ടെയിലൎക്കു് ആ ആപല്ക്കാലത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന മനസ്സിൻെറ അവസ്ഥയെ അയാൾ വൎണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു് ക്ഷമയുടേയും ധൈൎയ്യത്തിന്റേയും രാമണീയകത്തേയും പ്രയോജനങ്ങ

ളേയും നല്ലവണ്ണം വിശദീകരിക്കുന്നു. "ഞാൻ ധനാപഹാരികളുടെ വശത്തിലായി. അവർ എന്റെ സർവസ്വവും അപഹരിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഇപ്പോഴം എന്താണ്? ഞാൻ ചുററും നോക്കട്ടെ. അവർ ആദിത്യചന്ദ്രന്മാരേയും സ്നിഗ്ദ്ധയായ ഭാൎയ്യയേയും, അനുശോചിക്കയും ആശ്വസിപ്പിക്കയും ചെയ്യുന്ന സ്നേഹിതന്മാരേയും എനിക്കു വിട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇനിയും എനിക്കു സംസാരിക്കാം. എന്റെ മുഖപ്രസാദത്തേയും മനസ്സന്തുഷ്ടിയേയും അന്തഃകരണശുദ്ധിയേയും അവർ അപഹരിച്ചിട്ടില്ല. ഈശ്വരന്റെ സംരക്ഷണയും, വേദപ്രതിപാദിതങ്ങളായ പുണ്യഫലങ്ങളും, സ്വാമതനിഷ്ഠയും, പരലോകവിശ്വാസവും, അവരോടുള്ള ധൎമ്മബുദ്ധി കൂടിയും അവർ എനിക്കു വിട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇപ്പോഴും എനിക്ക് ഉറക്കവും, ദീപനവും, അശനപാനങ്ങളും, ഗ്രന്ഥകാലക്ഷേപവും, വിചാരശക്തിയും യഥാപൂൎവം ഉണ്ട്... ....ഇത്രയും പ്രബലങ്ങളായ സുഖഹേതുക്കൾ ഉണ്ടായിരിക്കുമ്പോൾ അവയെ എല്ലാം ഉപേക്ഷിച്ചു തുച്ഛങ്ങളായ ഏതാനും ക്ലേശകണ്ടകങ്ങളിൽതന്നേ ചേൎന്നിരിക്കുന്നതിനിച്ഛിക്കുന്ന മനുഷ്യന് അസന്തുഷ്ടി അത്യന്തം പ്രേയസിയായിരിക്കും." വലിയ ഗ്രീക്കുശാസ്ത്രജ്ഞനായ പ്ലേറേറാ ഒരു പുസ്തകത്തിൽ ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു:—"കഷ്ടാവസ്ഥയിൽ ക്ഷമയോടുകൂടിയിരിക്കുന്നതാണ് ഉത്തമം എന്ന് നീതിജ്ഞന്മാർ സിദ്ധാന്തിച്ചിരിക്കുന്നു. നാം ക്ഷമകേടിനു വഴി കൊടുക്കരുത്; എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ നമുക്കു ക്ഷമകേടു തോന്നുന്ന സംഗതികൾ നല്ലതോ ചീത്തയോ എന്നുള്ള വാസ്തവം നമുക്ക് അറിവാൻ വഹിയാ: ക്ഷമകേടിനാൽ യാതൊരു ലാഭവും ഉണ്ടാകാനുമില്ല: മനുഷ്യകാൎയ്യം ഒന്നും തന്നെ അധികമായ

സാരമുള്ളതല്ല: തല്ക്കാലം ഏത്രയും അപേക്ഷിതമായിരിക്കുന്ന കാൎയ്യം തടസ്സപ്പെട്ടാൽ മനഃക്ലേശം ഉണ്ടാകുന്നു."

ധൈൎയ്യം എന്നു പറയുന്നതു് ബലവാനും ധീരനും ആയ പുരുഷശ്രേഷ്ഠന്റെ ഗുണവിശേഷമാകുന്നു.

7. ക്ഷമ അല്ലെങ്കിൽ മഹാമനസ്കത്വം.

ഒരുത്തൻ നമ്മെ അവമാനിക്കയോ നമുക്കെന്തെങ്കിലും ഹാനി വരുത്തുകയോ ചെയ്താൽ പ്രതികാരത്തിനിൎവ്വഹിക്കാതെ അതിനെ സഹിച്ചുകൊള്ളുന്നതായ ക്ഷമ അല്ലെങ്കിൽ മഹാമനസ്കത്വം എന്ന ഉൽകൃഷ്ടതരമായ ആത്മസംയമനപ്രകാരം, വിലപിക്കാതെ കഷ്ടതയെ സഹിക്കുന്ന ക്ഷമയെക്കാൾ, അധികം ധൈൎയ്യലക്ഷണമായ ഒരു ഗുണം ആകുന്നു. ബൈബിളിൽ ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു: "അയൽക്കാരനെ സ്നേഹിക്കയും ശത്രുവിനെ ദ്വേഷിക്കയും ചെയ്യണം എന്നു പറഞ്ഞു കേട്ടിട്ടുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ നിങ്ങൾ സ്വൎഗ്ഗസ്ഥനായ ഈശ്വരന്റെ ശിഷ്യന്മാരായിരിക്കേണ്ടതിനായി ശത്രുക്കളെ സ്നേഹിക്കയും, ശപിക്കുന്നവരെ അനുഗ്രഹിക്കയും, ദ്വേഷിക്കുന്നവൎക്കു ഗുണം ചെയ്കയും, ദ്രോഹിക്കയും ഉപദ്രവിക്കയും ചെയ്യുന്നവൎക്കു വേണ്ടി പ്രാൎത്ഥിക്കയും വേണമെന്നു് ഞാൻ നിങ്ങളോടു പറയുന്നു." പിന്നെയും ബൈബിളിൽ ഒരിടത്തു് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: "നീ കോപിഷ്ഠനായി സൂൎയ്യനെ അസ്തമിപ്പിക്കരുതു്." ഇതിന്റെ താല്പൎയ്യം നാളോടു നാൾ കോപത്തെ മനസ്സിൽ വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കരുതു് എന്നാകുന്നു. സ്ഥിരദ്വേഷനും അസൽപ്രതികാരനിരതനും ആയ മനുഷ്യൻ തന്റെ ശത്രുവിനെപ്പോലെ തന്നെ ആത്മാവിനേയും പീഡിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ക്ഷമാശീലമുള്ളവൻ പ്രായേണ ശത്രുവിനെ മിത്രമാക്കിത്തീ

ക്കുന്നു. അവന് സദാ തന്റെ അന്തഃകരണസമ്മതിജന്യമായ സുഖം ഉണ്ടായിരിക്കയും അവന്റെ ശത്രു, ലജ്ജാനുതാപ വിവശനായി ഭവിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ലാർഡ് ഹെർബെർട്ട് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: "അന്യന്മാരെക്കുറിച്ചു ക്ഷമയെ ചെയ്യാൻ വഹിയാത്തവൻ തനിക്കുതന്നേ കടന്നുപോകേണ്ടതായ പാലത്തെ ഭഞ്ജിക്കുന്നു; എന്തെന്നാൽ എല്ലാവൎക്കും ക്ഷമ ആവശ്യപ്പെടുന്നതാകുന്നു." രാജ്യതന്ത്രങ്ങളിലും വാണിജ്യാദി വ്യവഹാരങ്ങളിലും ഹാനികളേ സഹിച്ചു് ക്ഷമാദാക്ഷിണ്യങ്ങളേ ചെയ്യുന്നതു് ലോകയാത്രയ്ക്കുള്ള മാൎഗ്ഗത്തെ സമീകരിക്കയും മഹാമനസ്കനായ പുരുഷനു് അനല്പങ്ങളും സാരവത്തുകളും ആയുള്ള അനേക സൽഫലങ്ങളേ കൊടുക്കുന്നതുകൂടാതെ ശരിയായിട്ടുള്ളതിനെ ചെയ്യുന്നതായി സ്വയം വിശ്വാസത്താൽ ഉണ്ടാകുന്ന സർവോൽകൃഷ്ടമായ ചാരിതാൎത്ഥ്യത്തെ ജനിപ്പിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ക്ഷമയും സഹനശീലവും ക്രിയകളിൽ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതുപോലെതന്നെ വാക്കുകളിലും ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണു്. "ഒരു മൃദുവായ ഉത്തരം കോപത്തെ നിവൎത്തിപ്പിക്കുന്നു." ബുദ്ധിമാനായ പുരുഷൻ കോപത്തിന്റെ വേഗം നശിക്കുന്നതുവരെ ഉത്തരം പറയാതെ എല്ലാം കേട്ടുംകൊണ്ടു് അടങ്ങിയിരിക്കും. സോളൊമൺ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: "ഒരു ബുദ്ധിമാനായ പുരുഷന്റെ വായ് അവന്റെ ഹൃദയത്തിലും ഒരു മൂഢന്റെ ഹൃദയം അവന്റെ വായിലും ആകുന്നു." എഴുതപ്പെടുന്ന വാക്കുകളുടെ വിഷയത്തിലും ഈ പറഞ്ഞതെല്ലാം തുല്യമാണു്. "ഒരു ഹംസത്തിന്റെ തൂവൽ സിംഹത്തിന്റെ നഖത്തെക്കാൾ ഉപദ്രവത്തേ ചെയ്യുന്നു" എന്നു് ഒരു സ്പാനിഷ് പഴഞ്ചൊല്ലുണ്ടു്. മഹാ മനസ്കനാ

യുള്ള പുരുഷൻ തന്നെ ദൂഷിക്കുന്നവനെക്കുറിച്ചു് ക്രൂരകളായും രോഷപരുഷകളായും ഉള്ള വാക്കുകളെ എഴുതാതെ അവൻെറ പ്രവൃത്തിയെ ക്ഷമിച്ചുകൊള്ളും. മഹാനായ പുടപ്രയോഗജ്ഞനും തത്വജ്ഞാനിയും ആയ പ്രൊഫസർ ഫ്രഡെ ഈ വിഷയത്തെക്കുറിച്ചു് പ്രൊഫസ്സർ ടിണ്ഡാളിനു് ഇപ്രകാരം എഴുതിയിട്ടുണ്ടു്: "ഇത്രയും കാലമുണ്ടായിട്ടുള്ള അനുഭവത്താൽ പ്രയോജനപ്പെടേണ്ടവനായ ഒരു വൃദ്ധനാകകൊണ്ടു ഞാൻ പറയുന്നു. എനിക്കു ചെറുപ്പമായിരുന്നപ്പോൾ അന്യന്മാരുടെ അന്തൎഗ്ഗതങ്ങളേ പലപ്പോഴും ഞാൻ തെററായി ഗ്രഹിച്ചുപോയിട്ടുണ്ടു്; അവരുടെ അഭിപ്രായമായി ഞാൻ ആ സമയം ഊഹിച്ചതു് അവർ വിചാരിച്ചതല്ലായിരുന്നു. ദോഷമായി അൎത്ഥം തോന്നിക്കുന്ന വാക്യങ്ങളുടെ ഭാവത്തെ ഗ്രഹിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ അല്പം മന്ദബുദ്ധിയായും, ഗുണമായ അഭിപ്രായത്തെ വ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്നവയുടെ താല്പൎയ്യം അറിയുന്നതിൽ ശീഘ്രബുദ്ധിയായും ഇരിക്കുന്നതാണു പ്രായേണ കൊള്ളാവുന്നതു്. വാസ്തവമായ സത്യം അവസാനത്തിങ്കൽ ഒരുനാളും തെളിയാതിരിക്കയില്ല. പ്രതിപക്ഷികൾ തെററായി വ്യവഹരിക്കുന്നു എങ്കിൽ അവരെ വാദിച്ചു തോല്പിക്കുന്നതിനെക്കാൾ ക്ഷമയോടും അടക്കത്തോടും കൂടി ഉത്തരം പറയുന്നതിനാലാണു് അധികം എളുപ്പത്തിൽ അവക്കു വാസ്തവം ബോധപ്പെടുന്നതു്. പക്ഷപ്രതിപക്ഷഭാവം തോന്നിക്കുന്ന ഭാഗങ്ങളെക്കുറിച്ചു് അന്ധനായും, ഹൃദയശുദ്ധിയേ കാണിക്കുന്നവയെക്കുറിച്ചു ശീഘ്രദൎശിയായും ഇരിക്കുന്നതാണുത്തമം എന്നത്രേ ഞാൻ പറയുന്നതിൻെറ താല്പൎയ്യസമഷ്ടി. സമാധാനപ്രയോജകങ്ങളായ കാൎയ്യങ്ങളെ അനുവൎത്തിക്കുന്നതിനു

ശ്രമിക്കുന്നതിൽ വച്ച് അവനവന്റെ ആത്മാവിനെത്തന്നെ ആധിനിവൃത്തിയുണ്ട്. എന്റെ തനതു കാൎയ്യങ്ങളിൽ മററുള്ളവർ എന്റെ ദൃഷ്ട്യാ അന്യായമായും ഔദ്ധത്യത്തോടുകൂടിയും എന്നോടെതിൎത്തു വാദിച്ചപ്പോൾ എനിക്കു ക്ഷോഭം ഉണ്ടായെങ്കിലും അതുപോലെയുള്ള ഉത്തരങ്ങളെ ഞാൻ എത്ര തവണ പ്രയത്നപ്പെട്ടു് ഉള്ളിൽ അടക്കീട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു് നിങ്ങൾക്കു് ഊഹിക്കാൻ അശക്യമാണു്. അതിനാൽ ഒരിക്കലും ഞാൻ നഷ്ടപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്നു് എനിക്കു ബോധവും ഉണ്ടു്". "നിന്നെ സ്നേഹിക്കുന്നവനെ നീ സ്നേഹിക്കുന്നു എങ്കിൽ നിനക്കെന്തു സമ്മാനമാണുള്ളതു്?" മഹാഭാരതത്തിൽ ഇങ്ങനെ ഒരു ശ്ലോകം ഉണ്ടു്: പ്രത്യുപകുൎവ്വൻ ബഹ്വപി, ന ഭവതി പൂൎവ്വോപകാരിണഃ തുല്യഃ, ഏകഃ കരോതിഹി കൃതേ, നിഷ്കാരണമേവ കുരുതേന്യഃ." "തന്റെ ഉപകൎത്താക്കന്മാൎക്കുപകാരം ചെയ്യുന്ന ഒരാളുടെ നന്മയിൽ എന്തു വിശിഷ്ടഗുണമാണുള്ളതു്? തനിക്കപകാരം ചെയ്തിട്ടുള്ളവൎക്കു് ഉപകാരം ചെയ്യുന്നവനെ ആണു സജ്ജനങ്ങൾ ഗുണവാനെന്നു പറയുന്നതു്" എന്നു പഞ്ചതന്ത്രത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. "ഉപകാരപരോഭ്രൂയാദപകാരപരേപ്യരൌ" എന്നു് അഷ്ടാംഗഹൃദയത്തിലുണ്ടു്. മഹാഭാരതത്തിലും, ബുദ്ധമതക്കാരുടെ പാലിഭാഷയിലുള്ള ധമ്മപദവിയിലും ഏകാദിപ്രായമായി താഴെപ്പറയുന്ന ഒരു പ്രമാണം ഉണ്ടു്. "ഒരു പുരുഷൻ ശാന്തതകൊണ്ടു ക്രോധത്തേയും, നന്മകൊണ്ടു ദുൎജ്ജനത്തേയും, ഔദാൎയ്യംകൊണ്ടു ലുബ്ധനേയും, സത്യംകൊണ്ടു വ്യാജത്തേയും ജയിക്കട്ടെ".

ആദ്യകാലത്തിലേ സെന്റ്പാൾ റോമായിൽ ക്രിസ്ത്യന്മാൎക്കു് ഇപ്രകാരം എഴുതി അയച്ചു: "നിങ്ങളെ

ഉപദ്രവിക്കുന്നവരെ നിങ്ങൾ അനുഗ്രഹിക്കയല്ലാതെ ശപിക്കരുത്." പിന്നെയും സെൻറുപാൾ എഴുതിയിരിക്കുന്നു: "പ്രിയസ്നേഹിതന്മാരേ! നിങ്ങൾ കോപത്തെ അടക്കിക്കൊള്ളുകയല്ലാതെ അസൽപ്രതികാരം ചെയ്യരുത്. എന്തെന്നാൽ 'അസൽപ്രതികാരം എൻെറ അധികാരമാണ്' എന്നും, 'ഞാൻ പകരം വീട്ടും' എന്നും ദൈവവാക്യമായി എഴുതപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് നിങ്ങളുടെ ശത്രു ക്ഷുധിതനായിരുന്നാൽ അവന് അന്നവും, തൃഷിതനായിരുന്നാൽ അവനു പാനവും കൊടുക്കണം. അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതിനാൽ നിങ്ങൾ ശത്രുവിനെ ലജ്ജാനുതാപവിവശനാക്കിച്ചെയ്യുന്നു." "ദോഷത്താൽ ജയിക്കപ്പെടാതെ ഗുണംകൊണ്ടു ദോഷത്തെ ജയിക്കണം." "കോപസ്വഭാവനായ മനുഷ്യനു വനത്തിൽ പോയാലും മനസ്സമാധാനം ഉണ്ടായിരിക്കയില്ല" എന്ന് ഒരു ബംഗാളിപ്പഴഞ്ചൊല്ലുണ്ട്.

8. ദയ.

ക്ഷമയ്ക്കോ സഹനത്തിനൊ എത്രയും അടുത്തതായ സൽഗുണം ദയയാകുന്നു. ഈശ്വരൻ നാം പ്രവർത്തിക്കുന്ന തെററിനെ ഒക്കെയും നിർദ്ദയമായി നോക്കുന്നതായിരുന്നാൽ നാം എല്ലാവരും ഈശ്വരസൃഷ്ടിയിൽ കുററവാളികളായിത്തീരുന്നതാണ്. ഈശ്വരൻ നമ്മോട് എത്രയും ദയാലുവായിരിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്ക് നാം നമ്മുടെ സമസൃഷ്ടന്മാരോട് എത്രയധികം ദയയോടുകൂടിയിരിക്കേണ്ടതാകുന്നു! തന്നോടു വളരെ കടപ്പെട്ട ഒരു ഭൃത്യനുണ്ടായിരുന്ന ഒരു രാജാവിൻെറ ഉപമയാൽ ഈ സൽഗുണത്തിൻെറ ആവശ്യകത ബൈബിളിൽ ഇപ്രകാരം ഉപദേശിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു:—

"ആ ഭൃത്യനു കടം വീട്ടുന്നതിനു നിവ്വാഹം ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ അവനേയും അവൻെറ ഭാൎയ്യയേയും മക്കളേയും അവൻെറ സവ്വസ്വത്തിനേയും വിററു കടം വീട്ടുന്നതിനു രാജാവു കല്പിച്ചു. അപ്പോൾ ആ ഭൃത്യൻ രാജാവിൻെറ മുമ്പിൽ വീണു നമസ്കരിച്ചു് 'മഹാപ്രഭോ! എന്നെക്കുറിച്ചു ക്ഷമയുണ്ടാകണേ! ഞാൻ കടം എല്ലാം വീട്ടാം' എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ രാജാവിനു് അവന്റെ മേൽ ദയ തോന്നി അവനെ വിട്ടുവിച്ചു കടവും ഇളച്ചു കൊടുത്തു. എന്നാൽ അവൻ വെളിയിൽ പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ തനിക്കു നൂറു വെള്ളിക്കാശിനു കടപ്പെട്ടിരുന്ന ഒരു കൂട്ടുഭൃത്യനെക്കണ്ടു് അവൻെറ കഴുത്തിൽ പിടിച്ചു ഞെക്കി, "എനിക്കു തരാനുള്ള പണം തന്നുതീൎക്കു" എന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ അവൻെറ കൂട്ടുഭൃത്യൻ അവൻെറ കാലിൽ വീണു് "ക്ഷമിക്കണേ ഞാൻ കടം എല്ലാം വീട്ടാം" എന്നപേക്ഷിച്ചു പറഞ്ഞു. അതിൻെറ ശേഷം അവൻ ക്ഷമിക്കാതെ ഉടനേ പോയി കടം വീട്ടുവോളവും അവനേ കാരാഗൃഹത്തിൽ ആക്കി. ഈ കൃത്യത്തെ മററു് കൂട്ടുഭൃത്യന്മാർ കണ്ടു വളരെ വ്യസനിച്ചു രാജാവിനോടു ചെന്നറിയിച്ചു. അപ്പോൾ രാജാവു് അവനേ വരുത്തി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു: "എടാ ദുഷ്ടഭൃത്യാ! നീ എന്നോടു് അപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ ഞാൻ ക്ഷമിച്ചു് ആ കടമെല്ലാം ഇളച്ചുതന്നല്ലൊ. എനിക്കു നിന്നെക്കുറിച്ചു ദയ തോന്നിയതുപോലെ നിനക്കും നിൻെറ കൂട്ടുഭൃത്യൻെറ മേൽ ദയ തോന്നാനുള്ളതായിരുന്നില്ലയോ?" രാജാവു് അതിന്റെ ശേഷം ദേഷ്യപ്പെട്ടു് അവൻ കടമെല്ലാം വീട്ടുവോളവും അവനേ ദണ്ഡനാധികൃതന്മാരെ ഏല്പിച്ചു.

ഇതുപോലെയാണ് നിങ്ങളിൽ ഒരുത്തൻ തന്റെ സഹോദരൻ ചെയ്തുപോകുന്ന തെററുകളെ മനസ്സോടേ ക്ഷമിക്കാതിരുന്നാൽ സ്വർഗ്ഗസ്ഥനായ ഈശ്വരൻ ആയവനോടും പ്രവർത്തിക്കുന്നതു്."

കൊറാനിൽ ഈശ്വരൻ "ദയാലു" എന്ന സംജ്ഞ കൊണ്ടു പലെടത്തും നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മഹാഭാരതത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: "അറിവില്ലാതെ തെററു പ്രവർത്തിച്ചുപോകുന്ന അപരാധികൾക്കു മാപ്പു കൊടുക്കേണ്ടതാകുന്നു; എന്തെന്നാൽ എല്ലാ വിഷയത്തിലും അറിവുള്ളവനായിരിക്കുന്നതു് ഒരു മനുഷ്യനു് എളുപ്പമായിട്ടുള്ളതല്ല." രാമായണത്തിലും ഇങ്ങനെ എഴുതിക്കാണുന്നു: "ഒരു ശ്രേഷ്ഠപുരുഷൻ മനുഷ്യരോടു് അവർ ഗുണവാന്മാരോ, ദുഷ്ടന്മാരോ, വധ്യന്മാർതന്നെയോ ആയിരുന്നാലും കരുണ കാണിക്കേണ്ടതാകുന്നു; അപരാധം ചെയ്യാതെ ആരുംതന്നെ ഇല്ല."

അശക്യമാണെങ്കിലും നമ്മുടെ ഉദ്ദേശ്യം ഒരു പൂർണ്ണഗുണസമ്പന്നനായ പുരുഷനെപ്പോലെ ആകണം എന്നായിരിക്കേണ്ടതാകുന്നു. അങ്ങനെയുള്ള ഒരു പുരുഷനു് അന്യന്മാൎക്കു ക്ഷേമം വരുത്താമെന്നുള്ളപ്പോൾ സകല കാൎയ്യങ്ങളിലും അക്ലേശമായി സ്വേച്ഛാവൎജ്ജനം ചെയ്യത്തക്കവണ്ണം ആത്മസംയമനശക്തി സ്ഥിരമായി ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാകുന്നു. അതിനാൽ അവൻ തീരെ സ്വാൎത്ഥപരനല്ലാതെയും, എല്ലാവൎക്കും ഇഷ്ടനായും ഈശ്വരസമ്മതനായും ഭവിക്കുന്നു. ആത്മശിക്ഷയ്ക്കു വേണ്ടി അവൻ എത്രയും ന്യായങ്ങളായുള്ള സുഖാനുഭവങ്ങളിൽ തന്നെയും സ്വേച്ഛാവൎജ്ജനം ചെയ്തുകൊള്ളുന്നു.

9. സ്വേച്ഛാവൎജ്ജനവും ആത്മശിക്ഷയും മിതവ്യയവും.

മഹാമനസ്കനായ സർ ജേംസ് ഔട്രാമിൻെറ ചരിത്രത്തിൽ ഉൽകൃഷ്ടമായ അസ്വാൎത്ഥപരതയുടെ ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളായി അനേക സംഗതികൾ ഉണ്ടു്. അയാൾ ലക്നോ പട്ടണത്തെ ശത്രുക്കളിൽ നിന്നും മോചിപ്പിക്കുന്നതിനായി ജനറൽ ഹാവ്വലാക്കിനോടു ചെന്നുചേരാൻ ആജ്ഞാപിച്ചയയ്ക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ ഉദ്യോഗത്തിൽ മൂപ്പു് അയാൾക്കായിരുന്നതിനാൽ ആ സൈന്യങ്ങളുടെ മുഖ്യാധിപത്യം വഹിക്കുന്നതിനു് അയാൾക്കു് അർഹത ഉണ്ടായിരുന്നു എങ്കിലും ആ യുദ്ധത്തെ പൂരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടാകുന്ന ജയകീൎത്തി ഹാവ്വലാക്കിനു സിദ്ധിക്കാൻ വേണ്ടി അയാൾ ഒരു സ്വമേധയായി സേവിക്കുന്ന ഭടനായിട്ടേ ചേരൂ എന്നു നിർബന്ധിച്ചു. ഈ ഉദാരപ്രവൃത്തിയെക്കുറിച്ചു് ലാർഡ് ക്ലൈഡ് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു: "മേജർ ജനറൽ ഔട്രാം സ്വയം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള കീൎത്തികൊണ്ടു മററുള്ളവരോടുകൂടി ഖ്യാതിയും ബഹുമാനവും വിഭജിക്കുന്നതിനു് അയാൾക്കു കഴിയും. എന്നാൽ അതുകൊണ്ടു് അയാൾ സ്വാൎത്ഥത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു പ്രവൎത്തിച്ച ഔദാൎയ്യത്തിന്റെ മഹിമ കുറഞ്ഞുപോകുന്നതല്ല."

മഹാമനസ്കനായിരിക്കുന്ന മനുഷ്യൻെറ ആത്മസംയമനം തൻെറ കാലക്ഷേപക്രമത്തിലും, തനിക്കു തന്നേ വേണ്ടിയുള്ള ചെലവിലും, തൻെറ സ്വന്തം സന്തോഷങ്ങളിലും, സൌഖ്യത്തിലും മിതവ്യയത്തോടുകൂടിയിരിക്കുന്നതിനു് അവനേ പ്രവൎത്തിപ്പിക്കുന്നു. അവനു് അധികധനം ഉണ്ടായിരുന്നാൽ അവൻെറ ഔദാൎയ്യം അതിനെ അന്യന്മാരുടെ സുഖത്തിനും ദരിദ്രന്മാരെയും, ദുഃഖികളെയും ആശ്വസിപ്പിക്കുന്നതിനുമായി ചെലവു ചെയ്യുന്ന

തിനല്ലാതെ സ്വസുഖങ്ങളെയും, സ്വാഭിലാഷങ്ങളെയും പൂരിപ്പിക്കുന്നതിനായി മാത്രം ഉപയോഗിക്കാൻ തോന്നിക്കുന്നില്ല. അവൻ ധനികനല്ലെങ്കിൽ തനിക്കു കഴിയുന്നതിൽ അധികം ചെലവു ചെയ്തു കടക്കാരനായിത്തീരാതിരിക്കേണ്ടതിനും പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുന്നതാണ്. ഏതാനും ശ്രേഷ്ഠങ്ങളായ ആഭരണങ്ങളേയും വിലയേറിയ ചരക്കുകളേയും ആതൻസ് നഗരത്തിൽക്കൂടി കൊണ്ടുപോകുന്നതിനെ സാക്രെററീസ് കണ്ടപ്പോൾ "ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കാത്ത എത്ര വളരെ സാമാനങ്ങളെ ഞാൻ ഇപ്പോൾ കാണുന്നു!" എന്ന് അയാൾ പറഞ്ഞതായി കേൾവി ഉണ്ട്.

10. അടക്കവും മര്യാദയും.

അഹംഭാവവും, ആത്മസംഭാവനയും ആത്മസംയമനത്താൽ ജയിക്കപ്പെടേണ്ടവയായ രണ്ടു നിന്ദ്യങ്ങളായുള്ള ന്യൂനതകൾ ആകുന്നു. അശിക്ഷിതമായും, അപരിഷ്കൃതമായും ഉള്ള മനസ്സോടുകൂടിയ മനുഷ്യൻ അഹംഭാവിയായിരിക്കയും തനിക്കുള്ളതോ, ഉള്ളതായിട്ടു താൻ ഭ്രമിച്ചിരിക്കുന്നതോ ആയ ഏതെങ്കിലും യോഗ്യതയെക്കുറിച്ചു വളരെ അധികമായി വിചാരിക്കയും, സ്വയം പുകഴ്ച്ചയേയോ സ്വയം ശ്ലാഘയേയോ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്ന നടത്തയാൽ താൻ മററുള്ളവരെക്കാൾ ഉത്തമനാണെന്നു തന്നെത്താൻ വിചാരിക്കുന്നതായി തോന്നിക്കയും ചെയ്യുന്നതായിരിക്കും. അല്പം പഠിച്ചിട്ടുള്ളവരോ, തങ്ങളുടെ പഠിത്തത്തിൽ ഏതാനും ജയം പ്രാപിച്ചവരോ ആയ യുവാക്കന്മാർ അവരുടെ അല്പജ്ഞാനംകൊണ്ട് ഉദ്ധതന്മാരായിത്തീരുകയും, അവർ ആത്മസംയമനശക്തി ഇല്ലാത്തവരായിരുന്നാൽ ഉൽഭ്രാന്തചിത്തന്മാരായി ഭവിച്ച് തങ്ങളെ എത്രയും വിസ്മയനീയന്മാരായുള്ള പുരുഷന്മാരായി

സ്വയം ഭാവിച്ചുകൊള്ളുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതു് വലിയ മൌഢ്യമാകുന്നു. ഇതിനാൽ അവർ പരിഹാസത്തിനു പാത്രീഭവിക്കുന്നതുകൂടാതെ മേൽ അവരുടെ സ്ഥിതിക്കു് അഭിവൃദ്ധിയില്ലാതെ ആയിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ ഇതു തെററും ആകുന്നു എന്നുള്ളതാണു് എത്രയും അധികം സാരമായിട്ടുള്ളതു്; എന്തെന്നാൽ ഇതിനു മുമ്പിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ളതിൻവണ്ണം മനുഷ്യൻെറ മുഖ്യകൃത്യങ്ങളിൽ ഒന്നായ ആത്മജയവും അസ്വാതന്ത്ര്യപരതയും അവൎക്കില്ലെന്നുള്ളതു് ഇതിനാൽ പ്രത്യക്ഷീഭവിക്കുന്നു.

ആത്മാഭിമാനം എല്ലാവൎക്കും ഉണ്ടായിരിക്കണം. അതിനെക്കുറിച്ചു് ഇനിമേൽ ൪-ാം അദ്ധ്യായത്തിൽ വിവരിക്കുന്നതാണു്. അടക്കവും ആത്മാഭിമാനവും ചേൎന്നാണു മൎയ്യാദ ഉണ്ടാകുന്നതു്; എന്നാൽ ആത്മാഭിമാനത്തെക്കാറം മൎയ്യാദയിൽ മുൻപിട്ടു നിൽക്കുന്നതു് അടക്കമാകുന്നു. "മൎയ്യാദ സൽഗുണങ്ങളുടെ നിഴലാണു്" എന്നു സിഡ്നിസ്മിത്തു് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. കവിശ്രേഷ്ഠനായ ടെനിസൺ ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു:"മൎയ്യാദ വൃഥാ ഉണ്ടാകുന്നതല്ല; അതു ശ്രേഷ്ഠമായ സ്വഭാവത്തിൻെറയും സ്ഥിരവിശ്വാസമായ മനസ്സിൻെറയും ഫലമാകുന്നു."

11. മനസ്സാന്നിധ്യം.

മനസ്സാന്നിധ്യം എന്നതു് നമുക്കു് അപ്രതീക്ഷിതമായ ആപത്തോ ആകുലതയോ ഉണ്ടാകുമ്പോൾ നമ്മുടെ ഭയത്തേയോ സംഭ്രമത്തേയോ നിയന്ത്രണം ചെയ്യുന്നതിനും, ഉടനെ ആലോചനാശക്തിയെ വ്യാപരിപ്പിക്കുന്നതിനും അപ്രകാരമുള്ള സന്ദൎഭങ്ങളിൽ ധൈൎയ്യത്തോടും ശാന്തതയോടുംകൂടി തൽക്കാലോചിതത്തെ പ്രവൎത്തിക്കുന്നതിനും നമ്മെ ശക്തന്മാരാക്കുന്ന, ഒരുവിധം ആത്മസംയമനം ആകുന്നു.

ഈ ഗുണം സ്വാതന്ത്ര്യമായ ഏതെങ്കിലും വ്യാപാരത്തെ ഭവിഷ്യൽഫലങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വിചാരം കൂടാതെ നിശ്ച യത്തോടും ധൈൎയ്യത്തോടുംകൂടി ഉടനെ ചെയ്തു ശീലിച്ചി ട്ടുള്ളവൎക്ക് എളുപ്പമായി സിദ്ധിക്കുന്നതാണ്. മലേദേശ ത്തെ കപ്പൽക്കാൎക്ക് ഇങ്ങനെ ഒരു പഴഞ്ചൊല്ലുണ്ട്:— "കപ്പലിൻെറ കീഴ്ത്തട്ടിൽ വെള്ളം അധികം ഉള്ളപ്പോൾ മുരണ്ടുപിടിച്ചിരിക്കുന്നതിനുള്ള സമയമല്ല." ആപത്സമ യങ്ങളിൽ ഝടിതിയായും പ്രസന്നതയോടുകൂടിയും അ തിൻെറ ശമനത്തിനു വേണ്ടതെല്ലാം ചെയ്യണമെന്നാ ണ് ഇതിൻെറ താല്പൎയ്യം.

നമുക്കാകട്ടെ നമ്മുടെ സമീപസ്ഥന്മാൎക്കാകട്ടെ യദൃ ച്ഛയാ സംഭവിക്കുന്ന ആപത്തുകളിൽ തൽക്കാലം ക്ഷേമാ ൎത്ഥമായി എന്താണു പ്രവൎത്തിക്കേണ്ടതെന്നു മുൻപിൽ കൂട്ടി ഗ്രഹിച്ചുവയ്ക്കുന്നതു നമുക്കു കൊള്ളാം. അതിനാൽ ക്ഷണനേരംപോലും താമസിക്കാതെ ഉചിതമായി വേണ്ട തു പ്രവൎത്തിക്കുന്നതിനു നമുക്കു കഴിയുന്നതായിരിക്കും. ഇതു് സാധാരണമായി സംഭവിക്കുന്ന തീപ്പൊള്ളൽ, മുറി വുകൾ, പാമ്പുകടി മുതലായ യാദൃച്ഛികസംഗതികളിൽ പ്രത്യേകം ആവശ്യകമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. അങ്ങിനെയുള്ള അവസരങ്ങളിൽ ഉചിതതരങ്ങളായ പ്രതിക്രിയകൾ ഉട നെ ചെയ്യപ്പെട്ടതിൽവച്ചു് അതിഭയങ്കരമായ കഷ്ടതകൾ ശമിപ്പിക്കപ്പെടുകയും, വിലയേറിയ ജീവിതങ്ങൾ രക്ഷി ക്കപ്പെടുകയും പലപ്പോഴും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഒരുത്തൻ ധരിച്ചിരിക്കുന്ന വസ്ത്രങ്ങളിൽ യാദൃച്ഛികമായി തീ പിടി ച്ചിരിക്കുമ്പോൾ അവൻ ഭയാക്രാന്തനായി സഹായത്തെ തേടി അങ്ങോട്ടും ഇങ്ങോട്ടും മൌഢ്യത്താൽ ഓടി നട

ക്കുന്നു എങ്കിൽ തന്നിമിത്തം അഗ്നി അധികം ജ്വലിച്ചു മഹത്തായ ഉപദ്രവവും മരണംതന്നെയും സംഭവിക്കുന്നതായിരിക്കാം. അടുത്തു നില്ക്കുന്ന ഒരുത്തൻ അപ്പോൾ ചെയ്യേണ്ടതു് ഉടുപ്പിൽ തീപിടിച്ചവനേ തള്ളിയിട്ടു കരിമ്പടമോ കമ്പിളിയോ സാല്വയോ ചകലാസോ കൊണ്ടു ചേൎത്തു മൂടി പുതപ്പിക്കയാകുന്നു. അങ്ങനെ ചെയ്താൽ തീ കത്താതെ കെടുന്നതായിരിക്കും. അതിൻവണ്ണം കാഞ്ഞവെള്ളം വീണു പൊള്ളിയാൽ ഉടനെ എണ്ണ പിരട്ടുന്നതും, മുറിവു പെട്ടാൽ ഉടനെ ചോരയൊലിക്കുന്നതിനെ നിറുത്തുന്നതും, പാമ്പു കടിച്ചാൽ ഉടനെ വിഷം രക്തത്തിൽകൂടി മേല്പോട്ടു വ്യാപിക്കുന്നതിനേ കഴിയുന്നതും നിരോധിക്കുന്നതിനായി കടിപെട്ട ഭാഗത്തിനു മുകളിൽ മുറുക്കായി ഒരു കെട്ടു കെട്ടുന്നതും ആകുന്നു ഉത്തമമായിട്ടുള്ളതു്. അപ്രതീക്ഷിതാപൽക്ഷണങ്ങളിൽ സംഭ്രമം കൂടാതിരിക്കുന്നതു ബുദ്ധിമഹത്വവും ധൈൎയ്യവും ചേൎന്നിട്ടുള്ള ഒരു പുരുഷന്റെ ലക്ഷണം ആകുന്നു.

12. വ്യായാമവും മിതഭോഗവും.

അറബിരാത്രികഥകളിൽ ഒരു ശരീരോപദ്രവം നിമിത്തം വളരെ നാൾ കഷ്ടപ്പെടുകയും, അനേക ചികിത്സകൾ ചെയ്തിട്ടും സൌഖ്യമാകാതിരിക്കയും ചെയ്ത ഒരു രാജാവിന്റെ കഥയുണ്ടു്. ഒടുക്കം ഒരു വൈദ്യൻ താഴെപ്പറയുന്ന വിധത്തിൽ ചികിത്സ ചെയ്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ രോഗം മാററിയതായി കഥയിൽ പറയുന്നു.

ആ വൈദ്യൻ മരംകൊണ്ടു പൊള്ളയായി ഒരു പന്തുണ്ടാക്കി അതിനകത്തു് അനേകം മരുന്നുകളിട്ടു നിറച്ചു് കണ്ടാൽ അറിയാത്ത വിധത്തിൽ അതിന്റെ ദ്വാരം അടച്ചു. അതിൻവണ്ണംതന്നെ ഒരു കിട്ടിക്കോൽ ഉണ്ടാക്കി അതിന്റെ പിടിയിലും പന്തടിപെടുന്ന ഭാഗത്തിലും

ഇപ്രകാരം ഉച്ചാവചങ്ങളായ ഭക്ഷണസാധനങ്ങളെ നിരത്തിക്കാണുമ്പോൾ വാതങ്ങൾ, ഉദരങ്ങൾ, ജ്വരങ്ങൾ ഇത്യാദികളായ രോഗങ്ങൾ അവയുടെ ഇടയിൽ ഒളിച്ചുകിടക്കുന്നതായിത്തോന്നുന്നു. ഏത്രയും സാധാരണമായും ലഘുവായും ഉള്ള ഒരു ഭക്ഷണക്രമമാണ് സകല പ്രാണികൾക്കും ഹിതമായിട്ടുള്ളതു്. മനുഷ്യൻ ഒഴിച്ചുള്ള എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളും നിയതമായ ഒരു ഭക്ഷണക്രമത്തെ ആചരിക്കുന്നു. ഒരുവക പ്രാണികൾക്കു തൃണാദികളും, മറെറാരുവകയ്ക്കു മത്സ്യങ്ങളും, പിന്നെ ഒരുവകയ്ക്കു മാംസങ്ങളും ഭക്ഷണമായിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ മനുഷ്യൻ കിട്ടുന്നതിനെ ഒക്കെയും ഭക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഒരു ഫലത്തെയാകട്ടെ ഒരു കുമിളിനെ ആകട്ടെ തിന്നാതെ വിടുന്നില്ല.

മിതഭോഗത്തിനു വേണ്ടി കൃത്യമായി ഒരു ചട്ടം ഏറ്റപ്പെടുത്തുന്നതു് അസാധ്യമാണ്; എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ഒരുത്തന് അധികം സുഖാനുഭവമായിരിക്കുന്നതു് മറെറാരുത്തനു മിതഭോഗമായിരിക്കാം. "ഏതെങ്കിലും ഒരു വകയായുള്ള ഭക്ഷ്യത്തെത്തന്നെ ഭക്ഷിച്ചുകൊള്ളണം, വിജാതീയമായി രണ്ടാമതു് ഒന്നിനേ ഭക്ഷിക്കരുതു" എന്നു് ഒരു മഹാനായ ചികിത്സകൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ആതെൻസ് നഗരത്തിൽ ഘോരമായി സാംക്രമികരോഗം ഉണ്ടായ കാലം സാക്രെററീസ് അവിടെത്തന്നെ വസിച്ചിരുന്നിട്ടും അയാളെ ആ രോഗം ബാധിക്കയുണ്ടായില്ല എന്നും, അതു് അയാളുടെ നിയതമായ മിതഭോഗം ഹേതുവായിട്ടാണെന്നും രണ്ടോ മൂന്നോ പ്രാചീന ഗ്രന്ഥകർത്താക്കന്മാർ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

എന്നാൽ മിതഭോഗം ആയുരാരോഗ്യാഭിവൃദ്ധിസമ്പാദകമാണെന്നുള്ളതിലേക്ക് എത്രയും അസാധാരണമായ ദൃഷ്ടാന്തം വെനിസ്കാരനായ ലൂയി കാർനാറോ എന്ന ആൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ ഒരു ചെറിയ പുസ്തകത്തിൽ പറഞ്ഞുകാണുന്നു. ഇതിനെക്കുറിച്ച് കാർനാറോവിൻെറ വംശ്യനും ഇംഗ്ലണ്ടിൽ പാർത്തിരുന്നവനുമായ വെനിസ്സിലെ രാജദൂതൻ പലപ്പോഴും പറഞ്ഞുകേട്ടിട്ടുള്ളതായി അക്കാലത്തെ ഇംഗ്ലീഷ് ഗ്രന്ഥകാരന്മാർ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്.

മേൽപറഞ്ഞ പുസ്തകം എഴുതിയിട്ടുള്ള കാർനാറൊ ഏകദേശം നാല്പതു വയസ്സാകുന്നതുവരെ ഒരു രോഗപ്രകൃതിയായുള്ളവനും ദുർബ്ബലനും ആയിരുന്നു. പിന്നീടു ധൈൎയ്യത്തോടുകൂടി മിതഭോഗത്തെ പരിശീലിച്ചതു നിമിത്തം അയാൾക്കു ദൃഢമായ ആരോഗ്യം ഉണ്ടാകയും എൺപതാമത്തെ വയസ്സിൽ അയാൾ "ദീർഘായുസ്സോടും ശരീരസുഖത്തോടും കൂടിയിരിക്കേണ്ടതിലേക്കു നിശ്ചയമായുള്ള മാൎഗ്ഗം" എന്നൊരു പുസ്തകം എഴുതിയുണ്ടാക്കുകയും ചെയ്തു. ആ പുസ്തകത്തെ മൂന്നോ നാലോ പരിവൃത്തി അച്ചടിപ്പിക്കുന്നതുവരെ അയാൾ ജീവിച്ചിരുന്നു. അയാൾ നൂറു വയസ്സു തികഞ്ഞതിൻെറ ശേഷം യാതൊരു പീഡയുംകൂടാതെ ഒരു നിദ്രാലു എന്നതുപോലെ ചരമഗതിയേ പ്രാപിച്ചു.

13. അമിതഭോഗത്തിൻെറ ദോഷങ്ങൾ.

"ഞാൻ അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള സകല പദാൎത്ഥങ്ങളിൽവച്ചും എത്രയും അധികം രോഗോൽപാദകങ്ങളായിട്ടുള്ളവ ഉന്മാദശക്തിയുള്ള എല്ലാവക മദ്യങ്ങളും ആകുന്നു" എന്നു ഡാക്ടർ ട്രാട്ടർ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

നാട്ടുകടത്തൽശിക്ഷ വിധിക്കപ്പെട്ട ഒരു ചെറുപ്പക്കാരനായ മനുഷ്യൻ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു: "എന്റെ ഈ അനത്ഥമെല്ലാം മദ്യപാനംമൂലമായിത്തന്നെ. ഞാൻ ഇവിടെ വന്നതിനു മുമ്പെ ഒരാഴ്ചവട്ടത്തിൽ ഇരുപത്തു രൂപാവരെ സമ്പാദിച്ചു വരുകയും, ഒരു മിതഭോഗസംഘത്തിലേ സിക്രിട്ടറിയായിരിക്കയും, വളരെ സുഖമായി കാലംകഴിക്കയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ഒരു ദിവസം വൈകുന്നേരം ഞാൻ എനിക്കു പരിചയമുള്ള ഒരാളിനേ കണ്ടു. അയാൾ കുറെ ജിംജർബിയർ എന്ന ലഘുവീൎയ്യമായ മദ്യം ഗ്രഹിക്കുന്നതിന് എന്നെ പറഞ്ഞു സമ്മതിപ്പിച്ചു. അതിൽ ഞാൻ അറിയാതെ, റം എന്ന തീക്ഷ്ണമദ്യം കൂടി അയാൾ ചേൎത്തു തന്നതിനാൽ ഞാൻ ഉന്മത്തനായിത്തീൎന്നു. ആ ഉന്മാദം ഭേദമായി. എന്നാൽ രണ്ടു സ്നേഹിതന്മാർ കാത്തുനിന്നു വഴിമേൽ എന്നെ കണ്ടുകൂടി അവരോടൊരുമിച്ചു പാനം ചെയ്യുന്നതിന് എന്നെ പറഞ്ഞു ബോധപ്പെടുത്തി. അതുമുതൽ ഇപ്പോൾ നാട്ടുകടത്തപ്പെടുന്നതിനുള്ള കുററം പ്രവൎത്തിക്കുന്നതുവരെ ഞാൻ മദ്യപാനം മതിയാക്കിയില്ല."

സീനോ എന്ന ചക്രവൎത്തിമഹാരാജാവു് ദിവസം പ്രതി ബോധം കെടാൻ തക്കവണ്ണം മദ്യപാനം ചെയ്തുവന്നു. ഒരിക്കൽ മദ്യപാനം ഹേതുവായിട്ടു് തീരെ പ്രജ്ഞയില്ലാതെ കിടന്നപ്പോൾ അയാളുടെ ഭാൎയ്യ അയാളെ എടുപ്പിച്ചു ശവക്കല്ലറയിൽ ഇടീച്ചു. അനന്തരം പ്രജ്ഞയുണ്ടായപ്പോൾ അയാൾ തന്റെ അവിവേകവും തെററും നിമിത്തം തനിക്കു സംഭവിച്ച ഭയങ്കരാവസ്ഥയെ അറിഞ്ഞു. അയാളുടെ വ്യസനത്തോടുകൂടിയ കരച്ചിലുകളെയും പ്രാൎത്ഥനകളെയും ആരുംതന്നെ ശ്രദ്ധിച്ചില്ല. വിഷയൈകതാനനായ ആ ദുഷ്ടപ്രഭു തന്റെ ഭാൎയ്യയാലും പ്രജകളാലും

ദ്വേഷിക്കപ്പെട്ടു് അപ്രകാരം കഷ്ടമായ മരണം പ്രാപിക്കു ന്നതിനു് ഇടവന്നു.

ആററില്ലാ എന്ന ഹംഗേരിയിലെ ക്രൂരനായ മഹാ രാജാവു് അയാളുടെ വിവാഹസദ്യയിൽ ഉന്മാദകമദ്യ ങ്ങളെ അമിതമായി പാനംചെയ്തു് രാത്രിയിൽ ശ്വാസം മുട്ടി മരിച്ചുകിടക്കുന്നതു കാണപ്പെട്ടു.

സെനീക്കാ എന്ന ആൾ അലക്സാണ്ഡർ മഹാരാജാ വിനെക്കുറിച്ചു് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: "ദീർഘ യാത്രാശ്രമങ്ങളാലും, നഗരരോധങ്ങളിലും യുദ്ധങ്ങളിലും ഉള്ള ആപത്തുകളാലും, ശീതോഷ്ണങ്ങളുടെ അതികാഠിന്യ ത്താലും അജയ്യനായിരുന്ന ഈ വീരൻ അമിതഭോഗ ത്തിനു വശഗതനായിട്ടു മദ്യപാനം നിമിത്തം ഇതാ മൃത നായിക്കിടക്കുന്നു."

മദ്യപാനത്താൽ ആരോഗ്യത്തിനും സുഖത്തിനും യശസ്സിനും ജീവനും ഒടുക്കം ആത്മാവിനും നിസ്സംശയ മായി നാശം ഉണ്ടാകുന്നു. മദ്യപാനം സമൃദ്ധിയേ ദാരിദ്ര്യ മാക്കിത്തീൎക്കയും, കുടുംബസമാധാനത്തെ അനാഥതയിൽ പരിണമിപ്പിക്കയും, ദുഷ്ടന്മാർക്കു ഭവിഷ്യദവസ്ഥയിൽ സംഭവിക്കുന്ന കഷ്ടതയുടേയും അധിക്ഷേപങ്ങളുടേയും ദണ്ഡനങ്ങളുടേയും ഒരു സംക്ഷിപ്തസ്വരൂപത്തെ പ്രദൎശി പ്പിക്കയും ചെയ്യുന്നു. മദ്യപാനം സാംക്രമികരോഗംപോലെ ദൂരത്തു വർജ്ജിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

14. സ്വല്പ കാൎയ്യങ്ങ ളിലും മൃദുശീലം.

ദയാസൂചകങ്ങളായ അല്പകൃത്യങ്ങളും മൃദുവാക്കുകളും പ്രേമപൂൎവ്വകങ്ങളായ സ്മിതങ്ങളും ഇഹലോകകാലക്ഷേ പത്തെ എത്രയും രമണീയമാക്കിച്ചെ യ്യുന്നു. ഏതാദൃശസൌശീല്യം ഉള്ള വൎക്കു് സൂൎയ്യൻ അധികശോഭയോടു കൂടി പ്രകാശിക്കുന്നതായും, ഹരിതവൎണ്ണമായ ഭൂമി ഹരിത

തരവണ്ണമായി കാണപ്പെടുന്നതായും തോന്നും. നാം അ ന്യോന്യം സ്നേഹിക്കണമെന്നു സങ്കല്പിച്ചിരിക്കുന്ന ഈശ്വ രൻ സൌശീല്യവും ദയയും ഉള്ളവരിൽ പ്രത്യേകം കൃപ ചെയ്യും. യഥാവസരം അപ്പനോ അമ്മയ്ക്കോ വല്ല അല്പ ശുശ്രൂഷയും ചെയ്യുന്നതിന്ന ജാഗ്രതയായിരിക്കയും, സഹോദരനേയൊ സഹോദരിയേയൊ സഹായിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടു് കുടുംബം എത്രമാത്രം സുഖാസ്പദമാ യിത്തീരുന്നതാകുന്നു.

ഒരു ചെറിയ ബാലനു് പള്ളിക്കൂടത്തിൽ പ്രയാസ മുള്ള ഒരു പാഠം കൊടുത്തു് അതു് അവനു പഠിക്കാൻ കഴിയുമോ എന്നു് അദ്ധ്യാപകൻ ചോദിക്കുമ്പോൾ ക്ഷണ നേരം ആ ബാലൻ അധോമുഖനായി നിന്നിട്ടു് ഉടനേ പ്രസാദത്തോടുകൂടി "എൻെറ ജ്യേഷ്ഠനോടു ചോദിച്ചു പഠിക്കാം" എന്നു പറയുന്നു. ജ്യേഷ്ഠസഹോദരൻ കനിഷ്ഠ സഹോദരനേ സഹായിക്കുന്നതു യുക്തമാകുന്നു. അതി നാൽ അവരുടെ അന്യോന്യം ഉള്ള സ്നേഹബന്ധം ദൃഢീ ഭവിക്കുന്നു.

"ഈ കണക്കു ചെയ്യേണ്ടതു് എങ്ങനെയാണു് എന്നു് എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ; എന്നാൽ എൻെറ മാതൃ ഷ്വസ്രീയൻ എനിക്കു കാണിച്ചുതരും" എന്നു മറെറാരു കുഞ്ഞു പറയുന്നു.

"എനിക്കു വീട്ടിലേക്കു തനിച്ചു പോകാൻ വയ്യാ" എന്നു ഭീരുതാമുള്ള ഒരു ചെറിയ പൈതൽ പറയുന്നു. അപ്പോൾ കുറെക്കൂടി പ്രാപ്തിയായവനും അയൽവീട്ടുകാ രനും ആയ ഒരു ബാലൻ അവൻെറ അടുക്കൽ ഓടിച്ചെ ന്നു് "എൻെറ ഒരുമിച്ചു വാ, ഞാൻ നിന്നെ വീട്ടുവാതു ക്കൽ കൊണ്ടാക്കാം" എന്നു പറയുമ്പോൾ ആ ചെറിയ പൈതലിൻെറ മുഖത്തിൽ ഒരു പ്രസാദം ഉണ്ടാകുന്നു.

സഹോദരന്മാരും സഹോദരിമാരും മാതൃഷ്വസ്രീയന്മാരും അയൽക്കാരും പരസ്പരം സ്നേഹിക്കയും സഹായിക്കയും ചെയ്യണം. ഒരാൾ വല്ല അപരാധവും ചെയ്യുന്നു എങ്കിൽ അതിനെ ക്ഷമിച്ചു പിന്നെയും അയാളെ സ്നേഹിക്കണം. അന്യന്മാരുടെ തെറവുകൾ എന്തുതന്നെ ആയിരുന്നാലും ഈശ്വരദൃഷ്ട്യാ നമുക്ക് അതുപോലെയോ അതിലധികമോ തെറവുകൾ ഉണ്ടെന്നുള്ളതിനെ നാം ഓക്കണം.

ശിശുക്കളോടു ദയയുണ്ടായിരിക്കണം. അവർ പലപ്പോഴും ശാഠ്യം പിടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും; എന്നാൽ അവരോടു ക്ഷമയുണ്ടായിരിക്കയും അവരെ വിനോദിപ്പിക്കയും ചെയ്യണം. കുട്ടികളിൽ മൂത്തവൻ വല്ലതും പുത്തനായി ഒരു കളി നിശ്ചയിക്കുമ്പോൾ അവർക്കെല്ലാവർക്കും എത്ര ഉത്സാഹം ഉണ്ടാകയും, എല്ലാവരും അതിൽ എത്ര സന്തോഷത്തോടുകൂടി ചേരുകയും, അവൻ വല്ല നല്ല കഥയും പറയുമ്പോൾ എത്ര രസമായി എല്ലാവരും അവനെ ചുറവും ചെന്നു കൂടുകയും ചെയ്യുന്നു!

ജ്യേഷ്ഠസഹോദരന്മാർ ബലവാന്മാരാണെന്നുള്ളതുകൊണ്ട് അവരുടെ കനിഷ്ഠസഹോദരന്മാരോടും സഹോദരിമാരോടും മൃദുശീലന്മാരായിരിക്കുന്നതു പൌരുഷത്തിനു പോരാ എന്നു വിചാരിക്കരുത്. അവ്യാജമായ ഔദാര്യമുള്ള മനസ്സിനു് ഒരിക്കലും ഗർവ്വും മര്യാദകേടും ഉണ്ടാകയില്ല. ഒരു ബാലൻ അവന്റെ മാതാവിനെക്കുറിച്ചു് ആദരവിനയവാനായും, സഹോദരന്മാരോടും സഹോദരിമാരോടും ക്ഷമാസൌശീല്യവാനായും ഇരിക്കുമ്പോൾ അവൻ മേൽ ഒരു ഉപയോഗമുള്ള പുരുഷനായിത്തീരും എന്നു് ഊഹിക്കാവുന്നതാണു്. ഏതാദൃശസൌശീല്യം ഉണ്ടാക

ന്നതിന് നമ്മുടെ ഹൃദയം ഈശ്വരദൃഷ്ടിയിൽ ശരിയായിരിക്കാൻ തക്കവണ്ണം അനുഗ്രഹിക്കണം എന്ന് ഈശ്വരനെ പ്രാൎത്ഥിക്കണം.

മൎയ്യാദശീലം ഏറെറവും നല്ല ബുദ്ധിയുടെയും ഏതാനും നല്ല സ്വഭാവത്തിന്റെയും അല്പം സ്വാൎത്ഥപരിത്യാഗത്തിന്റെയും ഫലമാണെന്ന ശരിയായി വി

15. മൎയ്യാദ. വരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇതു സമ്മതിക്കുന്ന പക്ഷം നല്ല ബുദ്ധിയും നല്ല സ്വഭാവവും ഉള്ള ഒരുത്തൻ മൎയ്യാദശീലത്തിൽ വളരെ വൈകല്യമുള്ളവനായിരിക്കുന്നതു വിസ്മയനീയമാകുന്നു.

സദാചാരം പൊതുവിൽ സമുദായത്തിന് എങ്ങനെ ഉറപ്പിന്നും രക്ഷയ്ക്കും ഹേതുവായിരിക്കുന്നോ, അതുപോലെ മൎയ്യാദ പ്രത്യേക സമുദായങ്ങൾക്ക് ഉറപ്പിന്നും രക്ഷയ്ക്കും ഹേതുവായിരിക്കുന്നു. പരധനാപഹാരിയായ അസദാചാരപുരുഷൻ ന്യായമായി ശിക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു; തന്റെ മൎയ്യാദകേട നിമിത്തം ഓരോരുത്തരുടെ സുഖത്തിനും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും ഭംഗംചെയ്യുന്ന ദുൎമ്മൎയ്യാദിയായവൻ സാധാരണ സമ്മതത്താൽ ന്യായമായി സമുദായഭ്രഷ്ടനാക്കിച്ചെയ്യപ്പെടുന്നു. സദാചാരത്തിന് അനുരൂപമായ ഒരു കൃത്യം പ്രവൎത്തിക്കുന്നതിനുള്ള ചാരിതാൎത്ഥ്യത്തിന് അടുത്ത് എത്രയും സന്തോഷകരമായിട്ടുള്ളതു് മൎയ്യാദയെ അനുസരിച്ച ഒരുപചാരകൃത്യം പ്രവൎത്തിക്കുന്നതിനാലുള്ള ചാരിതാൎത്ഥ്യമാകുന്നു. സദാചാരനിരതൻ എന്നോ ന്യായസ്ഥൻ എന്നോ ഉള്ള ഗുണത്തിനടുത്തു സൎവ്വോപരി സ്പൃഹണീയമായിട്ടുള്ളതു് മൎയ്യാദക്കാരൻ എന്നുള്ളതു തന്നെ ആകുന്നു.

പ്രായശഃ എല്ലാവരും നിൎവിവാദമായി തങ്ങൾക്കു മേലധികാരികളായിരിക്കുന്ന രാജാക്കന്മാർ, പ്രഭുക്കന്മാർ, വലിയ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ ഇങ്ങനെ ഉള്ളവരെക്കുറിച്ചു ബഹുമാനമുള്ളവരായിരിക്കുന്നു. ആ ബഹുമാനത്തെ കാണിക്കുന്ന മാതിരിക്കാണു വ്യത്യാസം ഉള്ളതു്. ലൌകികപരിചയവും, നാഗരികതയും, ഉത്തമസഹവാസവും ഉള്ള മനുഷ്യൻ അതിനേ പൂൎണ്ണമായും സ്വാഭാവികമായും അശ്രമമായും അനാകുലമായും പ്രദൎശിപ്പിക്കുന്നു. ഉത്തമസഹവാസം ഇല്ലാത്ത ഗ്രാമീണനായ മനുഷ്യൻ അതിനേ അഭംഗിയായ മാതിരിയിൽ കാണിക്കുന്നു. അവന് അതു് അപരിചിതമാണെന്നും അതിനാൽ അധികമായി ശ്രമം വേണ്ടിവരുന്നു എന്നും നമുക്കു മനസ്സിലാകുന്നു. എത്ര തന്നെ മൎയ്യാദ പഠിച്ചിട്ടില്ലാത്തവനും തനിക്കു ബഹുമാന്യന്മാരായുള്ളവരുടെ മുമ്പിൽ ചാഞ്ഞുകിടക്ക, മൂളിപ്പാട്ടു പാടുക, ചൂളംവിടുക മുതലായ മൎയ്യാദകേടുകൾ പ്രവൎത്തിക്കുന്നതായി ഒരിക്കലും കാണപ്പെട്ടിട്ടില്ല.

സമ്മിശ്രസമാജങ്ങളിൽ ഭംഗിയായി ചേൎക്കപ്പെടുന്നവൻ ആരായിരുന്നാലും തൽക്കാലം മററുള്ളവൎക്കു സമനാണെന്നു് ഊഹിക്കപ്പെടുന്നു. അതുഹേതുവായിട്ടു് ശങ്കയ്ക്കും ബഹുമാനത്തിനും വിഷയമായി ഒരു പ്രധാനവ്യക്തി ഇല്ലായ്കയാൽ ആളുകൾ തങ്ങളുടെ നടത്തയിൽ അധിക സ്വാതന്ത്ര്യമുള്ളവരും കരുതൽ ഇല്ലാത്തവരും ആയിരിക്കുന്നതു സംഭാവ്യമാകുന്നു. അങ്ങിനെ അവൎക്കു് ഇരിക്കാവുന്നതുമാണു്; പരന്തു, അതിലേക്കു് ചില അതിരുകൾ ഉള്ളവയെ ഒരു സന്ദൎഭത്തിലും ലംഘിച്ചുകൂടാത്തതാകുന്നു. എന്നാൽ ഈ സന്ദൎഭങ്ങളിൽ ഒരുത്തനും വിശേഷബഹുമാനത്തിന് അവകാശിയല്ലെന്നു വരു

കിലും, എല്ലാവക്കും സാധാരണ മര്യാദോപചാരങ്ങളെ എത്രയും ന്യായമായി അവകാശപ്പെടാവുന്നതാകുന്നു. സ്വാസ്ഥ്യം എല്ലാവക്കും അനുവദിക്കപ്പെട്ടതാകുന്നു. എന്നാൽ ഔദാസീന്യവും അശ്രദ്ധയും ബുദ്ധിതമായി നിഷേധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഒരാൾ ആദരപൂൎവ്വം അടുക്കൽ വന്ന് എത്രതന്നെ മൌഢ്യത്തോടോ നിസ്സാരതയോടോ കൂടി എങ്കിലും നമ്മോട്ട സംസാരിക്കുന്നതായിരുന്നാൽ, അയാൾ മൂഢനോ അല്ലനോ ആണെന്നും അയാൾ പറയുന്നതു കേൾക്കത്തക്കതല്ലെന്നും നാം വിചാരിക്കുന്നതായി അയാൾക്കു തോന്നത്തക്കവണ്ണം പ്രത്യക്ഷമായി അശ്രദ്ധ കാണിക്കുന്നതു ദുരാചാരത്തെക്കാളും ഗർഹിതമായ കേവലമൃഗപ്രായത്വമാകുന്നു.

സമാജങ്ങളിൽ എല്ലാവക്കും സാധാരണമായി അവകാശമുള്ള സൌകൎയ്യങ്ങളെയും ഇഷ്ടങ്ങളെയും ഒരിക്കലും നമുക്കു മാത്രമായി അപഹരിക്കരുതാത്തതാകുന്നു. നല്ല സ്ഥലങ്ങളെയും നല്ല ഭക്ഷണസാധനങ്ങളെയും മററും നമുക്കായി എടുത്തുകൊള്ളാതെ അന്യന്മാൎക്ക് അവയെ കാണിച്ചുകൊടുക്കണം. അവർ പകരം നമുക്കും അപ്രകാരം കാണിച്ചു തരും. അങ്ങനെ എല്ലാവക്കും സാധാരണമായി അവകാശം ഉള്ളതിൽ ഒരു അംശം നമുക്കും കിട്ടുന്നതാണ്.

മൂന്നാമത്ത് ഒരുവിധം മര്യാദ ഉണ്ട്; അതിൽ ഒരിക്കലും തങ്ങൾക്കു തെററു വരികയില്ലെന്നുള്ള അബദ്ധമായ ഊഹംനിമിത്തം ജനങ്ങൾക്കു വീഴ്ചക്കാരായിത്തീരുന്നതിന് എത്രയും അധികം സംഭാവ്യതയുണ്ടായിരിക്കുന്നു. അത് നമുക്ക് എത്രയും സാധാരണതയുള്ള സ്നേഹിതന്മാ

രുടെയും പരിചയക്കാരുടെയും, അഥവാ വാസ്തവമായി നമ്മെക്കാൾ താണ സ്ഥിതിയിലിരിക്കുന്നവരുടെയും വിഷയത്തിലാകുന്നു. അവൎക്കു നിൎവ്വിവാദമായി കൂടുതലായ സ്വാസ്ഥ്യം, അനുവദിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതെന്നു മാത്രമല്ല, അതു് യുക്തമായിട്ടുള്ളതും സ്വന്ത സമുദായങ്ങളിൽ കാലക്ഷേപസൌഖ്യത്തിനു മുഖ്യഹേതുവായിട്ടുള്ളതും ആകുന്നു.

എന്നാൽ സ്വാസ്ഥ്യത്തിനും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനും കല്പിതങ്ങളായുള്ള സീമകളെ ഒരുപ്രകാരേണയും ലംഘിക്കരുതു്. ആളുകൾക്കു് വാസ്തവമായി ഉള്ളതോ ഉണ്ടെന്നു വിചാരിക്കപ്പെട്ടതോ ആയ ന്യൂനത നിമിത്തം അവരുടെ വാക്കിലോ പ്രവൃത്തിയിലോ പ്രകാശിക്കുന്ന അജാഗ്രതയും ഔദാസീന്യവും ചിലപ്പോൾ ഹാനികരവും നിന്ദാഭിജന്യകവും ആയിത്തീരുന്നു. ഏവഞ്ച, ഏതാനും സ്നേഹിതന്മാർ തങ്ങളിൽ ഉള്ള സന്തോഷകരമായ സ്വൈരാലാപസ്വാതന്ത്ര്യം പലപ്പോഴും കല്പിതസീമകളുടെ ലംഘനം ഹേതുവായിട്ടു് ഭഗ്നമായിപ്പോകുന്നു. എത്രയും അന്തരംഗമമായ സഖ്യത്തിനും സൌഹൃദത്തിനും അനുസ്യൂതമായി സ്ഥൈൎയ്യം ഉണ്ടാകേണ്ടതിനു് ഉഭയപക്ഷത്തിലും മൎയ്യാദ അത്യന്താവശ്യകമാകുന്നു. എത്രയും ഗുണവാന്മാൎക്കും ദോഷഭാഗങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കും; എന്നാൽ അവയെ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതു് അവിവേകവും മൎയ്യാദകേടും ആകുന്നു.

IV

1. ആത്മാഭിമാനവും ആത്മവിശ്വാസവും.

വിനയം അല്ലെങ്കിൽ നമ്രത ആത്മസംയമനത്തിൻെറ ഫലങ്ങളിൽ ഒന്നായുള്ള ഒരു സാരമായ സൽഗുണമാണെന്ന് കഴിഞ്ഞ അദ്ധ്യായത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലൊ. എന്തെന്നാൽ ആത്മസംയമനം അയഥാക്രമമായ ഡംഭത്തെയും അഹംഭാവത്തെയും ജയിക്കാൻ സജ്ജനത്തിനു ശക്തിയുണ്ടാക്കുകയും, സ്വഗുണങ്ങളെക്കാൾ അധികം വേഗത്തിൽ അന്യഗുണങ്ങളെക്കുറിച്ചു വിചാരിക്കുന്നതിന് അഭ്യസിപ്പിക്കയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ നമ്മുടെ കൃത്യത്തെ ചെയ്യുന്നതിനും നമ്മുടെ ന്യായങ്ങളായ ആഗ്രഹങ്ങളേ സാധിക്കുന്നതിനും നാം ശക്തന്മാരാകുന്നതിനു സ്വപ്രയത്നങ്ങളെത്തന്നെ വിശ്വസിക്കുന്നതു യുക്തവും ആവശ്യകവും ആണെന്ന് നമ്മുടെ അന്തഃകരണം നമ്മെ അറിയിക്കുന്നു: അതു് അനുഭവസിദ്ധമായിട്ടും ഇരിക്കുന്നു. ആത്മവിശ്വാസത്തെ നമ്മിൽ ജനിപ്പിക്കുന്നതു് ആത്മാഭിമാനം ആകുന്നു. ഇതിനെക്കുറിച്ചു് സ്മൈൽസ് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—"ആത്മാഭിമാനം ഒരു മനുഷ്യനു ധരിക്കാവുന്ന വസ്ത്രങ്ങളിൽ വച്ചു് ശ്രേഷ്ഠതമവും അവൻെറ മനസ്സിൽ ഉദിക്കാവുന്ന വിചാരങ്ങളിൽ വച്ചു് ഉൽകൃഷ്ടതമവും ആകുന്നു." പിതാഗോറസ് എന്ന വിദ്വാൻെറ ജ്ഞാനോപദേശങ്ങളിൽ വച്ചു് അത്യന്തം സാരങ്ങളായുള്ളവയിൽ ഒന്ന് 'ആത്മാഭിമാനം വേണം' എന്ന ശിഷ്യരോടുള്ള കല്പനയാകുന്നു. ഈ ശ്ലാഘ്യവിചാരം ഉള്ളവൻ വിഷയാസക്തികൊണ്ടു ശരീരത്തെയോ ഹീനവിചാരങ്ങളെക്കൊണ്ടു മനസ്സിനെയോ

ദൂഷിപ്പിക്കയില്ല. നിത്യകൃത്യങ്ങളിലെല്ലാം ഈ വിചാരത്തോടുകൂടി ഇരിക്കുന്നതു്, ശുചിത്വം, സുബോധം, സന്മാൎഗ്ഗനിഷ്ഠ, മതവിശ്വാസം ഇത്യാദി സകല സൽഗുണങ്ങൾക്കും മൂലമായിത്തീരും. മിൽട്ടൺ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—"മനഃശുദ്ധിയോടുകൂടി താന്താങ്ങളെത്തന്നെ ന്യായമായി ബഹുമാനിക്കുന്നതു ശ്ലാഘ്യങ്ങളായ സകല വ്യവസായങ്ങളുടെയും ഉല്പത്തിസ്ഥാനവും സാഫല്യനിദാനവും ആകുന്നു. താന്താങ്ങളേ കുറിച്ചുതന്നേ നിസ്സാരമായി വിചാരിക്കുന്നതു് അന്യന്മാരുടെ ഗണനയിൽ എന്നപോലെ തന്നേ തങ്ങളുടെ ഗണനയിലും താണുപോകയാകുന്നു. ഒരുത്തന്റെ പ്രവൃത്തികൾ അവന്റെ വിചാരങ്ങൾക്ക് അനുഗുണങ്ങളായിരിക്കും. മനുഷ്യൻ അധോദൃഷ്ടി ആയിരുന്നാൽ അവന് ഔന്നത്യത്തിന്നാഗ്രഹിക്കാൻ പാടില്ല. അവന്നു് ഔന്നത്യം വേണമെങ്കിൽ അവൻ ഊൎദ്ധ്വദൃഷ്ടിയായിട്ടുതന്നേ ഇരിക്കണം. ഈ വിചാരം ക്രമമായി ഉണ്ടായിരുന്നാൽ, വളരെ പാവപ്പെട്ടവനും അതിനാൽ ദത്താവലംബനായി ഭവിക്കും. ദാരിദ്ര്യംതന്നെയും ആത്മാഭിമാനത്താൽ ഉന്നതമായും ശോഭിതമായും തീരാം. ദരിദ്രനായ ഒരുത്തൻ തന്റെ ആശാപ്രസക്തികളുടെ മദ്ധ്യേയും നേരായി നടക്കുന്നതിനേയും ഹീനകൃത്യങ്ങളേ പ്രവൎത്തിച്ചു മാനഹാനി വരുത്തിക്കൊള്ളാതിരിക്കുന്നതിനേയും കാണുന്നതു വാസ്തവമായ ശ്രേഷ്ഠ്യമുള്ള ഒരു കാഴ്ചയാകുന്നു."

തങ്ങൾക്കുള്ള ദോഷത്തെ അടക്കി അമൎത്തിക്കൊള്ളുക മാത്രമല്ല, തങ്ങളുടെ പ്രകൃതിയിലുള്ള ഗുണഭാഗങ്ങളേ പോഷിപ്പിക്കയും ഈശ്വരദത്തകളായുള്ള ബുദ്ധിശക്തികളേ പരിഷ്കരിക്കയും ചെയ്യുന്നതും, തങ്ങളുടെ

കർത്തവ്യകർമ്മമാണെന്നുള്ള ബോധം എല്ലാവർക്കും ഉണ്ടായിരിക്കണം. ആത്മാഭിമാനം എന്നുള്ള ഗുണത്തിനും അഹംഭാവം എന്നുള്ള ദോഷത്തിനും തമ്മിലുള്ള ഭേദം ഇതാകുന്നു:—"ആത്മാഭിമാനം നമ്മുടെ വാസ്തവയോഗ്യതയേ ശരിയായി അറിയുന്നതിനു നമ്മേ ശക്തരാക്കുന്നു."

അഹംഭാവം സ്വഗുണങ്ങളെ ഉള്ളതിൽ അധികമായി ഗണിക്കുന്നതിനിടയാക്കുന്നു. എന്നാൽ ഈ ലക്ഷണംകൊണ്ടു് അഹംഭാവത്തിൽനിന്നും ആത്മാഭിമാനത്തേ വിവേചിച്ചറിയുന്നതു് ലൗകികവ്യവഹാരത്തിൽ പ്രയാസമാകുന്നു. എന്തെന്നാൽ നമുക്കു നമ്മുടെ യോഗ്യതയേ ശരിയായി അറിയുകയും മററുള്ളവർ നമ്മേ ഗണിക്കുന്നതുപോലെ തന്നെത്താൻ ഗണിച്ചുകൊള്ളുകയും ചെയ്യുന്നതു വളരെ പ്രയാസമാകുന്നു. അതിനാൽ നമ്മുടെ യോഗ്യത ഇത്രയെന്നു നിർണ്ണയിക്കുന്നതിൽ നമ്മുടെ വിനയത്തേയും നമ്രതയേയും ധാരാളമായി ഉപയോഗിക്കുന്നതു കൊള്ളാവുന്നതാകുന്നു. എന്നാൽ ആത്മാഭിമാനത്തേ തിരിച്ചറിവാൻ ഒരു പ്രകാരാന്തരമുണ്ടു്. നമ്മുടെ സമസൃഷ്ടന്മാരേ ദൂഷിച്ചു് അതു ഹേതുവായി നമുക്കു് അധികയോഗ്യതകൾ ഉണ്ടെന്നു വരുത്തുന്നതിനോ, അവരുടെ ന്യൂനതകൾക്കും നമ്മുടെ യോഗ്യതകൾക്കും തമ്മിൽ ഉള്ള താരതമ്യത്തേ കാണിക്കുന്നതിനോ ഒരിക്കലും ആത്മാഭിമാനം നമ്മേ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നില്ല.

വാസ്തവമായ വിനയം നമുക്കു് ഈശ്വരദത്തകളായുള്ള ശക്തികളെക്കുറിച്ചു് കൃതജ്ഞതാപൂർവ്വമായ ബോധത്തോടു യോജ്യമായിട്ടുള്ളതുതന്നെ. ഡാക്റ്റർ ജോൺസൺ സ്വസാമർത്ഥ്യത്തിലുള്ള വിശ്വാസത്താലാണു് തനിക്കു് ഈ ജന്മത്തിൽ ജയം ലഭിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു പറഞ്ഞിരി

ക്കുന്നു. സ്മൈൽസ് ആത്മസഹായത്തെക്കുറിച്ച് എഴുതിയിട്ടുള്ള വിസ്മയനീയമായ പുസ്തകത്തിൽ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—"താൻ ഒഴുക്കിൻെറ ഗതിയേ കാണിക്കാനായി വെള്ളത്തിൽ ഇടപ്പെട്ട കേവലം ഒരു തൃണം അല്ലെന്നും, തനിക്കു ബലത്തോടുകൂടി നീന്തുന്നതിനു ശക്തിയുണ്ടെന്നും, ഒഴുക്കു മുറിച്ചു ബോധിച്ചേടത്തു ചെന്നു കയറുവാൻ കഴിയുമെന്നും എല്ലാവൎക്കും ഉള്ളിലുണ്ട്."

നമുക്ക് ഈശ്വരൻ തന്നിട്ടുള്ള ഗുണങ്ങളെക്കുറിച്ചു ബോധമുണ്ടാകുമ്പോൾ കായികമാനസികശക്തികളുടെ സഹായംകൊണ്ട് ഉത്തമകളായ പ്രവൃത്തികളെ ചെയ്യുന്നതിനു ശ്രമിക്കാൻ ആത്മവിശ്വാസം നമ്മെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതു

2. ധൈൎയ്യവും സ്ഥൈൎയ്യവും.

പോലെ ധൈൎയ്യം സകല ദുൎഘടങ്ങളെയും നേരിടുന്നതിനു നമ്മെ ശക്തന്മാരാക്കുകയും, സ്ഥൈൎയ്യം വിചാരിക്കപ്പെട്ട കാൎയ്യം സാദ്ധ്യമാണെങ്കിൽ അതിനേ സാധിക്കുന്നതിന് നിശ്ചിതഹൃദയന്മാരാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

എഡ്മണ്ഡ്ബൎക്ക് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—"ദുൎഗ്ഘടം എന്നുള്ളത് നമ്മെക്കാൾ അധികം നന്നായി നമ്മെ അറികയും സ്നേഹിക്കയും ചെയ്യുന്ന സംരക്ഷകനും ഉപദേഷ്ടാവും ആയ ഈശ്വരൻെറ നിയോഗപ്രകാരം നമ്മെ അഭ്യസിപ്പിക്കാൻ അധികൃതനായ ഒരു ക്രൂരഗുരുവാകുന്നു. നമ്മോടു മല്ലയുദ്ധം ചെയ്യുന്നവൻ നമ്മുടെ ശരീരബലത്തേ ദൃഢീകരിക്കയും, നമ്മുടെ ബുദ്ധികൗശലത്തേ തീക്ഷ്ണീകരിക്കയും ചെയ്യുന്നു. നമ്മുടെ ശത്രു ഇപ്രകാരം നമുക്കു സഹായി ആയിരിക്കുന്നു." ധൈൎയ്യംകൊണ്ടും സ്ഥൈൎയ്യംകൊണ്ടും സുവാറോ, നെപ്പോളിയൻ ഇവരുടെ കഥകളിൽ നിന്നും അറിയാം.

ആത്മവിശ്വാസവും, ധൈര്യവും, സ്ഥൈര്യവും ഐഹികപ്രവൃത്തിയിൽ ഉപയോഗിക്കപ്പെടുമ്പോൾ അവ നമ്മിൽ പരിശ്രമത്തെയും അവ്യഗ്രതയെയും ജനിപ്പിക്കുന്നു. നമ്മുടെ വേല ഒരു പഠിതാവിന്റെ പാഠമോ, മറ്റൊരുത്തനാൽ നിയമിക്കപ്പെടുന്നവൻ നടത്തുന്ന സേവകവൃത്തിയോ, ഒരു കച്ചവടക്കാരന്റെയോ തൊഴിലാളിയുടെയോ ജോലിയോ തൊഴിലോ, ഉടമസ്ഥന്റെ വസ്തുക്കളുടെ ഭരണമോ, ഒരു ധനികനുള്ള സ്വത്തിന്റെ യഥായോഗ്യമായ വിനിയോഗമോ, പ്രജകളുടെ ക്ഷേമത്തിൽ ഒരു രാജ്യാധികാരിക്കോ രാജാവിനോ ഉള്ള ശ്രദ്ധാപൂർവ്വപ്രവൃത്തിയോ, എന്നുവേണ്ട, ഈശ്വരൻ നമ്മെ വച്ചിട്ടുള്ള സ്ഥിതിയിൽ നാം ചെയ്യാനുള്ള ഏതെങ്കിലും വേലയോ ആയിരിക്കാം. "നീ ചെയ്യേണ്ടി വരുന്നതിനെ എല്ലാം ശക്തിയോടുകൂടി ചെയ്യുക" എന്ന് ക്രിസ്തുവേദപുസ്തകത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. എല്ലാ മതത്തിലും പരിശ്രമം കർത്തവ്യകർമ്മമാണെന്നു പ്രതിപാദിതമായിട്ടുണ്ട്.

3. പരിശ്രമവും അവ്യഗ്രതയും.

പരിശ്രമവും അവ്യഗ്രതയും ആത്മസംയമനത്താൽ ഉണ്ടാകുന്ന മിതവ്യയത്തോടു യോജിപ്പിക്കപ്പെടുമ്പോൾ സാധാരണമായി ആയുഷ്കാലത്തിൽ ജയം എന്നു പറയപ്പെടുന്ന ധനലാഭത്തിനും സ്ഥാനലാഭത്തിനും നിയമേന ഹേതുഭൂതങ്ങളാകുന്നു. എന്നാൽ ധനത്തെയോ സ്ഥാനവലുപ്പത്തെയോ തദർത്ഥമായിട്ടു മാത്രം ആഗ്രഹിക്കുന്നതു് നികൃഷ്ടവും മൗഢ്യസൂചകവും ആകുന്നു. എന്തെന്നാൽ ആ ആഗ്രഹം നമ്മെ സ്വാർത്ഥമാത്രപരന്മാരും അസ്വസ്ഥന്മാരും ആക്കിത്തീർക്കുന്നു; അത്യാഗ്രഹത്തിനു് ഒരിക്കലും പര്യാപ്തിയും ഉണ്ടാകയില്ല. എന്നാൽ ധനത്തെയും സ്ഥാനവലുപ്പത്തെയുംകൊണ്ടു സാധിക്കാവുന്ന സൽപ്രയോ

ജനത്തിനും, നമ്മുടെ സ്വന്തസ്വാതന്ത്ര്യവൃത്തിനും, നമ്മുടെ ആശ്രിതന്മാരുടെ ഉപജീവനത്തിനും, നമ്മുടെ വാർദ്ധക്യത്തിൽ ഉപയോഗത്തിനും ആയിട്ട് അവയേ സമ്പാദിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നതു് യുക്തമെന്നു മാത്രമല്ല ശ്ലാഘനീയവും ആകുന്നു.

ചെയ്യേണ്ടതായിട്ടുള്ളതെല്ലാം നല്ലവണ്ണം ചെയ്യേണ്ടതാകുന്നു. 'ശ്രമപ്പെട്ടാൽ എന്തിനെയും എത്തിപ്പിടിക്കത്തക്കവണ്ണം ദീർഘങ്ങളായ ബാഹുക്കളോടു കൂടി ഈശ്വരൻ ജീവരാശികളെ ലോകത്തിൽ അയച്ചിരിക്കുന്നു' എന്നു് ചാററർട്ടൺ എന്നൊരാൾ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ആയതുകൊണ്ടു് ശ്രമപ്പെടാനുള്ള ശക്തിയും ഉദ്യമശീലവും പരിശ്രമത്തിൻെറ മുഖ്യാംഗങ്ങൾ ആകുന്നു. നമ്മുടെ പ്രവൃത്തി എന്തുതന്നെ ആയിരുന്നാലും അതിനേ ചെയ്യുന്നതിൽ പൂർണ്ണതയും സൂക്ഷ്മതയും അവശ്യം വേണ്ടിയിരിക്കകൊണ്ടു് ആരംഭിച്ചിട്ടുള്ള വേലയിൽതന്നെ മനസ്സിനേ നിറുത്തുന്നതിനുള്ള ശക്തി എത്രയും വിശിഷ്ടമായ ഒരു സാമർത്ഥ്യം ആകുന്നു. ലാർഡ് സെൻറ് ലെനഡ് എന്ന പേരോടുകൂടി ലാർഡ് ചാൻസലറായി തീൎന്ന ഒരിംഗ്ലീഷ് ശാസ്ത്രജ്ഞൻ അയാൾ നീതിശാസ്ത്രാഭ്യാസം ചെയ്ത വിധത്തെ ഇപ്രകാരം വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു:—"ഞാൻ നീതിശാസ്ത്രം അഭ്യസിക്കാൻ അരംഭിച്ചപ്പോൾ അഭ്യസിക്കുന്നതിനെ ഒക്കെയും സ്വാധീനപ്പെടുത്തണമെന്നും, ആദ്യം പഠിച്ചതു നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലായിക്കഴിഞ്ഞതിൻെറ ശേഷമേ രണ്ടാമതൊന്നു പഠിക്കാവൂ എന്നും നിശ്ചയിച്ചു. മത്സരികളായ സഹപാഠികളിൽ അനേകം പേർ, ഞാൻ ഒരാഴ്ചവട്ടംകൊണ്ടു വായിച്ചുവന്നതു് ഒരു ദിവസംകൊണ്ടു വായിച്ചുവന്നു. എന്നാൽ

ഒരു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പഠിച്ചതൊക്കെയും എനിക്ക് പഠിച്ച ദിവസത്തിലെപ്പോലെ പുതുതായി ത്തോന്നുകയും അവർ പഠിച്ചതൊക്കെയും മറന്നുപോകയും ചെയ്തു."

അവ്യഗ്രത നമ്മുടെ പരിശ്രമത്തിന് ദുർഗ്ഘടങ്ങളാലോ അലസതയാലോ ഭേദഗതിക്കുള്ള ഇച്ഛയാലോ ഉണ്ടാകുന്ന പ്രതിബന്ധങ്ങളെ നിരോധിക്കും. "ഒരു ദുർഗ്ഘടം ജയിക്കപ്പെടാനുള്ള ഒരു കാര്യമാണ്" എന്ന് ലാർഡ് ലിണ്ഡ്ഴ്സ്റ്റ് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. സ്മൈൽസ് എഴുതിയിരിക്കുന്നു: "ഒരിക്കൽ സർ ഹംഫ്രി ഡേവിയെ സമർത്ഥമായി ചെയ്യപ്പെട്ട ഒരു കൈപ്പണി കാണിച്ചപ്പോൾ അയാൾ പറഞ്ഞു:—'ഈശ്വരൻ എന്നെ ഒരു സമർത്ഥനായ കൈപ്പണിക്കാരനായി സൃഷ്ടിക്കാത്തതിനാൽ ഞാൻ സന്തോഷിക്കുന്നു. ഞാൻ കണ്ടുപിടിച്ചിട്ടുള്ളവയിൽ എത്രയും സാരമുള്ളവ എന്റെ തോലികളാൽ എനിക്കു തോന്നിയിട്ടുള്ളവയാണ്!' തത്വശാസ്ത്രവിഷയത്തിൽ പരിശോധന ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രസിദ്ധനായ വേറെ ഒരാൾ, താൻ പരിശോധന ചെയ്യുന്നതിന്റെ മദ്ധ്യേ അലംഘ്യമായി തോന്നുന്ന വല്ല തടസ്സവും നേരിട്ടപ്പോളെല്ലാം പുത്തനായി വല്ലതും കണ്ടുപിടിക്കാറായതായി പ്രായേണ കണ്ടുവന്നുവെന്ന് തന്റെ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. എത്രയും മഹത്തരങ്ങളായുള്ള കാര്യങ്ങൾ, വലിയ വിചാരങ്ങൾ, കണ്ടുപിടിത്തങ്ങൾ, നൂതനനിർമ്മാണങ്ങൾ എന്നിവ പണിപ്പെട്ട പോഷിപ്പിക്കപ്പെടുകയും, കഷ്ടപ്പെട്ട ചിന്തിക്കപ്പെടുകയും പ്രവാസത്തോടുകൂടി ഒടുക്കം സ്ഥാപിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തുവന്നിട്ടുണ്ട്."

ക്ഷമയോടും അവ്യഗ്രതയോടും കൂടി ചെയ്യേണ്ട വേലയ്ക്കു് സന്തുഷ്ടിയും ചാരിതാൎത്ഥ്യവും ഉള്ള മനസ്സ് മുഖ്യാവശ്യകമാകുന്നു. സന്തുഷ്ടിയില്ലാതെ പരിശ്രമശീലം ഉണ്ടായിരിക്കാൻ പാടില്ല; എന്നുമാത്രവുമല്ല ചരിതാൎത്ഥനായ മനുഷ്യൻ സ്വയം സന്തോഷവാനായിരുന്നും കൊണ്ടു ചുററുമുള്ളവരെയും സന്തുഷ്ടന്മാരാക്കി തീൎക്കുന്നു.

4. ചാരിതാൎത്ഥ്യവും സന്തുഷ്ടിയും.

സന്തുഷ്ടിയാകുന്ന ഈ ഉൽകൃഷ്ട ഗുണം പ്രായേണ ശരീരസുഖത്തെയും ആരോഗ്യത്തെയും അവലംബിച്ചിരിക്കുന്നു. എങ്കിലും അതിനേ ശീലിച്ചു വൎദ്ധിപ്പിക്കാവുന്നതാണെന്നു നിശ്ചയം തന്നെ. സ്മൈൽസ് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—"നമുക്കു നമ്മുടെ ജീവിതത്തെ എത്രയും നന്നാക്കിക്കൊള്ളുകയോ എത്രയും ചീത്തയാക്കിക്കൊള്ളുകയോ ചെയ്യാം. എവ്വണ്ണം, നമ്മുടെ ജീവിതത്തിൽനിന്നും നാം സുഖത്തെയോ ദുഃഖത്തെയോ അനുഭവിച്ചുകൊള്ളുന്നു എന്നുള്ളതു് അധികവും നമ്മെത്തന്നെ അവലംബിച്ചിരിക്കുന്നു. ജീവിതത്തിൽ സദാ രണ്ടു ഭാഗങ്ങൾ ഉണ്ടു്; ഒന്നു പ്രകാശമായുള്ളതും മറെറാന്നു് അപ്രകാശമായുള്ളതും ആകുന്നു. നമുക്കു് ഇഷ്ടാനുരോധേന അവയിൽ ഏതെങ്കിലും നോക്കാം. അവയിൽ ഒന്നിനേ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനു് നമ്മുടെ ഇച്ഛാശക്തിയെ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനാൽ സുഖിയായിട്ടോ ദുഃഖിയായിട്ടോ ഇരിക്കുന്ന ശീലത്തേ നമുക്കു വൎദ്ധിപ്പിച്ചു കൊള്ളാം. വസ്തുക്കളുടെ എത്രയും ഇരുണ്ട ഭാഗത്തെ നോക്കുന്നതിനു പകരം അതിപ്രകാശമുള്ള ഭാഗത്തേ തന്നെ നോക്കുന്നതായ സ്വഭാവത്തേ നമുക്കു ബലപ്പെടുത്താൻ കഴിയും. നാം കാർമേഘത്തെ നോക്കുമ്പോൾ അതിൽ ഇടകലൎന്നിരി

ക്കുന്ന ധവളരേഖയെ നോക്കാതെയിരിക്കരുത്." ചാണാക്യൻ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—"ഒരു ശ്വാവിൽനിന്നു തന്നെയും അനർഗ്ഘങ്ങളായ ഗുണങ്ങളെ നമുക്ക് അഭ്യസിക്കാവുന്നതാണ്. അവ അല്പംകൊണ്ടു തൃപ്തിയും, ഗാഢനിദ്രയും, ജാഗ്രുകതയും, സ്വാമിഭക്തിയും, ശൌൎയ്യവും ആകുന്നു." 'ഒരു അരഞ്ഞാൺ കൊണ്ടു തൃപ്തനായിരുന്നാൽ ദാരിദ്ര്യം നമ്മെ ദുഃഖിപ്പിക്കയില്ല' എന്നു തെലുങ്കിൽ ഒരു പഴഞ്ചൊല്ലുണ്ടു്. 'ആഹാരം ശരീരത്തേ പോഷിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ ചാരിതാൎത്ഥ്യം ആത്മാവിനേ പോഷിപ്പിക്കുന്നു' എന്ന് അറബികൾ പറയുന്നു. 'ചരിതാൎത്ഥനായിരിക്ക, നീ ഒരു രാജാവായിത്തീരും' എന്നൊരു പാൎസി പഴഞ്ചൊല്ലുണ്ടു്. 'ചാരിതാൎത്ഥ്യത്തോടുകൂടിയ മനസ്സ് സ്വൎണ്ണത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്നു' എന്നൊരു തമിഴ് പഴഞ്ചൊല്ലുമുണ്ടു്.

സ്വപ്രയത്നംകൊണ്ടു നീക്കാവുന്ന ദോഷങ്ങളേ സഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു വാസ്തവമായ ചാരിതാൎത്ഥ്യത്തിൽ ഉൾപ്പെടുകയില്ല. വാസ്തവമായ ചാരിതാൎത്ഥ്യം കഴിയുന്ന വിധത്തിൽ നമുക്കും നമ്മുടെ സ്ഥിതിക്കും പരിഷ്കാരം വരുത്തിക്കൊള്ളുന്നതിലേക്ക് നമ്മെ വിരോധിക്കുന്നുമില്ല. എന്നാൽ അതു നമ്മളാൽ അനിവാൎയ്യങ്ങളായ ദോഷങ്ങളെക്കുറിച്ചു ദുഃഖിക്കാതെയിരിക്കുന്നതിനും നാം അനുഭവിക്കുന്ന അനേക ഗുണങ്ങൾക്കു വേണ്ടി ഈശ്വരനോടു കൃതജ്ഞന്മാരായിരിക്കുന്നതിനും നമ്മെ അഭ്യസിപ്പിക്കുന്നു. ഇതിൻവണ്ണം ചാരിതാൎത്ഥ്യം നമ്മുടെ ഈശ്വരഭക്തിയേ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സിദ്ധമായ ഒരു മാൎഗ്ഗമാകുന്നു. ജരിമിബെന്തം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതാ

വിത്തു്:—"ഇച്ഛാശക്തിയെ വിചാരങ്ങളുടെ മേൽ പ്രവൎത്തിപ്പിക്കാൻ കഴിയുന്ന സംഗതികളിൽ ഒക്കെയും ആ വിചാരങ്ങളേ സുഖം വരുത്തുന്ന വഴിയിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കേണ്ടതാകുന്നു. വസ്തുക്കളുടെ ഏറ്റവും പ്രകാശമുള്ള ഭാഗത്തേക്കുതന്നേ നോക്കി സദാ അതിന്നഭിമുഖമായിട്ടിരിക്കണം. ജീവിതകാലത്തിൽ അധികഭാഗം അവശ്യം പ്രവൃത്തിയൊന്നും കൂടാതെ പൊയ്പ്പോകുന്നു. സദാ ഭവിക്കുന്ന സഹസ്രം സംഗതികളിൽ ഒന്നിനെ ഉദാഹരിക്കാം. പകൽ മററുള്ളവരെ ആശ്രയിച്ചു കാത്തുനിന്നും രാത്രിയിൽ നിദ്ര വരാതെയിരിക്കുമ്പോഴും നേരം വെറുതേ പോകുന്നു. ആ സമയങ്ങളിൽ സന്തോഷകരമായ ഓരോ കാൎയ്യം വിചാരിച്ചു സുഖിച്ചുംകൊണ്ടു് ഇരിക്കേണ്ടതാകുന്നു. വെളിയിൽ സഞ്ചരിക്കുമ്പോഴോ, ഗൃഹത്തിൽ സ്വസ്ഥമായിരിക്കുമ്പോഴോ മനസ്സ് വിചാരശൂന്യമായി ഇരിക്കുന്നതല്ല. അതിന്റെ വിചാരങ്ങൾ ഉപയോഗം ഉള്ളവയോ ഇല്ലാത്തവയോ, സുഖത്തിനു് അനുകൂലങ്ങളോ വിരുദ്ധങ്ങളോ ആയിരിക്കാം. അവയെ നേരേ പ്രവൎത്തിപ്പിക്കണം. സന്തോഷജനകങ്ങളായ വിചാരങ്ങളോടുകൂടി ഇരിക്കുന്ന ശീലം മറേറതെങ്കിലും ശീലത്തെപ്പോലെ എളുപ്പത്തിൽ അങ്കുരിക്കും."

ശരിയായ കാൎയ്യത്തേ ശരിയായുള്ള സമയത്തും ശരിയായുള്ള മാതിരിയിലും ചെയ്യാൻ തക്കവണ്ണം നമ്മുടെ വേലയെ നാം സൂക്ഷിച്ചു ക്രമപ്പെടുത്തി വച്ചുകൊള്ളുന്നതായാൽ പരിശ്രമത്തിനു് അധിക സാഫല്യം വരുകയും സമയത്തിനു വളരെ ലാഭം ഉണ്ടാകുകയും ചെയ്യും. അതുകൊണ്ടു് നമ്മുടെ സമയത്തെയാകട്ടെ മററുള്ളവരുടെ സമയത്തെയാകട്ടെ വ്യൎത്ഥമാക്കിക്കളയാതെ നമ്മുടെ ശീലങ്ങളിൽ

5. കാലനിയമവും ക്രമവും രീതിയും.

കാലനിയമം ഉള്ളവരായിരിക്കുന്നതിനു ശ്രമിക്കുന്നതും, നമ്മുടെ ജോലിയിൽ ക്രമവും രീതിയും വച്ചുകൊള്ളുന്നതും നമ്മുടെ കൃത്യം ആകുന്നു. കോളറിഡ്ജ് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—"അലസന്മാരായുള്ളവർ സമയത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നവരായി പറയപ്പെടുന്നതായാൽ, രീതിയനുസരിച്ചു നടക്കുന്നയാൾ അതിനെ ജീവിപ്പിക്കുന്നവനായിട്ടും, മനോബോധത്തിന് എന്നു മാത്രമല്ല മനസ്സാക്ഷിക്കും അതിനെ വിഷയീകരിക്കുന്നവനായിട്ടും, യുക്തമായി പറയപ്പെടാവുന്നതാണ്. അവൻ മണിക്കൂറുകളേ ക്രമപ്പെടുത്തി അവയ്ക്കു് ഒരു ജീവനെ കൊടുക്കുകയും, ഒട്ടും എന്നുള്ള ഗുണത്തോടുകൂടിയ സമയത്തിന് അനശ്വരമായ ഒരു സ്വഭാവത്തേ ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. വേലയ്ക്കുള്ള തൻെറ ശക്തിയെ ഇപ്രകാരം ക്രമപ്പെടുത്തി വച്ചിട്ടുള്ള ഒരു നല്ല വിശ്വസ്തനായ ഭൃത്യൻ സമയംകൊണ്ടു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു പറയുന്നതു്, സമയം അവനെക്കൊണ്ടു ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു പറയുന്നിടത്തോളം ശരിയല്ല. അവൻെറ ദിവസങ്ങളും മാസങ്ങളും സംവത്സരങ്ങളും, നടന്ന വേലകളുടെ വിവരത്തിനു ജ്ഞാപകങ്ങളായ നിറുത്തലുകളും അടയാളങ്ങളും പോലെ പ്രളയാനന്തരംകൂടി നിലനിൽക്കയും, കാലംതന്നെയും ഇല്ലാതെയായതിൻെറ ശേഷവും തദവസ്ഥകളായിരിക്കയും ചെയ്യും."

6. ആരോഗ്യരക്ഷയും ശുചിത്വവും.

മനസ്സിൻെറ പ്രസന്നത ഏകദേശം ശരീരസ്ഥിതിയെ അവലംബിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്ന് ഇപ്പോൾതന്നേ പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലൊ. നമുക്ക് ശരീരത്തിനു നല്ല സൗഖ്യം ഉണ്ടായിരിക്കുമ്പോൾ, അധിക ശുഷ്കാന്തിയോടും വേഗത്തോടും കൂടി ചെയ്യപ്പെടേണ്ടവയായ നമ്മുടെ

കൃത്യങ്ങളെ ഒക്കെയും അധിക ലാഘവത്തോടും അധിക സന്തോഷത്തോടും കൂടി ചെയ്യാവുന്നതാകുന്നു. രോഗപീഡയിൽ ധൈര്യം, ക്ഷമ ഈ ഗുണങ്ങളേ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള സന്ദർഭം നമുക്കുണ്ടാകും. എങ്കിലും നമ്മുടെ ശരീരങ്ങളെ അരോഗതാവസ്ഥയിൽ വച്ചുകൊള്ളുവാൻ കഴിയുന്നിടത്തോളം ശ്രമിക്കുന്നതു് സ്പഷ്ടമായി നമ്മുടെ കൃത്യമാകുന്നു.

അരോഗതയ്ക്കു് എത്രയും മുഖ്യങ്ങളായ സാധനങ്ങളിൽ രണ്ടു്, മിതഭോഗവും ശുചിതയും ആകുന്നു. ഈ ഗുണങ്ങൾ മററു കാരണങ്ങളാലും ശ്ലാഘ്യങ്ങളായിട്ടുള്ളവ ആകുന്നു. അമിതഭോഗവും അശുചിത്വവും അന്യന്മാൎക്കു ജുഗുപ്സാവഹങ്ങളും നമുക്കുതന്നേ ലാഘവകരങ്ങളും ആകുന്നു. 'ശുചിത ഈശ്വരവിശ്വാസത്തിനു് അടുത്തതാണു്' എന്നു് ഒരിംഗ്ലീഷുപഴഞ്ചൊല്ലുണ്ടു്. 'ദേഹശുദ്ധിയും മനഃശുദ്ധിയും രണ്ടും ഒന്നുതന്നെ' എന്നു് ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ ഒരു പഴംചൊല്ലുമുണ്ടു്. സ്നാനം ശുചിതയ്ക്കു മുഖ്യകാരണമാണെങ്കിലും ആരോഗ്യത്തിനു് ആവശ്യകമായുള്ള ബാഹ്യശുചിത്വം ഒരുപ്രകാരേണയും ശരീരബഹിർഭാഗത്തിൻെറ ശുചിത മാത്രം ആണെന്നു വിചാരിക്കരുതു്; വസ്ത്രത്തിൽ ശുചിതയുണ്ടായിരിക്കുന്നതും എത്രയും സാരമാകുന്നു. വസ്ത്രങ്ങൾ കൂടക്കൂടെ അടിച്ചുനനച്ചാൽ മാത്രം പോരാ; അഴിച്ചിടുമ്പോഴെല്ലാം തുറന്ന സ്ഥലത്തു തൂക്കി നല്ലവണ്ണം കാററുകൊള്ളിക്കയും വേണം. ഗൃഹത്തെയും അതിൻെറ ചുററുമുള്ള പ്രദേശങ്ങളെയും വൃത്തിയാക്കിയിടുന്നതു് നമ്മോടും നമ്മുടെ അയൽക്കാരോടും ചെയ്യേണ്ടതായ ഒരു കൃത്യമാകുന്നു.

ഗൃഹത്തിനുള്ളിൽ പൂൎണ്ണശുചിതയുണ്ടായിരിക്കാൻ കഴി യുന്നിടത്തോളം ധാരാളമായി വെളിച്ചവും വായുസഞ്ചാരവും ആവശ്യമാകുന്നു. എന്നാൽ ഗൃഹത്തിനു പുറമേ ശുചിതയ്ക്കു് അത്യന്തം മുഖ്യമായിട്ടുള്ളതു് ചീത്തയോ ചീഞ്ഞുപോകുന്നതോ ആയ എല്ലാ സാധനങ്ങളെയും വിശിഷ്യ ദ്രവങ്ങളായുള്ള എല്ലാവിധം അഴുക്കുകളെയും ഉടനുടൻ അകലെക്കളയുക ആകുന്നു. പല പ്രകാരേണ യുള്ള ശുചിതയിലൗദാസീന്യം ഹേതുവായിട്ടു് ജ്വരം, വിഷൂചിക തുടങ്ങിയുള്ള മരണകരങ്ങളായ അനേക രോഗങ്ങളും ഉത്ഭവിക്കുന്നു. അന്നപാനങ്ങളിൽ മിതശീലവും ശുചിതയും വേണ്ടതു കൂടാതെ ആരോഗ്യരക്ഷാ ശ്രമമാകുന്ന കൃത്യത്തെ സംബന്ധിച്ചു് മററു ചില കാൎയ്യങ്ങളെയും ഓൎത്തു നടക്കാനുണ്ടു്.

അരോഗതയ്ക്കു് നമുക്കു ശുദ്ധവായു ധാരാളമായിട്ടു വേണം. ശ്വാസോച്ഛ്വാസം ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടുതന്നേ ഒരു മുറിക്കകത്തുള്ള വായു ദൂഷിച്ചു പോകുന്നു. അതിനാൽ നാം വിസ്താരം കുറഞ്ഞ അടഞ്ഞ മുറികളിൽ പാൎക്കു കയോ, ഉറങ്ങുകയോ, അല്ലെങ്കിൽ അശുദ്ധവായുവിനു വെളിയിൽ പോകാൻ വഴിയില്ലാത്ത ഒരടവുള്ള മുറിയിൽ അനേകമാളുകൾ കൂടി വളരെ നേരം ഇരിക്കയോ ചെയ്താൽ അതിനകത്തുള്ള വായു വിഷദൂഷിതമായിത്തീരുന്നു. ഇരുട്ടറയേ (ബ്ളാക്ക്ഹോൾ) കുറിച്ചുള്ള പ്രസിദ്ധമായ ചരിത്രത്തിൽ സുരാജ്ഡൗലാ എന്ന നബാവു് പിടിച്ചടച്ചിരുന്ന അനേകം ഇംഗ്ലീഷുകാർ ശുദ്ധവായു ഇല്ലായ്ക നിമിത്തമാണു് ഒരു രാത്രികൊണ്ടു മൃതന്മാരായിപ്പോയതു്. വായു ചൂടു പിടിക്കുമ്പോൾ മേല്പോട്ടു പൊങ്ങുന്നു. നാം

ശ്വാസം വിടുന്ന വായു ചൂടുള്ളതാകകൊണ്ടു വായുസഞ്ചാരത്തിനുള്ള ദ്വാരങ്ങൾ മുറിയുടെ മുകൾഭാഗത്തുണ്ടാക്കി വയ്ക്കുന്നതു നന്നാകുന്നു..

വെളിച്ചവും ചൂടും ആരോഗ്യത്തിന് ആവശ്യകങ്ങൾ ആകുന്നു. നനവുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ കിടന്ന് ഉറങ്ങുകയോ, വളരെനേരം ആർദ്രവസ്ത്രങ്ങളെ ഉടുത്തുകൊണ്ടിരിക്കയോ, തണുത്ത കാററടിക്കുന്നിടത്ത് ഇരിക്കയോ കഴിയുന്നിടത്തോളം വർജ്ജിക്കുന്നതു കൊള്ളാവുന്നതാണ്. അന്നപാനങ്ങൾ മിതങ്ങളായും, അവ സ്വാദുക്കളായിരിക്കണമെന്നു നമുക്ക് അധിക താല്പര്യം കൂടാതെയും ഇരിക്കണമെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലൊ. എന്നാൽ അന്നപാനങ്ങൾ ശുദ്ധങ്ങളായും ലഘുക്കളായും ഇരിക്കണം എന്നുള്ളതും ആവശ്യകമാകുന്നു. ഉഷ്ണദേശങ്ങളിൽ പാനത്തിനും പാകത്തിനും അശുദ്ധജലത്തെ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനെക്കാൾ വിഷൂചിക മുതലായ ഭയങ്കരങ്ങളായ രോഗങ്ങളെ അധികമായി ഉണ്ടാക്കുന്നതു മറെറാന്നുമില്ല. കുറേ മണലും കരിക്കട്ടയുംകൊണ്ടു വളരെ ചീത്തയല്ലാത്ത ഏതു ജലത്തേയും എളുപ്പത്തിൽ ശുദ്ധമാക്കാവുന്നതാകുന്നു. അപക്വങ്ങളായ ഫലങ്ങളും പാകം ചെയ്യാത്തതോ വേണ്ടുവണ്ണം അല്ലാതെ പാകംചെയ്തതോ ആയ ആഹാരവും അരോഗതയ്ക്ക് ഏത്രയും ഹാനികരങ്ങളാകുന്നു.

പൂർണ്ണാരോഗ്യത്തിന് യഥാക്രമമായ വ്യായാമവും വിശ്രമവും ആവശ്യകമാകുന്നു; അവ രണ്ടും ക്രമത്തിലൊട്ടും അധികമാകയുമരുത്. ഏത്രയും പൂർണ്ണമായ വിശ്രമം സുഖനിദ്രകൊണ്ടു ലഭിക്കുന്നു. ഇരുപത്തിനാലു മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ ആറു മണിക്കൂറു മുതൽ ഒമ്പതു മണി

ക്കുറോളം എല്ലാവക്കും ദിവസംപ്രതി നിദ്രാ ആവശ്യകിയാകുന്നു. എന്നാൽ ക്രമത്തിലധികമായി ഉറങ്ങുന്നതു് ക്രമത്തിൽ കുറച്ചുറങ്ങുന്നതുപോലെ തന്നേ ആരോഗ്യഹാനിക്കു കാരണമാകുന്നു. അതുപോലെ തന്നെ നമുക്കു് പ്രതിദിവസം വായുസഞ്ചാരമുള്ള തുറന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ നടക്ക, കുതിരസ്സവാരി ചെയ്യുക, പലവിധം കസത്തുകൾ ചെയ്ക എന്നതുപോലെയുള്ള വ്യായാമവും ആവശ്യകമാകുന്നു. ഒരു ബുദ്ധിതോദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടിയതും നല്ല ഫലത്തേ ജനിപ്പിക്കുന്നതും ആയ വ്യായാമം ഉത്തമമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. അതിനാൽ യഥാക്രമമായ ശരീരശ്രമത്താലുണ്ടാകുന്ന അനേകം ഗുണങ്ങളെ ആലോചിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ശരീരശ്രമം ചെയ്യുന്നതു ലാംഛവകരമാണെന്നു വിചാരിച്ചുപോകരുതു്. ഇംഗ്ലണ്ടിലേ പ്രധാനമന്ത്രിയായ മിസ്റ്റർ ഗ്ലാഡ്സ്റ്റൻ നല്ല വിറകുവെട്ടുകാരനെന്നു പ്രസിദ്ധമാണു്. എന്നാൽ ഈ വിഷയം എത്രയും സാരമായിട്ടുള്ളതാകകൊണ്ടു് ആത്മസഹായത്തെക്കുറിച്ചു് മിസ്റ്റർ സ്മൈൽസ് എഴുതീട്ടുള്ള പുസ്തകത്തിൽ നിന്നും ചില ഭാഗങ്ങളെ എടുത്തെഴുതി താഴെ ഇതിനെക്കുറിച്ചു് പ്രത്യേകമായി പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

7. ശരീരശ്രമത്തിന്റെ ഉപയോഗവും മഹത്വവും.

പഠിത്തം മനസ്സിനെ അഭ്യസിപ്പിക്കുന്നതുപോലെ ശരീരശ്രമം ശരീരത്തെ അഭ്യസിപ്പിക്കുന്നു. ഒരു ജനസമുദായത്തിൽ എല്ലാവക്കും ഇളവുനേരത്തിനു് ഏതെങ്കിലും വേലയും, വേലയ്ക്കു് ഏതെങ്കിലും ഇളവുനേരവും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതു തന്നേ ആ സമുദായത്തിന്റെ ഉത്തമമായ സ്ഥിതി. വേല ഒഴിവുള്ള ആളുകൾക്കും ചിലപ്പോൾ ആലസ്യനിവൃത്തിക്കായിട്ടും,

മിക്ക സംഗതികളിലും അവക്ക് നിരോധിക്കാൻ വയ്യാത്ത ഒരിച്ഛയേ സഫലീകരിക്കുന്നതിനായിട്ടും, പ്രായേണ വേല ചെയ്യേണ്ടി വരുന്നു. ചിലർ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ നരിനായാട്ടിനായിട്ടും, മററു ചിലർ സ്കാട്ട്ലണ്ടിൽ മലങ്കോഴികളെ വെടി വയ്ക്കാനായിട്ടും, പലരും ഗ്രീഷ്മകാലം തോറും സ്വിററ്സർലണ്ടിലേ പർവ്വതങ്ങളിൽ കയറുവാനായിട്ടും പോകുന്നുണ്ട്. വള്ളംകളി, ഓട്ടം, പന്തുകളി, കസർത്തുകൾ ഇവയിൽ, പള്ളിക്കൂടങ്ങളിൽ പഠിക്കുന്ന കുട്ടികൾ, പരിശ്രമിച്ച് തങ്ങളുടെ മനഃശരീരങ്ങളുടെ ബലത്തെ ചെറുകാലത്തിൽതന്നെ ഊനതകൂടാതെ വദ്ധിപ്പിച്ചു കൊള്ളുന്നു. ഡ്യൂക് ആഫ് വെല്ലിംഗ്ട്ടൺ ബാല്യകാലത്തിൽ വളരെ നാൾ താമസിച്ചു പഠിച്ചിരുന്ന ഈററൻ പാഠശാലയിലെ ചെളിസ്ഥലത്തിൽ കളിച്ചുംകൊണ്ടിരുന്ന ബലവാന്മാരേ നോക്കി "അവിടെ വച്ചാണ് വാട്ടർലൂവിലെ യുദ്ധത്തിൽ ജയം ലഭിച്ചത്" എന്നു പറഞ്ഞതായി പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

ഡാനിയൽ മാൽത്തസ് പാഠശാലയിൽ പഠിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന തൻെറ പുത്രനോട് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:—"ജ്ഞാനത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിൽ നീ അത്യന്തം ജാഗ്രതയോടു കൂടിയിരിക്കണം. മനസ്സിൻെറ വ്യാപാരശക്തിയെ സദാ പൂർണ്ണയാക്കി വച്ചുംകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനും ജ്ഞാനാനന്ദങ്ങളെ അനുഭവിക്കുന്നതിനും ഉള്ള ഉത്തമോപായങ്ങൾ വ്യായാമാനുസാരികളായ വിനോദങ്ങൾ തന്നെ. എല്ലാവിധം ജ്ഞാനവും, ഈശ്വരസൃഷ്ടങ്ങളും മനുഷ്യകല്പിതങ്ങളും ആയ വസ്തുക്കളോടുള്ള സകല പരിചയവും മനസ്സിനെ വിനോദിപ്പിക്കയും, ബലപ്പെടു

ത്തുകയും ചെയ്യും; അതുപോലെ തന്നെ പന്തുകളിയും കൈകാലുകൾ മാത്രമായി ആ ഗുണത്തെ ചെയ്യും. ശരീരവ്യായാമങ്ങളിൽ നീ ഉൽകൎഷത്തെ പ്രാപിക്കുന്നതു കാണ്മാൻ എനിക്കു സന്തോഷമുണ്ടു്. ഒരാൾ ശരീരസുഖത്തോടുകൂടി വല്ല പ്രവൃത്തിയും ചെയ്യുമ്പോളാണു് മാനസികസുഖങ്ങളുടെ അധിക ഭാഗത്തെ അവൻ അനുഭവിക്കുന്നതെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു." സദാ ദേഹശ്രമം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനാലുള്ള ഇതിലും സാരതരമായ ഉപയോഗത്തെപ്പററി ജറിമിടെയ്ലർ എന്ന മഹാൻ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—"ആലസ്യത്തെ ത്യജിച്ചു് ഉള്ള സമയമെല്ലാം ഉപയുക്തമായ കഠിനവ്യാപാരത്തെ ചെയ്യണം; എന്തെന്നാൽ ആത്മാവു് അവ്യാപൃതമായും ദേഹം സ്വാസ്ഥ്യതയിലും ഇരിക്കുന്ന ശൂന്യസമയങ്ങളിൽ വിഷയാഭിലാഷം എളുപ്പത്തിൽ വന്നുകൂടുന്നു. സ്വസ്ഥനും അരോഗനും അലസനും ആയ ഒരുത്തൻ, വിഷയപ്രവൃത്തനാകാതിരുന്നിട്ടില്ല. എന്നാൽ സകല വ്യാപാരങ്ങളിലും വച്ചു് ശരീരശ്രമം എത്രയും ഉപയുക്തവും വിഷയേച്ഛാപിശാചിയെ ഉച്ചാടനം ചെയ്യുന്നതിനു് എത്രയും സഹായിക്കുന്നതും ആകുന്നു." അയാൾ തന്നെ അന്യത്ര ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—"ബാലന്മാരേ പണിയായുധങ്ങളുടെ ഉപയോഗത്തിൽ ശീലിപ്പിക്കുന്നതു് സാധാരണ വസ്തുജ്ഞാനങ്ങളിൽ അവരെ അഭ്യസിപ്പിക്കുന്ന കാലത്തു തന്നെ അവരുടെ കൈകളുടെയും ഉപയോഗത്തെ പഠിപ്പിക്കയും ആരോഗ്യപ്രദമായുള്ള വേലയിൽ പരിചയിപ്പിക്കുകയും, അവരുടെ ബുദ്ധിശക്തികളെ അനുഭവഗ്രാഹ്യങ്ങളായ വസ്തുക്കളിൽ വ്യാപരിപ്പിക്കയും, അവൎക്കു് യന്ത്രവേലകളിൽ ഏതാനും ഉപയുക്തജ്ഞാ

നത്തെ ജനിപ്പിക്കയും, ഉപയോഗമുള്ളവരായിരിക്കുന്നതിനുള്ള ശക്തിയേ ധരിപ്പിക്കയും, ഐദംപൎയ്യേണ ശരീരശ്രമശീലത്തെ അവരിൽ സ്ഥാപിക്കയും ചെയ്യുന്നു. സാക്ഷാൽ വേലക്കാരായുള്ള ആളുകൾക്ക് വേലയൊഴിവുള്ള ആളുകളെക്കാൾ നിശ്ചയമായി ഒരു ഗുണം ഉള്ളതു് ഇതാകുന്നു:—അവൎക്ക് ബാല്യത്തിൽതന്നേ ഏതെങ്കിലും യന്ത്രവേലയിൽ ശ്രമപ്പെട്ടു പ്രവൎത്തിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ അവർ ശരീരബലത്തിന്റെ ഉപയോഗത്തെയും പാണിപാടവത്തെയും സമ്പാദിക്കുന്നു. വേലക്കാരായുള്ള സംഘങ്ങളുടെ തൊഴിലിനുള്ള മുഖ്യ തരക്കേട് അവർ ശരീരപ്രയത്നത്തിൽ നിയമിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്നല്ല, അവർ അതിലേക്കു മാത്രം പ്രവൎത്തിക്കുന്നതിനാൽ അവരുടെ ബുദ്ധിശക്തിയേയും നീതികളേയും വൎദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിൽ ഔദാസീന്യം സംഭവിക്കുന്നു എന്നാണു്. വേലയൊഴിവുള്ള ബാലന്മാർ ശരീരശ്രമം നൈച്യമാണെന്നു ധരിക്കപ്പെടുന്നതിനാൽ അതിനെ ഉപേക്ഷിക്കയും, വാസ്തവത്തിൽ മൂഢന്മാരായി വളരുകയും ചെയ്യുന്നു. ദരിദ്രന്മാരായ ആളുകൾ ദേഹപ്രയത്നത്തിൽതന്നേ ശീലിച്ചു് അതിനു തക്കവണ്ണം കേവലം അക്ഷരജ്ഞാനംപോലും ഇല്ലാത്തവരായിട്ടും വളൎന്നുവരുന്നു. എന്നാൽ വിദ്യാഭ്യാസത്തോടുകൂടി ശരീരാഭ്യാസത്തേ യോജിപ്പിക്കുന്നതിനാൽ ഈ രണ്ടു ദോഷങ്ങളെയും പരിഹരിക്കാവുന്നതാകുന്നു. സുഖപ്രദയായുള്ള അഭ്യാസരീതിയേ ക്രമേണ പല ദിക്കിലും സ്വീകരിച്ചുവരുന്നുണ്ടു്.

"തൊഴിലാളികളുടേ കൂടിയും ജയം അല്പമായല്ല അവരുടെ ശരീരാരോഗ്യത്തെ അവലംബിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

മഹാന്മാരായുള്ളവരുടെ മഹത്വം മാനസികമാകുന്നതു പോലെ തന്നെ ശാരീരികവും ആയ ഒരു കാൎയ്യമാകുന്നു എന്നു കൂടിയും ഒരു പ്രസിദ്ധനായ ഗ്രന്ഥകൎത്താവു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഒരു കാൎയ്യം ജയമുള്ള നീതിശാസ്ത്രജ്ഞനും രാജ്യതന്ത്രജ്ഞനും സുശിക്ഷിതയായ മേധാ എന്ന പോലെ തന്നെ ഒരു നിരാമയമായ ശ്വാസയന്ത്രവും കൂടിയേ തീരൂ എന്നുള്ള സാധനമാകുന്നു. ഉത്തമാംഗത്തിന്റെ കരുത്തോടുകൂടിയ വേല പൂൎണ്ണമായ ജീവശക്തിയെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നതിനാൽ ആ ശക്തിയെ രക്ഷിക്കാനായി ശ്വാസനാഡികളിൽ അപ്രതിബദ്ധമായ വായുസഞ്ചാരത്തെ ഉണ്ടാക്കി രക്തത്തെ ശുദ്ധമാക്കി വച്ചുകൊള്ളേണ്ടതു് ആവശ്യമാകുന്നു. നീതിശാസ്ത്രജ്ഞനു് വിസ്താരം കുറഞ്ഞ ഉഷ്ണമുള്ള കോൎട്ടുകളിൽ ചെന്നു വ്യവഹരിച്ചു് തന്റെ പാണ്ഡിത്യത്തെ പ്രദൎശിപ്പിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.”

രാജ്യതന്ത്രജ്ഞനു് ജനസംപൂൎണ്ണമായ ഒരു സ്ഥലത്തു് ദീൎഘങ്ങളും ശ്രദ്ധാപൂൎവങ്ങളും ആയ വാദങ്ങൾകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ശ്രമത്തേയും മനഃക്ഷോഭത്തേയും സഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇതിനാൽ നീതിശാസ്ത്രജ്ഞൻ പൂൎണ്ണമായി വ്യവഹരിച്ചുംകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴും രാജ്യതന്ത്രജ്ഞൻ പൂൎണ്ണമായി വേല ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴും ബുദ്ധിശക്തികളെക്കാൾ അധികമായിക്കൂടിയും ശരീരശക്തിയെ ഉപയോഗിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈവിധ ശക്തികൾ ബ്രൗഹാം, ലിണ്ഡ്ഹഴ്സ്റ്റ്, കാംബർ മുതലായ നീതിശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരാലും പീൽ, ഗ്രാഹാം, പാൽമർസ്റ്റൺ മുതലായ രാജസദസ്സിലെ നേതാക്കളാലും സവിശേഷമായി

പ്രദർശിപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇവരെല്ലാവരും വിശാലവക്ഷസ്സുകളായിരുന്നു.

നേരും ഗുണവത്തായ അന്തഃകരണവും കൂടാതെയുള്ള കരുത്ത് മൂർത്തിമത്തായ ദോഷത്തെ മാത്രമേ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതായിരിക്കൂ. സദാചാരപൂർണ്ണതയുടെ പരമകാഷ്ഠയ്ക്ക് അത്യൽകൃഷ്ടബലത്തിന്റെയും എത്രയും കരുത്തുള്ള ജീവിതത്തിന്റെയും പരമകാഷ്ഠയെക്കാൾ അധികം ആപൽക്കരമായ വിരോധി മറ്റൊന്നുമില്ല എന്നും, അപരിഷ്കൃതജനങ്ങളുടെ ലക്ഷണമായ അതിനെ ആസുരതത്തിന്റെ പരമകാഷ്ഠയെ പ്രാപിക്കുന്നതിന് ഗർവം, ലോഭം, സ്വാർത്ഥപരത ഇവയുടെ യോഗം മാത്രമേ ആവശ്യമായിട്ടുള്ളു എന്നും, നോവാലീസ് എന്ന വിദ്വാൻ 'സന്മാർഗ്ഗവിചാരങ്ങൾ' എന്ന പേരുള്ള ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അപ്രകാരമുള്ള മനുഷ്യരുടെ ഇടയിൽ ലോകനാശകാരികളിലഗ്രേസരന്മാരേ കാണുമാറുണ്ട്. ദൈവം തന്റെ ദുരവബോധങ്ങളായ നിശ്ചയങ്ങളിൽ ഈ ഘാതുകന്മാരെയും ഭൂമിയിൽ സംഹാരകൃത്യത്തെ നടത്തുവാൻ സമ്മതിക്കുന്നു.

8. കരുത്തിന്റെ ശരിയായ വിധം.

നേരോടും സ്വകൃത്യനിഷ്ഠയോടുംകൂടി പ്രവൃത്തികളെ ചെയ്യുന്നവനും മഹാമനസ്കനുമായ കരുത്തുള്ള മനുഷ്യൻ മുൻ പറഞ്ഞ വിധമായ കരുത്തുള്ളവരിൽ നിന്നും വളരെ ഭേദമാണ്. രാജ്യഭരണത്തിൽ എന്നപോലെ ഗൃഹഭരണത്തിലും ന്യായം ആവശ്യകമാകയാൽ അവൻ അവന്റെ വ്യാപാരങ്ങളിലും പബ്ലിക്ക് പ്രവൃത്തികളിലും കുടുംബജീവിതത്തിലും ന്യായസ്ഥനും നേരുള്ളവനും ആകുന്നു.

അവൻ വാക്കിലും ക്രിയയിലും എല്ലാ കാൎയ്യങ്ങളിലും നേരുള്ളവനായിരിക്കും. അവൻ അവന്റെ വൈരികളോടും ബലഹീനന്മാരോടും ദയാലുവും ഉദാരനും ആയിരിക്കും. മുൻകരുതൽ തീരെ ഇല്ലാത്തവനായിരുന്നാലും ഉദാരശീലനും പരോപദ്രവം ചെയ്യാത്തവനും ആയിരുന്ന ഷെറിഡന്റെ ഉന്മേഷമുള്ളതും ശാന്തവും ആയ ബുദ്ധിസാമൎത്ഥ്യം ഒരുത്തന്റെ മനസ്സിനും വേദനയെ ഉണ്ടാക്കീട്ടില്ല എന്ന് അയാളെക്കുറിച്ച് യഥാൎത്ഥമായി പറയപ്പെട്ടിരുന്നു. സകല ക്രിയകളിലും ഏകരൂപമായ ഹാൎദ്ദവും അനുകമ്പയുംകൊണ്ട് അന്യന്മാരുടെ ശുശ്രൂഷയേയും സ്നേഹത്തേയും സമ്പാദിച്ച ഫ്ാക്സ് എന്ന മന്ത്രിവരന്റെ സ്വഭാവവും അപ്രകാരം ഉള്ളതായിരുന്നു. അയാൾ നേരിനെ വളരെ ശുഷ്കാന്തിയോടുകൂടി സൂക്ഷിക്കുന്ന ആളായിരുന്നു. ഇപ്രകാരം ഒരു കഥ പറയാറുണ്ട്. അയാൾ ഒരു കച്ചവടക്കാരന് എഴുതിക്കൊടുത്തിരുന്ന കച്ചീട്ടിൻപടിയുള്ള പണത്തെ വാങ്ങിക്കാനായി അവൻ അയാളുടെ വീട്ടിൽ ചെന്നപ്പോൾ അയാൾ എണ്ണിക്കൊണ്ടിരുന്ന പണത്തിൽ നിന്നു തന്നേ തരാനുള്ള പണം തന്നുതീക്കണമെന്ന് അവൻ ചോദിച്ചു. അതു കേട്ട് ആ പണം ഷെറിഡനു കൊടുക്കാനുള്ളതെന്നും ഷെറിഡനു കൊടുക്കാനുള്ള കടത്തിനു യാതൊരു പ്രമാണവും ഇല്ലായ്കയാൽ തനിക്കു വല്ല ആപത്തും സംഭവിക്കുന്നതായാൽ ഷെറിഡനു പണം നഷ്ടമായിപ്പോകുമെന്നും ഫ്ാക്സ് പറഞ്ഞു. കച്ചവടക്കാരൻ അതു കേട്ട് "ഞാനും എന്റെ കടത്തിനെയും രേഖാപ്രമാണമില്ലാതെ വിശ്വാസത്തിന്മേലുള്ള കടമാക്കിത്തീക്കാം" എന്നു പറഞ്ഞു കച്ചീട്ടിനേ കീറിക്കളഞ്ഞു. ഈ പ്രവൃ

ത്തിയാൽ ഫ്ോക്സ് ജിതനായി അയാൾ അവൻെറ വിശ്വാസത്തെ അഭിനന്ദിച്ച് "എന്നാൽ ഷെറിഡനു പിന്നെ കൊടുക്കാം; നിനക്കു തരാനുള്ള കടം അധികനാളായി കിടന്നതാണ്" എന്നു പറഞ്ഞുംകൊണ്ട് അവനു കൊടുക്കാനുള്ള പണം കൊടുത്തു.

സ്ഥിരഗുണനായുള്ള മനുഷ്യൻ അന്തഃകരണാനുസാരി ആകുന്നു. അവൻ തന്റെ പ്രവൃത്തിയിലും വാക്കിലും എല്ലാ ക്രിയയിലും അന്തഃകരണത്തെ ഉപയോഗിക്കുന്നു. ഇംഗ്ലണ്ടിൽ രാജാവില്ലാതിരുന്ന് ജനങ്ങൾ രാജ്യഭാരം ചെയ്തുവന്ന കാലത്തിൽ അവിടത്തെ സൈന്യത്തിൽ ചേൎന്നിരുന്ന ഭടന്മാർ ഭൃത്യന്മാരും സാധാരണ വേലക്കാരും ആയിരുന്നതിനാൽ അവൎക്കു പകരം യോദ്ധാക്കളായ ഭടന്മാർ വേണമെന്ന് ജനസമുദായത്തിൻെറ നേതാവായ ക്രാംവെൽ പാർലമെൻറുകാരോടു ചോദിച്ചപ്പോൾ ഈ യോദ്ധാക്കൾ അവരുടെ പ്രവൃത്തിയിൽ പൂൎണ്ണമായി അന്തഃകരണത്തെ അനുസരിച്ചു നടക്കുന്ന ആളുകളായിരിക്കണം എന്നുകൂടി അയാൾ പറഞ്ഞിരുന്നു. ഐറൺസൈഡ്സ് എന്നു പേരുള്ള ക്രാംവെലിൻെറ പ്രസിദ്ധമായ സൈന്യത്തിൽ ചേൎന്നിരുന്നവർ അപ്രകാരമുള്ളവരായിത്തന്നേ ഇരുന്നു.

"മനസ്സുണ്ടെങ്കിൽ വഴിയുമുണ്ട്" എന്നുള്ളതു് സത്യമായുള്ള ഒരു പഴഞ്ചൊല്ലാകുന്നു. ഒരു കാൎയ്യം പ്രവൎത്തിക്കണം എന്നു നിശ്ചയിക്കുന്ന ആൾ നിശ്ചയംകൊണ്ടു മാത്രം അതിലേക്കുള്ള പ്രതിബന്ധങ്ങളെ ഒക്കെയും കടന്ന് അതിനെ സാധിച്ചുകൊള്ളുന്നു. നാം ശക്തന്മാരാണെന്നു വിചാരിക്കുന്നതു് മിക്കവാറും ശക്തന്മാരായിരിക്ക

9. നിശ്ചയത്താൽ കാൎയ്യസാദ്ധ്യമുണ്ടാകും.

തന്നെയാകുന്നു. സാധിക്കണം എന്നു് ഉറപ്പായി വിചാരിക്കുന്നതു പലപ്പോഴും സാധിക്കാതെന്നേ ആകുന്നു. ഏവഞ്ച ശ്രദ്ധാപൂർവ്വമായ നിശ്ചയത്തിനു് ഏകദേശം സർവ്വശക്തതയുടെ ഒരു ഛായയുണ്ടെന്നു പലപ്പോഴും കാണപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. സുവാറോവിൻെറ സ്വഭാവശക്തി അയാളുടെ ഇച്ഛാശക്തിയിൽ അവലംബിച്ചിരുന്നു. അനേകം നിശ്ചയമുള്ള ആളുകളെപ്പോലെ അതിനെ ഒരു രീതിയായിട്ടു് അയാൾ പ്രസംഗിച്ചു വന്നു. "നിങ്ങൾക്കു പാതി ഇച്ഛിക്കയേ പാടുള്ളു" എന്നു് അയാൾ തോററുപോയവരോടു പറയും. 'അശക്യം' എന്ന വാക്കിനെ ശബ്ദനിഘണ്ടുവിൽ നിന്നും എടുത്തുകളയണമെന്നു് റിച്ചില്യുവിനെയും നെപ്പോളിയനെയുംപോലെ അയാൾ പറഞ്ഞു വന്നു. 'എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ', 'എനിക്കു കഴികയില്ല', 'അസാദ്ധ്യമാണു്' എന്നീ വാക്കുകളെ അയാൾ സർവ്വോപരി ഗർഹിച്ചു വന്നു. "പഠിക്ക, ചെയ്ക, ശ്രമിക്ക" എന്നിങ്ങനെ അയാൾ എല്ലാവരോടും പറഞ്ഞു. ബുദ്ധിശക്തികളെ സ്ഥിരതയോടുകൂടി വർദ്ധിപ്പിച്ചു വ്യാപരിക്കുന്നതിനാലുണ്ടാകുന്ന ഫലങ്ങൾക്കു് അയാൾ പ്രസിദ്ധമായ വിധത്തിൽ ദൃഷ്ടാന്തീഭൂതനായിരുന്നുവെന്നു് അയാളുടെ ചരിത്രകർത്താവു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഈ ശക്തികളുടെ ബീജങ്ങൾ എല്ലാ ആളുകളുടെ ഹൃദയങ്ങളിലും ഉണ്ടു്.

നെപ്പോളിയൻെറ ഇഷ്ടസിദ്ധാന്തങ്ങളിലൊന്നു് "സ്ഥിരമായ നിശ്ചയമാണു് ഏററവും സത്യമായ വിവേകം" എന്നുള്ളതാകുന്നു. അയാളുടെ ജീവിതം ശക്തിമത്തായും നിശ്ശങ്കമായും ഉള്ള ഒരു മനസ്സിനാൽ എന്തെല്ലാം സാദ്ധ്യമാണെന്നുള്ളതിനെ വ്യക്തമായി കാണിച്ചിരിക്കുന്നു.

അയാൾ തൻെറ മനശ്ശരീരങ്ങളുടെ ബലത്തെ മുഴുവനും തൻെറ പ്രവൃത്തിയെ ലക്ഷീകരിച്ചു് ഉപയോഗിച്ചുവന്നിരുന്നു. അശക്തന്മാരായ രാജാക്കന്മാരും അവരാൽ ഭരിക്കപ്പെട്ടുവന്ന ജനങ്ങളും എല്ലാം ഓരോരുത്തരായി അയാൾക്കു് അധീനന്മാരായി ഭവിച്ചു. തൻെറ സൈന്യങ്ങൾ പോകുന്ന വഴിയിൽ ആൽപ്സ്പർവതം ഉണ്ടെന്നു് അയാളോടു ചിലർ പറഞ്ഞപ്പോൾ "ആൽപ്സ് അവിടെ ഉണ്ടായിരിക്കരുതു്" എന്നു് അയാൾ പറഞ്ഞു് സിംപ്ലൻ എന്ന കൊടുമുടിക്കു കുറുകെ ഒരു വഴി വെട്ടിച്ചു. ആ സ്ഥലം മുമ്പേ ദുർഗ്ഗമമായിരുന്നു. "അശക്യം എന്ന വാക്കു് മൂഢന്മാരുടെ ശബ്ദനിഘണ്ഡുവിൽ മാത്രം കാണപ്പെടുന്ന ഒരു വാക്കാണു്" എന്നു് അയാൾ പറഞ്ഞു. അയാൾ കഠിനമായി അദ്ധ്വാനിക്കുന്ന ഒരാളായിരുന്നു. അയാൾ ചിലപ്പോൾ ഏകകാലത്തിൽ തന്നെ നാലു സെക്രട്ടറിമാരെക്കൊണ്ടു വേല ചെയ്യിച്ചു് അവരേ ക്ഷീണിപ്പിക്കും. അയാൾ ആരെയും, തന്നെക്കൂടിയും, വേല ചെയ്യിക്കാതിരിക്കയില്ല. അയാളുടെ നടത്തയെക്കണ്ടു് മററുള്ളവരും പ്രോത്സാഹിതന്മാരായി ഭവിച്ചു.

10. പ്രയത്നവും വാസനയും.

ചെറുപ്പക്കാരായ ആളുകൾക്കു് സാധാരണമായി ഉണ്ടായിരിക്കുന്ന വിചാരം പ്രയത്നത്തിനും വാസനയ്ക്കും തമ്മിൽ ചേർച്ചയില്ല എന്നാകുന്നു. അതുകൊണ്ടു് അവർ മന്ദബുദ്ധികളാണെന്നു വിചാരിക്കപ്പെടും എന്നു ശങ്കിച്ചു് അജ്ഞന്മാരായിരിക്കുന്നതുതന്നേ കൊള്ളാമെന്നു വിചാരിച്ചു കൊള്ളുന്നു. പാഠശാലകളിൽ ഹൃദ്യങ്ങളായ പദ്യങ്ങളേ ഉണ്ടാക്കാൻ കഴിയുന്നവരായി തീൎന്നുകൊണ്ടു് തീരെ കെട്ടുപോയവരായ അനവധി ചെറുപ്പക്കാരുണ്ടു്. അവ

രുടെ വാസനാ അപ്പോൾ സ്ഥാപിതമായതുകൊണ്ടു് അവരുടെ അവസ്ഥയുടെ മാഹാത്മ്യത്തിന്നനുരൂപമായ വിധത്തിലുള്ള പ്രവൃത്തികൾ മാത്രമേ അവൎക്ക ചെയ്യേണ്ട തായിരുന്നുള്ളു. ഈ മഹത്വം നിമിത്തം അവർ നൂതന മായി ഒന്നും വായിക്കാതെ ഇരിക്കയും മുമ്പേ വായിച്ചിട്ടു ള്ളതിനേ വിസ്മരിക്കയും ബുദ്ധിശക്തിയേ പല്ലവഗ്രഹണ രീത്യാ പ്രയോഗിച്ചു സമസ്തവിഷയങ്ങളിലും തങ്ങൾക്ക പരിചയമുണ്ടെന്നു നടിക്കയും ചെയ്തു് ക്ഷണേന കേവലം നിസ്സാരന്മാരും അല്പന്മാരും ആയി ഭവിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

യാതൊരു പ്രസിദ്ധ ഗ്രന്ഥകൎത്താക്കന്മാരുടെ വിദ്യാ വ്യവസായരീതിയെക്കുറിച്ചു നമുക്കു് അധികം പരിചയ മുണ്ടോ അവരുടെ അഭ്യാസശീലങ്ങളെക്കുറിച്ചു സംക്ഷി പ്തമായും സപ്രമാണമായും ഉള്ള ഒരു വിവരണത്തെ രചി ക്കുന്നതു് എത്രയും പ്രയോജനകരമായിരിക്കും. അതിനാൽ അസാധാരണ ഖ്യാതിയേ പ്രാപിച്ച കവികൾ, വാഗ്മി കൾ, രാജ്യതന്ത്രജ്ഞന്മാർ, ചരിത്രമെഴുത്തുകാർ മുതലായ വർ ശബ്ദനിഘണ്ടുകാരന്മാരെയും സൂചകപത്രങ്ങൾ എഴുതുന്നവരെയും പോലെ തന്നേ കഠിനമായി പ്രയത്ന പ്പെട്ടിട്ടുള്ളവരാണെന്നും, അവർ മററുള്ളവരെക്കാൾ ശ്രേ ഷ്ഠന്മാരായതിനു സ്പഷ്ടമായ കാരണം അവർ മററുള്ളവ രെക്കാൾ അധികം ശ്രമപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതാണെന്നും, ബോധപ്പെടുകയും വാസനയുണ്ടെങ്കിൽ പ്രയത്നപ്പെടേ ണ്ടാ എന്നുള്ള മിഥ്യാജ്ഞാനം ഇല്ലാതെയാകയും ചെയ്യും.

ഗിബ്ബൺ എന്ന പ്രസിദ്ധനായ ചരിത്രഗ്രന്ഥകാരൻ വേനലിലും വൎഷത്തിലും പ്രഭാതംതോറും ആറു മണിക്ക വായിച്ചു തുടങ്ങും. ബെക്കു് എന്ന പ്രസിദ്ധനായ വാഗ്മി

മനുഷ്യരിൽ ഒക്കെയും വച്ചു് അതിപ്രയത്നശീലനും അക്ഷീണനും ആയിരുന്നു. ലബ്നട്ട്സ് എന്ന വേദാന്തി ഗ്രന്ഥശാലയിൽ നിന്നും വെളിയിൽ ഒരിക്കലും വന്നിട്ടില്ല. പാസ്കൽ എന്ന ഗണിതശാസ്ത്രജ്ഞൻ ക്രമത്തിലധികം പഠിക്കയാൽ മരണത്തേ പ്രാപിച്ചു. സിസറോ എന്ന രാജ്യതന്ത്രജ്ഞനും അതുനിമിത്തം തന്നേ മരിക്കാൻ ഭാവിച്ചുവെന്നു വരുകിലും രക്ഷപ്പെട്ടു. മിൽട്ടൺ എന്ന കവിശ്രേഷ്ഠൻ ഒരു കച്ചവടക്കാരനെയോ വക്കീലിനെയോ പോലുള്ള നിയമത്തോടുകൂടി പുസ്തകങ്ങൾ വായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അയാൾക്കു് ആ കാലത്തിലുള്ള ശാസ്ത്രങ്ങളെല്ലാം അറിയാമായിരുന്നു. ബേക്കൺ എന്ന തത്വജ്ഞാനിയും അതുപോലെതന്നെ ആയിരുന്നു. റാഫേൽ എന്ന ചിത്രമെഴുത്തുകാരൻ മുപ്പത്തേഴവയസ്സേ ജീവിച്ചിരുന്നുള്ളു. പിന്നീടുണ്ടായ ചിത്രമെഴുത്തുകാൎക്കു് ഏകമാതൃകയായിരിക്കത്തക്കവണ്ണം ആ അല്പകാലത്തിനിടയ്ക്കു് ആയാൾ ചിത്രമെഴുത്തുവിദ്യയേ പൂൎവ്വകാലാപേക്ഷയാ എത്രയും അതിശയത്തേ പ്രാപിപ്പിച്ചു.

ഏതദ്വിപരീതമായും ഉദാഹരണങ്ങളുണ്ടു്. എന്നാൽ പ്രായേണ വാസ്തവമായി മഹാന്മാരായിരുന്ന ആളുകളുടെ ജീവിതമെല്ലാം കഠിനമായും നിരന്തരമായും ഉള്ള പ്രയത്നത്തോടുകൂടിയ ഒരു ജീവിതമായിരുന്നു. അവർ സാധാരണയായി മദ്ധ്യവയസ്സുവരെ ദാരിദ്ര്യത്താൽ പീഡിതന്മാരും, അന്യന്മാരാൽ അനാദരിക്കപ്പെട്ടവരും, തെററായി ഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടവരും, നിന്ദിക്കപ്പെട്ടവരും, മററുള്ളവർ ഉറങ്ങുന്ന സമയം ചിന്തിച്ചുംകൊണ്ടും മററുള്ളവർ വിഷയാസക്തന്മാരായിരിക്കുമ്പോൾ വായിച്ചുംകൊണ്ടും

ലോകത്തിൽ നികൃഷ്ടന്മാരായുള്ളവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ തങ്ങ ൾക്ക് എപ്പോഴും ഇരിക്കേണ്ടിവരുകയില്ലെന്ന് ഒരാത്മ ബോധത്തോടുകൂടിയവരും ആയി കാലം കഴിച്ചിരുന്നു. പിന്നെ അവരുടെ കാലം തെളിഞ്ഞു് ഏതെങ്കിലും യാദൃ ച്ഛികസംഗതിയാൽ അവക്കു പ്രഥമസന്ദർഭം ലഭിച്ച പ്പോൾ അവർ ധനികന്മാരും എത്രയും ബുദ്ധിശക്തിയു ള്ളവരും ആയിത്തീൎന്നു വളരെ യശസ്വികളായി ഭവിച്ചി ട്ടുണ്ടു്.

അപ്പോൾ അവരെ 'അതിവാസനക്കാർ' എന്നു ജന ങ്ങൾ പുകഴ്ത്തുന്നു. അതേ അവർ അതിവാസനക്കാരർ തന്നെ; എന്തെന്നാൽ അവർ അതിപ്രയത്നശീലരായിരു ന്നു. അവർ തങ്ങളുടെ തങ്ങളുടെ ഏകബുദ്ധിയിൽ മാത്രം വിശ്വസിച്ചിരിക്കാതെ അനേകബുദ്ധികളുടെ അറിവുകളെ ഗ്രഹിക്കയും, വളരെക്കാലമായി ശേഖരിക്കപ്പെട്ട പരി ജ്ഞാനത്തെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുകയും, അക്കാലത്തു് അറി ഞ്ഞിട്ടുള്ള സകല ശാസ്ത്രത്തിൻെറയും പാരത്തിൽ ചെ ന്നെത്തുന്നതുവരെ നിൽക്കാതെ അഭ്യസിച്ചുംകൊണ്ടിരി ക്കയും, സഹജയായ വാസനാശക്തി എത്രതന്നെ ഊൎജ്ജ സ്വലയായിരുന്നാലും അതിനേ സർവ്വപ്രകാരേണയുള്ള പരിശ്രമംകൊണ്ടു സഹായിക്കുന്നതിനെ അവരുടെ ജന്മ സാഫല്യമായി വിചാരിക്കയും ചെയ്തുവന്നു.

എന്നാൽ അറിവു വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ചും ജ്ഞാനസമ്പാദനത്തിനുള്ള ഉത്തമമാൎഗ്ഗങ്ങളെക്കുറിച്ചും പ്രസംഗിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ അത്യധികം ജാഗ്രത യോടുകൂടി ഗ്രഹണശക്തിയെ എന്തിനായിക്കൊണ്ടു വർദ്ധി പ്പിക്കണമെന്നും അത്ര വളരെ ജ്ഞാനംകൊണ്ടുള്ള പ്രയോ

ജനം എന്താണെന്നും ചിലർ ചോദിക്കാൻ തോന്നുമായിരിക്കും. അത്ര വളരെ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതിനാലുള്ള പ്രയോജനമെന്തു്? നമുക്കു തന്നിട്ടുള്ള എഴുപതു വയസ്സു കൊണ്ടു നാമെന്താണു ചെയ്യേണ്ടതു്? മരണാന്തം നാം എങ്ങനെയാണു് ആയുസ്സു കഴിച്ചുകൂട്ടേണ്ടതു്? ജ്ഞാനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഇച്ഛയുണ്ടെങ്കിൽ മാത്രമേ എത്രയും ദരിദ്രനായ വേലക്കാരന്റെ ജീവിതത്തെക്കാൾ മഹത്തമനും അതിധനികനും ആയുള്ളവന്റെ ജീവിതത്തിനു മാഹാത്മ്യമൊള്ളുവെന്നു് ഞാൻ ശപഥം ചെയ്യുന്നു. എന്തെന്നാൽ നമ്മുടെ മനസ്സ് പാർസികൾ പർവ്വതത്തിന്റെ മുകളിൽ ജ്വലിപ്പിക്കുന്ന അഗ്നിപോലെയാകുന്നു. അതു് രാവും പകലും ജ്വലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അതിനെ കെടുത്താൻ വഹിയാ. അതിനു ശുദ്ധമായ ജ്ഞാനമോ നികൃഷ്ടവിഷയങ്ങളോ എന്തെങ്കിലും ഇന്ധനരൂപമായി ഉണ്ടായിരിക്കണം.

അതുകൊണ്ടു് ഗ്രഹണശക്തിയെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിൽ ജ്ഞാനത്തെ ദൃഢപ്രേമത്തോടുകൂടി ആയുഷ്കാലം മുഴുവനും സ്നേഹിക്കണമെന്നു പറയുമ്പോൾ ഈ താഴെപ്പറയുംപ്രകാരമല്ലാതെ വേറെ എന്താണു പറയുന്നതു്? നിരപരാധതയേയും സൽഗുണത്തേയും ശുദ്ധവൃത്തിയേയും സ്നേഹിക്കണം; ഒരുത്തൻ ധനികനും മഹാനുമായിരുന്നാൽ അവനെ അങ്ങനെയാക്കിത്തീർത്ത അദൃഷ്ടത്തെ ആക്ഷേപിക്കാതെ അതിനെ ന്യായമെന്നു ജനങ്ങളെക്കൊണ്ടു പറയിപ്പിക്കുന്നതായുള്ളതിനേയും, ഒരുത്തൻ ദരിദ്രനായിരുന്നാൽ ദാരിദ്ര്യത്തെ മാന്യമാക്കിത്തീർത്ത അതിഗർവ്വിഷ്ഠന്മാർ കൂടിയും അതിനെ ഹസിക്കുന്നതു്

അന്ന്യായമാണെന്നു തോന്നിക്കുന്നതായുള്ളതിനേയും സ്നേഹിക്കണം; നമ്മെ ആശ്വസിപ്പിക്കയും ഭ്രഷിപ്പിക്കയും ഒരിക്കലും നമ്മെ ത്യജിക്കാതിരിക്കയും ഈ ലോകത്തിൽ നമ്മെക്കുറിച്ചു പ്രവൎത്തിക്കപ്പെടാവുന്ന ക്രൗൎയ്യം, അന്ന്യായം, ഉപദ്രവം ഇവയുടെ ബാധയുണ്ടാകാത്ത വിധത്തിൽ അസീമയായ വിചാരബുദ്ധിയെ തരുകയും ചെയ്യുന്നതായുള്ളതിനേയും, നമ്മുടെ മനോഗതങ്ങളെ സ്വാഭാവികമായി ശ്രേഷ്ഠങ്ങളും മാന്ന്യങ്ങളുമാക്കി അല്പതയുടെയോ വ്യാജത്തിൻെറയോ വിചാരക്ഷണത്തിൽ തന്നെ അത്യന്തജുഗുപ്സയെ മനസ്സിൽ ജനിപ്പിക്കുന്നതായുള്ളതിനേയും സ്നേഹിക്കണം.

അതുകൊണ്ടു് എല്ലാ യുവാക്കന്മാരും വിദ്ദ്യാസമ്പാദനത്തിലേക്കായി പ്രവൎത്തിച്ചാൽ സംശയിക്കാതേയും പൎയ്യവസാനത്തെക്കുറിച്ചു ഭയപ്പെടാതേയും ഇരിക്കേണ്ടതാണു്. വിദ്ദ്യാഭ്യാസാരംഭത്തിലുള്ള മുഷിച്ചിലും ആന്ധ്യവുംകൊണ്ടും വിദ്ദ്യാസമ്പാദനമാൎഗ്ഗത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ദുഃഖവും ദാരിദ്ര്യവും പ്രയാസവും കൊണ്ടും ഭയപ്പെട്ടുപോകാതെ വിദ്ദ്യയേ നമ്മെക്കാത്തുംകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കുലദേവതയെപ്പോലെ സദാ അനുസരിക്കയും ആരാധിക്കയും ചെയ്യണം. അങ്ങനെ ചെയ്താൽ വിദ്ദ്യ നമ്മെ ഒടുക്കം വെളിച്ചത്തിൽ കൊണ്ടെത്തിക്കയും, നമ്മെ ഗ്രഹണധാരണശക്തിയുള്ളവരും നിൎവ്വഹണോപായങ്ങളിലും ഊഹാപോഹങ്ങളിലും സമ്പന്നന്മാരും യുക്തിവാദങ്ങളിൽ സമൎത്ഥന്മാരും ലൗകികങ്ങളായ സകല കാൎയ്യങ്ങളിലും നമ്മുടെ സമസൃഷ്ടന്മാരെക്കാൾ അധിക വിവേകികളും അധികബലവാന്മാരും ആക്കിത്തീൎക്കയും ചെയ്യും.

സർ ജോഷ്വാറെനാൽഡ്സ് വ്യവസായശക്തിയിൽ അധികമായി വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. അയാളുടെ മതം

11. വ്യവസായശക്തി.

ക്ഷമയോടും ജാഗ്രതയോടുംകൂടി പ്രയത്നപ്പെട്ടാൽ എല്ലാവക്കും ശ്രേഷ്ഠതയെ സമ്പാദിക്കാമെന്നും, കഠിനപ്രയത്നംകൊണ്ട് വാസനാ എന്ന അസാധാരണധർമ്മം ഉണ്ടാകുമെന്നും, ഒരു തൊഴിലാളിയുടെ നൈപുണ്യത്തിന്ന് അവൻെറ സ്വന്തപ്രയത്നത്തിൻെറ അതിരല്ലാതെ വേറെ യാതൊരു അതിരില്ലാ എന്നും ആയിരുന്നു. അയാൾ വാസനാബലം എന്നു പറയുന്നതിൽ വിശ്വസിച്ചില്ല. അയാളുടെ വിശ്വാസം അഭ്യാസത്തിലും പ്രയത്നത്തിലും തന്നെയായിരുന്നു. പ്രയത്നത്തിന്റെ പ്രതിഫലമായിട്ടല്ലാതെ ശ്രേഷ്ഠതാ മനുഷ്യന്ന് ഒരിക്കലും കൊടുക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്ന് അയാൾ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതിശയിതബുദ്ധിസാമൎത്ഥ്യം ഉണ്ടെങ്കിൽ പരിശ്രമത്താൽ അതിന്നു വർദ്ധനയുണ്ടാകും; മിതങ്ങളായ സാമൎത്ഥ്യങ്ങളേ ഉള്ളുവെങ്കിൽ പരിശ്രമത്താൽ അവയുടെ ന്യൂനതകൾ തീൎന്നുപോകും. സമ്യക്പ്രയോജിതമായ പരിശ്രമത്താൽ അസാദ്ധ്യമായിട്ടുള്ളതു യാതൊന്നുമില്ല; പരിശ്രമം കൂടാതെ സാദ്ധ്യമായുള്ളതും ഒന്നുമില്ല. സർ ഫ്ൌവൽബെക്സ്റ്റനും ഇതുപോലെ അഭ്യാസശക്തിയിൽ വിശ്വാസമുള്ളവനായിരുന്നു. ഒരു പ്രവൃത്തിയെ ചെയ്തുതീക്കുന്നതിന്ന് അന്യന്മാക്ക് വേണ്ടതായ നേരത്തിൽ ഇരട്ടിനേരവും ഇരട്ടി പ്രയത്നവുംകൊണ്ട് അവരോളം വെടിപ്പായി ആ പ്രവൃത്തിയെ ചെയ്തുതീക്കുവാൻ കഴിയുമെന്ന് അയാൾക്ക് ഒരു വിനീതമായ അഭിപ്രായം ഉണ്ടായിരുന്നു. അയാളുടെ വിശ്വാസം സാധാരണ സാമഗ്രികളിലും അസാധാരണ പരിശ്രമത്തിലും ആയിരുന്നു,

ഡാക്ടർ റാസ് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—"ഭാവികാലത്തിൽ മേധാവികൾ എന്നു ലോകത്താൽ സമ്മതിക്കപ്പെടാവുന്ന അനേകം ആളുകളെ ഞാൻ എന്റെ ജീവിതകാലത്തിനിടയ്ക്കു കണ്ടിട്ടുണ്ട്. അവരെല്ലാവരും വളരെ പരിശ്രമശീലന്മാരും ഐകാഗ്ര്യമുള്ളവരും ആയിരുന്നു. ബുദ്ധിസാമൎത്ഥ്യം അതിന്റെ ഫലങ്ങളായ കൃത്യങ്ങളാൽ അറിയപ്പെടുന്നു. അന്യഥാ ഉള്ള ബുദ്ധിസാമൎത്ഥ്യം നിഷ്പ്രയോജനമാകുന്നു. എന്നാൽ ശ്ലാഘ്യങ്ങളായ കൃത്യങ്ങൾ അനേകകാലം കൊണ്ടും അധികപ്രയത്നം കൊണ്ടും സാധിക്കേണ്ടവയാകുന്നു. ഇവ ഇച്ഛാമാത്രത്താൽ സാദ്ധ്യങ്ങളല്ല. മഹത്തായ എല്ലാ കൃത്യവും വളരെക്കാലം ചെയ്തിട്ടുള്ള പൂൎവാഭ്യാസത്തിന്റെ ഫലമാകുന്നു. പ്രയത്നത്താലാണ് ലാഘവം സിദ്ധിക്കുന്നത്. ആരംഭത്തിൽ പ്രയാസമില്ലാതെയിരുന്ന യാതൊന്നും എളുപ്പമുള്ളതായി കാണപ്പെടുന്നില്ല. നടക്കുന്നതുപോലും അപ്രകാരമുള്ളതുതന്നെ. ശുഷ്കാന്തിയോടുകൂടി ശ്രേഷ്ഠവിചാരങ്ങളെ അനൎഗ്ഗളമായി പ്രതിപാദിച്ച് ജനങ്ങളെ വിസ്മയിപ്പിക്കുന്ന വാഗ്മി ക്ഷമയോടുകൂടിയ ആവൎത്തിയാലും അനേക പരാജയങ്ങളുടെ ശേഷവുമാണ് തന്റെ നൈപുണ്യത്തെ സമ്പാദിച്ചിരിക്കുന്നത്.

ജാഗ്രതയും വ്യവസായവും കാലത്തിന്റെ യഥാക്രമമായ വിനിയോഗവും ബാലന്മാരുടെ സാരങ്ങളായ കൃത്യങ്ങൾ ആകുന്നു. അവൎക്കു നൽകപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഉത്തമസാമൎത്ഥ്യങ്ങളെ ഉപയോഗിക്കുന്നതിൽ അവൎക്കു ജാഗ്രതയില്ലായിരുന്നാൽ അവയെക്കൊണ്ടു യാതൊരു ഫലവുമില്ല. ബാല്യകാലത്തിൽ വ്യവസായശീലം എത്രയും ലഘുവായി സമ്പാദിക്കപ്പെടാവുന്നതാ

12. വ്യവസായവും ഐദംപര്യേണ പ്രവൃത്തിയും.

കുന്നു. അപ്പോൾ അതിലേക്കുള്ള പ്രോത്സാഹകങ്ങൾ ഉൽകർഷേച്ഛാ, കർത്തവ്യകർമ്മബോധം, സംഘർഷം, ആശാ, ഭാവിഗുണങ്ങളെക്കുറിച്ച് ജീവിതാരംഭകാലത്തിലുള്ള പൂർവ്വദൃഷ്ടി, ഇവ ഹേതുവായിട്ടു ബലവത്തരങ്ങളാകുന്നു.

വ്യവസായം പരിഷ്കാരത്തിനു ഹേതുവാകുന്നു എന്നു മാത്രമല്ല സന്തോഷത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനവും ആകുന്നു. എന്തെന്നാൽ ഒരലസമായ മനസ്സിന്റെ ഉദാസീനയായും ക്ഷീണയായും ഉള്ള അവസ്ഥയെപ്പോലെ ഈ ജന്മത്തിൽ സുഖാനുഭവത്തിനു വിരുദ്ധമായിട്ടുള്ളതു യാതൊന്നുമില്ല. വ്യവസായം ഇല്ലാതെയുള്ള ഒരാൾക്ക് സുഖസാധനങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നാലും അവയെ അനുഭവിക്കാൻ കഴികയില്ല. പ്രയത്നം മാത്രമേ സുഖാനുഭവത്തിനു രുചിയേ ജനിപ്പിക്കയൊള്ളു. അതു ശരീരാത്മാക്കളുടെ സൗഖ്യത്തിന് അത്യന്താവശ്യകമാകുന്നു. അലസതാ അതിനു വിരുദ്ധയായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. അതു സൽഗുണത്തിനോ അരോഗതയ്ക്കും സുഖത്തിനുമോ ഏതിനാണ് അധികം ശത്രുവായിട്ടുള്ളതെന്നു നിശ്ചയിക്കാൻ പാടില്ല. അലസതാ സ്വയം നിർവ്യാപാരയാണെങ്കിലും അതിനാലുള്ള ദോഷങ്ങൾ അപായകരങ്ങളായി ഭവിക്കത്തക്ക വിധത്തിൽ ബലവത്തുകൾ ആകുന്നു. അതു മന്ദമായി പ്രവഹിക്കുന്ന ഒരു നദിയെപ്പോലെ തോന്നുന്നു. എന്നുവരികിലും സ്ഥിരമായും അഭിവൃദ്ധിയോടു കൂടിയും ഉള്ള എല്ലാത്തിന്റെയും മൂലച്ഛേദത്തെ ചെയ്യുന്നു. അതു് ആദ്യം നിർഗ്ഗമമാർഗ്ഗം ഇല്ലാതെ കെട്ടിക്കിടന്നു ദുഷിച്ചു് പിന്നീട് ഉപദ്രവകരങ്ങളായ ആവികളെ ഉദ്ഗമിച്ചു് ആകാശത്തെ വിഷമയമാക്കിത്തീർക്കുന്ന വെള്ളംപോലെയാകുന്നു.

ഐശ്വൎയ്യാഭിവൃദ്ധിയാകട്ടെ സ്ഥാനവലുപ്പമാകട്ടെ അവയുള്ളവൻ വ്യവസായത്തിൽ നിന്നും ഐശ്വൎയ്യേണ പ്രവൃത്തിയിൽ നിന്നും ഒഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നതിലേക്കു കാരണമാകുന്നില്ല. എന്തെന്നാൽ വ്യവസായം നാം ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതിലേക്കുള്ള നിബന്ധനയാകുന്നു. അതു് ഈശ്വരകല്പനയാലും യുക്തിയാലും സഹജസ്വഭാവത്താലും അപേക്ഷിതമാകുന്നു. അതുകൊണ്ടു് അലസതയെ ദോഷത്തിനും വിനാശത്തിനും നിശ്ചയമായി ഹേതുഭൂതമാണെന്നറിഞ്ഞു ദൂരതഃ പരിഹരിക്കേണ്ടതാകുന്നു. അലസതാ എന്നതിൽ കേവലം നിൎവ്യാപാരസ്ഥിതി മാത്രമല്ല ഉൾപെട്ടിരിക്കുന്നതു്; അനേകംപേൎക്കു് ബാല്യകാലത്തേ വൃഥാ കളയുന്നതിനു നിമിത്തങ്ങളായി ഭവിക്കുന്ന നിസ്സാരങ്ങളും അല്പങ്ങളും ആയുള്ള എല്ലാ കൎമ്മങ്ങളും ഉൾപെട്ടിരിക്കുന്നു. ബാല്യകാലത്തിൽ വിനോദങ്ങൾ ആവശ്യകങ്ങളാകുന്നു. അവയേ നിഷേധിക്കുന്നതു വ്യൎത്ഥവും ക്രൂരവുമായിരിക്കും. ഇളവിനായിട്ടു വിനോദങ്ങൾ സമ്മതിക്കത്തക്കവയാണെങ്കിലും അവയേ ബാല്യകാലത്തിൽ വേലയാക്കി വച്ചുകൊള്ളുന്നതു് എത്രയും ശിക്ഷായോഗ്യമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. എന്തെന്നാൽ അവ കാലത്തേ കബളീകരിക്കയും, മനസ്സിനു വിഷയമായിത്തീരുകയും, ദുരാഗ്രഹങ്ങളെ വൎദ്ധിപ്പിക്കയും, പൌരുഷത്തേ ക്ഷയിപ്പിക്കയും, യുവാക്കന്മാരേ പ്രകൃത്യായുള്ള ബലത്തെ നശിപ്പിച്ചു സ്ത്രീപ്രായന്മാരാക്കിത്തീൎക്കയും ചെയ്യുന്നു.

നാത്യുച്ചശിഖരോ മേരുൎന്നാതിനിമ്നം രസാതലം
വ്യവസായസഹായാനാം നാതിപാരോ മഹോദധിഃ.

(വൃദ്ധ ചാണക്യൻ)

അംഗണവേദീ വസുധാ
കുല്യാ ജലധിസ്ഥലീച പാതാളം
വല്മീകശ്ച സുമേരുഃ
കൃതപ്രതിജ്ഞസ്യ പുരുഷസ്യ. (ബാണൻ)

ഒരു വിദ്വാനായ ആൾ തന്റെ പുത്രന്മാരെ വിളിച്ചു് അവരോടു് ഇപ്രകാരം ഗുണദോഷം പറഞ്ഞു:—

13. വിദ്യാ.

"എന്റെ പ്രിയപുത്രന്മാരേ, വിദ്യയെ സമ്പാദിച്ചുകൊൾവിൻ. എന്തെന്നാൽ ഈ ലോകത്തിൽ ധനത്തിലും അന്യസമ്പാദ്യങ്ങളിലും വിശ്വസിച്ചിരിക്കരുതു്. ഉപജീവനയാത്രപോലെയുള്ള ഒരു യാത്രയിൽ പൊന്നും വെള്ളിയും നിത്യവും ദുഃഖഹേതുക്കളാകുന്നു. അവയെ ഒരു ചോരൻ ഒന്നോടെ അപഹരിച്ചുകൊണ്ടുപോകയോ ക്രമേണ ഉടമസ്ഥൻ തന്നെ ചെലവിട്ടുകളകയോ ചെയ്യുന്നതായിരിക്കും. എന്നാൽ വിദ്യാ ഒരിക്കലും വററാത്ത ഊററാകുന്നു. അതു് നിലനിൽക്കുന്ന ഒരു നിധിയാകുന്നു. വിദ്യയുള്ള ഒരാൾ നിർദ്ധനനായിത്തീർന്നാലും അതു് അത്ര സാരമായിട്ടുള്ളതല്ല; എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ജ്ഞാനംതന്നെ മഹാധനം ആകുന്നു. അയാൾ പോകുന്നേടത്തൊക്കെയും മാനിക്കപ്പെടുകയും മാന്യസ്ഥാനത്തിരിക്കയും ചെയ്യുന്നു. ജ്ഞാനഹീനനായുള്ളവൻ അന്നവസ്ത്രാദികൾക്കുകൂടി കഷ്ടപ്പെടുന്നു."

വിദ്യാനാമ നരസ്യ രൂപമധികം പ്രച്ഛന്നഗുപ്തം ധനം
വിദ്യാ ഭോഗകരീ യശസ്സുഖകരീ വിദ്യാ ഗുരൂണാം ഗുരുഃ
വിദ്യാ ബന്ധുജനോ വിദേശഗമനേ വിദ്യാ പരാ ദേവതാ
വിദ്യാ രാജസു പൂജ്യതേ, നഹി ധനം, വിദ്യാ വിഹീനഃ
[പശുഃ.
(ഭർത്തൃഹരി)

ന ചോരഹാൎയ്യം ന ച രാജഹാൎയ്യം
ന ഭ്രാതൃഭാജ്യം ന കരോതി ഭാരം
വ്യയേ കൃതേ വൎദ്ധത ഏവ നിത്യം
വിദ്യാധനം സൎവ്വധനാൽ പ്രധാനം.

14. വേലയും അധിക വേലയും.

മിതമായുള്ള വേല ശരീരത്തിനെന്നപോലെ മനസ്സിനും ഹിതമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. മനുഷ്യൻ ശരീരത്തിലെ അവയവങ്ങളാൽ വഹിച്ചു രക്ഷിക്കപ്പെടുന്ന ഒരു ചൈതന്യമാകുന്നു. ആരോഗ്യാനുഭവത്തിൽ ആ അവയവങ്ങളുടെ നിസ്തന്ദ്രവ്യാപാരം ആവശ്യകമാകുന്നു. എന്നാൽ അമിതമായ വേല ഉപദ്രവകരമാകുന്നു. കഠിനമായ വേല ഏകരൂപമായും ക്ഷീണിപ്പിക്കുന്നതായും ആശയ്ക്കവകാശം കൊടുക്കാത്തതായും ഉള്ള ഒരു പ്രവൃത്തിയെപ്പോലെ അത്ര ദോഷകരമായിട്ടുള്ളതല്ല. ആശാജനകമായുള്ള വേലയൊക്കെയും സുഖകരമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ഉപയുക്തവും ആശാജനകവും ആയ വിധത്തിൽ വ്യാപൃതനായിരിക്കുന്നതു് സുഖത്തിനു മുഖ്യഹേതുവാകുന്നു. മിതമായ മാനസികവ്യാപാരം മറ്റേതുവിധവ്യാപാരത്തേക്കാളും അധികം ക്ഷീണിപ്പിക്കുന്നതല്ല. അതു ക്രമമായി ചെയ്യപ്പെട്ടാൽ വ്യായാമം എന്നപോലെ ശരീരസുഖത്തെ വൎദ്ധിപ്പിക്കുന്നതാണു്. ക്രമത്തിലധികമായാൽ ശരീരസൗഖ്യത്തിനു ഹാനികരമായിത്തീരുന്നതുമാകുന്നു. എന്നാൽ കേവലം തിന്നുകയും കുടിക്കയും യാതൊരു പ്രവൃത്തിയും കൂടാതെ ഉറങ്ങുകയും ചെയ്തു കാലക്ഷേപം ചെയ്യുന്നതു് വളരെ അധികം ദോഷകരമാകുന്നു. വേലകൊണ്ടുള്ള ക്ഷീണത്തെക്കാൾ അലസശീലംകൊണ്ടുള്ള ക്ഷീണം വേഗത്തിൽ വന്നേക്കുന്നു.

എന്നാൽ അധികവേലകൊണ്ട് ഒരിക്കലും ലാഭമുണ്ടാകയില്ല. അതു വാസ്തവത്തിൽ നഷ്ടമേ ആകുന്നുള്ളു. വിശിഷ്യ അസഹ്യതാബുദ്ധിയോടുകൂടിയായാൽ വേലയിൽ അസഹ്യതാബുദ്ധി വളരെ ഹാനിയെ ചെയ്യുന്നു. അത് മണലും കല്ലും ഒരു യന്ത്രത്തിന്റെ ചക്രങ്ങളിൽ പെട്ടു രഞ്ഞ് ആ ചക്രങ്ങൾക്ക കേടു വരുത്തുന്നതുപോലെതന്നെ ക്ഷോഭിപ്പിക്കയും കോപിപ്പിക്കയും ശരീരത്തെ ക്ഷയിപ്പിക്കയും ചെയ്യുന്നു. അതിപ്രയത്നവും അസഹ്യതാബുദ്ധിയും വജ്ജിക്കേണ്ടതാകുന്നു. മാനസികമായ അതിപ്രയത്നം സാഹസമാകുന്നു. അതു ക്രമത്തിലധികമാകുംതോറും ശരീരത്തിനു ക്ഷീണകരവും നാശകരവും ആയിത്തീരുന്നു. തന്റെ ദേഹബലത്തേ കവിഞ്ഞ് അഭ്യാസങ്ങൾ കാണിക്കുന്നതിനാൽ നട്ടെല്ലൊടിയാവുന്നതുപോലെ തന്നെ മാനസികമായ അതിപ്രയത്നത്താൽ ബുദ്ധിയും ക്ഷയിച്ചു പോകാം.

15. നേരം തെററിക്കൽ.

ഒരു പുകവണ്ടി അതിവേഗത്തിൽ ഓടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വഴിക്ക് ഒരു വളവും അതിനപ്പുറം രണ്ടു ദിക്കുകളിൽ നിന്നും വരുന്ന വണ്ടികൾ പതിവായി വന്നുചേന്നു നിൽക്കുന്നതിനുള്ള സ്റ്റേഷനും ഉണ്ടായിരുന്നു. വണ്ടിയോടിക്കുന്നവൻ വണ്ടി വിടുന്നതിന് അല്പം താമസിച്ചു. താമസിച്ച നേരംകൊണ്ട് എതിർവണ്ടി വന്നു നിൽക്കാനുള്ള സമയം കഴിഞ്ഞുപോയി. എന്നാലും വണ്ടിയോടിക്കുന്നവൻ വണ്ടിയെ ഓടിച്ചു നിർബാധമായി വളവു കടന്നു പൊയ്ക്കൊള്ളാമെന്നു വിചാരിച്ചു. ഉടനെ ഒരു പുകവണ്ടി നേരിട്ടു വരുന്നതു കണ്ടു. ക്ഷണനേരംകൊണ്ടു വണ്ടികൾ രണ്ടും തമ്മിൽ മുട്ടി അനവധാലുകൾക്ക് അപായം സംഭ

വിച്ചു. ഇതെല്ലാം ആ വണ്ടിയോടിക്കുന്നവന് നേരം തെററിയതിനാലാകുന്നു സംഭവിച്ചതു്.

ഒരു മഹായുദ്ധം നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. സേനയെ ഒരു മലയുടെ മുകളിൽ നിറുത്തി എട്ടു മണിക്കൂർ നേരത്തേക്ക് ഓരോ അണിയായിട്ടു ശത്രുവിന്റെ നേരേ ഝടിതിയിൽ അയച്ചു വന്നു. ഗ്രീഷ്മകാലത്തേ സൂര്യൻ അസ്തമിക്കാറായി. സ്ഥിരമായി നിന്നു യുദ്ധം ചെയ്തു എതിരാളികൾക്കു സഹായത്തിനായി നൂതന സൈന്യങ്ങൾ വരുന്നതു കണ്ടുതുടങ്ങി. ഒന്നോടെ ആക്രമിച്ചു ശത്രുവിനേ ജയിക്കുന്നതു് ആവശ്യകമായിരുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ തോല്ക്കുന്നതു നിശ്ചയമായിരുന്നു. ബലവത്തായ ഒരു പട്ടാളം കൂടി വരുന്നതിനാജ്ഞാപിച്ചിരുന്നതു് സമയത്തെത്തിയിരുന്നുവെങ്കിൽ പിന്നെയും ജയം ലഭിക്കുമായിരുന്നേനേ. ജേതാവായ നെപ്പോളിയൻ ആ സൈന്യം വന്നുചേരുമെന്നുള്ള വിശ്വാസത്തോടുകൂടി വേറേ കരുതിനിറുത്തിയിരുന്ന ഭടന്മാരെയും ഒരണിയായിച്ചേർത്തു മലയിൽ നിന്നും കീഴ്പോട്ടു ശത്രുക്കളുടെ നേരേ നയിപ്പിച്ചു. പിന്നീടു നടന്ന കാര്യം ലോകപ്രസിദ്ധമാണ്. ഗ്രൗച്ചി എന്ന സേനാധിപൻ വരുന്നതിനാജ്ഞാപിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന പട്ടാളവുംകൊണ്ടു വന്നെത്തിയില്ല. അതിനാൽ നെപ്പോളിയൻെറ പ്രധാന സേനാ വാട്ടർലൂവിലെ യുദ്ധത്തിൽ പരാജിതയായിപ്പോയി. നെപ്പോളിയൻെറ താഴെയുള്ള ഒരു സേനാധിപന് നേരം തെററിയതിനാലാണ് ആ ചക്രവർത്തിക്ക് സെൻറ് ഹെലീനാ ദ്വീപത്തിൽ കാരാഗ്രഹത്തിൽ കിടന്നു മരിക്കാനിടയായതു്.

ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട വണിക്‌സംഘം വളരെക്കാലമായിട്ട ക്ഷയോന്മുഖിയായുള്ള സ്ഥിതിയിൽ ഇരുന്നു. അതിന്ന് കാലിഫോർണിയായിൽ വളരെ ധനമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അവിടെനിന്നും ഒരു ക്ലിപ്തദിവസത്തിനകം ധനം വരുമെന്നു വിചാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ധനം സമയത്തെത്തിയിരുന്നെങ്കിൽ ആ സംഘത്തിൻെറ മാനവും ഭാവിനിയായ അഭിവൃദ്ധിയും അന്യൂനമായിരിക്കുമായിരുന്നു. എന്നാൽ അനേകം വാരങ്ങൾ കഴിഞ്ഞിട്ടും ധനം വന്നില്ല. ഒടുക്കം തുക അസംഖ്യമായി കൂടിവന്നിരുന്നു. ബില്ലുകൾക്കൊക്കെയും പണം കൊടുക്കുന്നതിനുള്ള ദിവസം വന്നു. ആ ദിവസം പ്രഭാതത്തിൽ തന്നേ പുകക്കപ്പലിലേക്ക് കമ്പിത്തപാൽമാർഗ്ഗമായി വർത്തമാനം അറിയിച്ചന്വേഷിച്ചതിൽ കപ്പൽ ധനമൊന്നും കൊണ്ടുവന്നിട്ടില്ലെന്നു കാണപ്പെട്ടു. ആ സംഘം കൊടുപ്പാനുള്ള പണം കൊടുക്കാൻ നിർവ്വാഹമില്ലാതെ ക്ഷയിച്ചു പോയി. അടുത്ത തവണ പുകക്കപ്പലിൽ ഏകദേശം അഞ്ചുലക്ഷം പവൻ വന്നുചേൎന്നു. എന്നാലതു് അസമയത്തിലെത്തിയതുകൊണ്ടു് ഉപയോഗപ്പെട്ടില്ല. തങ്ങളുടെ കാൎയ്യസ്ഥന്മാൎക്ക് പണമയയ്ക്കുന്നതിൽ നേരം തെററിയതിനാലാണു് ആ വണിക്കുകൾ നഷ്ടന്മാരായതു്.

കൊലപാതകശിക്ഷയ്ക്കു വിധിക്കപ്പെട്ട ഒരുത്തൻ തൂക്കാൻ കൊണ്ടുപോകപ്പെട്ടു. അവൻ മനുഷ്യഹത്യ ചെയ്തുവെന്നു വരുകിലും അതു രഢിതിയായിട്ടുണ്ടായ ക്ഷോഭം നിമിത്തം ചെയ്തിട്ടുള്ളതാണെന്നു് എല്ലാവൎക്കും ബോധം വന്നിരുന്നതിനാൽ അവനോട്ടു് ആർദ്രതയുണ്ടായി അസംഖ്യം ആളുകൾ അവനേ തൂക്കാതെ ഇരി

ക്കുന്നതിലേക്ക് ഹർജി ബോധിപ്പിച്ചിരുന്നു. അവനെ വിട്ടുതൽ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവ് തൂക്കുന്ന ദിവസത്തിന്റെ തലേദിവസം രാത്രിതന്നേ വരുമെന്ന് എല്ലാവരും, കൊല നടത്തിക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥൻപോലും, വിചാരിച്ചിരുന്നു. അന്നു പ്രഭാതത്തിലും പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെട്ട ഉത്തരവ് വന്നുചേൎന്നില്ല. തൂക്കുന്നതിനുള്ള ക്ഷണവും വന്നു. അവന്റെ കണ്ണു കെട്ടി കഴുത്തിൽ കയറുമിട്ടു. അവൻ ചവുട്ടിനിന്ന പലക വലിയ്ക്കപ്പെടുകയും പ്രേതമായി തൂക്കുമരത്തിൽ തൂങ്ങിക്കിടക്കുകയും ചെയ്തു. തൽക്ഷണം ഒരു തുരുപ്പുശ്ശിപായി കുതിരയെ അതിവേഗത്തിൽ ഓടിച്ചുംകൊണ്ടു വരുന്നതു കണ്ടു. അവൻ അവന്റെ വലത്തേ കൈയിൽ ഒരു ചെറിയ എഴുത്തുകെട്ടുണ്ടായിരുന്നതിനേ പരിഭ്രമത്തോടുകൂടി നിന്നിരുന്ന ആളുകൾ കാണത്തക്കവണ്ണം ആട്ടിക്കൊണ്ടു വന്നു. അവൻ കുററക്കാരനെ വിട്ടുതൽ ചെയ്യുന്നതിന് അടിയന്തിര ഉത്തരവും കൊണ്ടുവന്ന ശിപായി ആയിരുന്നു. എന്നാൽ അവൻ യഥാകാലം വന്നെത്തിയില്ല. ആ ശിപായി അഞ്ചുമിനിട്ടു താമസിച്ചു നേരം തെററിവന്നതുകൊണ്ടു മരണശിക്ഷയ്ക്കു തക്കവണ്ണം കുററക്കാരനല്ലാതിരുന്ന ഒരുത്തൻ അവമാനകരമായുള്ള വിധത്തിൽ മരണത്തേ പ്രാപിക്കാൻ ഇടവന്നു.

ലോകത്തിൽ കൂടക്കൂടെ ഇങ്ങനെ സംഭവിക്കുന്നു. അത്യുത്തമകളായ ആലോചനകളും എത്രയും ഗൗരവമുള്ള കാൎയ്യങ്ങളും ഓരോ ആളുകളുടെ ഐശ്വൎയ്യങ്ങളും ജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമവും മാനവും സുഖവും പ്രാണൻ കൂടിയും ആരെങ്കിലും നേരം തെററിക്ക നിമിത്തമായി ദിവസംപ്രതി നഷ്ടങ്ങളായി പോകുന്നുണ്ട്. തങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്ന കാൎയ്യ

ങ്ങളിൽ ഒക്കെയും കേവലം നേരം തെററി പ്രവൎത്തിക്ക ഹേതുവായിട്ടു് സദാ ഭഗ്നന്മാരായി പോകുന്നവരുണ്ടു്. പരിഷ്കാരത്തേ പ്രതിവൎഷം നീക്കിവയ്ക്കുകയും സദാ നേരം തെററി പ്രവൎത്തിച്ചുവല്ലോ എന്നു പശ്ചാത്താപപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്ന മററു ചിലരുമുണ്ടു്. ഒരടിയന്തിരസമയത്തിൽ അഞ്ചു മിന്നിട്ടനേരം, സംവത്സരങ്ങൾക്കു തുല്യമാണു്. അതു് ഒരു സ്വല്പസമയം ആണെന്നു വരുകിലും അതിൽ വളരെ ധനവും ജനങ്ങളും രക്ഷപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. ഒന്നിനെക്കാൾ അധികമായി പരിശീലിക്കേണ്ടതായ ഒരു സൽഗുണം ഉണ്ടെങ്കിലതു് "ചെയ്യേണ്ടതിനെ യഥാകാലം ചെയ്ക" ആകുന്നു. വൎജ്ജിക്കേണ്ടതായ ഒരു ദോഷമുണ്ടെങ്കിൽ അതു് "നേരം തെററിക്ക" ആകുന്നു.

ലാഘവം കൎമ്മസാമൎത്ഥ്യം ദീപ്തോഗ്നിൎമ്മേദസഃ ക്ഷയഃ
വിഭക്തഘനഗാത്രത്വം വ്യായാമാദുപജായതേ.

(അഷ്ടാംഗഹൃദയം)

16. ആരോഗ്യരക്ഷ.

നമ്മുടെ സമസൃഷ്ടന്മാരിൽ ആരുടെയെങ്കിലും ആരോഗ്യം ക്ഷയിക്കുന്നതായിട്ടോ ആൎക്കെങ്കിലും രോഗം പിടിപെട്ടതായിട്ടോ കണ്ടാൽ അവരോടു നമുക്കു ദയ തോന്നാതിരിക്കയില്ല. അങ്ങനെയുള്ള ആളുകളെ യഥാശക്തി സഹായിക്കയും ആശ്വസിപ്പിക്കയും ചെയ്യുന്നതു നമ്മുടെ കൃത്യമാകുന്നു. രോഗികളേ ചെന്നുകാണുന്നതു് മനുഷ്യസ്നേഹത്തിൻെറ രമ്യങ്ങളായ കൃത്യങ്ങളിൽ ഒന്നാകുന്നു. എങ്കിലും നമ്മുടെ സമീപസ്ഥന്മാർ മുതലായവൎക്കു് അങ്ങനെയുള്ള ബുദ്ധിമുട്ടിനു് ഇടകൊടുക്കാതിരിക്കാൻ സൎവ്വപ്രകാരേണ ശ്രമിക്കുന്നതിനെ നമ്മുടെ കൃത്യമായി വിചാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതു കൊള്ളാം.

ഒരുത്തൻ രോഗിയായിരിക്കുമ്പോൾ അവനെതന്നെയും മററുള്ളവക്കും അവനെക്കൊണ്ടുള്ള ഉപയോഗം നഷ്ടമാകുന്നു. അവൻ തൻെറ ചുററുമുള്ളവക്ക് ഒരു ഭാരമായ തീരുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ആരോഗ്യരക്ഷ ചെയ്തുകൊള്ളുന്നതിൽ ഒരു വിശിഷ്ട ശ്ലാഘ്യതയുണ്ടു്. തന്നിമിത്തമായിത്തന്നെയാണു വയോധികന്മാർ ബഹുമാനത്തിനർഹന്മാരായിരിക്കുന്നതു്. അല്പായുസ്സായിട്ടു പോകുന്നതു് പലപ്പോഴും അപരാധമായി വിചാരിക്കാൻ പാടില്ല; എന്തെന്നാൽ ജീവിതത്തിനു് അനേകോപദ്രവങ്ങൾ സംഭവിക്കാവുന്നതാണു്. അവയെ അശേഷം നിവാരണം ചെയ്യുന്നതു് അസാദ്ധ്യമാകുന്നു. എന്നാൽ യാതൊരുത്തനും ഏതാനും കരുതലും സ്വേച്ഛാവജ്ജനശീലവും കൂടാതെ വാർദ്ധക്യാവസ്ഥയെ പ്രാപിക്കാൻ കഴിയുന്നതല്ല. കരുതലും സ്വേച്ഛാവർജ്ജനവും ശ്ലാഘനീയങ്ങളുമാകുന്നു.

നാം എത്രയധികം നാൾ ആരോഗ്യത്തോടും നിസ്തന്ദ്രതയോടും കൂടിയിരിക്കുന്നുവോ അത്രത്തോളം ജനസമുദായത്തിനു് നാം ചെയ്യേണ്ടതിനേ ചെയ്യാൻ ശക്തന്മാരാകും; എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ബാല്യകാലത്തിൽ നമ്മുടെ സംരക്ഷണത്തിനും വിദ്യാഭ്യാസത്തിനും ആയി ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതിനു വേണ്ട പ്രതിഫലം കൊടുക്കാൻ നമുക്കു് അപ്പോൾ അവസരമുണ്ടാകും.

സ്വതഃ തന്നെയും അന്യന്മാരിൽ നിന്നു വേണ്ടും വണ്ണമുള്ള ശുശ്രൂഷയാലും ഉപദ്രവകാരിണികളായ ആപത്തുകളേ പരിഹരിക്കുന്നതിനാലും മനുഷ്യൻ ഏകദേശം എഴുപതും അതിലധികവും വയസ്സു ജീവിച്ചിരിക്കാൻ തക്കവണ്ണമാണു് ഈശ്വരൻ അവനേ സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

വാസ്തവത്തിൽ അസംഖ്യം ജനങ്ങൾ ആ വയസ്സിനു മുമ്പേ മരിച്ചുപോകുന്നു. അതു് അവർ അരോഗതയ്ക്കുള്ള നിയമങ്ങളിൽ ചിലതിനെ മനഃപൂർവ്വമായോ അല്ലാതെയോ ലംഘിക്കയോ, അപ്രതികാര്യമായ വല്ല കഠിനോപദ്രവം ഏൽക്കയോ ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ടാകുന്നു.

മനുഷ്യൻ അരോഗതയ്ക്കു ശ്വാസോച്ഛ്വാസാർത്ഥം ശുദ്ധവായുവും, വേണ്ടെടത്തോളം മാത്രം ലഘുവായ അന്നവും, ദേഹോഷ്മാവിനെ സമസ്ഥിതിയിലാക്കി വച്ചുകൊള്ളുന്നതിനു വേണ്ട വസ്ത്രവും, വെയിലും മഴയുംകൊണ്ടുള്ള ഉപദ്രവം ഏൽക്കാതെ പാക്കാൻ ഒരു ഗൃഹവും, മനോവ്യാപാരത്തിനു വിഷയങ്ങളും, ലൗകികങ്ങളായ സന്തോഷഹേതുക്കളും ഉണ്ടായിരിക്കണം. ഏതദ്വിപരീതമായി ദുഷ്ടവായു ഏൽക്കയും, മിതങ്ങളായ അന്നപാനങ്ങൾ ചെയ്കയും, കഠിനങ്ങളായ ശീതോഷ്ണങ്ങൾ ഏൽക്കത്തക്കവണ്ണം ദേഹാവരണം കൂടാതിരിക്കയും, മനോവ്യാപാരം യാതൊന്നുമില്ലാതെയോ നിത്യദുഃഖവിചാരത്തോടുകൂടിയോ കാലം കഴിക്കയും ചെയ്യുന്നവനു് ആരോഗ്യം ക്ഷയിക്കയും അകാലമൃത്യു സംഭവിക്കയും ചെയ്യും. ആരോഗ്യത്തെ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗത്തെ അഭ്യസിക്കേണ്ടതു് നമ്മുടെ കൃത്യമാകുന്നു. ഈ ലോകത്തിലുള്ള ഭാഗ്യങ്ങളിൽ വച്ചു വലുതായിട്ടുള്ളതു് ശരീരമനസ്സുകൾക്കു സൗഖ്യം ഉണ്ടായിരിക്കുകയാകുന്നു.

ആരോഗ്യരക്ഷയ്ക്കുള്ള നിബന്ധനകളെ ലംഘിക്കുന്നതുകൊണ്ടോ അനാദരിക്കുന്നതുകൊണ്ടോ ഓരോ ആളുകൾക്കു സംഭവിക്കുന്ന രോഗങ്ങൾ കൂടാതേയും ഒരുത്തനിൽനിന്നും മറെറാരുത്തങ്കൽ സംക്രമിച്ചു് അസംഖ്യം

ജനങ്ങളെ ഏകകാലത്തിൽതന്നെ ബാധിക്കയും ആ നിബന്ധനകളെ ലംഘിക്കാതെയിരിക്കുന്ന അനേകം ആളുകളിൽകൂടി വ്യാപിക്കയും ചെയ്യുന്ന ജ്വരം, വിഷൂചികാ, മസൂരി മുതലായ ചില രോഗങ്ങളുമുണ്ടു്. അങ്ങനെയുള്ള രോഗങ്ങളെല്ലാം അപര്യാപ്തമായ ആഹാരം, അന്നപാനാദികളിൽ അമിതത്വം, അശുചിതാ, നനവുള്ളതോ ദുഷ്ടവായു സഞ്ചരിക്കുന്നതോ ആയ ഭവനത്തിൽ വാസം, ഇത്യാദി രൂപേണ ഏതെങ്കിലും ഒരു സ്ഥലത്തു് ആരോഗ്യരക്ഷാനിബന്ധനകളുടെ ലംഘനത്താലാണു് ഉത്ഭവിക്കാറുള്ളതു്. ആ രോഗങ്ങൾ അപരാധികളേയും നിരപരാധികളേയും ഒന്നുപോലെ അപായപ്പെടുത്തുന്നു എന്നുള്ള സംഗതി, അറിയാതെപോലും ആരോഗ്യരക്ഷയ്ക്കുള്ള നിബന്ധനകളെ ലംഘിക്കുന്നതിനിടവരുത്താതെ നമ്മുടെ സമീപസ്ഥന്മാരായുള്ളവരിൽ ഈവിധ തെറുകളെ ഇല്ലാതെയാക്കുവാൻ കഴിയുന്നെടത്തോളം ശ്രമിക്കുന്നതിനു് ഒരു തക്ക കാരണം ആകുന്നു. നാം നമ്മുടെ ധൎമ്മങ്ങളെ അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിൽ കൂടിയും സ്വാത്മമാത്രപരന്മാരായിരിക്കരുതെന്നും ആ ധൎമ്മങ്ങളെ നമ്മുടെ സമീപസ്ഥന്മാരെക്കൊണ്ടും ചെയ്യിപ്പിക്കുവാൻ കഴിയുന്നെടത്തോളം സദാ ശ്രമിക്കണമെന്നും ഇതിനാൽ സിദ്ധമാകുന്നു. ദരിദ്രന്മാരും അശക്തഗാത്രന്മാരും ആയുള്ളവൎക്കു് ധനവും ദേഹശക്തിയും ഉള്ളവർ എപ്പോഴും സഹായികളായിരിക്കേണ്ടതാണെന്നും ഇതിനാൽ നാം ഓൎമ്മിക്കപ്പെടുന്നു.

നാമെല്ലാവരും പ്രത്യേകം ഒരു വായുസഞ്ചാരമുള്ള ഗൃഹത്തിൽ പാൎക്കയും മിതമായി ഭക്ഷണം കഴിക്കയും സുഖമായി വസ്ത്രം ധരിക്കയും ചെയ്യേണ്ടതു് എത്ര മുഖ്യമായിട്ടുള്ളതെന്നു് സകല ജനങ്ങളും ഇതിനാൽ അറി

യണം. ഒരു നനവുള്ള ഗൃഹത്തിൽ പാക്കയും, വിസ്താരം കുറഞ്ഞ മുറിയിൽ കിടന്നുറങ്ങുകയും, ശുചിതയെ അനാദരിക്കയും, അന്നപാനാദികളിൽ അമിതനായിരിക്കയും ചെയ്തുവരുന്നവൻ തന്റെ നടത്തനിമിത്തം തനിക്കുണ്ടാകുന്ന രോഗത്താൽ ജനസമുദായത്തിന് അസൗകൎയ്യത്തിനും നഷ്ടത്തിനും ഇടവരുത്തുന്നതുകൊണ്ട് അവരെ ഉദ്ദേശിച്ച് ഒരുപ്രകാരം ദ്രോഹം ചെയ്യുന്നു. ഒരു കുടുംബത്തിന്റെ അദ്ധ്യക്ഷനായുള്ളയാൾ ആരോഗ്യരക്ഷയ്ക്കുള്ള നിബന്ധനകളെ ലംഘിക്കയോ അവയിൽ ഔദാസീന്യം കാണിക്കയോ ചെയ്യുന്നതു് വിശിഷ്യ ആക്ഷേപയോഗ്യമാകുന്നു; എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അവൻ രോഗവശാൽ അല്പായുസ്സായിട്ടു മരിച്ചുപോയാൽ അവന്റെ കുടുംബത്തിന് അവനാലുള്ള രക്ഷയില്ലാതെയാകയും അതു് മററുള്ളവൎക്ക് ഒരു ഭാരമായിട്ടു തീരുകയും ചെയ്യുന്നു. നാം ശുചിയായ കാലക്ഷേപത്തെ വൎദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും നമ്മുടെ ചുററുമുള്ളവരുടെ ശീലങ്ങളേയും വാസസ്ഥലങ്ങളേയും പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനും കഴിയുന്നെടത്തോളം ശ്രമിക്കുന്നതു് നമ്മുടെ കൃത്യമാകുന്നു എന്നുള്ളതു് സ്പഷ്ടംതന്നെ.

ആരോഗ്യം നമ്മുടെ സുഖത്തിനും ശക്തിക്കും ധനത്തിനും കാരണഭൂതമാകയാൽ ആരോഗ്യരക്ഷയ്ക്കുള്ള നിയമങ്ങളെ അഭ്യസിക്കുന്നതു് ആത്മോദ്ദേശ്യകമായ ഒരു കൃത്യമാകുന്നു. ആരോഗ്യരക്ഷയാൽ അന്യന്മാൎക്കു നമ്മെക്കൊണ്ടുള്ള ഉപദ്രവം കുറയുന്നതോടുകൂടി അവൎക്കു നാം അധികമായി ഉപകാരം ചെയ്യുന്നതിനു ശക്തന്മാരായിത്തീരുന്നതുകൊണ്ട് അതിനുള്ള നിയമങ്ങളെ അഭ്യസിക്കുന്നതു് അന്യോദ്ദേശ്യകമായ കൃത്യവും ആകുന്നു.

V

പാഠശാലകളിൽ വച്ചു് പ്രഥമവും ഉത്തമവും ആയിട്ടുള്ളതു് സ്വാഗ്രഹമാകുന്നു. അവിടെ നമ്മുടെ കൃത്യത്തെ ചെയ്യുന്നതിന്ന ശ്രമിച്ചാൽ നാം സ്നേഹത്തിൻെറയും കൃത്യത്തിൻെറയും സാരത്തെ ഗ്രഹിക്കുകയും, ആത്മസംയമനത്തേയും അന്യകാൎയ്യങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധയേയും പ്രസന്നതയേയും ക്ഷമാശീലത്തേയും അഭ്യസിക്കയും ചെയ്യും. "സ്വകുടുംബത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സ്നേഹം ജനസമുദായത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സ്നേഹത്തിന്ന നിദാനം ആകുന്നു" എന്നു് ഒരു മഹാനായ ഇംഗ്ലീഷ്‌വാഗ്മി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

1. പിതൃഭക്തി.

കുടുംബത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സ്നേഹബന്ധങ്ങളിൽ എല്ലാത്തിലും വച്ചു് ബാല്യകാലത്തിൽ നമ്മെ വളൎത്തിയ മാതാപിതാക്കന്മാരോടുള്ള സ്നേഹവും ഭക്തിയും ബഹുമാനവും അത്യന്തം ആവശ്യകങ്ങളായും സ്വഭാവസിദ്ധങ്ങളായും ഉള്ളവയാകുന്നു. തൻെറ മാതാപിതാക്കന്മാരോടു് അനുസരണമില്ലാത്തവനായി നടക്കയും അവനെ അവമാനിക്കയും ചെയ്യുന്ന ഒരു പുത്രൻെറ കൃതഘ്നതാ എല്ലാ ദേശങ്ങളിലും എല്ലാ കാലങ്ങളിലും പ്രകൃതിവിരുദ്ധവും നിന്ദ്യവുമായുള്ള ഒരു കുററമായി ഗണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പിതൃഭക്തിയില്ലാത്ത പുത്രനെ ജൂതന്മാരുടെ നീതിശാസ്ത്രപ്രകാരം കല്ലുകൊണ്ടെറിഞ്ഞു കൊന്നുവന്നു. ഒരു ബുദ്ധിമാനായ ആൾ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:— "പിതാവിനെക്കുറിച്ചു നിന്ദാഭാവത്തോടുകൂടി നോക്കുകയും മാതൃവാക്യങ്ങളെ അനുസരിക്കാതിരിക്കയും ചെയ്യുന്നവൻെറ നേത്രങ്ങളെ കാക്ക കൊത്തി പറിക്കയും കഴു

വന്മാർ തിന്നുകയും ചെയ്യണം.” പിതാവിനെക്കുറിച്ചു് ഭക്തിയുടേയും സ്നേഹത്തിൻേറയും അനുസരണത്തിൻേറയും എത്രയും വിശിഷ്ടമായ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തം പിതാവിന്റെ ആജ്ഞാപ്രകാരം അയോദ്ധ്യയിൽ നിന്നും വനത്തിലേക്കു പോയ ശ്രീരാമൻെറ ചരിത്രമാകുന്നു. മാതാപിതാക്കന്മാരോടു വണക്കമില്ലാതെ ഇരിക്കുന്ന ആളുകളുടെ ദുഃഖവും പശ്ചാത്താപവും കാലാന്തരത്തിൽ അതിദുസ്സഹങ്ങളാകുന്നു. പ്രസിദ്ധനായ “മിച്ചലട്ടു്” എന്ന ചരിത്രകാരൻെറ വലുതായ ഒരു ദുഃഖം മാതാവിനോടു് തൻെറ കൃതജ്ഞതയേ പ്രദശിപ്പിക്കുന്നതിനു് ഇട വരുന്നതുവരെ അവൾ ജീവിച്ചിരുന്നില്ലല്ലോ എന്നുള്ളതായിരുന്നു. അയാൾ ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു: “ഞാൻ ഒരു ശിശുവായിരുന്നപ്പോൾ എൻെറ അമ്മ മരിച്ചുപോയി; അവൾ മരിച്ചിട്ടു് ഇപ്പോൾ മുപ്പതു സംവത്സരമായി എങ്കിലും, അവളെ ഞാൻ സദാ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ അവൾ എല്ലാ പ്രായങ്ങളിലും എൻെറ കൂടെത്തന്നേ വസിക്കുന്നു. അമ്മ ദാരിദ്ര്യദുഃഖത്തെ എന്നോടു കൂടി അനുഭവിച്ചു; എന്നാൽ എൻെറ ഭാഗ്യകാലത്തു് എന്നോടുകൂടിയിരുന്നു് ആ ഭാഗ്യത്തിൻെറ ഒരംശത്തെ അനുഭവിക്കുന്നതിനു് അമ്മയ്ക്കു് ഇടവന്നില്ലല്ലൊ. ശിശുവായിരുന്നപ്പോൾ ഞാൻ അമ്മയുടെ ദുഃഖത്തിനു കാരണമായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ അമ്മയെ ആശ്വസിപ്പിക്കുന്നതിനു് എനിക്കിടയില്ലാതെ പോയല്ലൊ. അമ്മയുടെ അസ്ഥികൾ എവിടെക്കിടക്കുന്നു എന്നുകൂടി എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. അമ്മ മരിച്ചപ്പോൾ അവളെ അടക്കുന്നതിനു ഭൂമി വാങ്ങിക്കാൻ പോലും എനിക്കു മുതലില്ലായിരുന്നു. എന്നിട്ടും അമ്മയ്ക്കു

ഞാൻ വളരെ കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഞാൻ സ്ത്രീയുടെ പുത്രനാണെന്നു വഴിപോലെ അറിയുന്നു. എൻെറ മുഖഭാവത്തിലും ആകാരത്തിലും മാത്രമല്ല എൻെറ വാക്കുകളിലും വിചാരങ്ങളിലും ഞാൻ അമ്മയുടെ പ്രതിനിധിയാണെന്നു പ്രതിക്ഷണം ഞാൻ കാണുന്നു. കഴിഞ്ഞ കാലങ്ങളെക്കുറിച്ചു് എനിക്കു തോന്നുന്ന കനിവും മരിച്ച ആളുകളെക്കുറിച്ചുള്ള സ്മരണവും അമ്മയുടെ രക്തത്തിൽനിന്നാണു് ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതു്."

മാതാപിതാക്കന്മാർ കുഞ്ഞുങ്ങളേ ശാസിക്കയോ ശിക്ഷിക്കയോ ചെയ്യുമ്പോൾ കുഞ്ഞുങ്ങൾ അതു് തങ്ങളുടെ ഗുണത്തിനായിക്കൊണ്ടാകുന്നു എന്നു സ്മരിച്ചുകൊള്ളേണ്ടതാണു്. മാതാപിതാക്കന്മാർ ചെയ്യുന്ന ശിക്ഷ അന്യായ്യയായിട്ടോ കഠിനയായിട്ടോ ഇരുന്നാലും ആവലാതി പറയാതെ അതിനേ സഹിച്ചുകൊള്ളേണ്ടതു കുഞ്ഞുങ്ങളുടെ കൃത്യമാകുന്നു. സാളോമൊൻ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—"പെരമ്പും ശാസനയും അറിവിനേ കൊടുക്കുന്നു. ഒരു ശിശുവിനെ ശാസിക്കാതെ വളൎത്തി അതിനു ബോധിച്ചപോലെ നടക്കാൻ സമ്മതിച്ചാൽ അതു് തൻെറ മാതാവിനു ലജ്ജയ്ക്കും അപമാനത്തിനും കാരണമായിത്തീരും."

'എരിഷെഫ്ർ' എന്ന പ്രസിദ്ധനായ ചിത്രം എഴുത്തുകാരൻ സ്വഗൃഹം വിട്ടു ദൂരദേശത്തേക്കു പോയിരുന്നപ്പോൾ അവൻെറ അമ്മ അവനു് ഇപ്രകാരം എഴുതി അയച്ചു:—"ഞാൻ നിൻെറ ചിത്രത്തേ ചുംബനം ചെയ്കയും, കുറേ നേരം കഴിഞ്ഞു പിന്നെയും കൈയിലെടുക്കുകയും, പിന്നെ കണ്ണുനീരോടുകൂടി 'എന്റെ പ്രിയ പുത്രാ!'

എന്നു വിളിക്കയും ചെയ്യുന്നതിനെ നിനക്കു കാണ്മാൻ കഴിഞ്ഞുവെങ്കിൽ, അധികാരശക്തിയോടുകൂടി ചില പ്പോൾ ഞാൻ നിന്നോടു കഠിനവാക്കുകളെ പറഞ്ഞു നിന ക്കു ദുഃഖത്തെ ഉണ്ടാക്കിയതിൽ വച്ച് എനിക്ക് എത്ര മാത്രം ക്ലേശമുണ്ടെന്നുള്ളതു നിനക്കു മനസ്സിലാകും." "ഒരു നല്ല മാതാവ് നൂറാശാന്മാൎക്കു തുല്യയാണ്" എന്ന് ജോൎജ്ജ് ഹെർബർട്ട് എന്ന ഇംഗ്ലീഷ് കവി പറഞ്ഞു വന്നു. അമ്മേരിക്കയിലെ ഒരു കാൎയ്യസ്ഥനായ 'ജാൺ റാൽഡാൾഫ്' ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതായി കേൾ വിയുണ്ട്:—"മരിച്ചുപോയ എന്റെ അമ്മ ഞാൻ ബാല നായിരുന്നപ്പോൾ എന്റെ ചെറിയ കൈകളെപ്പിടിച്ച് ഈശ്വരനേ തൊഴുന്നതോ എന്നു പറഞ്ഞു തൊഴുവിച്ചിട്ടുള്ള തിനെ ഞാൻ ഇപ്പോഴും സ്മരിക്കുന്നുണ്ട്. ആ സ്മരണ മാത്രം എനിക്കില്ലായിരുന്നാൽ ഞാൻ കേവലം നാസ്തിക നായിപ്പോയേനേ."

നിൎവ്യാജയായ പിതൃഭക്തികൊണ്ട് നമ്മുടെ മാതാ പിതാക്കന്മാരെക്കുറിച്ചു സ്നേഹവും അനുസരണവും മാത്ര മല്ല സകല കാൎയ്യങ്ങളിലും അവരെക്കുറിച്ചു ബഹുമാനവും ഉണ്ടാകുന്നു. കുഞ്ഞുങ്ങൾ മാതാപിതാക്കന്മാരോടു ബഹു മാനത്തോടും വിനയത്തോടും കൂടിത്തന്നേ സംസാരിക്കയും, മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ ദോഷങ്ങളെയോ കുററങ്ങളെയോ മററുള്ളവരോടു പറയാതിരിക്കയും, മാതാപിതാക്കന്മാരെ എല്ലാവരും മാനിക്കത്തക്കവണ്ണം തങ്ങളാൽ കഴിയുന്ന തെല്ലാം ചെയ്തുകൊള്ളുകയും വേണ്ടതാകുന്നു. ഈ വിഷയ ങ്ങളിൽ രാമായണത്തിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നതിൻ വണ്ണം ശ്രീരാമന്റെ കഥയും അതിലും വിശിഷ്യ പിതാവ്

അവിവേകപൂർവ്വമായി ചെയ്തിരുന്ന വാഗ്ദാനം നിമിത്തം വനവാസമാകുന്ന മഹാദുഃഖത്തെ അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്ന സമയം മൃതനായ പിതാവിനെക്കുറിച്ചു് ശ്രീരാമൻ സംസാരിച്ചിട്ടുള്ള മാതിരിയും, സർവ്വഥാ അനുകരണീയമായ ദൃഷ്ടാന്തമാകുന്നു.

ഒരു ബാലൻ പാഠശാലകളിൽ പഠിക്കുന്നതിനായിട്ടോ മറ്റോ സ്വഗൃഹം വിട്ടു ദൂരസ്ഥലത്തു പോയി വളരെ ദിവസം താമസിക്കുന്നതായാൽ അവനെക്കുറിച്ചു ഗൃഹത്തിലുള്ളവൎക്കുള്ള സ്നേഹപൂർവ്വമായ ചിന്താ എത്ര മാത്രമുണ്ടായിരിക്കുമെന്നു് അവൻ ഓൎക്കേണ്ടതാകുന്നു. അവൻ കഴിയുന്നിടത്തോളം തന്റെ ക്ഷേമസമാചാരത്തെപ്പററി മാതാപിതാക്കന്മാൎക്കു് എഴുതി അയയ്ക്കേണ്ടതാകുന്നു. അവൻ ന്യായമല്ലാത്ത കാൎയ്യങ്ങൾക്കായിട്ടു പണത്തിനും മററും പിതാവിന്റെ പേൎക്കു് എഴുതിയയച്ചു പിതാവിനെ അനാവശ്യമായി ബുദ്ധിമുട്ടിക്കരുതു്. എല്ലാ കാൎയ്യങ്ങളിലും ഉപരിയായി ഈശ്വരൻ തന്റെ സൎവ്വപ്രവൃത്തികളെയും കാണുകയും തന്റെ എല്ലാ വാക്കുകളെയും കേൾക്കയും ചെയ്യുന്നുവെന്നുള്ളതിനേ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു് തന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ ദൃഷ്ടിക്കു് ഉൾപ്പെട്ടവനെന്നപോലെ ദോഷരഹിതമായിരിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

ദമ്പതിമാൎക്കു തമ്മിൽ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ട നിഷ്കളങ്കമായ അനുരാഗത്തിനു ദൃഷ്ടാന്തീഭൂതമായി ശ്രീരാമന്റേയും സീതയുടേയും ചരിത്രത്തെക്കാൾ അധികവിശാലമായ മറെറാരു ചരിത്രം ലോകത്തിലുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളിലൊന്നിലും ഇല്ലെന്നുതന്നേ

2. ദമ്പതിസ്നേഹം.

പറയാം. ഏതാദൃശാനുരാഗത്തിന്റെ ഫലം രണ്ടാളുകൾക്കുണ്ടാകുന്ന ഏകമനസ്കതയാണെന്നും, അതിന്റെ ലക്ഷണങ്ങൾ സ്ഥൈര്യവും പ്രേമാർദ്രതയും അന്യോന്യ ബഹുമാനവും ആകുന്നുവെന്നും ഭർത്തൃഹരി പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. സ്വഭാര്യയേ സ്നേഹിക്കുന്നവൻ തന്നെത്താൻ സ്നേഹിക്കുന്നുവെന്ന് 'സെൻറ് പാൾ' പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. "സ്ത്രീകൾ പുഷ്പങ്ങളെപ്പോലെ മൃദുക്കളാകകൊണ്ട് അവരിൽ ശാന്തതയോടും ദയയോടും കൂടി വർത്തിക്കണം" എന്നു മാലതീമാധവത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. "ഉദ്യാനത്തിനു ചുററും നോക്കുക; ആ മഹാവൃക്ഷങ്ങളേ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കുക; അവ രാജശാസനയെ സ്വീകരിച്ചു പുഷ്പങ്ങളേയും ഫലങ്ങളേയും ഉദ്ഗമിപ്പിക്കുന്നു; അവ ലതകളാൽ ആശ്ലേഷിക്കപ്പെട്ടുമിരിക്കുന്നു; അതു കണ്ടാൽ അനുരാഗവതിയായ ഭാര്യ പൗരുഷവാനായ ഭർത്താവിനെ ആലിംഗനം ചെയ്യുകയാണോ എന്നു തോന്നും" എന്നു മൃച്ഛകടിയിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇൻഡ്യയിൽ പലപ്പോഴും സംഭവിക്കുന്നതുപോലെ ഭർത്താവിനു ഭാര്യയെക്കാളധികം വിദ്യാഭ്യാസം ഉണ്ടായിരിക്കുമ്പോൾ അവൾ അവന് ഒരു ബുദ്ധിമതിയായ സഹചരിയായിരിക്കാൻ തക്കവണ്ണം അവളുടെ ന്യൂനതകളേ തീർക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നതിന് അവളെക്കുറിച്ചുള്ള സ്നേഹബഹുമാനങ്ങൾ അവനേ പ്രേരിപ്പിക്കും. ലോകംതന്നെ സ്ത്രീയുടെ ഗുരുവാണെന്നും, സാധാരണമായി പണ്ഡിതമ്മന്യനായ പുരുഷൻ പുസ്തകങ്ങളിൽ നിന്നും അഭ്യസിക്കുന്നതിനെക്കാളധികം അവൾ ലോകത്തിൽനിന്നഭ്യസിച്ചുകൊള്ളുന്നു എന്നു മൃച്ഛകടിയിൽ പിന്നെ ഒരെടത്തു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഒരു പുരുഷനു ഭാര്യയുണ്ടാകുന്നതുവരെ

അവൻ കേവലം ഒരൎഥവസ്തുവേ ആകുന്നൊള്ളവെന്നും ശിശുക്കളില്ലാത്ത ഗൃഹം ശ്മശാനതുല്യമാണെന്നും ബ്രഹ്മധൎമ്മത്തിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്നു.

3. സഹോദരസ്നേഹവും ബന്ധുക്കളോടുള്ള കൃത്യങ്ങളും.

സഹോദരന്മാരും സഹോദരിമാരും ഒരേ മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ സ്നേഹത്താൽ ബന്ധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവരും, ഒരേ വിഹാരങ്ങളിലും ഒരേവിധമായ കാലക്ഷേപക്രമത്തിലും ഭാഗികളായി വളൎത്തപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവരും ആകകൊണ്ട് അവർ പരസ്പരം ബഹുമാനിക്കയും, പരസ്പരം ക്ഷേമാഭിവൃദ്ധിക്കായി ശ്രമിക്കയും ചെയ്യേണ്ടതാകുന്നു. അവരിൽ ഓരോരുത്തരും മററുള്ളവരുടെ ക്ഷേമത്തിനായി സ്വസുഖത്തെക്കൂടി ത്യജിക്കുന്നവരായിരിക്കണം. ജ്യേഷ്ഠന്മാരായും ബലിഷ്ഠന്മാരായും ഉള്ളവർ കനിഷ്ഠന്മാരായും ബലഹീനന്മാരായും ഉള്ളവരുടെ നേതാക്കന്മാരും ഉപദേഷ്ടാക്കന്മാരും രക്ഷിതാക്കന്മാരും ആയിരിക്കണം. "എൻെറ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ ഉത്തമം ആയിട്ടുള്ളത് എൻെറ സഹോദരന്മാരേ ദൃഷ്ടാന്തീകരിച്ച് എനിക്കുണ്ടായിട്ടുള്ള അറിവാകുന്നു" എന്ന് സർ ചാറത്സ്ബെൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഒരു ഇംഗ്ലീഷു ഗ്രന്ഥകൎത്താവ് ഇപ്രകാരം എഴുതിയിരിക്കുന്നു:—"കുടുംബത്തിൽ മാതാപിതാക്കന്മാരോടും സഹോദരികളോടും കൂടി വസിക്കുന്ന കാലത്തു നിനക്കുണ്ടായിട്ടുള്ള ശീലം ആജീവനാന്തമിരിക്കും. ഗൃഹത്തിൽ വച്ച് നിൻെറ സഹോദരന്മാരും സഹോദരിമാരും നിന്നെ എങ്ങനെ വിചാരിക്കുന്നോ പ്രായേണ അങ്ങനെതന്നെ പിതൃഗൃഹം വിട്ടുപോകുന്ന കാലത്ത് അന്യന്മാരും നിന്നെ വിചാരിക്കും. കുടുംബത്തിൽ ഒന്നിച്ചു വസിക്കുന്ന കാല

ങ്ങളിൽ നീ ധീരനും ദയാലുവും ഉപചാരമുള്ളവനും ആയിരുന്നാൽ മേലും അപ്രകാരംതന്നെയിരിക്കും. ഈ മാതിരി സ്വഭാവങ്ങൾ എല്ലാവരുടെയും പ്രീതിക്കു നിന്നെ പാത്രമാക്കും. പ്രത്യുത, നീ നിൻെറ സഹോദരന്മാരുടെ ഇടയിൽ കോപിഷ്ഠനായോ ദുസ്സ്വഭാവനായോ ക്രൂരചിത്തനായോ ഉപചാരമില്ലാത്തവനായോ മററുള്ളവരേ കീഴടക്കി നടത്തണമെന്നുള്ള അഭിപ്രായത്തോടു കൂടിയവനായോ ഇരുന്നാൽ പുറമേയും നീ തഥാവിധനായിത്തന്നേ ഇരിക്കും. നീ എല്ലാവരാലും സ്നേഹിക്കപ്പെടുന്നതിനു പകരം എല്ലാവരുടെയും അപ്രീതിക്കും വെറുപ്പിനും പാത്രമായിത്തീരും." വേറേ ഒരു ഗ്രന്ഥകർത്താവ് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—"പ്രായേണ സ്വകാൎയ്യതൽപരവും പരകാൎയ്യങ്ങളിൽ ഉദാസീനവും ആയ ഈ ലോകത്തിൽ ശൈശവത്തിൽതന്നേ ദൃഢമായി രൂഢമൂലമായും നാൾതോറും പോഷിപ്പിക്കപ്പെട്ടതായും ഉള്ള ഭ്രാതൃസ്നേഹം അവാങ്മനോഗോചരമായ മൂല്യമുള്ളതാകുന്നു. ചിലപ്പോൾ മക്കളുടെ കലഹത്തിനു കാരണഭൂതമായിത്തീരുന്ന പിത്രാൎജ്ജിതധനം എത്രതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നാലും അതിൻെറ മൂല്യം ഭ്രാതൃസ്നേഹത്തിൻെറ മൂല്യത്തിനു സദൃശമായിരിക്കയില്ല. അധികമായ ഈ ധനം ഭ്രാതാക്കന്മാരുടെ വേർപാടിന് ഇടയായിത്തീരുന്നതിനെക്കാൾ ഇതിനെ മുഴുവനും സമുദ്രത്തിൽ താഴ്ത്തിക്കളയുന്നതു നന്നാകുന്നു." നമ്മുടെ കുടുംബത്തിലെ അകന്ന കുറവുകാൎക്ക് ഏകദേശം സഹോദരന്മാരെക്കുറിച്ചു ചെന്നപോലെ തന്നേ ഉള്ള സ്നേഹാദ്യുപചാരങ്ങൾക്കു കുറഞ്ഞ ക്രമത്തിൽ അവകാശമുണ്ടു്.

4. രാജഭക്തി.

രാജഭക്തി രണ്ടു വിധമാകുന്നു. അവ രണ്ടും സദാചാരധൎമ്മങ്ങൾ തന്നെ. അവയിലൊന്നു് നമ്മെ ഭരിക്കാൻ ഈശ്വരനാൽ നിയുക്തനായിരിക്കുന്ന നൃപതിയോടുള്ള നമ്മുടെ ഹൃദയത്തിന്റെ ഭക്തിയാകുന്നു. ഈ വിധമായ രാജഭക്തിയെ ബംഗാൾ ദേശീയനായ ഒരു മഹാൻ കൽക്കത്തായിൽ ഒരു വൎത്തമാനപ്പത്രികയിൽ താഴെപ്പറയുന്നതുപോലെ വൎണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്:—

"രാജ്യത്തെപ്പററി ഒരു ഹിന്ദുവിനുള്ള അഭിപ്രായം അധികമായി വിശാലമാക്കപ്പെട്ട ഒരു കുടുംബത്തെക്കുറിച്ചെന്നപോലെ ആകുന്നു. ഈ അഭിപ്രായത്തിൽ രാജാവു് ജനങ്ങളുടെ പിതാവും പ്രജകൾ കുഞ്ഞുങ്ങളും ആകുന്നു. രാജാവിനു പിതൃത്വകല്പനം ഏതദ്ദേശീയന്മാൎക്കു സ്വഭാവജന്യം ആയിട്ടുള്ളതാകുന്നു. യൂറോപ്യന്മാരുടെ പരിഷ്കാരം എത്രതന്നേ പ്രബലീഭവിച്ചാലും ഈ വിചാരത്തെ മറയ്ക്കാൻ കഴിയുന്നതല്ല. നമ്മുടെ ചക്രവൎത്തിനിയായ മഹാരാജ്ഞിയെ നാം സ്നേഹിക്കയോ മാനിക്കയോ ചെയ്യുന്നുവെങ്കിൽ അതു് നമ്മുടെ മാതാവിനെപ്പോലെ മാത്രമേ ആയിരിക്കാൻ പാടൊള്ളു. ഹിന്ദുദേശത്തിൽ വേറെ വിധത്തിലുള്ള രാജതന്ത്രം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതു് അശക്യമാകുന്നു. പുരുഷരൂപമില്ലാതെ കേവലം ഭാവനാമാത്രത്താൽ കല്പിതനായ ഒരു രാജ്യാധിപതിയെ ഈ ആളുകൾ ബഹുമാനിക്കയും അവനോടു വിനീതരായിരിക്കയും ചെയ്കയില്ല. ഏതദ്ദേശീയന്മാർ രാജഭക്തിയെ മനഃപൂൎവ്വമായി പ്രദൎശിപ്പിക്കണമെങ്കിൽ നീതിയുടേയും ധൎമ്മത്തിന്റേയും ഉല്പ

ത്തിസ്ഥാനമായി ഒരു ശരീരം പ്രത്യക്ഷമായിട്ടുണ്ടായിരിക്കണം. ഇവരുടെ വേദങ്ങൾ കൂടിയും ഏതാദൃശാഭിപ്രായങ്ങൾക്ക് അനുകൂലങ്ങളായിരിക്കുന്നു. രാജഭക്തി അത്യന്താവശ്യകിയാണെന്നു വേദപുരാണാദികൾ കൂടിയും പ്രതിപാദിക്കുന്നു. രാജഭക്തിയില്ലാതിരിക്കുന്നതു് പാപമാകുന്നു. പിതാക്കന്മാരുടേയും ഗുരുക്കന്മാരുടേയും നേൎക്ക നമുക്കുള്ള ഭക്തിയേയും അനുസരണത്തേയും രാജാവിന്റെ നേൎക്കും പ്രദൎശിപ്പിക്കുന്നതു് ഒരു സൽഗുണവും വിഹിതകൃത്യവുമാകുന്നു."

മറേറവിധം രാജഭക്തി നമ്മെ പരിപാലിക്കുന്ന ഗവൎമ്മെൻറിനെക്കുറിച്ചു നമുക്കുള്ള ബഹുമാനവും ആദരവും ആകുന്നു. അപഥപ്രവൎത്തന്മാരെ അമൎച്ചചെയ്യുന്നതിൽ യഥാശക്തി ഗവൎമ്മെന്റിനു സാഹായ്യം ചെയ്യുന്നതു് സമാധാനമായും ക്രമമായും നടക്കുന്ന കുടിയാന്മാരുടെ കടമയാകുന്നു. ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ അധീനതയിലുള്ള മറെറല്ലാ ദേശങ്ങളേയും പോലെ ഇൻഡ്യയും ഒരു സ്വതന്ത്രദേശമാകയാൽ ഗവൎമ്മെൻറിലെ ഓരോ പ്രവൃത്തികളെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിപ്രായത്തെ നമുക്കെല്ലാവൎക്കും നിശ്ശങ്കമായി പറയാവുന്നതാണു്; എന്നാൽ രാജഭക്തി ഗവൎമ്മെൻറിലെ പ്രവൃത്തികൾക്കു ദുരുദ്ദേശ്യങ്ങളെ ആരോപിക്കാതിരിക്കുന്നതിനും, അന്യന്മാൎക്ക ഗവൎമ്മെൻറിനെക്കുറിച്ചു ദോഷമായ അഭിപ്രായം ജനിപ്പിക്കണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹം ലേശംപോലും ഇല്ലാതിരിക്കുന്നതിനും നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു.

5. വയോധികന്മാരെയും, ഗുരുക്കന്മാരെയും, ഉത്തമന്മാരെയും കുറിച്ചുള്ള ഭക്തിബഹുമാനങ്ങൾ.

മാതാപിതാക്കന്മാരോടു നാം കാണിക്കേണ്ട ബഹുമാനവും പൂജ്യതയും അല്പം ഭേദപ്പെട്ട ക്രമത്തിൽ വയോധികന്മാരോടും സാമാന്യമായി കാണിക്കേണ്ടതാകുന്നു. വിശിഷ്യ പുരോഹിതന്മാർ, അദ്ധ്യാപകന്മാർ, ഉത്തമന്മാർ മുതലായി ഈശ്വരനാൽ നമ്മുടെ ഉപരി വയ്ക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവരെ നാം പൂജിക്കേണ്ടതാകുന്നു. നീതിനിഷ്ഠയുള്ളവരുടെ പലിതാക്രാന്തമായ ശിരസ്സിനെ "മഹത്തത്വമുള്ള മകുടം" എന്നു സാളമൺ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. "പാൾ" ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—"എല്ലാവൎക്കും കൊടുക്കേണ്ടുന്നതിനെ കൊടുപ്പിൻ. ആൎക്കു കരമോ അവനു കരത്തേയും ആൎക്കു ചുങ്കമോ അവനു ചുങ്കത്തേയും ആൎക്കു ഭയമോ അവനു ഭയത്തേയും ആൎക്കു ബഹുമാനമോ അവനു ബഹുമാനത്തേയും തന്നെ." ഭക്തിയെന്നുള്ള ഗുണത്തെക്കുറിച്ചു ഇപ്രകാരം പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു:— ഈ ഗുണം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതു പുരുഷത്വത്തിൻെറയും സ്ത്രീത്വത്തിൻെറയും ഉത്തമയായും അതിശ്ലാഘ്യയായുമുള്ള മാതൃകയെ കാണിക്കുന്നു. ഈ ഗുണം ഉൽകൃഷ്ട വിഷയങ്ങൾ, പരിശുദ്ധ വിചാരങ്ങൾ, ശ്രേഷ്ഠോദ്ദേശ്യങ്ങൾ എന്നിപ്രകാരം പരമ്പരയായി ലോകസംഭാവന നിമിത്തം പ്രശസ്തങ്ങളായ വസ്തുക്കളെയും പൂൎവകാലങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന മഹാന്മാരെയും, ആധുനികന്മാരുടെ ഇടയിൽ മഹാമനസ്കതയോടു കൂടി പ്രജാക്ഷേമത്തിനായി പ്രയത്നം ചെയ്യുന്നവരെയും ഉദ്ദേശിച്ചു വേണ്ടതാകുന്നു. പ്രത്യേകം ഓരോ ആളുകളുടെയും, കുഡുംബങ്ങളുടെയും, ജനസമുദായങ്ങളുടെയും ക്ഷേമ

ത്തിനും ഭക്തി അത്യന്താവശ്യകിയായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. ഭക്തിയില്ലാതിരുന്നാൽ മനുഷ്യങ്കലോ ഈശ്വരങ്കലോ വിശ്വാസമോ ജനസമുദായത്തിന്റെ ക്ഷേമമോ പരിഷ്കാരാഭിവൃദ്ധിയോ ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. എന്തെന്നാൽ, ഭക്തിയെന്നുള്ളത് മനുഷ്യരെ പരസ്പരവും ഈശ്വരനോടും ബന്ധിക്കുന്നതായ മതവിശ്വാസത്തിന്റെ പര്യായമാകുന്നു.

6. ഉപചാരവും അന്യന്മാരെക്കുറിച്ചുള്ള ആദരവും.

സ്വാത്മമാത്രപരനും ആർദ്രബുദ്ധിയില്ലാത്തവനും ആയ ആൾക്ക് അന്യന്മാരുടെ മനോവിചാരങ്ങളെക്കുറിച്ച് ആദരവില്ലാതെയിരിക്കുന്നു. ദയാലുവും അസ്വാത്മപരനുമായ ഒരാൾ സ്വല്പ കാര്യങ്ങളിൽ കൂടിയും തന്റെ ചുററുമുള്ള ആളുകൾക്കു സുഖത്തെ നൽകുവാൻ ന്യായമായ അവസരം നോക്കി അതിനെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുകയും അവർക്ക് അനാവശ്യമായി ഉപദ്രവത്തെ ഇടവരുത്താതെ സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളുകയും ചെയ്യും. "അന്യന്മാർ തന്നോട് എങ്ങനെ ചെയ്യണമെന്നിച്ഛിക്കുന്നുവോ അതുപോലെ തന്നെ താനും അന്യന്മാരോടു ചെയ്യേണ്ടതാകുന്നു" എന്നുള്ളതു ജീവിതത്തിൽ ശ്രേഷ്ഠമായ നിയമമാണെന്നു പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അന്യന്മാരുടെ മനോവിചാരങ്ങളെക്കുറിച്ച് നമുക്ക് അഭ്യന്തരമായി ശ്രദ്ധയും ആദരവും ബഹുമാനവുമുണ്ടെന്നുള്ളതിലേക്കു ബാഹ്യമായും ദൃശ്യമായുമുള്ള സൂചകമായിട്ടു മാത്രമേ കേവലം പുറമേ കാണിക്കുന്ന മര്യാദയ്ക്കു മഹിമയൊള്ളൂ. അതിനെ നാം ഒരിക്കലും ഉപേക്ഷിക്കരുത്; എന്നാൽ അതു നിർവ്യാജമായും മനഃപൂർവമായും ഇരുന്നെങ്കിലല്ലാതെ അതിനെക്കൊണ്ടു പ്രയോജനമില്ലെന്നും ഓർത്തുകൊള്ളേണ്ടതാകുന്നു. നിർവ്യാജമായുമുള്ള ദയാശീലത്വം തന്നെയാണു നല്ല നടത്തകളുടെ സാരമായ ഭാഗം. ഒരു

നല്ല കുലീനനായുള്ളവൻെറ വിവരണം "ഹെച്ചിൻസൺ" എന്ന ആളിനെക്കുറിച്ചു് അയാളുടെ ഭാൎയ്യ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിൽ കാണപ്പെടുന്നു. "അയാൾക്കു വാസ്തവത്തിൽ മഹാമനസ്കത അധികമുണ്ടായിരുന്നോ അതോ ഗർവം കുറഞ്ഞിരിരുന്നോ എന്നു് എനിക്കു പറയാൻ വഹിയാ. അയാൾ ഒരിക്കലെങ്കിലും അത്യന്തം അല്പനായുള്ളവനെയും ദുഷിക്കയോ, അത്യന്തം മഹാനായുള്ളവനെ മുഖസ്തുതി ചെയ്കയോ ചെയ്തിട്ടില്ല. അയാൾക്കു ദരിദ്രന്മാരോടു സ്നേഹവും ദയയുമുണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ ഒഴിവുള്ള സമയങ്ങളിൽ സാധാരണ ശിപായിമാരോടും പാവപ്പെട്ട വേലക്കാരോടും കൂടി സംസാരിച്ചു കാലയാപനം ചെയ്തുവന്നു. എന്നാൽ അവൎക്കു തന്നോടു് അവജ്ഞ തോന്നാത്തക്കവണ്ണം അവരെ അതിപരിചയപ്പെടുത്താതെ അവൎക്കു തന്നെക്കുറിച്ചു സ്നേഹവും ബഹുമാനവും വൎദ്ധിക്കത്തക്ക വിധത്തിൽ അയാൾ നടന്നുവന്നു."

7. ജനകാൎയ്യോത്സാഹവും, സ്വദേശസ്നേഹവും, മനുഷ്യസ്നേഹവും.

ജനകാൎയ്യോത്സാഹമെന്നുള്ളതു് പാൎക്കുന്ന രാജ്യത്തിൻെറയോ നാം ചേൎന്നിട്ടുള്ള സമുദായത്തിൻെറയോ ക്ഷേമത്തിനു വേണ്ടി പ്രതിഫലേച്ഛ കൂടാതെ സ്വസുഖത്യാഗം ചെയ്തു് കഷ്ടതകളെ സഹിക്കയും, ജാഗ്രതയോടുകൂടി പ്രയത്നപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ പ്രീതിയോടുകൂടിയിരിക്കുന്ന ഒരു സ്വഭാവമാകുന്നു. സ്വകാൎയ്യത്തെക്കാൾ അധികം പരകാൎയ്യത്തിൽ ശ്രദ്ധ വയ്ക്കേണ്ടതു് നമ്മുടെ കൃത്യമാകുന്നതുപോലെ തന്നേ സ്വസുഖപരിത്യാഗംകൊണ്ടു് നമ്മുടെ അയൽക്കാരിൽ അനേകം പേൎക്കു ഗുണം വരുത്താമായിരുന്നാൽ അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതും നമ്മുടെ കൃത്യമാണു്. തങ്ങൾ അധിവസിക്കുന്ന

ഗ്രാമത്തിൻെറയോ നഗരത്തിൻെറയോ ദേശത്തിന്റെയോ ക്ഷേമത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് തങ്ങളാൽ എന്തു ചെയ്യാൻ കഴിയുമെന്ന് എല്ലാവരും ആലോചിച്ചു നോക്കേണ്ടതാകുന്നു. സ്വദേശക്ഷേമാഭിവൃദ്ധിക്കായുള്ള ശ്രദ്ധാ യഥാൎത്ഥമായ സ്വദേശസ്നേഹമാകുന്നു. വാസ്തവമായ സ്വദേശസ്നേഹമുള്ളവൻ തൻെറ സ്വദേശസ്നേഹം നിമിത്തം അന്യദേശീയന്മാരോട് അന്യായം പ്രവൎത്തിക്കയില്ല. അവൻ സ്വദേശസ്നേഹത്തോടുകൂടി മനുഷ്യസ്നേഹത്തെ യോജിപ്പിച്ചു നടക്കും.

8. ഗൃഹസ്ഥകാലക്ഷേപം.

ഗാൎഹസ്ഥ്യത്തെ സ്വീകരിക്കുമ്പോൾ മനുഷ്യനു നവീനമായി സന്തോഷവും ദയയും മനുഷ്യസ്നേഹവും ഉണ്ടാകുന്നു. വിവാഹം കഴിഞ്ഞാൽ ഒരു മനുഷ്യൻ സ്വയംകൃതയായ നൂതനാവസ്ഥയെ പ്രാപിക്കുന്നു. അതു് ബാലനായി മാതാപിതാക്കന്മാരോടുകൂടി വസിച്ചിരുന്നപ്പോഴുള്ള അവസ്ഥയിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തയാകുന്നു. ഈ നൂതനാവസ്ഥയിൽ മനുഷ്യനു ദിവസേന സന്തോഷങ്ങളും ഓരോ പ്രകാരേണയുള്ള അനുഭവങ്ങളും നവംനവമായി വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇതിൽ അനേകവിധങ്ങളായ ക്ലേശങ്ങളും സംഭവിക്കുന്നു. അവയിൽ നിന്നും പലപ്പോഴും മനുഷ്യനു ബുദ്ധിക്കു പരിപാകവും പരിഷ്കാരവും ഉണ്ടാകുന്നതാണു്. ഒരു ഗ്രന്ഥകാരൻ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—"കുടുംബകാലക്ഷേപം ബുദ്ധിമുട്ടുകൾകൊണ്ടു നിറഞ്ഞതായിരിക്കാം. എന്നാൽ അവ ഫലവത്തുകളാകുന്നു. മററുള്ളവയെല്ലാം നിഷ്ഫലങ്ങളാകുന്നു." പുനശ്ച, "ഒരുത്തൻെറ ഗൃഹത്തിൽ ഉചിതകാലത്തു് ശിശുക്കൾ ഇല്ലാതിരുന്നാൽ ആ ഗൃഹം ദുഷ്കൃത്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നതായി കാണപ്പെടും."

"എന്റെ ഗൃഹത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു കൂടുമ്പോൾ തന്നെ എന്റെ സകല ക്ലേശങ്ങളും അസ്തമിതങ്ങളായി ഭവിക്കുന്നു" എന്നു സ്വഗൃഹത്തെക്കുറിച്ചു പറയത്തക്ക വിധത്തിൽ ഇരുന്ന എഡ്മണ്ഡ്ബർക്ക് എത്ര ധന്യനായിരുന്നിരിക്കണം! മനുഷ്യസാധാരണങ്ങളായ സ്നേഹബന്ധങ്ങൾ പൂർണ്ണമായുണ്ടായിരുന്ന ല്യൂത്തർ എന്ന പ്രൊട്ടസ്റ്റൻറു മതസ്ഥാപകൻ തന്റെ ഭാര്യയെക്കുറിച്ചു ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു:—"അവളെ വേർപെട്ടിരിക്കുന്നതിൽ വച്ചു ധനേശനായ ക്രീസസ്സിന്റെ സ്വത്തു മുഴുവനും എനിക്കു കിട്ടുന്നതായാലും ദാരിദ്ര്യം അനുഭവിച്ചുംകൊണ്ടു അവളോടുകൂടിയിരിക്കുന്നതുതന്നേ എനിക്കധികം ആശാസ്യമായിട്ടുള്ളതു്." വിവാഹത്തെക്കുറിച്ചു് അയാൾ ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു:—"ഈശ്വരൻ ഒരു മനുഷ്യനു കൊടുക്കാവുന്ന ഭാഗ്യങ്ങളിൽ വച്ചു ശ്രേഷ്ഠമായുള്ളതു് സമാധാനത്തോടുകൂടി സഹവാസം ചെയ്യുന്നതിനും സകല സമ്പാദ്യങ്ങളേയും ക്ഷേമത്തേയും ജീവനേയും കൂടി വിശ്വസിച്ചേൽപ്പിക്കുന്നതിനും ആയി ഒരു ഗുണവതിയും ഭക്തിമതിയും ആയുള്ള ഭാര്യയാകുന്നു. യഥാകാലം എഴുനേൽക്കയും യൌവനാരംഭത്തിൽ തന്നേ വിവാഹം കഴിക്കയും ചെയ്യുന്നതു് ആക്കും തന്നേ പശ്ചാത്താപത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്ന കാര്യങ്ങളല്ല."

വിവാഹം കഴിഞ്ഞാൽ ദമ്പതികൾ അനുസരിച്ചു നടക്കേണ്ടതായ ചട്ടം "സഹിക്കയും ക്ഷമിക്കയും വേണം" എന്നുള്ളതാണ്. ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാർ പരസ്പരം വിട്ടുവീഴ്ചയുള്ളവരായിരിക്കേണ്ടതാകുന്നു. ഒരാൾ മറ്റൊരാളുടെ വീഴ്ചയേ കാണാതേ ഇരുന്നേക്കയില്ല; എന്നാൽ അവയെ സൽസ്വഭാവത്തോടും ക്ഷമയോടും കൂടി സഹി

ച്ചുകൊള്ളാവുന്നതാകുന്നു. സൎവ്വഗുണങ്ങളിലും വച്ചു ദമ്പതികൾക്കു് അത്യന്തം ക്ഷേമപ്രദമായിട്ടുള്ളതു സൽസ്വഭാവമാകുന്നു. ആത്മസംയമനത്തോടു സഹകൃതമായ സൽസ്വഭാവം പ്രഥമകോപം ശമിക്കുന്നതുവരെ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതിനും തന്നോടു കയൎത്തു പറയുന്നതിനെയും എതിൎവ്വാദം ചെയ്യാതെ കേൾക്കുന്നതിനും വേണ്ടുന്ന ക്ഷമാശീലത്തെ കൊടുക്കുന്നു. "മൃദുവായുള്ള ഉത്തരം കോപത്തെ ശമിപ്പിക്കുന്നു" എന്നുള്ള വചനം വിവാഹം കഴിച്ചിരിക്കുന്നവരിൽ എത്രയും യഥാൎത്ഥമായിരിക്കുന്നു.

9. സത്സംസൎഗ്ഗം.

സത്തുക്കളെ കാണുന്ന നേത്രവും അവർ പറയുന്ന ഉപയോഗമുള്ള വാക്കുകളെ കേൾക്കുന്ന ശ്രോത്രവും അവരുടെ ഗുണങ്ങളെ വൎണ്ണിക്കുന്ന ജിഹ്വയും ഭാഗ്യവത്തുകളാകുന്നു. അവരുടെ ശീലങ്ങളെ വഹിക്കുന്നവരും, അവരുടെ മൈത്രിയെ സമ്പാദിക്കുന്നവരും, അവരുടെ കീൎത്തിയിൽ ഭാഗികളായിത്തീരുന്നവരും, അവരുടെ ശുദ്ധങ്ങളായ മാൎഗ്ഗങ്ങളിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവരും, അവരോടൊന്നിച്ചു വസിക്കുന്നവരും അത്യന്തം ഭാഗ്യവാന്മാരാകുന്നു.

അസത്തുക്കളുടെ ദൎശനം കൂടി ദോഷാവഹമാകുന്നു. അവരുടെ ദുഷ്ടവാക്കുകൾ ദോഷംകൊണ്ടു ശ്രോത്രത്തെ നിറയ്ക്കുന്നു. അവരുടെ നടത്തകളെ പ്രസംഗിക്കുന്ന ജിഹ്വയ്ക്കു് ആപത്തു സംഭവിക്കും. പാപമാകുന്ന സാംക്രമികരോഗം പിടിപെട്ട ആ വൎഗ്ഗത്തോടുകൂടിച്ചേൎന്നു ദുൎമ്മാൎഗ്ഗങ്ങളിൽ പ്രവേശിച്ചു് അവരോടുകൂടി വസിക്കുന്നതു് സ്വയംകൃതാനൎത്ഥത്തിന്റെ പരമകാഷ്ഠയാകുന്നു.

ടിപ്പണി.

I

1. സന്മാൎഗ്ഗപ്രദീപം=നൽവഴി കാണിപ്പാനുള്ള വെളിച്ചം. ഭിന്നം=വ്യത്യസ്തം. ഉദ്ദേശ്യം=ലക്ഷ്യം—ഉദ്ദേശം=ഏകദേശം. സൎവ്വജനസമ്മതമായ സദാചാരം=നല്ലയാളുകളാലെല്ലാം സമ്മതിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള നല്ല നടത്ത. ഉൽകൃഷ്ടത=ശ്രേഷ്ഠത × അപകൃഷ്ടത. ഈശ്വരോദ്ദേശ്യകകൃത്യം=ദൈവത്തെ ലക്ഷീകരിച്ചുള്ള ധൎമ്മം. അനുഷ്ഠാനം=ആചാരം. അന്തഃകരണം=മനസ്സ്. ന്യായാന്യായവിവേചനം=ന്യായവും അന്യായവും വേർതിരിച്ചുള്ള അറിവ്. സിദ്ധാന്തം=നിയമം—നിബ്ബന്ധാചാരം. സ്രഷ്ടാവ്=നിൎമ്മാതാവ്. കൃതജ്ഞത=നന്ദി. ന്യായനിഷ്ഠൻ=ന്യായം ചെയ്യണമെന്നു നിൎബ്ബന്ധമുള്ളവൻ. ന്യായാധീശൻ=ന്യായാധിപതി. സൎവ്വഥാ=എല്ലാ പ്രകാരത്തിലും. സിദ്ധം=ലഭിച്ചതു്—തീൎച്ചപ്പെട്ടതു്. ഭവിഷ്യൽകാലം=വരാൻ പോകുന്ന കാലം. നാഥൻ=രക്ഷിതാവു്. നേതാവു്=നായകൻ. നിയമേന=പതിവായിട്ടു്. മനോവാക്കായകൎമ്മങ്ങൾ=മനസ്സുകൊണ്ടും വാക്കുകൊണ്ടും ശരീരംകൊണ്ടുമുള്ള പ്രവൃത്തികൾ. ഗുണപൎയ്യവസായി=ഗുണത്തിൽ അവസാനിക്കുന്നതു്. പ്രകരണം=അദ്ധ്യായം. ഉപയുക്തം=ഉപയോഗകരം. ആധാരഭൂതം=ആധാരമായി ഭവിച്ചതു്. ഏകാധിഷ്ഠാനം=ഒരേ അടിസ്ഥാനം. സൎവ്വസമഷ്ടി=എല്ലാം കൂടി സംഗ്രഹിച്ചതു്. സമഷ്ടി × വ്യഷ്ടി.

2. അപരിമിതം=അതിരില്ലാത്തതു്. പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നു=വഴിപോലെ കാണിക്കുന്നു. ആധാരഭൂത=ആശ്രയമായി ഭവിച്ചവൾ. അസീമം=സീമയില്ലാത്ത. സീമ=അതിരു്. അപരിമേയം=അളക്കുവാൻ പാടില്ലാത്ത. രാശി=കൂട്ടം. പാദഭാരം=കാലിന്റെ ഘനം. ചക്ഷുഃപ്രീതികരങ്ങൾ=കണ്ണിനു സന്തോഷം ജനിപ്പിക്കുന്നവ. അസംഖ്യം=എണ്ണമില്ലാത്ത. ശാഖ=കൊമ്പു്. ഫലങ്ങൾ=കായ്കൾ. ക്ഷീണത=തളൎച്ച. ജീൎണ്ണത=നാശം. അക്ഷയങ്ങൾ=കുറയാത്തവ. ക്ഷയം=കുറവു്, നാശം. പ്രതിവസന്തം=ഓരോ വസന്തകാലത്തിലും; ആണ്ടുതോറും. നവീഭവിക്ക=പുതുതാകുക. ശതഗുണം=നൂറിരട്ടി. വൃദ്ധി=വർദ്ധനവു്. നിമ്നോന്നതതലം=പൊങ്ങിയും താണും ഉള്ള

അവസ്ഥ. മനോഹരത്വം=മനസ്സിനെ ആകൎഷിപ്പാനുള്ള ശക്തി. ഉന്നതം=ഉയൎന്നതു്. നിമ്നം=താഴ്ന്നതു്. അഗാധം=താഴ്ച്ചയേറിയതു്. തൃണാദികൾ=പുല്ലു് മുതലായവ. പങ്ക്തി=പന്തി; നിര; കൂട്ടം. ഹിമാവൃതങ്ങൾ=മഞ്ഞുകൊണ്ടു മൂടപ്പെട്ടവ. ശിഖരം=കൊടുമുടി. പാൎശ്വം=വശം. അരുവികൾ=ഊറകൾ. ഉല്പത്തി=ഉത്ഭവം; ജന്മം. വിശീൎണ്ണങ്ങൾ=നശിച്ചവ. പുനശ്ച=വീണ്ടും. അന്തൎഭാഗം=ഉള്ളു്. ഗ്ഗലിതങ്ങൾ=പെരുകിയവ. പ്രാസാദം=മാളിക. ശിലാവിശേഷം=വിശേഷപ്പെട്ട കല്ലു്. ദ്രവ്യം=വസ്തു. പ്രപഞ്ചം=ലോകം. പ്രാചീനങ്ങൾ=പഴകിയവ. മഹാരണ്യങ്ങൾ=വൻകാടുകൾ. അഭ്രംകഷം=മേഘത്തെ അതിക്രമിച്ചതു്. ശാഖാപടലം=കൊമ്പിൻകൂട്ടം. വ്യാപിക്കുക=പരക്കുക. പോഷകസാധനങ്ങൾ=വളൎച്ചയ്ക്കു സഹായിക്കുന്ന വസ്തുക്കൾ. സ്രോതസ്സുകൾ=കുഴികൾ ചാലുകൾ; നദികൾ. സൎവ്വത്ര=എല്ലായിടത്തും. ഇന്ധനം=വിറകു്. ഇഷ്ടാനുരൂപം=ഇഷ്ടംപോലെ. ബഹുധാ=പലവിധത്തിൽ. നമിപ്പിക്കുക=കുനിക്കുക. സ്വയം=തന്നത്താൻ. ദ്രവം=അലിഞ്ഞതു്. സന്നിഹിതം=അടുത്തിരിക്കുന്നതു്. സ്വതഃ=താനേതന്നെ. ലഘൂകൃതം=ലഘുവാക്കിച്ചെയ്യപ്പെട്ടതു്. ലഘു × ഗുരു. ശുഷ്കങ്ങൾ=ശോഷിച്ചവ; മെലിഞ്ഞവ. പ്രവാഹം=ഒഴുക്കു്. വക്രഗത്യാ=വളഞ്ഞ വഴിയായി. ആസ്പദം=ആശ്രയം; അടിസ്ഥാനം. പുഷ്ടി=വളൎച്ച. മേളിക്കുക=യോജിക്കുക. സങ്കേതം=കുറിസ്ഥലം. ഉപരിഭാഗം=മേൽഭാഗം. പ്രസരിക്കുക=ഒഴുകുക. അനവരതം=ഇടവിടാതെ. നിയതം=നിശ്ചിതം; പതിവായുള്ളതു്. യഥാപൂൎവ്വം=പഴയപടി. വ്യതിക്രമിക്കുക=ഭിന്നിക്കുക. ദുൎല്ലംഘ്യ=ലംഘിപ്പാൻ വയ്യാത്തതു്. ഉദ്ധതങ്ങൾ=ഉയൎന്നവ. തരംഗം=തിരമാല. ഔഷ്ണ്യം=ചൂടു്. ഊൎദ്ധ്വഭാഗം=മേൽഭാഗം. പുഞ്ജം=കൂട്ടം.

3. പ്രേക്ഷാവത്തുക്കൾ=കാണ്മാൻ കഴിവുള്ളവർ. ഗ്രഹണശക്തി=മനസ്സിലാക്കാനുള്ള ശേഷി. ചലിക്കുക=ഇളകുക. ഗണനം ചെയ്യുക=എണ്ണുക. അശക്യം=കഴിവില്ലാത്തതു്. ഗോപനംചെയ്ക=മറയ്ക്കുക. പ്രകടനംചെയ്ക=വെളിവാക്കുക. പരലോകം=അന്യലോകം (സ്വൎഗ്ഗം). ഖേചരങ്ങൾ=ആകാശത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവ. ഭൂചരങ്ങൾ=ഭൂമിയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നവ. യഥായഥം=വേണ്ടതുപോലെ. അധീനങ്ങൾ=കീഴ്പെട്ടവ. വൎഷോപലം=കൽത്തുള്ളി; ആലിപ്പഴം.

പർവ്വതോപമം=വന്മലയ്ക്കു തുല്യം. അഭിഹനിക്കുക=ഇല്ലായ്മചെയ്യുക; കൊല്ലുക. അനുക്രമം=മുറപോലെ; മാറി മാറി.

4. പ്രഭാവം=സാന്നിദ്ധ്യം × അഭാവം. സ്തംഭങ്ങൾ=തൂണുകൾ. സിംഹാസനാരൂഢൻ=സിംഹാസനത്തിൽ കയറിയിരിക്കുന്നവൻ. ഗുപ്തം=ഗോപനം ചെയ്യപ്പെട്ടതു്; മറയ്ക്കപ്പെട്ടതു്. പ്രഖ്യാപിതം=പരസ്യമായി അറിയപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്. പർജ്ജന്യം=മേഘം. ഗർജ്ജിക്കുക=അലറുക. ശങ്ക=ഭയം; ലജ്ജ; മടി. സ്വമേധയാ=സ്വന്ത മനസ്സാലെ. തരുച്ഛായകൾ=വൃക്ഷനിഴലുകൾ. പ്രാതഃസായംകാലങ്ങൾ=രാവിലെയും, വൈകുന്നേരവും. അസൽപ്രതികർത്താവു്=പകരം ചെയ്യാനധികാരമുള്ളവൻ. പരിമാണാനുരൂപം=അളവിന്നനുസരിച്ചു്. പ്രവഹിക്കുക=ഒഴുകുക. ഫേനം=പത. ഉൽഗമിക്ക=പുറപ്പെടുക. ഹേയാംശം=തള്ളപ്പെടേണ്ട ഭാഗം. പൃഥഗ്ഭവിക്ക=പുറത്താകുക. ത്യജിക്കുക=തള്ളുക; ഉപേക്ഷിക്ക. അപരിമിതം=അതിരില്ലാത്തതു്.

5. മദാന്ധർ=അഹങ്കാരംമൂലം കണ്ണു കാണാൻ വയ്യാത്തവർ. ദ്യോവു്=ആകാശം; സ്വർഗ്ഗം. തദന്തർഗ്ഗതം=അവയുടെ ഇടയ്ക്കുള്ളതു്. പ്രതിസംഹരിക്കുക=തിരിച്ചെടുക്കുക; പിൻവലിക്കുക.

6. വ്യാപാരം=തൊഴിൽ. കാലയാപനം=കാലം കഴിക്കൽ. അഭിരുചി=താല്പര്യം. ഉജ്ജീവിതം=ജീവനെടുത്തതു്. അങ്കുരിക്കുക=മുളയ്ക്കുക. ഹിമകണം=മഞ്ഞുതുള്ളി. നിർവൃതി=ആനന്ദം. ദൃശ്യങ്ങൾ=കാണത്തക്കവ. തത്തൽഫലങ്ങൾ=അതാതിന്റെ ഫലങ്ങൾ. മന്ദമാരുതൻ=ഇളംകാററു്. മന്ദോഷ്ണം=കുറഞ്ഞ ചൂടു്. ഫലോൽഗമങ്ങൾ=കായിക്കാൻ തുടങ്ങുന്നവ. നമ്രകൾ=തല താഴ്ത്തിയവ. നിദാനം=ആദികാരണം. ഫലവതി=ഫലത്തോടുകൂടിയതു്. ചിഹ്നം=അടയാളം.

II

ജാഗ്രത=ഉണർച്ച. ആദരിക്ക=ബഹുമാനിക്കുക. പ്രതിപാദനം=പ്രസ്താവന. അന്യഥാ=മററു പ്രകാരത്തിൽ. സന്ദേഹം=സംശയം. ലാഘവം=എളുപ്പം. സ്ഥിരീഭവിക്കുക=ഉറയ്ക്കുക. പ്രതിപാദിക്കുക=പറയുക. സ്പഷ്ടമായി=തെളിവായി. ആശ്ലേഷിക്കുക=ആലിംഗനം

ചെയ്യുക. സദാ=എല്ലായ്പോഴും. നേതാവ്=വഴികാട്ടി; നായകൻ. അവലംബിച്ചിരിക്കുക=ആശ്രയിച്ചിരിക്കുക. അന്തഃകരണപ്രേരിതകൃത്യങ്ങൾ=മനസ്സാക്ഷിയുടെ നിർബ്ബന്ധമനുസരിച്ചുള്ള പ്രവൃത്തികൾ. നിയോഗം=ആജ്ഞ. അനുഷ്ഠേയം=ചെയ്യേണ്ടതു്. ഐഹികം=ഇഹലോകസംബന്ധമായതു്. ഹാനി=കേടു്; നാശം. പ്രത്യുത=നേരെമറിച്ചു്. പ്രാബല്യം=ഉറപ്പു്. അനുശോചിക്കുക=സഹതപിക്കുക. കാലധർമ്മം=മരണം. പ്രശംസിക്കുക=സ്തുതിക്കുക. പ്രതിഭാ=ബുദ്ധികൂർമ്മ. വാഗ്മിത്വം=വാക്സാമർത്ഥ്യം. സാത്വികം=സ്വയമേയുള്ളതു്; സത്വഗുണത്തെ സംബന്ധിച്ചതു്. സഹജം=കൂടെപ്പിറന്നതു്. സമ്പാദിതം=സമ്പാദിക്കപ്പെട്ടതു്. ചോദന=പ്രേരണ; ഉത്സാഹിപ്പിക്കൽ. നിഷ്പക്ഷപാതകമായി=ഒരു വശത്തേക്കും ചായാതെകണ്ടു്.

III

1. പ്രവർത്തകം=പ്രേരകം. സംയമനം=വഴിപോലെ ജയിച്ചടക്കൽ. ദമനം=കീഴടക്കൽ. സാഹസിക്യം=സാഹസം. ഉപര്യുപരി=മേൽക്കുമേൽ. നിയമനം=നിയന്ത്രണം. ഹിതോപദേശം=സൽബോധനം. അനിയന്ത്രണീയം=നിയന്ത്രിക്കുവാൻ കഴിയാത്തതു്; അടക്കിനിർത്താൻ കഴിയാത്തതു്. ജ്യോതിശ്ചക്രം=ഗ്രഹമണ്ഡലം. ഉൽപതിക്കുക=ഉയർന്നുപോകുക. നിപതിക്കുക=വീഴുക. സങ്കല്പകല്പിതങ്ങൾ=മനസ്സുകൊണ്ടു് രൂപവൽക്കരിച്ചവ.

2. മിതം=ക്രമം. മിതഭോഗം=ക്രമമായ അനുഭവം. അശനപാനം=തീററിയും, കുടിയും. മാത്രാ=അളവു്. തദർത്ഥം=അതിനുവേണ്ടി. ജുഗുപ്സാവഹം=ആക്ഷേപാർഹം. രോഗോൽപാദകം=രോഗത്തെ ജനിപ്പിക്കുന്നതു്. മിതപഥ്യാശനം=ക്രമമായ ഹിതഭക്ഷണം. വിഷയൈഷി=വിഷയത്തിൽ ഇച്ഛയുള്ളവൻ; വിഷയാസക്തൻ. അതിഭുക്തി=അതിഭക്ഷണം. ജിഹ്വേന്ദ്രിയചാപല്യം=നാവിളക്കം. മൌഢ്യം=മൂഢത. അനനുഗുണം=ഗുണകരമല്ലാത്തതു്. ചാതുര്യം=ചതുരത; സാമർത്ഥ്യം. അകാലമൃത്യു=കാലമാകുംമുമ്പുള്ള മരണം. സംഘപ്രയാണങ്ങൾ=കൂട്ടയാത്രകൾ; ജാഥാകൾ. അധിഷ്ഠാനം=അടിസ്ഥാനം. അനുഷക്തം=ചേർന്നതു്. സ്ത്രൈണത്വം=സ്ത്രീലമ്പടത്വം. ശ്മശാനഭൂരുഹം=ചുടുകാട്ടിലെ വൃക്ഷം, സ്വൈരിണി=വേശ്യ. ക്ഷണി

കതഃ=വേഗം. പ്രസക്തി=താല്പൎയ്യം. അപരിമിതശുചിത=അളവില്ലാത്ത ശുചിത്വം. അസഭ്യം=സഭയിൽ പ്രയോഗിപ്പാൻ കൊള്ളാത്തതു്. ദൂരതഃ=അകലത്തിൽ. പരിഹരിക്കുക=അകററിനിൎത്തുക; ഒഴിച്ചുവയ്ക്കുക. സംസൎഗ്ഗജാ=സഹവാസത്തിൽനിന്നുണ്ടായതു്.

3. രഞ്ജിപ്പിക്കുക=യോജിപ്പിക്കുക. ഉൽകൎഷബുദ്ധി=നമ്മേക്കാൾ ശ്രേഷ്ഠരെന്നുള്ള മതിപ്പു്. ശ്ലാഘ്യം=സ്തുതിക്കത്തക്കതു്. അവശ്യം=നിശ്ചയമായും. നിശിതം=മൂൎച്ചയുള്ളതു്. ഖഡ്ഗം=വാളു്. ആയസയന്ത്രം=ഇരുമ്പുയന്ത്രം. അഭേദ്യം=പൊട്ടിക്കാൻ വയ്യാത്തതു്. വിലാപം=കരച്ചിൽ.

5. ന്യൂനാതിരിക്തം=കൂടിയുംകുറഞ്ഞുമുള്ളതു്. പൂൎവ്വാപേക്ഷയാ=മുമ്പിലത്തേതിനെ അപേക്ഷിച്ചു്. സുസഹകരം=സുഖമായി സഹിക്കാവുന്നതു്. ഏതദ്വിപരീതം=അതിന്നെതിരായി. രാമണീയകം=മനോഹാരിത. ധനാപഹാരികൾ=പണം പിടുങ്ങികൾ. സ്നിഗ്ദ്ധ=സ്നേഹമുള്ളവൾ. ദീപനം=ദഹനം. ഗ്രന്ഥകാലക്ഷേപം=വായനകൊണ്ടു് സമയം കഴിക്കൽ. തുച്ഛം=നിസ്സാരം. ക്ലേശകണ്ടകം=ദുഃഖശല്യം. അസന്തുഷ്ടി=സന്തോഷമില്ലായ്മ. പ്രേയസി=പ്രിയപ്പെട്ടവൾ; ഭാൎയ്യ.

6. സ്ഥിരദ്വേഷൻ=വൈരം മറക്കാത്തവൻ. അസൽപ്രതീകാരനിരതൻ=പ്രതികാരം ചെയ്വാൻ താല്പൎയ്യമുള്ളവൻ. ഭഞ്ജിക്കുന്നു=ഉടയ്ക്കുന്നു. സമീകരിക്കുക=തുല്യമാക്കിത്തീൎക്കുക. അനല്പം=അല്പമല്ലാത്ത; അധികമായ. ചാരിതാൎത്ഥ്യം=നടത്ത ശരിയായതിലുള്ള സന്തോഷം. രോഷപരുഷകൾ=കോപംകൊണ്ടു് കഠിനങ്ങൾ. പടുപ്രയോഗം=നീറപ്രയോഗം. വ്യഞ്ജിപ്പിക്കുക=ദ്യോതിപ്പിക്കുക. മന്ദബുദ്ധി × ശീഘ്രബുദ്ധി. പ്രതിപക്ഷികൾ=എതിൎവാദികൾ. സമഷ്ടി=ചുരുക്കം. ക്ഷുധിതൻ=വിശന്നവൻ. തൃഷിതൻ=ദാഹിച്ചവൻ.

7. ദണ്ഡനാധികൃതന്മാർ=ശിക്ഷിപ്പാനധികാരമുള്ളവർ. വധ്യൻ=വധിക്കപ്പെടേണ്ടവൻ.

8. സ്വേച്ഛാവൎജ്ജനം=തൻകാൎയ്യമില്ലായ്മ. മിതവ്യയം=ക്രമമായ ചെലവു്; വരവിൽ കവിയാത്ത ചെലവു്.

9. അഹംഭാവം=ഞാനെന്ന ഭാവം; ഡംഭ്. ആത്മസംഭാവന=താൻ സവ്വജ്ഞനെന്ന ഭാവം. അശിക്ഷിതം=ശിക്ഷിക്കപ്പെടാത്തതു്; പരിശീലനമില്ലാത്തതു്. സ്വയം പൎയ്യാപ്തി=തനിക്കു താൻ പോന്നവനെന്ന ഭാവം. ഉദ്ധതന്മാർ=അഹങ്കാരികൾ. വിസ്മയനീയന്മാർ=ആശ്ചൎയ്യപ്പെടത്തക്കവർ.

10. അപ്രതീക്ഷിതം=നിനച്ചിരിയാഞ്ഞതു്. ആകുലത=ദുഃഖം; പരിഭ്രമം. ശൈഥില്യം=എളുപ്പം. മുരണ്ടു പിടിച്ചിരിക്കുക=മാന്ദ്യം പിടിച്ചിരിക്കുക. ഝടിതി=വേഗത്തിൽ. യാദൃച്ഛികമായി=വിചാരിച്ചിരിക്കാതെ. ഭയാക്രാന്തൻ=ഭയത്താൽ ആക്രമിക്കപ്പെട്ടവൻ. വ്യാപിക്കുക=പരക്കുക.

11. സ്വേദം=വിയൎപ്പു്. രക്തമോക്ഷം=ശരീരത്തിൽ നിന്നും അധികമുള്ള രക്തം മോചിപ്പിക്കൽ. പാചകൻ=അരിവയ്പുകാരൻ. പ്രതിവിധാതാവു്=മറുകൃതി ചെയ്യുന്നവൻ. നിവാരിതൻ=തടുക്കപ്പെട്ടവൻ. അതിഭുക്തി=അതിഭക്ഷണം. ഉച്ചാവചം=നാനാതരത്തിലുള്ളതു്. ഹിതം=ഗുണകരം. കുമിൾ=കൂൺ.

12. ഉന്മാദശക്തി=ലഹരി. തീക്ഷ്ണമദ്യം=വീൎയ്യം കൂടിയ മദ്യം. പ്രജ്ഞ=ബോധം. നഗരരോധം=പട്ടണം വളയൽ. അജയ്യൻ=ജയിക്കപ്പെടാത്തവൻ. ഭവിഷ്യദവസ്ഥ=വരാൻ പോകുന്ന സ്ഥിതി.

13. സ്മിതം=ചിരി. ഏതാദൃശസൌശീല്യം=ഇത്തരം നല്ല ശീലം. ഹരിതവൎണ്ണം=പച്ചനിറം. സുഖാസ്പദം=സുഖത്തിനിരിപ്പിടം. അധോമുഖൻ=കീഴോട്ടു മുഖമാക്കിയവൻ. കനിഷ്ഠൻ=അനുജൻ. മാതൃഷ്വസ്രീയൻ=അമ്മയുടെ സഹോദരിയുടെ മകൻ. അപരാധം=കുററം. അവ്യാജം=കള്ളമില്ലാത്തതു്.

14. സ്വാത്ഥപരിത്യാഗം=തൻകാൎയ്യമുപേക്ഷിക്കൽ. സദാചാരം=നല്ല നടത്ത. വൈകല്യം=വികലത; കേടു്. പരധനാപഹാരി=അന്യന്റെ പണം തട്ടിപ്പറിക്കുന്നവൻ. അസദാചാരപുരുഷൻ=ദുൎന്നടത്തക്കാരൻ. സ്പൃഹണീയം=ആശിക്കത്തക്കതു്. സംഭാവ്യം=സംഭവിക്കാവുന്നതു്. പരന്തു=എങ്കിലും. ഔദാസീന്യം=ഉദാ

സീനത; മടി. ഭടാചാരം=സൈനികാചാരം. ഗർഹിതം=നിന്ദ്യം. നിന്ദാഭിജനകം=നിന്ദയെ ജനിപ്പിക്കുന്നതു്. ഏവഞ്ച=ഇപ്രകാരം തന്നെ. അന്തരംഗമം=മനഃപൂർവമായതു്. സൌഹൃദം=സ്നേഹം. അനസ്യൂതം=മുറിയാതെ. ഉഭയപക്ഷം=ഇരുഭാഗം.

IV

1. ആത്മസഹായം=സ്വയം സഹായം. നമ്രത=വണക്കം. അയഥാക്രമം=വേണ്ടുംപോലല്ലാത്തതു്. സാഫല്യനിദാനം=ഫലിക്കുന്നതിനുള്ള ഹേതു. അധോദൃഷ്ടി=കീഴോട്ടു നോക്കുന്നവൻ × ഊർദ്ധ്വദൃഷ്ടി=മേല്പോട്ടു നോക്കുന്നവൻ. ദത്താവലംബൻ=ആശ്രയം ലഭിച്ചവൻ. പ്രസക്തി=താല്പര്യം. പോഷിപ്പിക്ക=വളൎത്തുക × ശോഷിപ്പിക്ക. വിവേചിച്ചറിക=വേർതിരിച്ചറിക. പ്രകാരാന്തരം=മറ്റു വഴി.

2. അധികൃതൻ=അധികാരപ്പെടുത്തപ്പെട്ടവൻ. ക്രൂരൻ=നിർദ്ദയൻ; കഠിനൻ. തീക്ഷ്ണീകരിക്ക=കടുപ്പം കൂട്ടുക.

3. അവ്യഗ്രത=വ്യസനമില്ലായ്മ. തദർത്ഥമായി=അക്കാര്യത്തിനായി. സ്വാർത്ഥമാത്രപരന്മാർ=തൻകാര്യക്കാർ. പര്യാപ്തി=അവസാനം. രാശി=കൂട്ടം.

4. ചാരിതാർത്ഥ്യം=നടത്ത നന്നായതിലുള്ള സന്തോഷം. ഏവം ച=ഇപ്രകാരം. ഇഷ്ടാനുരോധേന=ഇഷ്ടംപോലെ; ഹിതാനുസരണം. ജാഗരൂകത=ഉണൎച്ച. അനിവാര്യങ്ങൾ=തടുക്കാൻ വയ്യാത്തവ. സിദ്ധം=ലഭ്യം. സഹസ്രം=ആയിരം. അങ്കുരിക്ക=മുളയ്ക്കുക; ഉണ്ടാകുക.

5. രീതി=ക്രമം. കാലനിയമം=സമയനിർണ്ണയം. അനശ്വരം=നശിക്കാത്തതു്. ജ്ഞാപകം=ഓൎമ്മ.

6. ശുഷ്കാന്തി=ശ്രദ്ധ. ജുഗുപ്സാവഹം=വെറുപ്പിനെ ഉണ്ടാക്കുന്നതു്. ബാഹ്യം=പുറമേയുള്ളതു്. ഔദാസീന്യം=ഉദാസീനത; മടി; അശ്രദ്ധ. വിഷദൂഷിതം=വിഷംകൊണ്ടു ദൂഷിച്ചതു്. ആർദ്രം=നനഞ്ഞതു്; അലിഞ്ഞതു്. പാകം=വയ്പു്. അപക്വം=പാകമാകാ

ത്തു്. ഹാനികരം=കേടുണ്ടാക്കുന്നതു്. ആവശ്യകി=ആവശ്യമുള്ള
വൻ. ബന്ധിതോദ്ദേശ്യം=ബദ്ധിരോദ്ദേശ്യം.

7. ആലസ്യം=തളൎച്ച, മടി. നിരോധിക്ക=തടുക്കുക. ഗ്രീഷ്മ
കാലം=വേനൽക്കാലം. ഊനത=കേടു്. ഖളൂരി=കളരി, യുദ്ധാ
ഭ്യാസശാല. ഉപയുക്തം=പ്രയോജനപ്രദം. അവ്യാപൃതം=ഒന്നിലും
വ്യാപരിക്കാത്തതു്. അന്യത്ര=മറ്റൊരിടത്തു്. അനുഭവഗ്രാഹ്യ
ങ്ങൾ=അനുഭവംകൊണ്ടു ഗ്രഹിക്കേണ്ടവ. വ്യാപരിപ്പിക്ക=ചെലു
ത്തുക. ഐദംപൎയ്യം=ഒന്നിനോടു മാത്രമുള്ള താല്പൎയ്യം, ഇതു ശ്രേഷ്ഠ
മെന്നുള്ള വിചാരം. പാണിപാടവം=കൈമിടുക്കു്. നൈച്യം=നീച
മായതു്; ഹീനമായതു്. മേധാ=ബുദ്ധി. നിരാമയം=കേടില്ലാത്തതു്,
ദുഃഖമില്ലാത്തതു്. ഉത്തമാംഗം=തല. ശ്വാസനാഡി=ശ്വാസക്കുഴൽ.
അപ്രതിബന്ധം=തടസ്സമില്ലാത്തതു്. വിശാലവക്ഷസ്സുകൾ=വിരിഞ്ഞ
മാറുള്ളവർ.

8. മൂൎത്തിമത്തു്=ശരീരത്തോടുകൂടിയതു്, രൂപത്തോടുകൂടിയതു്.
പരമകാഷ്ഠ=അത്യുച്ചം. ആസുരത്വം=അസുരസ്വഭാവം. ഗൎവ്വം=
അഹങ്കാരം. ലോഭം=കൊതി. സ്വാൎത്ഥപരത=തൻകാൎയ്യം. നാശ
കാരികൾ=നാശത്തെ ചെയ്യുന്നവർ. അഗ്രേസരന്മാർ=ഒന്നാമന്മാർ.
ദുരവബോധങ്ങൾ=അറിയാൻ കഴിയാത്തവ. ഘാതുകന്മാർ=ദുഷ്പ്ര
വൎത്തകന്മാർ, കൊലപാതകികൾ. സംഹാരകൃത്യം=നാശപ്രവൃത്തി.
ദയാലു=ദയയോടുകൂടിയവൻ. ഉദാരൻ=ഔദാൎയ്യമുള്ളവൻ. ഏകരൂ
പം=ഒരേ വിധത്തിലുള്ളതു്. ഹാൎദ്ദം=ഹൃദയപൂൎവ്വമായതു്. ജിതൻ=
ജയിക്കപ്പെട്ടവൻ. അന്തഃകരണാനുസാരി=മനസ്സാക്ഷിക്കനുസരിച്ചു
നടക്കുന്നവൻ.

9. പ്രതിബന്ധങ്ങൾ=തടസ്സങ്ങൾ. അശക്യം=കഴിയാത്തതു്.
ഗൎഹിക്കുക=നിന്ദിക്കുക. ദൃഷ്ടാന്തീഭൂതൻ=ഉദാഹരണമായി ഭവിച്ച
വൻ. ബീജം=വിത്തു്. സിദ്ധാന്തം=സൂക്ഷ്മപ്രമാണം, സ്ഥാപിതനി
ശ്ചയം. ലക്ഷീകരിച്ചു=ഉന്നി. അധീനന്മാർ=കീഴ്പെട്ടവർ. ദുൎഗ്ഗ
മം=കടക്കാൻ വയ്യാത്തതു്. പ്രോത്സാഹിതർ=ഉത്സാഹിക്കപ്പെട്ടവർ.

10. പരാജയം=തോൽവി. ഭഗ്നൻ=ഉടഞ്ഞവൻ, ഭഞ്ജിക്കപ്പെ
ട്ടവൻ. വിരമിക്ക=നിറുത്തുക. നിഷ്കൎഷ=ശ്രദ്ധ, നിശ്ചയം. ദൂര
ദൃഷ്ടി=ദീൎഘനോട്ടം. യശസ്വി=കീൎത്തിമാൻ. സഹജം=കൂടെപ്പിറ
ന്നതു്. വാഗ്മി=വാക്സാമൎത്ഥ്യമുള്ളവൻ.

11. ഹൃദ്യങ്ങൾ=മനസ്സിനിണങ്ങുന്നവ. സ്ഥാപിത=ഉറപ്പിക്കപ്പെട്ടതു്. നൂതനം=പുതിയതു്. പല്ലവം=തളിര്. പല്ലവഗ്രഹണരീത്യാ=അവിടവിടെയുള്ള തളിരുകൾ മാത്രം തിന്നുംപോലെ. സംക്ഷിപ്തമായി=ചുരുക്കി. സപ്രമാണം=പ്രമാണത്തോടുകൂടി, തെളിവോടുകൂടി. രചിക്ക=ഉണ്ടാക്ക. ഖ്യാതി=കീൎത്തി. മിഥ്യാജ്ഞാനം=തെററായ ബോധം. സൂചകപത്രം=ഓരോന്നും ഇന്ന ഭാഗത്തു കാണുമെന്നു വിവരിക്കുന്ന രേഖ. അക്ഷീണൻ=തളരാത്തവൻ. പൂൎവ്വകാലാപേക്ഷയാ=മുൻ കാലത്തെ അപേക്ഷിച്ചു്. അതിശയം=ഉയൎച്ച. ഏതദ്വിപരീതം=ഇതിന്നെതിരായി. പ്രായേണ=മിക്കവാറം. നിരന്തരം=ഇടവിടാതെ. അനാദരിക്ക=ബഹുമാനിക്കാതിരിക്ക. വിഷയാസക്തന്മാർ=ഭോഗപ്രിയന്മാർ. പ്രഥമസന്ദൎഭം=ആദ്യാവസരം. പാരം=മറുകര. ഊൎജ്ജസ്വലം=ഉശിരോടുകൂടിയതു്. മരണാന്തം=ചാകുംവരെ. മഹത്തമൻ=ഏററവും മഹാൻ. ഇന്ധനം=വിറകു്. ദൃഢപ്രേമം=ഗാഢസ്നേഹം. നിരപരാധത=കുററമില്ലായ്മ. അദൃഷ്ടം=ഭാഗ്യം. ഗൎവ്വിഷ്ഠന്മാർ=ഡംഭന്മാർ. ഭൂഷിപ്പിക്ക=അലങ്കരിക്ക. ത്യജിക്ക=ഉപേക്ഷിക്ക. അസീമ=അതിരില്ലാത്ത. ഹസിക്കുന്നതു്=ചിരിക്കുന്നതു്; ആക്ഷേപിക്കുന്നതു്. ആന്ധ്യം=അന്ധത. നിൎവ്വഹണോപായങ്ങൾ=നിവൃത്തിമാൎഗ്ഗങ്ങൾ. ഊഹാപോഹങ്ങൾ=അനുമാനനിൎണ്ണയങ്ങൾ.

12. നൈപുണ്യം=നിപുണത; സാമൎത്ഥ്യം. അതിശയിതം=കവിഞ്ഞുനിൽക്കുന്നതു്. സമ്യക്=വഴിപോലെ. പ്രയോജിതം=പ്രയോഗിക്കപ്പെട്ടതു്. വിനീതം=വിനയത്തോടുകൂടിയതു്; താഴ്മയായതു്. സാമഗ്രികൾ=സാധനങ്ങൾ; ആയുധങ്ങൾ. മേധാവികൾ=ബുദ്ധിമാന്മാർ; പ്രമാണികൾ. ഐകാഗ്ര്യമുള്ളവർ=ഒന്നിൽതന്നെ ശ്രദ്ധയുള്ളവർ. അന്യഥാ=മററു പ്രകാരത്തിൽ. പൂൎവ്വാഭ്യാസം=പഴയ പരിശീലനം. നിരൎഗ്ഗളം=ധാരമുറിയാതെ; തടവു കൂടാതെ. ഐദംപൎയ്യേണ=ഒന്നിൽത്തന്നെ താല്പൎയ്യത്തോടെ. ഉൽക്കൎഷേച്ഛ=ഉന്നതിക്കുള്ള ആഗ്രഹം. സംഘൎഷം=ഉരസൽ; മത്സരം. അലസം=ക്ഷീണം. ഉദാസീനം=മടിയുള്ളതു്. നിൎവ്യാപാര=ഒന്നും ചെയ്യാത്തവർ. പ്രവാഹം=ഒഴുക്കു്. മൂലച്ഛേദം=വേരോടെ അറുക്കൽ. നിൎഗ്ഗമമാൎഗ്ഗം=പോംവഴി. ഉദ്വമിക്ക=പുറപ്പെടുവിക്ക. അപേക്ഷിതം=അപേക്ഷിക്കപ്പെടേണ്ടതു്. വ്യൎത്ഥം=വൃഥാവിലുള്ളതു്; നി

ഷ്ഠലം. കബളീകരിക്കുക=ഉരുളയാക്കുക. നാസ്തൃച്ച...... മഹോദധിഃ=വ്യവസായികൾക്കു സമുദ്രം മറുകര പററാൻ പാടില്ലാത്തതോ പാതാളം അത്യഗാധമോ മഹാമേരു അത്യുന്നതമോ അല്ല. അംഗണ...... പുരുഷസ്യ=നിശ്ചയത്തോടുകൂടിയ പുരുഷന്നു് ഭൂമി മിററവും, സമുദ്രവും പാതാളവും ചെറുതോടും, മഹാമേരു ചിതൽപുററുമാകുന്നു.

13. ചോരൻ=കള്ളൻ. പ്രച്ഛന്നഗുപ്തം=മാററിമറിച്ചു വയ്ക്കപ്പെട്ടതു്. ഗുരൂണാം ഗുരു=ഗുരുക്കന്മാരുടെയും ഗുരു, വലുതിലും വലുതു്. വിദേശഗമനേ=അന്യദേശയാത്രയിൽ. ഹാര്യം=ഹരിക്കപ്പെടുന്നതു്; പറിച്ചെടുക്കപ്പെടുന്നതു്. ഭ്രാതൃഭാജ്യം=സഹോദരന്മാർക്കു ഭാഗിച്ചുകൊടുക്കേണ്ടതു്. ന കരോതിഭാരം=ഘനത്തെ ചെയ്യാത്തതു്. വ്യയേ കൃതേ=ചെലവഴിക്കുമ്പോൾ. നിത്യം=പതിവായി.

14. മിതം=പാകം; ക്രമം. ഹിതം=ഗുണകരം; ഇഷ്ടം. നിസ്തന്ദ്രം=മടിയില്ലാതുള്ള; തളച്ച വരാത്ത. വ്യാപൃതൻ=വ്യാപരിക്കുന്നവൻ. ചെയ്യുന്നവൻ. അസഹ്യതാ=സഹിക്കാൻ വയ്യായ്ക. ക്ഷോഭിപ്പിക്ക=ഇളക്കുക. സാഹസം=കഷ്ടകേടു്.

15. നിർബാധമായി=ഉപദ്രവം കൂടാതെ. ജേതാവു്=ജയിച്ചവൻ. ക്ഷയോന്മുഖി=നാശത്തിലേയ്ക്കു തിരിഞ്ഞതു്. ഭാവിനി=മേലിലുണ്ടാകുമായിരുന്നവൾ. അന്യൂനം=കുറയാത്തതു്. അസമയത്തിൽ=വേണ്ട സമയത്തല്ലാതെ. വണിക്കുകൾ=കച്ചവടക്കാർ. ഹത്യ=കൊല; വധം. ആർദ്രത=അലിവു്. പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെട്ടതു്=വരുമെന്നു കരുതി കാത്തിരുന്നതു്; നിനച്ചിരുന്നതു്. യഥാകാലം=വേണ്ട സമയത്തു്. പശ്ചാത്താപം=പിന്നീടുണ്ടാകുന്ന ദുഃഖം. ലാഘവം...... ഉപജായതേ=ശരീരലാഘവം, പ്രവൃത്തിസാമർത്ഥ്യം, ദീപനം, മേദസ്സു്, വർദ്ധനക്കുറവു്, ഒരുപോലുള്ള ശരീരവൃദ്ധി എന്നിവ വ്യായാമത്താലുണ്ടാകുന്നു.

16. രമ്യം=മനോഹരം; യോജിപ്പു്. വിശിഷ്ടം=വിശേഷമായതു്. വയോധികന്മാർ=വൃദ്ധർ. അർഹർ=അവകാശികൾ. അപരാധം=കുററം. നിവാരണം=തടുക്കൽ. സ്വേച്ഛാവർജ്ജനം=തന്നിഷ്ടം വെടിയൽ. അപ്രതികാര്യം=പ്രതികാരം ചെയ്യപ്പെടേണ്ടാത്തതു്. ദേഹോഷ്മാവു്=ശരീരത്തിലെ ചൂടു്. ദുഷ്ടവായു=ദുഷിച്ച കാററു്,

ദേഹാവരണം=ശരീരമൂടി. അകാലമൃത്യു=കാലം ചെല്ലുംമുമ്പുള്ള മരണം. സംക്രമിക്കുക=പകരുക. വ്യാപിക്ക=പരക്കുക. അപര്യാപ്തം=മതിയാകാത്തതു്. അമിതത്വം=ആധിക്യം. സ്വാത്മമാത്രപരന്മാർ=തൻകാര്യം മാത്രം വലുതെന്നു വിചാരിക്കുന്നവർ. സിദ്ധമാകുക=വന്നുചേരുക. ദുഷ്കർമ്മം=ചീത്തപ്രവൃത്തി. വിശിഷ്യ=വിശേഷിച്ചു്. ഔദാസീന്യം=ഒ[illegible]. ആത്മാദ്ദേശ്യകം=തന്നെത്തന്നെ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളതു്. അന്യോദ്ദേശ്യകം=മററുള്ളവരെ ലക്ഷീകരിച്ചുള്ളതു്.

V

1. പ്രഥമം=ഒന്നാമത്തതു്. പ്രസന്നത=തെളിച്ചം. സ്വഭാവസിദ്ധം=പ്രകൃത്യാ ലഭിച്ചതു്. കൃതഘ്നത=നന്ദികേടു് × കൃതജ്ഞത. നേത്രങ്ങൾ=കണ്ണുകൾ. ദുസ്സഹം=ദുഃഖിച്ചു സഹിക്കേണ്ടവ. ആകാരം=രൂപം. കനിവു്=ദയ. സ്മരിക്കുക=ഓർക്കുക. ക്ലേശം=സങ്കടം. നാസ്തികൻ=നിരീശ്വരവാദി. പ്രതിപാദിക്ക=പ്രസ്താവിക്ക; പറയുക. സമാചാരം=വാർത്ത. ഉപരി=മീതേ.

2. ദമ്പതിമാർ=ഭാര്യാഭർത്താക്കന്മാർ. നിഷ്കളങ്കം=കറയററതു്. ഏതാദൃശം=ഇതുപോലുള്ളതു്. ഏകമനസ്കത=ഒരേ മനസ്സായിരിക്കുന്ന അവസ്ഥ. പ്രേമാർദ്രത=അലിവായ സ്നേഹം. ആശ്ലേഷിക്ക=കെട്ടിപ്പിടിക്കുക. സഹചരി=കൂട്ടുകാരി. പണ്ഡിതമ്മന്യൻ=വിദ്വാനെന്നഭിമാനിക്കുന്നവൻ. അർദ്ധം=പകുതി. ശ്മശാനം=ചുടുകാടു്.

3. വിഹാരം=കളി; വിനോദം. ബലിഷ്ഠന്മാർ=കരുത്തുള്ളവർ. കനിഷ്ഠന്മാർ=അനുജന്മാർ, ഇളയവർ. നേതാക്കന്മാർ=നടത്തിപ്പുകാർ, നായകന്മാർ. ഉപചാരം=ആചാരം. തഥാവിധൻ=അപ്രകാരംതന്നെയുള്ളവൻ. ഉദാസീനം=ശ്രദ്ധയില്ലാത്തതു്. രൂഢമൂലം=വേരുറച്ചതു്. അവാങ്മാഗോചരം=വാക്കിനു വിഷയമല്ലാത്തതു്, പറയാൻ കഴിയാത്തതു്. മൂല്യം=വില. പിത്രാർജ്ജിതധനം=അച്ഛൻ സമ്പാദിച്ച മുതൽ. സ്നേഹാദ്യുപചാരങ്ങൾ=സ്നേഹം തുടങ്ങിയ ഉപചാരങ്ങൾ.

4. നിയുക്തൻ=നിയമിക്കപ്പെട്ടവൻ. നൃപതി=രാജാവു്. വിശാലം=വിസ്താരമുള്ളതു്, പൎപ്പായതു്. പ്രബലീഭവിക്ക=ശക്തിപ്പെടുക. തന്ത്രം=നയം. വിഹിതകൃത്യം=ചെയ്യേണ്ട പ്രവൃത്തി. അപമാൎഗ്ഗപ്രവൎത്തകന്മാർ=വഴി തെററി പ്രവൎത്തിക്കുന്നവർ. നിശ്ശങ്കം=മടികൂടാതെ.

5. പൂജ്യത=പൂജിക്കേണ്ടയോഗ്യത. പലിതാക്രാന്തം=പലിതത്താൽ ആക്രമിക്കപ്പെട്ടതു്. പലിതം=നര, പകപ്പ്. മകുടം=മുടി. പരമ്പരയായി=തലമുറ തലമുറയായി. സംഭാവന=വഴിപോലുള്ള ഭാവന. പ്രശസ്തങ്ങൾ=പ്രശംസിക്കത്തക്കവ, സ്തുതിക്കത്തക്കവ. ആധുനികന്മാർ=ഇന്നുള്ളവർ. പൂൎവികന്മാർ=പണ്ടുള്ളവർ. പൎയ്യായം=മറെറാരു പേരു്.

6. ആൎദ്രബുദ്ധി=മനസ്സലിവു്, ദയാശീലം. അഭ്യന്തരം=അകമേയുള്ളതു്. ബാഹ്യം=പുറമേയുള്ളതു്. ദൃശ്യം=കാണത്തക്കതു്. മഹിമ=മാഹാത്മ്യം. നിൎവ്യാജം=കള്ളമില്ലാത്തതു്. കുലീനൻ=ശ്രേഷ്ഠൻ, നല്ല വംശത്തിൽ ജനിച്ചവൻ. കാലയാപനം=സമയംപോക്കൽ. അവജ്ഞ=ബഹുമാനക്കുറവു്, നിന്ദ.

7. പ്രതിഫലേച്ഛ=പകരം കിട്ടണമെന്നുള്ള ആശ. സ്വസുഖത്യാഗം=തന്റെ സുഖമുപേക്ഷിക്കൽ. ജാഗ്രത=ഉണർവു്, ശ്രദ്ധ. അധിവസിക്ക=പാൎക്കുക. ക്ഷേമാഭിവൃദ്ധി=ഐശ്വൎയ്യവൎദ്ധന.

8. ഗാൎഹസ്ഥ്യം=ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം. നവീനം=പുതിയതു് സ്വയംകൃത=തന്നത്താനുണ്ടാക്കിയ. നവംനവം=പുത്തൻ പുത്തൻ. പരിപാകം=പകപ്പ്, പഴക്കം. പുനശ്ച=പിന്നെയും. ഉചിതകാലത്തു്=വേണ്ടപ്പോൾ, തക്ക സമയത്തു്. അസ്തമിതം=പോയതു്, അവസാനിച്ചതു്. ധന്യൻ=ഭാഗ്യവാൻ. ധനേശൻ=കുബേരൻ. ആശാസ്യം=ആഗ്രഹിക്കത്തക്കതു്. സഹവാസം=കൂടി നടപ്പു്. സഹകൃതം=ചേൎന്നതു്. പ്രഥമകോപം=ആദ്യദ്വേഷ്യം.

9. സത്സംസൎഗ്ഗം=നല്ലവരോടുള്ള കൂടിനടപ്പു്. ശ്രോത്രം=ചെവി. ജിഹ്വ=നാക്കു്. മൈത്രി=ബന്ധുത. അസന്മിത്രങ്ങൾ=ചീത്തയാളുകൾ.